

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Департамент охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації
Полтавське обласне комунальне підприємство «Полтавафарм»
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

**П'ята Всеукраїнська науково-практична конференція
«Теоретико-правові засади формування
сучасного медичного права в Україні»
24 листопада 2016 р.**

ТОМ 2

Полтава 2016

УДК 34
ББК 67.300.02
ISBN 978-617-7038-46-6

Редакційна колегія:

Гетьман Анатолій Павлович, д.ю.н., професор, академік НАПрНУ, проректор з наукових питань Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Лисак Віктор Петрович, к.м.н., директор Департаменту охорони здоров'я обдержадміністрації;

Прядко Валерій Григорович, в.о. директора Полтавського обласного комунального підприємства «Полтавафарм», депутат Полтавської обласної ради;

Гуторова Наталія Олександрівна, д.ю.н., професор, академік НАПрНУ, директор Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Пашков Віталій Михайлович, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного, господарського та екологічного права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Олефір Андрій Олександрович, к.ю.н., асистент кафедри цивільного, господарського та екологічного права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

«Теоретико-правові засади формування сучасного медичного права в Україні», науково-практична конференція (2016; Полтава)

Матеріали науково-практичної конференції «Теоретико-правові засади формування сучасного медичного права в Україні»: збірник матеріалів 5 Всеукраїнської науково-практичної конференції (Полтава, 24 листопада 2016 р.) / ред. кол.: Гетьман А.П., Лисак В.П., Прядко В.Г., Гуторова Н.О., Пашков В.М., Олефір А.О. та ін. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. – Т. 2. – 138с

До збірника увійшли матеріали науково-практичної конференції студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – НЮУ ім. Я. Мудрого), Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – ПЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого), а також викладачів і студентів інших вищих навчальних закладів, що висвітлюють окремі питання формування сучасного медичного права в Україні. За зміст публікацій відповідальність несе автор.

УДК 34
ББК 67.300.02
ISBN 978-617-7038-46-6

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
Полтавський юридичний інститут, 2016

ПЕРЕДМОВА

У сучасній медичній та юридичній літературі все більшого поширення набуває концепція медичного права як самостійної галузі права і галузі законодавства. Незважаючи на те, що проблемам медичного права останнім часом приділяється значна увага з боку науковців і практичних працівників, законодавство у сфері охорони здоров'я лишається вельми суперечливим, що негативно впливає на ефективність правового регулювання суспільних відносин у цій сфері. Іншими негативними факторами, що призводять до погіршення ситуації, є правовий нігілізм і неповага до законодавства. Як наслідок, створюється вкрай негативне середовище для проведення в Україні будь-якого реформування сфери охорони здоров'я, що залишилась у спадок від колишньої адміністративно-командної системи. Ще однією проблемою сьогодення є те, що навіть необхідні нормативно-правові акти не спрацьовують. Це пов'язано або з відсутністю механізмів їх реалізації, або з кризовим станом, в якому перебуває наша держава. В багатьох випадках існуючі юридичні норми по суті не здатні впорядкувати суспільні відносини, розв'язати велику кількість колізій в законодавстві, й тому іноді нормативно-правові акти існують незалежно від практичного життя. Непродумані програми, які залишаються лише на папері, породжують недовіру до владних структур та до законодавчих актів, що ними приймаються. В соціальній сфері нормативно-правові акти часто приймаються для здійснення їх реального впливу на суспільні відносини, а з метою зняття соціального напруження.

У зв'язку з цим, важко переоцінити важливість належного рівня правової підготовки фахівців у сфері охорони здоров'я, які щодня приймають відповідальні рішення, від яких залежать життя і здоров'я людей. Повною мірою сказане відноситься і до професійної діяльності правознавців, що супроводжують діяльність медичних та фармацевтичних працівників. І не випадково у 1977 р. на IV міжнародній медико-правовій конференції в м. Празі було визнано за необхідне розробити спеціальний вид (розділ) права – медичне право, зосередивши його зміст на юридичних аспектах прав і обов'язків працівників сфери охорони здоров'я.

Необхідно також зауважити, що морально-етичні вимоги, що пред'являються до медичних і фармацевтичних працівників, складаючи основу професійності фахівців в сфері охорони здоров'я, межують з правовими нормами. Тому сучасні правові основи функціонування сфери охорони здоров'я не залишають іншого вибору фахівцям у цій сфері, ніж отримання відповідних знань з питань правої регламентації професійної діяльності.

Необхідно доповнити, що медичне право в Україні, як й інші галузі вітчизняного права, розвивається на принципах континентальної системи права, в якій основним джерелом права визнається нормативно-правовий акт. Нормативно-правові акти, в підготовці яких приймають участь як правознавці, так і інші фахівці сфери охорони здоров'я, у сукупності створюють систему медичного законодавства. І не остання роль в цьому процесі належить фахівцям, у тому числі Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. А теорія і практика сучасної системи охорони здоров'я переконливо свідчать, що здійснення прав громадян на охорону здоров'я можливе лише за умов розвинутих суспільних відносин, врегульованих на належному рівні нормами права. Саме це слід враховувати, вивчаючи співвідношення суспільства, держави та права.

Крім того, невизнання основоположної сутності охорони здоров'я як цілісної та органічної системи, яка самостійно набуває розвитку, стримує її реформування у відповідності до об'єктивних суспільних законів. Як наслідок, законодавчі приписи втрачають об'єктивну можливість здійснювати правове регулювання суспільних відносин у цій сфері, у тому числі методами прямого та опосередкованого управління. І навпаки, розуміння об'єктивної форми та сутності сучасної охорони здоров'я, вивчення та врахування при здійсненні правового регулювання об'єктивних законів її існування та розвитку дозволяє не лише впливати на систему згідно управлінських завдань, але й реалізовувати метод наукового прогнозування варіантів розвитку сфери охорони здоров'я.

Тому в умовах побудови в Україні правової держави стрімко зростає роль медичного права, як основоположного регулятора суспільних відносин у такій виключно важливій сфері, як охорона здоров'я. А у зв'язку з тим, що здоров'я завжди було є і буде головним багатством людини, в сучасному світі проблематика правового супроводження надання медичного та фармацевтичного обслуговування є невід'ємною частиною життя будь-якої людини.

Зважаючи на потреби сьогодення, особлива увага нами приділяється правовому регулюванню окремих видів діяльності в сфері охорони здоров'я, виявленню та усуненню дефектів надання медичної допомоги, а також юридичній відповідальності за правопорушення в сфері медичної та фармацевтичної діяльності. Тому діяльність Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого з розповсюдження й пропаганди спеціальних медико-правових знань є досить актуальною і своєчасною.

*Н.О. Гуторова
В.М. Пашков*

ПРОБЛЕМА САМОСТІЙНОСТІ І КОМПЛЕКСНОСТІ МЕДИЧНОГО ПРАВА

Медичне право не належить до розвинутих галузей права. Більш того, воно ще не отримало загального визнання в якості самостійної галузі права і не займає відповідне місце в правовій системі України, як і в правовій системі багатьох інших країн. Тому, зосередження на процесі розвитку медичного права є вкрай необхідним.

Процес з'ясування змісту медичного права вирішує багато завдань, але перш за все, він необхідний для того, щоб визначити, які поведінкові приписи, норми повинні входити в право, а які повинні залишатися поза ним. При вирішенні даного питання необхідно звертатись до уявлень, що склались в юридичній і медичній літературі, в професійній свідомості медиків і юристів, в суспільній свідомості різних соціальних груп, про природу права в цілому і медичного права зокрема, а також до існуючих нормативних, правових актів, що належать до медицини.

Визнання медичного права самостійною і комплексною галуззю набуло широкого поширення. Воно підтверджується трьома групами аргументів, які підлягають спеціальному розгляду.

Перша група аргументів полягає власне у визнанні існування медичного права за замовчуванням. При цьому вважається, що раз група правових норм визнана в якості існуючої, то вона і є самостійною. Один з основоположників медичного права в Росії Ю.Д. Сергєєв ще з початку 80-х років розглядав медичне право як самостійну галузь правової науки, а в 2000 р. впровадив в медичні вузи програму «Юридичні основи діяльності лікаря. Медичне право», легалізуючи тим самим в певному сенсі самостійність і назву навчальної дисципліни. Можна вважати, що позиція Ю.Д. Сергєєва як і інших прихильників такого підходу, про самостійність медичного права, визначається оцінкою інтенсивності його розвитку [1, с. 3].

Друга група аргументів, які обґрунтовують протилежну позицію, тобто заперечують самостійність медичного права, спирається на зміст його зв'язків із суміжними дисциплінами. З цієї позиції вважається, що медичне право не відноситься до самостійної галузі, а відносини в сфері охорони здоров'я регулюються різними галузями – конституційним, адміністративним, кримінальним, цивільним, трудовим правом тощо. Е. Дойч і А. Шпікхофф вважають медичне право галуззю з публічно-правовим характером, хоча визнають, що специфіка відносин в сфері охорони здоров'я надає можливість переступити через традиційні межі поділу на приватне і публічне право [2, с. 7].

Третя група аргументів звернена до сутнісних рис медичного права. Тобто, самостійною галуззю медичне право є тому, що воно регулює специфічну діяльність, об'єкт і предмет, які відрізняються своїм змістом, переслідує унікальні, першочергові за своїм значенням, цілі регулювання – охорону життя і здоров'я людини, дотримання відповідних прав його на всіх стадіях медичної діяльності, а також захист громадських інтересів в здоровому населенні. Вищезазначені завдання не можуть бути вирішені іншими галузями права.

Таким чином, медичне право як комплексна галузь включає основу – власне норми, що регулюють виключно медичні правовідносини, і використовує для вирішення поставлених перед ним цілей, норми інших галузей права – конституційне, адміністративне, цивільне, кримінальне, трудове, екологічне, інформаційне та ін.

Література:

1. Сергєєв Ю. Д. Медицинское право в Российской Федерации // Медицинское право. – М., 2003. – № 2. – С. 3.
2. Deutsch E., Spickhoff A. Medizinrecht. – 5 Aufl. – Berlin; Heidelberg e.a.: Springer, 2003. – S. 3.

*Коваль А.М.,
к.ю.н. доцент кафедри державно-правових дисциплін
ВНЗ «Університету економіки і права «КРОК»*

ДО ПИТАННЯ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Актуальним питанням на сьогоднішній день в Україні є реформування системи охорони здоров'я. В рамках цієї реформи Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ), що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я проводить значну роботу у цьому напрямку. Одним із кроків у цьому напрямку була зустріч в.о. Міністра охорони здоров'я України доктора У. Супруна та заступника міністра П. Ковтонюка з експертами та громадськістю відносно обговорювання шляхів застосування страхової медицини в Україні.

Згідно інформації МОЗ України з 1 січня 2017 року в нашій державі почне впроваджуватися модель страхової медицини, сутність якої полягає в тому, що: пацієнти матимуть пакет гарантованих медичних послуг та зможуть обирати лікаря і заклади, у яких вони лікуватимуться. Основа впровадження страхової моделі в медичну діяльність, це зміна системи фінансування охорони здоров'я. Першим етапом впровадження цієї програми, як зазначили в МОЗ України, є початок роботи над розробкою стандарту, який визначатиме первинну ланку. Національна агенція медичного страхування і постачальник первинної медичної допомоги укладатимуть договір, де одна сторона відповідатиме за стандарт надання первинної медичної допомоги, а друга – за фінансові умови. Міністерство планує в найближчий час розробити, обговорити та прийняти зазначені стандарти.

Відносно питання хто контролюватиме відповідність медичним протоколам передбачається, що контроль буде здійснювати національна агенція медичного страхування, яка є незалежною державною інституцією в системі органів виконавчої влади. На відміну від місцевої влади агенція не володіє медичними закладами, тому є неупередженою й може стежити за дотриманням угоди, стандарту, протоколів і фінансів. Зазначається, що Національна агенція створюється у вигляді центрального органу виконавчої влади у кожній області України де будуть працювати відділення агенції.

Наступне питання яке обговорювалось в рамках презентованої програми торкалось того які показники ефективності роботи в плані охорони здоров'я населення можна отримати через рік? Міністерство вважає, що рівень народжуваності та смертності населення буде одним із показників. Окрім цього будуть враховуватись як показники

зменшення фінансування, зменшення закупівлі ліків, в зв'язку з тим, що люди менше будуть хворіти. Ведення такої статистики планують покласти на центр громадського здоров'я. Метою роботи зазначеного центру буде збір статистичних даних відносно втілювання програми профілактики захворювання населення, перевірки як здійснюється вакцинація та ефективність роботи лабораторій.

В рамках цієї зустрічі також обговорювалось питання стосовно чи буде запроваджено на законодавчому рівні щорічне обстеження українців, та чи будуть включені до страховки набір гарантованих послуг, в тому числі послуга із щорічного обстеження людини. В процесі обговорення зазначалось, що не потрібно вимагати від людей проходити щорічне обстеження, оскільки це означитиме повернення до старої системи і є економічно недоцільним. Має обстежуватися той, хто має чіткі рекомендації медиків про необхідність щорічного обстеження, згідно стану здоров'я, також ті, хто бажає це робити добровільно.

В рамках впровадження медичного страхування передбачається надати свободу лікарям самостійно обирати форму роботи з пацієнтами, максимально спростить процедуру ліцензування медичної практики.

Підлягало обговоренню також питання чи перестане МОЗ бути головним розпорядником коштів, і хто тоді їх контролюватиме. З позиції керівництва МОЗ на ці питання було зазначено, що: «...жодна західна країна не передбачає, щоб міністерство охорони здоров'я розпоряджалося коштами. Це не є його функцією. В Україні також кошти підуть через систему національного страхування, а МОЗ буде розробляти політику».

На даний час, як свідчить аналіз стану підготовки нормативно-правових актів, які мають сприяти впровадженню ефективної моделі медичного обслуговування населення, шляхом застосування страхової медицини, потребує більш предметного підходу.

*Абрамєня Є.І.,
студентка 45 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ

Через загострення екологічної ситуації навколо накопичення великої кількості відходів на території України, а також стрімке збільшення кількості побутових відходів в окремих містах нашої держави стає актуальним питання про здійснення утилізації відходів в Україні.

Дослідження питання утилізації відходів здійснювали О. Бреславцев, О. Степанченко, О. П. Ігнатенко, Ю. В. Новіков та інші науковці.

Україна займає перше місце у світі по викидам відходів на душу населення. На території нашої держави знаходиться близько 30 мільярдів тонн відходів. Щороку кожна особа викидає 300 кг відходів. У деяких містах України, таких як Львів та Київ зафіксовано значне перевищення кількості відходів на душу населення. А ситуація з утилізацією сміття у Львові взагалі є критичною.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про відходи»: відходи – це будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбується, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. Утилізацією відходів визнається використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

Утилізація є однією із операцій поводження з відходами. Забезпечення організаційно-економічних засад здійснення утилізації відходів та визначення порядку ведення реєстрів утилізації є компетенцією Кабінету Міністрів України. В Україні існує реєстр об'єктів утилізації відходів ведення, якого регулюється Порядком ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, а також є реєстраційні карти об'єктів з утилізації відходів, які складаються власниками даних об'єктів (п. 3, 9 Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів). Відповідно до ст. 55 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: суб'єкти у власності яких перебувають відходи повинні вживати ефективних заходів для утилізації цих відходів. Класифікатор відходів ДК 005-96 затверджений 29 лютого 1996 року N 89 включає 38 різновидів відходів, які в свою чергу, мають підвиди. Наприклад, відходи роздрібної торгівлі, відходи виробництва машин та обладнання та ін.

Скрипник А. В. зазначає, що існують різноманітні методи утилізації відходів, серед них: захоронення (полігонна утилізація), спалювання, піроліз (розщеплення за відсутності кисню), компостування, рециклінг (повторне використання). Нажаль в Україні використовується найшкідливіший, найнебезпечніший та неефективний метод утилізації відходів, такий як захоронення. Полігони перебувають у перенакопиченому стані та не витримують такої кількості відходів.

Отже, утилізація відходів є невідкладною проблемою в Україні. Нормативно-правова база потребує подальшого удосконалення та розширення. Вирішення проблеми утилізації відходів є створення та будівництво сміттєпереробних заводів, а також включення до відпускної ціни товару відсотку та його утилізацію.

*Абрамєня Є.І.,
студентка 45 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Зі стрімким розвитком ринкової економіки та появи на ринку великої кількості суб'єктів господарської діяльності, а також недобросовісної конкуренції між даними суб'єктами виникає питання про поняття ділової репутації суб'єктів господарювання та способів її захисту.

Дослідження поняття ділової репутації здійснювали такі науковці, як Р. О. Стефанчук, В. С. Кулішенко, І. В. Саприкіна, А. Л. Анісімов та інші.

Чіткого поняття “ділової репутації суб'єктів господарської діяльності” у законодавстві не закріплено. Ділова репутація є немайновим та нематеріальним благом. Частиною 1 статті 94 Цивільного кодексу України передбачено, що юридична особа має право на недоторканність її ділової репутації. Відповідно до пункту 26 частини 1 статті 1 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” ділова репутація – це сукупність

документально підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її господарської діяльності вимогам законодавства. У статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» зазначено, що ділова репутація – це відомості, зібрані Національним банком України, про відповідність діяльності юридичної, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці. Але відповідні визначення поняття ділової репутації застосовуються лише у конкретно визначених сферах фінансових послуг та банківських послуг.

Відповідно до пункту 5 Інформаційного Листа Вищого Господарського Суду «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію» визначення змісту ділової репутації залежить від природи її суб'єкта. Ділову репутацію суб'єкта господарювання становить престиж її фірмового (комерційного) найменування, торговельних марок та інших належних їй нематеріальних активів серед кола споживачів її товарів та послуг. Також грошовий еквівалент ділової репутації може бути виражений у формі гудвілу. Відповідно до п. 14.1.40 статті 14 Податкового кодексу України гудвіл – це вартість ділової репутації, нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає у результаті виокремлення кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів та послуг, нових технологій тощо.

Відповідно до статті 1116 Цивільного кодексу України ділова репутація може виступати предметом договору комерційної концесії, а також статтею 366 Господарського кодексу України передбачено, що ділова репутація та ділові зв'язки можуть бути вкладом учасника простого товариства у спільну діяльність.

У пункті 4 Постанови Пленуму Верховного Суду України 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» зазначено, що ділова репутація – це є морально-етична категорія й одночасно особисте немайнове право. А під діловою репутацією юридичної особи, у тому числі підприємницьких товариств, фізичних осіб – підприємців розуміється оцінка їх підприємницької діяльності, яку здійснює така особа як учасник суспільних відносин.

Отже, цілісного поняття ділової репутації у чинному законодавстві України не закріплено, а для певної сфери діяльності існує її своє розуміння. Але відсутність конкретного визначення не впливає на захист ділової репутації суб'єкта господарювання. А у кожному конкретному випадку суд самостійно вирішує чи відбулося незаконне використання ділової репутації та її порушення чи ні.

*Андрієнко О.С.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ДІЛЯНКИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ

Відповідно до статті 14 Конституції України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Поділ земель за цільовим призначенням належить до числа найважливіших правових інструментів у питаннях забезпечення раціонального землекористування та охорони земель.

Усі землі України поділені за основним цільовим призначенням на категорії, а категорії визначають особливий правовий режим. Такий передбачений Земельним кодексом України, вичерпний перелік яких міститься в статті 19.

Перша проблема полягає в невизначеності основних термінів. Зокрема, поняття «основне цільове призначення» не визначено на рівні законодавства. Хоча є поняття «цільового призначення земельної ділянки», що, відповідно до Закону України «Про землеустрій», – є використання земельної ділянки за призначенням, визначеним на підставі документації із землеустрою у встановленому законодавством порядку.

Поняття «використання за цільовим призначенням» також не розтлумачено на рівні законодавства, але відповідно до Оглядового листа ВГСУ від 14.01.99 р. № 01-8/10 – це використання земельної ділянки з дотриманням вимог, що ставляться відповідно до категорій земель, визначених главою 4 розділу II Земельного кодексу України.

Щодо співвідношення поняття «категорія земель» та «цільове призначення земельної ділянки» можна сказати, що перше є значно ширшим, і різні земельні ділянки, що віднесені до однієї категорії, можуть мати досить відмінне цільове призначення.

Отже, кожна земельна ділянка має передбачений порядок і межі використання, відповідно до категорії такої землі, що визначається в документації з землеустрою, і забезпечує реалізацію права користування земельною ділянкою у такий спосіб, що відповідатиме суспільним інтересам та не завдаватиме шкоди навколишньому природному середовищу.

Таким чином, за існуючої класифікації у законодавстві не визначені чіткі критерії віднесення тих чи інших ділянок до певних категорій земель. На практиці ж, як зазначає Кісільова К.О., цільове призначення земельної ділянки визначають за фактичним становищем, за даними державного земельного кадастру, за суб'єктом використання, за способом юридичного оформлення здійснюваної на ній господарської діяльності. Хоча, нашу думку, для встановлення цільового призначення земель принципове значення має лише те, які угіддя складають земельну ділянку, і саме це має визначати її цільове призначення.

Деякі науковці, зокрема Мартин А.Г., стверджує, що хоча перелік категорій земель відповідає стану сучасності, його можна доповнити іншими категоріями. Це обумовлено суттєвою специфікою господарської діяльності, що пов'язана з забрудненням та діяльністю щодо видалення, знешкодження та захоронення відходів, головним завданням якої є мінімізація шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище. Таким чином, існуючий склад категорій земель не можна вважати досконалим і у перспективі він, очевидно, потребуватиме законодавчого доопрацювання.

Отже, питання визначення цільового призначення земельної ділянки пов'язане з проблемами відсутності законодавчого регулювання деяких понять, наявності неконкретизованих критеріїв віднесення ділянки до категорії земель та неповноти переліку категорій земель. Ці проблеми, на нашу думку, можуть бути вирішені шляхом поглибленого дослідження даного питання, формування понятійного апарату та вдосконалення чинного законодавства.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Задирайло Д.Д.

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

На сьогодні в Україні співіснують три форми підприємництва – мале, середнє та велике. Мале підприємництво або малий бізнес – це основоположний елемент сектору економіки в державі, адже малі підприємства забезпечують населення робочими місцями та значним чином формують державний та місцевий бюджети сплачуючи податки та збори.

Відповідно до Господарського кодексу суб'єкти господарювання залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, середнього або великого підприємництва. Суб'єктами малого підприємництва є фізичні особи-підприємці та юридичні особи-суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Вчені під малим бізнесом розуміють діяльність, яка здійснювана невеликою групою осіб, або підприємство, кероване одним власником. Тобто, малий бізнес – це діяльність малих підприємств, як заснована на самостійності, ініціативності та провадиться на власний ризик і має подвійну мету: реалізація економічного інтересу певної особи або певної групи осіб та отримання прибутку.

Незважаючи на помітні переваги існування та діяльності малих медичних підприємств в Україні спостерігаються проблеми розвитку малого бізнесу. До них можна віднести такі:

1. моноцентричність розвитку малого бізнесу в галузі охорони здоров'я, на що вказує Васильєва Д.В.. Це означає, що найбільшого поширення малі медичні підприємства набувають у обласних центрах та містах. На інших територіях, спостерігається нижчий відсоток створення малих підприємств, у зв'язку з нерозвиненістю юридичних, інформаційних, довідкових органів.

2. низький рівень управління, самоорганізації та оснащеності. Можна сказати, що це є внутрішньою проблемою діяльності малого бізнесу, яка так чи інакше має вплив на його успіх. Внаслідок того, що такі підприємства є нечисленними, досить часто спостерігається нестача кадрів, розумового потенціалу та технічного забезпечення. Особи створюють бізнес з «нічого», прагнучи скорішого отримання прибутку, тому часто існує не кваліфікованість персоналу, низький рівень оснащеності та як наслідок низька якість виробленої продукції.

3. вразливість до несприятливих економічних факторів, таких як інфляція, податкове навантаження та інше, як вважає Васильєва Д.В.. Такі підприємства сильно реагують на коливання іноземної валюти та на підвищення податкових ставок, проте така проблема може бути вирішена шляхом державного та недержавного кредитування малого бізнесу.

4. нерозвиненість нормативно-правового регулювання та відсутність достатньої державної підтримки. Хоча варто сказати, що держава намагається сприяти малому бізнесу в галузі охорони здоров'я, це проявляється через запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку та звітності малих підприємств.

Отже, за наявності проблем вони потребують вирішення. На нашу думку, механізмами вирішення можуть бути державна підтримка, впровадження іноземних інвестицій, забезпечення професійної підготовки підприємців.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Олєфір А.О.

ПОРІВНЯЛЬНА РЕКЛАМА ЯК РІЗНОВИД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

На сьогодні інформація – це важливий аспект життя кожної людини в суспільстві. Вагомість цього продукту складно переоцінити – це те нематеріальне благо, яке дійсно здатне змінювати життя світу та кожної людини. Інформацією, яка може впливати на вибір особи та способи її поведінки є реклама. Для суб'єктів рекламної діяльності важливо не лише донести певну інформацію до споживача, але і викласти її в такій формі, яка б відповідала вимогам законодавства і не створювала порушення конкурентного середовища.

Аналізуючи вимоги до реклами можна звернутися до Міжнародного кодексу рекламної практики, який ратифікований Україною. З аналізу положень кодексу, можна зробити висновок, що реклама не може вводити в оману особу, не може містити зображення, що порушують загальноприйняті норми пристойності, не може містити дискримінаційні ознаки та інше. Тобто, реклама має бути чесною та правдивою.

Щодо порівняльної реклами в бізнесі, то вона не може містити наклеп на іншого суб'єкта діяльності, та має відповідати правилам добросовісної конкуренції. При чому порівняння має бути засноване на фактах, а не на тенденціях. З аналізу положень Директиви ЄС №84/450 від 10 вересня 1984 року можна зробити висновок, що порівняльна реклама – це та, яка прямо чи опосередковано вказує на конкурента або на товари, та послуги, що надаються конкурентом. Отже, міжнародне співтовариство виділило ознаки, яким має відповідати реклама та характеристики, яким вона не може суперечити, на основі яких робиться висновок про правомірність чи неправомірність реклами.

Щодо національного законодавства, то відповідно до положень Закону України «Про недобросовісну конкуренцію» порівняльною є реклама, що містить порівняння з товарами, роботами, послугами чи діяльністю іншого господарюючого суб'єкта (підприємця). Не визнається неправомірним порівняння в рекламі, якщо наведені відомості про товари, роботи, послуги підтверджені фактичними даними, є достовірними, об'єктивними, корисними для інформування споживачів. Отже, можна зробити висновок, що порівняльна реклама має право на існування в Україні, й суб'єкти підприємницької діяльності можуть її використовувати, але лише в тому випадку, якщо інформація щодо переваг одних товарів (послуг) над іншими, яка міститься в рекламі, є достовірною та підтверджується фактичними даними.

Деякі автори, які досліджують проблему поширення неправомірної порівняльної реклами, вважають, що необхідно визначити ознаки порівняльної реклами. Таким чином, за ознаками на практиці буде можливо відмежовувати

правомірну і неправомірну порівняльну рекламу. На нашу думку ознаки, наведені Д.О. Іваник, найбільш повно та чітко розкривають суть і зміст правомірної порівняльної реклами. На її думку, це така реклама, яка: 1) не є такою, що вводить в оману; 2) порівнює товари та послуги, призначені для однакових потреб чи спрямовані для використання з однаковою метою; 3) об'єктивно порівнює одну чи більше суттєвих типових ознак товарів та послуг, які можна перевірити, в тому числі ціну; 4) не призводить до змішування на ринку між торговими знаками, найменуванням, іншими позначеннями, товарами та послугами рекламодавця та відповідними ознаками його конкурента; 5) не дискредитує та не принижує товарні знаки, найменування, інші відміни позначення, товари, послуги, діяльність конкурента.

Отже, сьогодні в Україні існує певна неврегульованість відносин, пов'язаних з порівняльною рекламою – це недосконалість визначення порівняльної реклами та відсутність критеріїв віднесення порівняльної реклами до неправомірної. Виправити такі недоліки можливо шляхом внесення змін до відповідного законодавства.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Артеменко А. О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДОБУВАННЯ СЛАНЦЕВОГО ГАЗУ

В умовах економічної нестабільності в Україні питання видобутку нетрадиційних вуглеводнів набуло ще більшої актуальності. Екологи стверджують, що через видобуток сланцевого газу в Україні значно погіршиться стан довкілля. Фахівці від час видобутку застосовують екологічно небезпечний метод горизонтального гідророзриву (фрекінг). Даний метод полягає в тому, що спочатку в свердловині проводять вибух, для створення розривів в поверхні землі, далі туди закачують великі об'єми води з хімічними розчинами, а вже потім йде процес видобування газу. Зрозуміло, що під час такої процедури уникнути забруднення довкілля майже неможливо. Український уряд дуже зацікавлений у розвідці родовищ сланцевого газу, але недосконалість національного законодавства у цій сфері спричиняє великі правові та політичні ризики для потенційних інвесторів.

На сьогодні питання видобування сланцевого газу в Україні регулюється: Кодексом України про надра, ЗУ «Про нафту та газ», ЗУ «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року», Постановою КМУ «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення» від 12.12.1994р. №827, Постанова КМУ «Про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Юзівська» від 30.11.2011р. №1298, Постанова КМУ «Про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Фороса» від 23.05.2012р. №454.

Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про угоди про розподіл продукції»: газ сланцевих товщ віднесено до вуглеводневої сировини, нетрадиційних вуглеводнів.

Розділ 1 ЗУ «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» зазначає, що «Одним із вагомих чинників подолання кризового становища в економіці України є належне забезпечення потреб економіки в мінерально-сировинних ресурсах та ефективне їх використання». На сьогодні одним із шляхів подолання скрутного економічного становища в Україні є саме розвиток нових енергетичних технологій. З часів своєї незалежності Україна була енергетично залежною країною, проте значні запаси різних корисних копалин можуть не лише вивести країну на новий рівень, а й подарувати енергетичну незалежність.

Нажаль, національне законодавство не досконалим регулює питання видобутку сланцевого газу. Прогалини в нормативно-правовому регулюванні позбавляють місцевих мешканців фактично доступу до правосуддя за захистом своїх екологічних прав та компенсації за екологічну шкоду. Відсутній нормативно закріплений список хімікатів, які дозволено для використання під час видобування сланцевого газу. Також не врегульовано питання утилізації відпрацьованих вод.

Отже, видобування сланцевого газу для України це шлях до подолання економічної залежності. Проте слід чітко регламентувати на законодавчому рівні процес підготовки та видобуток такого газу. Слід створити комісію яка б детально вивчила досвід інших країн у цій сфері, технології виробництва і відновлення навколишнього природного середовища. Адже попри всі нібито переваги такої промисловості, вона завдає значної довкіллі екології, а відповідно, і порушення права громадян на безпечне навколишнє природне середовище.

*Артеменко А. О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ПАТЕНТУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Одним із основоположних конституційних прав є право на охорону здоров'я реалізація якого залежить і від надання життєво необхідних лікарських засобів. Завдання держави полягає у забезпеченні громадян ефективними, безпечними та якісними лікарськими засобами. На разі в світі використовується більше 6000 лікарських засобів. Зі стрімким розвитком фармацевтичної галузі постала проблема охорони прав суб'єктів права інтелектуальної власності на відповідні об'єкти. Сфера регулювання права інтелектуальної власності на лікарські засоби зазнає значного законодавчого втручання та обмеження, в той час коли при лікуванні пацієнтів використовуються лікарські засоби, що захищені патентами, а тому кількість випущеної продукції та її ціну контролює патентовласник.

Лікарський засіб визначається законодавством як будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань. При цьому охорона лікарських засобів можлива через два інститути: авторське право та патентне право.

На думку більшості науковців охорона лікарських засобів, як об'єкту патентного права, є більш ефективно. Оскільки, відповідно до ст. 5 Закону «Про лікарські засоби» закріплено право автора подати заявку до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності на одержання патенту на

лікарський засіб.Об'єктом винаходу може бути продукт або процес у будь-якій сфері технологій. Правовій охороні підлягає навіть застосування винаходу за новим призначенням.

У сфері медицини поряд з оригінальними лікарськими засобами, що, як правило, охороняються патентами, існують лікарські засоби, які є дешевшими за рахунок меншого обсягу клінічних досліджень та відтворюють речовини, патентний строк охорони яких закінчився. Закон України «Про лікарські засоби» допускає можливість реєстрації таких лікарських засобів не раніше ніж через 5 років після реєстрації оригінального лікарського засобу.

Законодавством допускається можливість відмови у державній реєстрації лікарського засобу, коли внаслідок такої реєстрації будуть порушені захищені патентом чинні майнові права інтелектуальної власності, в тому числі при виробництві, використанні, продажу лікарських засобів. Те саме зазначається і в Постанові Пленуму ВГСУ №12.

Отже, охорона лікарських засобів як об'єктів патентного права є більш ефективною, оскільки надає можливість власнику патенту монополієне право на виробництво запатентованого продукту. Однак, пацієнти вимушені платити надзвичайно високу ціну за препарати, що захищені патентами, або користуватися генеричними лікарськими засобами, ефективність і безпечність яких не завжди доведена.

Таким чином, проблема співвідношення прав власників патентів та доступу споживачів до лікарських засобів є актуальною та потребує збалансування інтересів. Для покращення реалізації прав пацієнтів на безпечні лікарські засоби необхідно виключити можливість використання зареєстрованого лікарського засобу за новим призначенням. Також необхідно забезпечити видачу патентів лише на ті винаходи, що відповідають критеріям патентоздатності.

Арутюнян А. А.

студент, групи ФАРМ-1

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Українське законодавство у галузі охорони здоров'я перебуває в стані реформування та поступового підлаштування під право Європейського Союзу. Зрозуміло, що сфера забезпечення здоров'я громадян потребує фінансової допомоги від держави її хворим громадянам. Загальноприйнятим механізмом такої допомоги є компенсація частини витрат на ліки урядом (реімбурсація). При цьому має місце й оподаткування.

Наукові дослідження щодо реімбурсації в фармацевтичній галузі здійснювали Кричковська А.М., Котвіцька А.А., Новіков В.П., Федоришин О.М., Хоменко О.І.

Щодо оподаткування лікарських засобів, то дане питання є дещо спірним. Взагалі, податок на додану вартість (далі - ПДВ) на лікарські засоби існує давно. Цікавим є те, що в 2013 році був зареєстрований законопроект, яким планувалося ввести ПДВ зі ставкою 7% на операції з постачання та імпорту лікарських засобів і товарів медичного призначення. Проте 27 березня 2014 року було прийнято Закон «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні», в якому спочатку (як не дивно) було введено ставку у розмірі 20%. Пізніше законодавець все ж зменшив ПДВ до обіцяних 7%. З суті оподаткування ввезення ліків на митну територію України випливає, що держава зобов'язує сплатити спочатку ввізне мито, потім оподатковує митну вартість податком на додану вартість.

Врешті-решт, тягар сплати загальнообов'язкових платежів лягає на кінцевих споживачів – на пацієнтів, які вже перебувають у скрутному становищі. Додана вартість в даному випадку виступає як ширма, якою обтяжується громадянин. Таким способом держава прагне «врятувати» вітчизняних виробників лікарських засобів, та чи дійсно на це направлений цей податок?

В рамках проблеми, що обговорюється слід торкнутися питання реімбурсації (часткове відшкодування третьою стороною видатків на придбання населенням медичних препаратів). Противники стягнення ПДВ на імпортовані ліки зазначають, що в умовах відсутності відшкодування вартості ліків (що нині є потрібним) введення цього податку позначиться на доступності медичних препаратів всіма громадянами. В Україні не запроваджено механізму реімбурсації (компенсації) амбулаторного споживання лікарських засобів на загальнодержавному рівні (крім допомоги хворим з артеріальною гіпертензією). А прихильники введення ПДВ розглядають очікувані надходження до бюджету як ймовірне джерело реімбурсації.

Солдатенко О. відзначає, що для початку слід зрозуміти, що реімбурсація ліків – це явище похідне від страхової медицини, а також ці дві категорії є взаємодоповнюючими. Обов'язкове медичне страхування дає можливість ефективно використовувати механізми відшкодування вартості ліків.

Отже, ПДВ на імпортовані медикаменти не є вдалим джерелом реімбурсації лікарських засобів амбулаторним хворим. Нині існуюча модель, за якої спочатку стягуємо гроші з пацієнтів, а потім частково повертаємо не є ефективною. В процесі впровадження реімбурсації слід врахувати, що таке явище є взаємодоповнюючим з страховою медициною.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А. О.

Арутюнян А. А.,

студент, групи ФАРМ-1

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

НЕДОБРОСОВІСНА КОНКУРЕНЦІЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Розвиток виробничих відносин стимулює підприємців до нових способів конкуренції на різних ринках, зокрема використовується й недобросовісна конкуренція, яка в останній час охоплює нові методи і форми, що, зрозуміло, приносить певну шкоду. При цьому слід враховувати, що в міжнародному приватному праві таке явище буде ускладнене іноземним елементом.

Питаннями недобросовісної конкуренції, у міжнародному приватному праві займалися науковці Безух О.В., Валітов С.С., Корчак Н.М., Мережко О.О. Ребриш Б.Ю. та інші. Слід відзначити, що дане питання досліджено не на достатньому рівні в Україні.

В законодавстві України немає легального визначення поняття «зобов'язання, що виникають внаслідок недобросовісної конкуренції» (хоча в країнах Європи таким поняттям вже оперують в своїй нормативних актах). Новітні

колізійне законодавство більшої частини європейських держав встановлює такі норми, і прослідковується тенденція до подальшої диференціації і спеціалізації колізійно-правового регулювання конкуренції, ускладненої іноземним елементом [1].

Ребриш Б.Ю. слушно зазначає, щодо зобов'язань, котрі виникають внаслідок недобросовісної конкуренції, що вони мають позадоговірний характер [2, с.307], тому що: виникають без волі сторін, а не за домовленістю; визначені законом, а не договором; мають відносний характер, а не абсолютний; мають односторонньо зобов'язуючий характер.

Погоджуючись з науковцем, слід кваліфікувати відносини, котрі виникають внаслідок недобросовісної конкуренції, як такі, що мають позадоговірний характер. Втім, слід з'ясувати яке місце займають ці норми в аспекті поділу права на публічне і приватне. В доктрині американських та європейських правових шкіл, як зазначалося раніше, давно припускається можливість застосування колізійних норм до правовідносин транскордонної недобросовісної конкуренції. В законодавстві цих держав дані норми спрямовані на 1) захист публічних інтересів від дискримінаційних наслідків від недобросовісної реклами; 2) захист економічних інтересів споживачів від недобросовісної комерційної діяльності; 3) забезпечення нормального функціонування ринкової економіки. Цікавим є той факт, що така нормотворча практика зближує норми недобросовісної конкуренції з іншими галузями законодавства [2, с.309]. Як бачимо, такі відносини поділяються на публічні та приватні - мають місце як і підпорядкування, так і юридична рівність. Звідси випливає думка, що варто внести нові норми до Закону України «Про міжнародне приватне право».

Ребриш Б.Ю. для регулювання публічних відносин, що розглядаються, пропонує використовувати застереження про публічний порядок, інститут заборони обходу закону, а також односторонні колізійні норми [2, с.309]. Вбачається, що таким чином забезпечиться рівність між суб'єктами різних відносин з іноземним елементом та інші державно-правові гарантії захисту.

Отже, відносини, що виникають з недобросовісної конкуренції, у міжнародному приватному праві можна охарактеризувати як позадоговірні. Вони охоплюють приватне та публічне право (є комплексними). Законодавчо необхідно регламентувати такий інститут, при цьому має використовуватись застереження про публічний порядок та заборона обходу закону.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А. Р.

Список використаної літератури:

1. Мережко О.О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права / О. О. Мережко. – К .: Юстиніан, 2010. – 320 с.
2. Ребриш Б.Ю. До питання про юридичну природу відносин, що виникають з недобросовісної конкуренції, у міжнародному приватному праві / Б. Ю. Ребриш // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права : зб. наук. ст. за матеріалами І Харк. міжнар.-прав. читань, – Харків, 2015. – Ч. 1. – С. 306–311.
- 3.

*Бабенко С. В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЯДЕРНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Немає сумніву, що порушення правил щодо виробництва і використання джерел іонізуючого випромінювання, а також експлуатації ядерних установок, включаючи поводження з радіоактивними відходами, внаслідок специфічних властивостей іонізуючого випромінювання можуть завдати шкоди як життю, так і здоров'ю людини та навколишньому природному середовищу в цілому. Саме тому надзвичайно важливого значення набуває належне правове регулювання забезпечення ядерної безпеки як в межах кожної держави, так і в межах світового співтовариства. Звертаємо увагу на Чорнобильську катастрофу. Ця подія поставила перед Україною завдання не лише відшкодувати шкоду, заподіяну життю та здоров'ю, майну громадян, а й на перспективу забезпечити безпечне використання ядерної енергії з тим, щоб унеможливити виникнення таких ядерних інцидентів у майбутньому.

Юридичне поняття «екологічної безпеки» закріплене у ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», де зазначено, що екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

У 1995 році, був прийнятий Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку». За визначенням цього ж нормативно-правового акту, він є основоположним у ядерному законодавстві України. У ньому закріплено поняття ядерної безпеки, а саме, ядерна безпека – це дотримання норм, правил, стандартів та умов використання ядерних матеріалів, що забезпечують радіаційну безпеку (ст. 1).

Законодавче визначення цього поняття важко назвати вдалим, оскільки, як звертається увага в науковій літературі, воно не відповідає реаліям і вимогам по забезпеченню належної ядерної безпеки в Україні, а також його змісту.

На думку Ю.С. Шемшученка під ядерною безпекою слід розуміти такий стан розвитку суспільних відносин у сфері використання ядерної енергії, зокрема в ядерній енергетиці, за якого системою науково-технічних, організаційних, економічних, державно-правових та інших соціальних засобів регулювання забезпечується належний безпечний режим використання ядерних установок (об'єктів), ядерних матеріалів тощо, який спонукає до безумовного дотримання вимог законодавства, норм, правил, стандартів та умов, що діють у сфері використання ядерної енергії.

Таким чином, забезпечення ядерної безпеки є дуже важливим фактором, оскільки при не дотриманні відповідних вимог це може привести до негативних наслідків для життя та здоров'я громадян.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М. В.

*Бандура К.В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВПЛИВ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Життя і здоров'я людини це найбільша цінність у всьому соціальному середовищі, а право на життя і здоров'я серед особистих немайнових прав найважливішим. Так, ст. 50 Конституції України закріпила, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що на сьогодні у світі спостерігається суттєве погіршення стану навколишнього природного середовища. Обумовлено це, з одного боку, постійним зростанням темпів виробництва, безконтрольним використанням природних ресурсів, збільшенням рівня забруднення оточуючого середовища та збільшенням кількості відходів, а з іншого – відсутністю послідовної державної політики в галузі охорони навколишнього природного середовища.

У рамках цієї теми важливим є зосередження уваги на фармацевтичних відходах. Згідно Базельської конвенції про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видалення від 22.03.1989 року, до якої Україна приєдналася 1999 році, відходи переробки та виробництва фармацевтичної продукції, медичні відходи, отримані у результаті лікарського догляду за пацієнтами у лікарнях, поліклініках та клініках, відходи одержання та застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів а також непотрібні фармацевтичні товари, ліки відносяться до категорії небезпечних речовин.

Щодо надходження фармацевтичних відходів у довкілля, то основним джерелом є каналізаційні стоки та сміттєзвалища, які як наслідок можуть викликати ендокринні зміни, генетичні захворювання та порушення в репродуктивній системі тощо.

Як зазначає у своїх працях вчена Ірина Койнова, надходження препаратів з естроген-, прогестерон- і тестостерон- подібною дією та пестицидів, що імітують дію естрогену (ліндан) з стічними або ґрунтовими водами у неконтрольованих кількостях становить значну небезпеку для здоров'я людини та довкілля. За результатами досліджень, проведених у США зазначені препарати, імітуючі дію природних гормонів, запускають фізіологічні процеси або навпаки, блокують їхню дію, що особливо негативно впливає на розвиток плоду та новонароджених.

Побудовані 50 років тому очисні споруди не пристосовні до очистки стічних вод від фармацевтичних відходів. Як наслідок, у більшості випадків лікарські засоби залишаються і потрапляють у природні води, що тим самим мають вплив на рослини та тварини. Понад 75 % населення отримують питну воду з поверхневих вод, які містять залишки фармацевтичних препаратів, таким чином залишаючись великою загрозою для здоров'я осіб які проживають на території України. Наслідком постійного споживання такої води спричиняє звикання організму до певних видів ліків та їх накопичення. Тому, процес лікування разі захворювання ускладнюється, виникають алергічні реакції загострюються хронічні хвороби.

В Україні, як і у всьому світі існує проблема утилізації протермінованих та невикористаних ліків. Науковці США у своїх дослідженнях зробили висновок, що тільки 1,4 % населення повертає ліки до фармацевтів, а усі інші 89,4 % загрожують усьому живому, потрапляючи у довкілля.

Таким чином, відходи здійснюють значний негативний вплив на екологію, результатом якого є зміни як у організмі людини, так і у навколишньому природному середовищі. Головними осередками надходження відходів у довкілля – каналізаційні стоки та сміттєзвалища. Вирішенням даної проблеми є ухвалення відповідного нормативно-правового акту, який би регулював цю, життєво важливу сферу. Для цього необхідно звернути увагу на ці аспекти на державному рівні, попередньо сформувавши громадську екологічну свідомість.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Троцька М. В.

*Бандура К. В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА ЗЕМЛЮ

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони, є об'єктами права власності Українського народу.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що чинне законодавство містить деякі суперечності, які наведені у статтях 13 і 14 Конституції України. Також, від імені Українського народу права власника здійснюють виключно органи державної влади та місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених Конституцією України. Але цікавий той факт, що у Земельному кодексі України безпосередньо не закріплюються обов'язки держави щодо здійснення права власності на землю перед Українським народом.

Однією з найактуальніших проблем сучасного земельного права є проблема конституційних гарантій права власності на землю Українського народу. В науковому аспекті воно мало досліджено в Україні. Український народ закріпив за собою природне (позитивне) право власності на землю, а також територіальне верховенство держави в межах кордонів, що історично склалися. Проголошення суверенної волі Українського народу на самовизначення, утворення України як суверенної, унітарної, незалежної, демократичної, соціальної і правової держави, можна розглядати як одну з основних гарантій, що надають Українському народові можливість вільно і самостійно володіти, користуватися і розпоряджатися землею в межах державної території, забезпечувати використання землі та інших природних ресурсів у національних інтересах України, використовувати всі передбачені в Конституції України та міжнародно-правових актах юридичні й інституційні способи та засоби захисту права власності на землю від будь-яких посягань і територіальних претензій з боку інших держав.

На основі юридичного аналізу конституційних засад права власності на землю такий вчений як Носік В. В. видобував модель « дворівневої власності на землю», за якою право власності держави, юридичних осіб та громадян (право нижчого рівня) є похідним та залежним від права власності Українського народу (право вищого рівня). Суб'єктами права власності на землю на вищому рівні виступають громадяни України всіх національностей як Український народ. На нижчому рівні суб'єктами виступають фізичні та юридичні особи, держава і територіальні громади як юридичні особи приватного права.

Також існує думка, що визнання народу України суб'єктом права виключної власності на певні природні ресурси не породжує самостійної форми власності на ці об'єкти. За своєю економічною природою власність на ці об'єкти фактично є державною. Народ і держава як суб'єкт права власності не можуть протиставлятися. Будь-яка держава фактично виступає організаційно-правовою формою здійснення прав кожного суверенного народу.

Таким чином, існує невідповідність положень Конституції України та положень земельного законодавства в частині визнання Українського народу суб'єктом права власності на землю. Наукові погляди вчених, представників земельно-правової науки, об'єктом дослідження яких є відносини власності на землю України, теж суттєво відрізняються. Очевидно, наявність такої ситуації, що склалася в законодавчій та науковій сферах, об'єктивно свідчить про надзвичайну складність означеної проблеми, науково-практичне вирішення якої триває багато років.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д. Д.

*Бандура К.В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ЯК ВИДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Здоров'я — завжди ціниться і являється найдорожчим скарбом для кожної людини. Це добре зрозуміли в економічно розвинутих країнах, в яких витрачаються величезні кошти на вдосконалення лікування, медичних пристроїв та пошук кращих препаратів.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що висока вартість медобслуговування в розвинених країнах світу стала серйозною проблемою не тільки для пацієнтів, але і для їх роботодавців, соціальних фондів, страхових систем і держав. Зростання вартості лікування в розвинених країнах стимулює попит на якісне лікування за низькими цінами, що в умовах жорсткої конкуренції на туристичному ринку, може дати новий поштовх підприємствам туристичного бізнесу України.

Підмедичним туризмом розуміють вид господарської діяльності, спрямований на надання послуг з діагностики, лікування та профілактики захворювань за межами країни проживання.

У провідних країнах з високим рівнем медицини прибуток від в'їзного оздоровчого та лікувального туризму вимірюється сотнями мільйонів доларів щорічно і вносить вагомий вклад у поповнення бюджету країни. В останні роки медичний туризм, включаючи як лікування, так і діагностику та реабілітацію, становить близько 2% світового ВВП.

Головними напрямками розвитку медичного туризму в світі є США, Німеччина, Туреччина, Індія, Тайланд, а також Канада, Мексика, Великобританія, Франція, Іспанія, Йорданія, Дубай, Малайзія, Сінгапур, Японія, Корея, Філіппіни. Зокрема Туреччина, один з найуспішніших гравців світового ринку медичного туризму, в 2012 році прийняла 617 тисяч медичних туристів, заробивши на них 4,2 млрд доларів.

Щодо України, то першим серйозним кроком у напрямі розвитку медичного туризму є створення Української Асоціації медичного туризму, яка взяла на себе місію в об'єднанні можливостей державного та приватного сектора медицини України. За даними Української асоціації медичного туризму структура послуг в'їзного медичного туризму складає: 40% — лікування; 30% — оздоровлення; 25% — діагностика; 5% — медичне туристичне страхування.

Наша країна має репутацію постачальника медичних послуг з хорошим співвідношенням ціна-якість: вартість послуг в українських клініках набагато нижче. У першу чергу це відноситься до послуг стоматології, МРТ-діагностики. Багато туристів цілеспрямовано приїжджають в Україну в пошуках унікальних видів лікування, наприклад, стовбуровими клітинами. В останні роки збільшується попит іноземних громадян на послуги в українських репродуктивних клініках.

На сьогодні в Україні на сучасному рівні, з використанням принципів доказової медицини, в рамках в'їзного медичного туризму надають медичні послуги Київський міський Центр серця, Центр дитячої кардіохірургії, кілька онкологічних клінік (ЛІСОД, Інновація, Кібер клініка Спіженко), приватні багато-топрофільні лікувально-профілактичні заклади, клініки клітинної терапії, включаючи кріобанки. За оцінками компанії «МедЕкспрес», у нашій країні працює приблизно 50-70 медичних центрів, орієнтованих на клієнтів-іноземців.

Таким чином медичний туризм це прибутковий бізнес, який постійно поповнюється новими гравцями, що просувають свої послуги в умовах жорсткої конкуренції за рахунок комплексного сервісу та орієнтації на масового споживача.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Білоусов М. С.,
студент 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Відповідно до чинного законодавства України під закладом охорони здоров'я розуміють юридичну особу будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників. Отже, лікарня, амбулаторія, поліклінічна установа тощо є лікувально-профілактичними закладами. Винятком є приватно-практикуючі лікарі, зареєстровані як фізичні особи — підприємці, які отримали ліцензію на провадження медичної практики, відкрили кабінети, найняли на роботу лікарів з вищою освітою та середній медичний персонал. Кабінети, відкриті ФОП, не створюють юридичної особи, тому медичні кабінети не належать до закладів охорони здоров'я.

Приватна система охорони здоров'я — це сукупність об'єктів охорони здоров'я, що здійснюють приватну медичну діяльність. А приватна медична діяльність — це діяльність з надання медичної допомоги, що здійснюється суб'єктами приватної системи охорони здоров'я. Приватні медичні організації — це комерційні та некомерційні організації, майно яких перебуває в приватній та інших, окрім державної, формах власності. У статутах таких організацій зазначено, що медична діяльність є для них основною.

Сьогодні відсутній основний нормативно-правовий акт, який регулював би питання приватних закладів охорони здоров'я в цілому. Проте 8 грудня 2014 року був зареєстрований проект закону України «Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування», який одночасно було виставлено на сайті Міністерства охорони здоров'я для обговорення. Метою цього законопроекту є забезпечення конституційних прав громадян на отримання своєчасної,

кваліфікованої та якісної медичної допомоги на основі здійснення структурної реорганізації системи медичного забезпечення. В законопроекті наведена класифікація закладів охорони здоров'я залежно від форми власності, організаційно-правової форми та виду медичної допомоги, що надається закладом. Законопроектом визначається ряд понять, зокрема "суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я", "акредитація", "сертифікація у сфері охорони здоров'я" та ін.

Визначено, що залежно від форми власності заклади охорони здоров'я утворюються як державні, комунальні, приватні. Проте, незважаючи на те, що у пояснювальній записці зазначається про встановлення визначення «приватного закладу охорони здоров'я», насправді цього немає.

Проте, незважаючи на прогалину у законодавстві, у доктрині медичного права встановлені ознаки та вимоги до приватної практики у сфері охорони здоров'я. На думку Мезенцової Н.Б. та Буравльова Л.О., до них відносять такі:

- приватна медична діяльність не може повністю замінити суспільні форми медичного обслуговування, вона є їх рівноправним доповненням у національній системі охорони здоров'я;

- приватну медичну діяльність здійснюють приватні медичні (фармацевтичні) заклади й організації, а також працівники охорони здоров'я (приватна практика) як індивідуальні підприємці, основою приватної діяльності є приватна власність на основні фонди або їх оренда;

- на державному і територіальних рівнях повинен існувати обґрунтований перелік лікувально-профілактичних закладів стратегічного характеру, який би забезпечував соціальні гарантії в медицині; їх переведення в приватний сектор, а також орендні відносини із суб'єктами цього сектора мають бути заборонені законом;

- створення підприємств і регулювання медичної діяльності повинно здійснюватися на основі ліцензій, сертифікатів, статуту, договорів і різних форм контролю.

Таким чином, на нашу думку, дане питання потребує негайного доопрацювання.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

Білоусов М. С.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

На сьогодні, питання проведення контролю якості медичної допомоги в Україні регулюється такими нормативними актами, як «Основи законодавства про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-ХІІ, Наказ МОЗ України від 11.09.2013 № 795 «Про моніторинг клінічних індикаторів якості медичної допомоги», Наказ МОЗ України від 28.09.2012 № 752 «Про порядок контролю якості медичної допомоги» (Далі – Порядок № 752) тощо.

Особливу увагу необхідно приділити Порядку № 752, який спрямований на забезпечення одержання пацієнтами медичної допомоги належної якості. Вищенаведений акт визначає якість медичної допомоги визначено як надання медичної допомоги та проведення інших заходів щодо організації надання закладами охорони здоров'я медичної допомоги відповідно до стандартів у сфері охорони здоров'я. Отже, ним закріплене одне з ключових визначень сфери охорони здоров'я, а саме поняття якості медичної допомоги.

Контроль якості надання медичної допомоги здійснюється шляхом застосування методів зовнішнього та внутрішнього контролю якості медичної допомоги, самооцінки медичних працівників, експертної оцінки, клінічного аудиту, моніторингу системи індикаторів якості, атестації/сертифікації відповідно до вимог чинного законодавства України та законодавства Європейського Союзу

Внутрішній контроль якості надання медичної допомоги здійснюється керівництвом закладів охорони здоров'я та/або медичними радами закладів охорони здоров'я в межах повноважень, визначених законодавством, зокрема шляхом контролю за кваліфікацією лікарів, молодших спеціалістів з медичною освітою та професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють у закладі охорони здоров'я, самооцінки медичних працівників, організації надання медичної допомоги у закладі охорони здоров'я, моніторингу реалізації управлінських рішень, моніторингу дотримання структурними підрозділами закладу охорони здоров'я стандартів у сфері охорони здоров'я, клінічних протоколів, моніторингу системи індикаторів якості медичної допомоги тощо.

Зовнішній контроль якості надання медичної допомоги здійснюється органами державної виконавчої влади в межах повноважень, визначених законодавством, зокрема шляхом контролю за дотриманням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, проведення акредитації закладів охорони здоров'я, атестації лікарів, молодших спеціалістів з медичною освітою, професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють у системі охорони здоров'я, проведення клініко-експертної оцінки якості та обсягів медичної допомоги.

Особливу увагу необхідно звернути на те, що контроль якості наданої медичної допомоги проводиться у випадках смерті пацієнтів, первинного виходу на інвалідність осіб працездатного віку, розбіжності встановлених діагнозів, недотримання закладами охорони здоров'я стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), клінічних протоколів, табелів матеріально-технічного оснащення, а також у випадках, що супроводжувалися скаргами пацієнтів та/або близьких осіб, які доглядають за пацієнтами, шляхом клініко-експертної оцінки якості та обсягів медичної допомоги.

Суперечливим є перелік випадків, за яких повинен провадитися контроль якості наданої медичної допомоги шляхом клініко-експертної оцінки якості та обсягів медичної допомоги. З-поміж них є випадки, що супроводжувалися скаргами пацієнтів та/чи близьких осіб, які доглядають за пацієнтами. З буквального тлумачення цього положення випливає, що скаржниками в даному випадку є лише два суб'єкти: пацієнт та близькі особи, які доглядають.

Як висновок нашого аналізу Положення № 752 зазначимо, що таке формулювання, як «близькі особи, які доглядають за пацієнтом» є досить вузьким та не дає можливості іншим членам родини звернутися зі скаргами задля контролю якості наданої медичної допомоги.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ВПЛИВУ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ МОЖУТЬ ПРИЗВЕСТИ ДО ПОГІРШЕННЯ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

З метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створюється система державного моніторингу навколишнього природного середовища (ч. 1 ст. 22 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»). Підвищує актуальність обраної теми зростання темпів здійснення уніфікації національного законодавства до положень міжнародного.

У свою чергу, за п. 1 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»: державна система моніторингу довкілля – це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки. При цьому, система моніторингу – це відкрита інформаційна система, пріоритетами функціонування якої є захист життєво важливих екологічних інтересів людини і суспільства; збереження природних екосистем; відвернення кризових змін екологічного стану довкілля і запобігання надзвичайним екологічним ситуаціям (п. 2).

Варламов Є.М. розглядає саме особливості проведення моніторингу діяльності підприємств, установ та організацій, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища. Такий вибір обґрунтовується тим, що на сьогодні діяльність в сфері моніторингу довкілля не є досконалою та потребує доопрацювання.

Так, як підкреслює в своїй роботі Ремешевська І. В., підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища повинні бути зацікавлені впровадити якісний та достовірний внутрішній виробничий моніторинг, результати якого будуть застосовуватись в процесі здійснення державного моніторингу. На думку науковця, одним із найважливіших завдань систем моніторингу підприємств є отримання достовірних даних щодо вмісту забруднюючих речовин у викидах і скидах підприємств.

Так, вирішення таких завдань може бути забезпеченим за наявності необхідної нормативно-правової бази. Але, на жаль, як підкреслює Варламов Є. М., чіткі умови та вимоги щодо проведення підприємствами моніторингу навколишнього природного середовища та надання екологічної звітності поки що не визначено.

Відтак, законодавцю необхідно звернути увагу на те, що за даними Національного інституту стратегічних досліджень: «в Європейському Союзі постійний моніторинг довкілля на підприємствах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, є обов'язковим, в той час, як в нашій державі останніми роками він поступово згортався. На сьогодні, власники промислових підприємств не зацікавлені у проведенні екологічного моніторингу і відшкодуванні збитків, нанесених в результаті забруднення довкілля». За твердженнями дослідників інституту, в сучасних умовах функціонування значної кількості промислових підприємств, що споживають величезні обсяги природних ресурсів і забруднюють навколишнє середовище, відбувається без обов'язкового проведення стратегічної екологічної оцінки, що надало б можливість оцінити збитки для довкілля.

Отже, «Положення про державну систему моніторингу довкілля» необхідно редагувати відповідно до вимог та проблем сьогодення.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

ОЗНАКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

У Господарському кодексі України під поняттям “господарська діяльність” розуміють діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямовану на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Це господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів як з комерційною метою, так і без цілі одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність). Фактично, медичне обслуговування населення належить до господарської діяльності у сфері послуг, метою якої є досягнення соціальних цілей.

Основною діяльністю галузі охорони здоров'я є медичне обслуговування населення, яке, відповідно до статті 49 Конституції України, повинно здійснюватись безкоштовно у державних і комунальних закладах охорони здоров'я. Згідно з українським законодавством, медичне обслуговування – це діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, тобто суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, що не обов'язково обмежується медичною допомогою.

У науковій літературі виділяють основні ознаки господарської діяльності: 1) обмежене коло суб'єктів цієї діяльності — суб'єкти господарювання; 2) сфера здійснення — суспільне виробництво; 3) спрямованість на певний кінцевий результат — виготовлення і реалізація продукції, виконання робіт та надання послуг; 4) вартісний характер та цінова визначеність таких результатів.

Вищезгадані ознаки, безумовно, характерні й для господарської діяльності в охороні здоров'я. Разом з тим, зважаючи на специфіку галузі, необхідно виділити особливості таких ознак, конкретизація яких дозволить уточнити поняття господарської діяльності в охороні здоров'я.

Перша ознака: до суб'єктів господарювання в охороні здоров'я, що мають статус юридичної особи, в законодавстві застосовуються наступні поняття «господарські організації» та «установи охорони здоров'я». Суб'єктами, що здійснюють господарську діяльність в охороні здоров'я, є господарські організації охорони здоров'я і громадянські підприємці.

Друга ознака: господарська діяльність в охороні здоров'я — це діяльність у сфері нематеріального виробництва, що спрямована на створення і реалізацію матеріальних благ, що мають медичний характер.

Третя ознака: результатами господарської діяльності в сфері охорони здоров'я є товари, роботи і послуги, що мають безпосередній вплив на здоров'я людини, що зумовлює необхідність її здійснення на основі ліцензії шляхом встановлення більш жорстких вимог до її здійснення, зокрема, необхідності наявності спеціальної матеріально-технічної бази і професійно підготовлених працівників.

Четверта ознака: вартісний характер та цінова визначеність матеріальних благ, що виробляються в процесі здійснення господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, обумовлені метою такої діяльності, яка полягає в задоволенні суспільних потреб в широкому розумінні. А це означає, що споживачами цих благ є не тільки громадяни, як кінцеві споживачі, але й різні організації, які використовують результати цієї діяльності для своїх господарських або інших потреб. Тому ці блага функціонують як товар і передаються всім споживачам виключно на платній основі.

Отже, господарська діяльність в охороні здоров'я — це діяльність, господарських організацій охорони здоров'я та громадян-підприємців у сфері нематеріального виробництва, здійснювана за умови наявності ліцензії, спрямована на виробництво та реалізацію продукції (товарів), виконання робіт та надання послуг медичного характеру, що мають безпосередній вплив на здоров'я та життя людини і функціонують як товари, що передаються споживачам на платній основі.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

Бобоха В.В.,

студент 46 група

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Дослідження проблемних питань діяльності акціонерних товариств в нашій країні є досить актуальним, оскільки останні є значно розповсюдженою організаційно правовою формою суб'єкта господарювання.

Правове регулювання статусу акціонерних товариств здійснюється рядом нормативно правових актів: Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок», Закон України «Про акціонерні товариства» та інші.

Щодо колізій які виникли з набранням чинності Законом України «Про акціонерні товариства», то вони в першу чергу зумовлені тим, що норми які покликані врегулювати правове становище акціонерних товариств містяться в різних нормативних актах, положення яких іноді навіть не узгоджуються між собою.

Проаналізувавши зміст ч.3 ст.9 Закону України «Про акціонерні товариства» та ч.2 ст.153 Цивільного кодексу, що регулюють порядок створення акціонерного товариства одразу виникає питання щодо засновницького договору. Є він обов'язком чи правом засновників.

Досліджуючи положення Цивільного кодексу можна зробити висновок, що укладення засновницького договору є обов'язком засновників, однак думка виражена в Законі є протилежною.

Крім колізій, які містяться в законодавствах, недоліком також є не конкретизація самих норм Закону України «Про акціонерні товариства».

Так, ст.5 впроваджує нову класифікацію акціонерних товариств, відповідно до якої відбувається поділ акціонерних товариств за типом на публічні та приватні. До прийняття Закону «Про акціонерні товариства» існувало розділення акціонерних товариств на відкриті та закриті акціонерні товариства.

Прийнятий закон не встановлює обов'язкових правил трансформації акціонерних товариств, але практично статус публічних АТ збігається зі статусом відкритих АТ, а приватних — зі статусом закритих АТ. Принципові вимоги до розмежування публічних і приватних АТ вказані у статті 5 Закону — це кількість акціонерів і характер розміщення акцій. У разі прийняття загальними зборами приватного акціонерного товариства рішення про здійснення публічного розміщення акцій до його статуту вносяться відповідні зміни, у тому числі про зміну типу товариства — з приватного на публічне. Втім у Законі не прописано порядок дій приватного товариства в разі, якщо кількість його акціонерів перевищить 100, не передбачені санкції і термін, протягом якого потрібно змінити тип АТ.

Варто зауважити, що з впровадженням такої класифікації було внесено зміни до Цивільного кодексу України, згідно з якими було доповнено статтю 152 частиною 6, в якій відповідно акціонерні товариства поділяються на типи, та була виключена ст. 81 ГКУ країни, яка закріплювала види акціонерних товариств (відкриті та закриті). Отже, Господарський кодекс України не містить класифікації акціонерних товариств, що я вважаю є недоліком.

Потребує також уточнення стаття 3 Закону України «Про акціонерні товариства» в частині можливості чи неможливості не повної сплати акціонерів акцій, оскільки статтею передбачено, що акціонери, які не повністю сплатили акції, у випадках, визначених статутом товариства, відповідають за зобов'язаннями товариства в межах неоплаченої частини вартості належних їм акцій.

Необхідно відзначити такий позитивний момент як прийняття 3 лютого 2011 року Закону «Про внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства» щодо вдосконалення механізму діяльності акціонерних товариств», який усунув ряд значних недоліків в сфері регулювання діяльності акціонерних товариств. Зокрема змінено порядок відчуження акцій акціонерного товариства в частині виключення переважного права акціонерного товариства на придбання акцій, уточнюється порядок створення товариства однією особою; змінюється порядок формування резервного капіталу акціонерних товариств різних типів (щодо права та обов'язковості формування резервного капіталу) тощо.

Враховуючи все вищевикладене, вважаю за необхідне дійти висновку про те, що прийняття Закону України «Про акціонерні товариства» та можливе його подальше вдосконалення є позитивним кроком на шляху розвитку ефективних ринкових відносин в нашій країні.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

НЕКОМЕРЦІЙНА ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНО – ПРАВОВА ОСНОВА

Законодавство України важливу роль приділяє регулюванню забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Важлива роль в забезпеченні даних прав відводиться інституту господарської діяльності.

Відповідно до ст. 3 Господарського кодексу України господарською є діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Варто зазначити, що поряд з підприємницькою діяльністю також розглядається некомерційна діяльність в сфері суспільного виробництва.

Варто також зазначити, що поняття непідприємницьких товариств та установ, закріплено у ст. 85 та 86 Цивільного кодексу України. Так, у відповідності до ст. 85 Цивільного кодексу України непідприємницькими є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками. Водночас ст. 86 Цивільного кодексу встановлено, що непідприємницькі товариства (кооперативи, крім виробничих, об'єднання громадян тощо) та установи крім основної діяльності можуть здійснювати і підприємницьку діяльність, якщо вона відповідає меті, з якою вищезазначені товариства та установи було створено, та сприяє її досягненню.

Некомерційна діяльність є різновидом господарської діяльності, положення про яку закріплені на законодавчому рівні, а саме врегульовано Господарським кодексом України, Податковим кодексом України, Законами України «Про громадські об'єднання», «Про політичні партії в Україні», «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про кооперацію». Однак не зважаючи на досить широке законодавче підґрунтя діяльність некомерційних підприємств має досить суперечливий характер.

Самостійність даного виду господарської діяльності досягається саме її законодавчим визначенням, а також заборону втручання в таку діяльність з боку інших суб'єктів чи органів державної влади.

Основним критерієм для відмінності між господарськими комерційними та не комерційними підприємствами є кінцева мета діяльності, а саме отримання прибутку. Оскільки некомерційні підприємства є неприбутковими мета отримання прибутку в них відсутня. Однак дане не означає, що некомерційні організації не отримують будь – яких доходів, оскільки існування в сучасних умовах тільки за рахунок членських внесків. Різниця полягає в тому в комерційних підприємствах прибуток розподіляється між їх учасниками, а в некомерційних іде на покриття витрат підприємства та здійснення заходів, з метою яких таке підприємство є створеним.

На основі даного дослідження варто дійти висновку, що забезпечуючи права і свободи своїм громадянам Україна гарантує господарську діяльність визначаючи її конституційні основи.

Науковий керівник: к.юн., ас. Шимко А.Р.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ, ЩО МАЮТЬ ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ

Географічне положення України є досить вигідне. З давніх часів воно використовувалося для збагачення держави. На сучасному етапі розвитку суспільства досить актуальним є вивчення питання щодо лікувальних вод та їх класифікації, що входять до складу природних лікувальних ресурсів України.

Вивченням даного питання займалися такі науковці як Тур О.В., Демидов В.К., Неврасва Г.А., Іванова В.В та ін.

За ст. 1 Закону України «Про курорти»: визначаються особливо цінні та унікальні, а також загальнопоширені природні лікувальні ресурси. Вони представляють собою ресурси, які рідко (не часто) зустрічаються на території України, мають обмежене поширення або невеликі запаси у родовищах та є особливо сприятливими і ефективними для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Одними із таких ресурсів є лікувальні води, які є досить поширеними в межах території України. Легально визначення лікувальних вод немає, але вивчаючи ст. 1, 6 Закону України «Про курорти» можна дійти висновку, що лікувальні води – це води з великою кількістю відповідних елементів і сполук хімічного складу, а також газів, зі специфічними властивостями, які здійснюють лікувальний вплив на організм людини.

Відповідно до ст. 62 Водного кодексу України: водні об'єкти, що мають природні лікувальні властивості, належать до категорії лікувальних, якщо їх включено до спеціального переліку.

Цей список передбачено Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку водних об'єктів, що відносяться до категорії лікувальних» від 11.12.1996 р. № 1499: можна виділити такі типи лікувальних вод: - води які в своєму складі при атмосферному тиску містять азот та метан, їх використовують на таких курортах як: Трускавець (Львівська область), Миргород (Полтавська область); - вуглекислі води, їх склад становить 97-99% газу. Вони є найціннішим і. Найбільші поклади виявлені в Закарпатській області; - сірководневі – лікувальні властивості отримали внаслідок насичення гідросульфат іоном свого складу. Їх широко використовують на курортах Шаянський санаторний комплекс на Закарпатті; - бромні води – мають значний вміст органічних речовин. Їх використовують як для профілактичних ванн так і внутрішнього вжитку; - радіоактивні – їх складають слабомінералізовані води атмосферного походження. На покладах даного типу розташований лікувальний курорт Хмельник (Вінницька область).

Виділивши зазначені види можна дійти висновку про те, що лікувальні води складають досить значну частину оздоровчої бази України і є одним з альтернативних джерел лікування та профілактики різних захворювань.

Науковий керівник: к.юн., доцент Троцька М.В.

ПОНЯТТЯ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ВИНИКНЕННЯ В УКРАЇНІ

Становлення ринкових відносин в Україні супроводжується пошуком альтернативних організаційно-правових форм суб'єктів господарювання та нових способів управління господарськими процесами, одним з яких є створення групи підприємств на чолі з холдинговою компанією.

Холдингова компанія - акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств.

Окремі аспекти правового статусу холдингових компаній досліджувалися у роботах І. В. Бейцун, О.М. Вінник, О.А. Воловик, С.М. Грудницької, В.М. Кравчукатаін.

Слово «холдинг» походить з англійської мови і означає «тримати». Щодо розвитку холдингових компаній в Україні, то можна зазначити, що холдингові компанії не з'явилися на порожньому місці. Ті чи інші прототипи холдингових компаній існували у формі синдикатів, трестів, об'єднань.

На сьогоднішній день діяльність холдингових компаній в Україні регламентується Господарським кодексом України та законом України «Про холдингові компанії в Україні» прийнятий Верховною Радою України 15 березня 2006 року. У статті 1 цього Закону є перелік визначень холдингових компаній, а саме:

- Державна холдингова компанія холдингова компанія, утворена у формі акціонерного товариства, не менш як 100 відсотків акцій якого належить державі;

- Державна керуюча холдингова компанія державна холдингова компанія, корпоративним підприємством якої може бути інша державна холдингова компанія чи господарське товариство, холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) якого належить державі;

- Холдингова компанія акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств.

Холдингові компанії створюються переважно в межах великого і середнього бізнесу, що зумовлено тим, що холдингові компанії, як правило, акумулюють великий капітал, а тому основні переваги створення холдингових і дочірніх компаній пов'язані з ефектом масштабу виробництва.

Аналіз причин утворення холдингових структур дає змогу виділити основні з них, серед яких:

- а) холдинги формуються як результат економічної концентрації підприємництва;

- б) холдинги створюються з метою економії витрат на кваліфіковані кадри, наукові розробки тощо;

- в) холдинги формуються з метою реєстрації та використання єдиних для всіх підприємств групи торгових марок;

- г) холдинги полегшують завдання організації постачання, маркетингу, збуту та управління мережею однорідних або різнорідних підприємств.

Отже, холдингові компанії є популярними у світовій економіці. Переваги холдингових компаній полягають перш за все у впорядкованій і більш рівній структурі, можливості здійснювати свою діяльність в деякій мірі монопольно, контролю бізнесу, розподілі витрат між підприємствами, оптимізації оподаткування, скороченні багатьох видів витрат, економії коштів, можливості накопичувати і перерозподіляти фінансові ресурси всередині об'єднання.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Шимко А.Р.

Богомаз А.А.,
студент 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВО НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

На теперішній період винятково насущним залишається питання поінформованості населення про різні події, предмети, факти навколишнього природного середовища, що мають місце у більшості країн. Відтак поміж ряду екологічних прав громадян, що закріплені на національному рівні, важливим є право на екологічну інформацію.

На думку Кобецької Н.П., право на екологічну інформацію – являє собою можливість з нею ознайомитися про становище в навколишньому природному середовищі та приймати участь у прийнятті вигідних нормативно-правових актів у галузі екології.

Питання набуття державою України права власності на землю, як правило, сприймається через призму проголошення парламентом незалежності України в Декларації про Як зазначено у п. е) ст. 9 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»: кожний громадянин України має право на вільний доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація) та вільне отримання, використання, поширення та зберігання такої інформації, за винятком обмежень, встановлених законом.

Враховуючи історію розвитку прав людини, І. Боровська і більшість науковців у галузі екологічного права стверджують, що право на екологічну інформацію належить до прав четвертого покоління.

Відповідно до ч. 2 ст. 50 Конституції України: кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення.

Аналізуючи положення ст. 13 ЗУ «Про інформацію», слід звернути увагу на те, що екологічна інформація включає в себе: стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими; фактори, що впливають або можуть впливати на складові довкілля (речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включаючи адміністративні, угоди в галузі навколишнього природного середовища, політику, законодавство, плани і програми). Відповідно до ч. 4 ст. 21 ЗУ «Про інформацію» інформація про стан довкілля не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, оскільки громадяни мають знати про екологічний стан та проблеми, які відбуваються в довкіллі.

Реалізація права на екологічну інформацію є проблематичним у сучасних реаліях розвитку нації. Це підтверджується тим, що основні положення ст. 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» дозволяють

сконцентрувати увагу на двох шляхах доступу до інформації: 1) активний – отримання відповіді за запитами; 2) пасивний – своєчасне та результативне ознайомлення з інформацією через офіційні видання та ЗМІ. Однак, спеціалізоване законодавство неповністю характеризує механізми здійснення обов'язків уповноважених суб'єктів з приводу надання екологічної інформації. Так, на думку З. Козака, поза увагою законодавця залишилися питання розуміння систематичності інформування населення, а також конкретних видів ЗМІ, через які поширюватиметься екологічна інформація. Саме тому, у даній частині законодавство про доступ до екологічної інформації вимагає доповнення.

Отже, на рівні чинного законодавства передбачені механізми обстоювання екологічних прав взагалі та право вільного доступу до екологічної інформації та її розповсюдження зокрема.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Троцька М.В.

*Богомаз А.А.,
студентка 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Від державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Так, у літературі зазначається, що спочатку державна власність України була утворена шляхом розщеплення (розподілу) єдиної державної власності Союзу РСР і союзних республік відповідно до Декларації про державний суверенітет України та прийнятих на виконання її положень законодавчих актів. Проте такий висновок формально не збігається зі змістом розділу 6 цієї Декларації, де зазначається, що земля є власністю народу, матеріальною основою суверенітету Республіки, а не власністю держави.

Відповідно до ст. 14 Конституції України земля є основним національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. На сьогодні нормативно-правове регулювання права приватної власності на землю знаходиться на етапі становлення і має багато суперечливих аспектів. А в період завершення земельної реформи питання права приватної власності стає все більш актуальним і існує нагальна потреба подальшого дослідження. Право приватної власності на землю досліджували такі вчені: І. І. Каракаш, Т. Г. Ковальчук, П. Ф. Кулинич, В. В. Носік, А. А. Погрібний, В. І. Семчик, М. В. Шульга та іншими.

Однією з проблем права приватної власності на землю у нашій державі є мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення, що звужує права громадян України та перешкоджає формуванню конкурентоспроможних господарств ринкового типу. Оскільки Закон України «Про державний земельний кадастр» прийнятий, то найбільшою перешкодою у відміні мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення залишається прийняття Закону України «Про ринок земель». Вищезазначений законопроект містить ряд суперечностей, які потрібно вирішити. Насамперед, із списку суб'єктів права власності на землі сільськогосподарського призначення вилучені юридичні особи України, із колізіями врегульовано правове становище земельного банку, який визнається власником земель сільськогосподарського призначення та інші.

Існують прогалини правового регулювання відчуження земельних ділянок у власників з мотивів суспільної необхідності і для суспільних потреб. Згідно із Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» рішення про викуп земельних ділянок приймають органи виконавчої влади та сільські, селищні, міські ради, Київська і Севастопольська міські ради в межах території здійснення їх повноважень. У разі неотримання згоди власника земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з викупом цих об'єктів для суспільних потреб зазначені об'єкти можуть бути примусово відчужені у державну чи комунальну власність лише як виняток з мотивів суспільної необхідності. У більшості випадків, вилучені земельні ділянки переходять у власність держави а суб'єктам господарювання надаються в оренду. Зміни у такому стані речей можливі лише за умови основних змін у земельному законодавстві в бік визнання права приватної власності на землю.

Отже, на сьогодні нормативно-правове забезпечення права приватної власності на землю в Україні має багато проблем. До проблем права приватної власності на землю в Україні можна віднести, зокрема, мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення, відсутність механізму реалізації набуття права власності на земельну ділянку на підставі набувальної давності, недоліки правового регулювання викупу земельних ділянок суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. Для вирішення даних проблем необхідно внести зміни до земельного законодавства України. Зокрема, доповнити ст. 119 Земельного кодексу України положеннями щодо порядку реалізації набуття права власності на земельну ділянку за давністю користування, прийняти Закон України «Про ринок земель».

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Бондаренко Т. Ю.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ

Відповідно до ст. 66 Конституції України кожен повинен не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки. Дане положення є фундаментальним і втілюється в інших нормативно-правових актах присвячених охороні тваринного світу та охороні навколишнього природного середовища загалом.

Як відомо, об'єкти тваринного світу, зокрема продукти життєдіяльності диких тварин, часто використовуються як сировина для лікарських засобів, тому правове регулювання охорони тваринного світу є важливим не тільки з точки зору збереження тваринного світу як національного багатства України чи важливого компонента навколишнього природного середовища, а й як необхідний елемент у забезпеченні здоров'я населення.

Відповідно до ст. 36 Закону України «Про тваринний світ»: охорона тваринного світу включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання об'єктів тваринного світу. Дані заходи містяться у ст. 37 цього ж закону, а також в інших нормативно-правових актах, зокрема в таких Законах України як: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про мисливське господарство та полювання», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про природно-заповідний фонд України», «Про захист тварин від жорстокого

поводження», а також підзаконними нормативно-правовими актами – «Правила промислового рибальства в басейні Чорного моря» від 08.12.98р. № 164, «Положення про правила проведення полювань, поводження із зброєю та порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин» від 17.10.2011р. № 549 та ін.

Тобто законодавчий масив досить громіздкий, що ускладнює визначення переліку правоохоронних заходів. Так В.В. Петровим пропонується така класифікація заходів охорони тваринного світу: 1) охорона середовища проживання тварин; 2) збереження генетичного фонду тваринних спільнот; 3) організація раціонального використання тваринного світу, регулювання чисельності тварин та їх відтворення.

Взагалі у правовому регулюванні охорони тваринного світу необхідно звернути увагу на такий момент. Це зокрема неконтрольоване вилучення об'єктів тваринного світу у комерційних цілях всупереч нормам законодавства, що здійснюється в порядку спеціального використання за наявності дозволу, що як наслідок призводить до негативного впливу на популяцію тварин, а також знищенню окремих їх видів. У наш час суспільство не розуміючи, яку загрозу становить для навколишнього природного середовища знищення об'єктів тваринного світу, бездумно використовує і знищує об'єкти тваринного світу, задовольняючи власні інтереси, в більшості випадках комерційні. Тому необхідно посилити контроль за використанням об'єктів тваринного світу, не тільки тих, що занесені до Червоної книги України, а й інших. А також як зазначає В. Тітов знайти шляхи гармонізації співіснування суспільства й живої природи, встановлення балансу між екологічними й економічними потребами. Дана проблема є досить гострою і зокрема стосується мисливства, полювання, а також рибальства.

Тому, можна зазначити, що існує потреба по-перше, у систематизації законодавства про тваринний світ, а по-друге, у вдосконаленні заходів охорони об'єктів тваринного світу, як важливого компонента охорони навколишнього природного середовища, а саме: посилити контроль за здійсненням мисливства і рибальства, а також за вилученням об'єктів тваринного світу із їх природного середовища, а також посилити відповідальність за порушення законодавства щодо охорони тваринного світу.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Бондаренко Т. Ю.,
студентка 44 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ІМПОРТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Одним із напрямів регулювання сфери охорони здоров'я є ліцензування окремих видів діяльності, таких як: виробництво та оптова (роздрібна) торгівля лікарськими засобами, медична практика, переробка донорської крові та її компонентів, імпорт лікарських засобів та інші види господарської діяльності. Метою ліцензування у сфері охорони здоров'я є зокрема забезпечення громадян якісними, сучасними медичними послугами, лікарськими засобами, а отже, реалізація права українського громадянина на охорону здоров'я, шляхом впливу і контролю з боку державних органів на діяльність суб'єктів господарювання.

Одним із видів господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню є імпорт лікарськими засобами. 1 березня 2013 року набрав законної сили Закон України №5038-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо ліцензування імпорту лікарських засобів та визначення терміна «активний фармацевтичний інгредієнт» від 04.07.2012 р. Однак деякі положення Ліцензійних умов набули чинності тільки з 1 березня 2016 року через те, що відповідні норми не могли бути об'єктивно виконані імпортерами на ринку України 1 березня 2013 року. До прийняття і набрання чинності цим законом в Україні діяла спрощена процедура видачі ліцензій на цей вид діяльності. Метою прийняття такого закону було запровадження чіткого механізму державного регулювання діяльності з імпорту лікарських засобів згідно з міжнародними та європейськими вимогами, недопущення до обігу фальсифікованих, неякісних та незареєстрованих лікарських засобів.

Порядок ліцензування імпорту лікарськими засобами визначається крім загальних нормативно-правових актів Наказом МОЗ України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з імпорту лікарських засобів» від 01.12.2013 р. Органом до повноважень якого належить видача ліцензій на імпорт лікарських засобів є Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Імпортером лікарських засобів може бути суб'єкт господарювання, зареєстрований в Україні (резидент), який здійснює господарську діяльність з імпорту лікарських засобів та має ліцензію на імпорт лікарських засобів. Відповідно до змінених Ліцензійних умов встановлено спеціальні вимоги до імпорту лікарських засобів, а саме – імплементовано вимоги належної виробничої практики (Good Manufacturing Practice – GMP). Також встановлюється вимога щодо укладання ліцензіатом (імпортером) тристороннього договору із виробником або постачальником цього лікарського засобу та власником реєстраційного посвідчення на вказаний лікарський засіб. По-друге, встановлено нові вимоги до здійснення імпортерами контролю якості лікарських засобів та релізу серій препарату при імпорті. І по-третє, імпортер повинен зберігати контрольні та/або архівні зразки кожної серії готової продукції.

Імпортер бере на себе не лише комерційні функції, а й частину технічних функцій виробника, адже відповідно до пп. 3.6.2. Ліцензійних умов кожний ліцензіат повинен мати підрозділ (відділ) контролю якості. Втілення цих вимог чия діяльність пов'язана з імпортом лікарських засобів є складною проблемою, адже потрібно навчити і призначити відповідальних осіб відповідальних за якість лікарських засобів, укласти відповідні договори, так як підставою для видачі ліцензії на імпорт лікарських засобів є наявність відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що будуть ввозитися на територію України.

Отже, ліцензування імпорту лікарських засобів, яке існує на сьогодні є досить складним процесом для багатьох суб'єктів господарювання і потребує ще подальшого вдосконалення, але з іншого боку запровадження такої процедури ліцензування імпорту є як і процесом гармонізації українського фармацевтичного законодавства з нормами Європейської спільноти, і як гарантія ввезення і продажу в Україні лікарських засобів належної якості.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Д.Д. Задихайло.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЛІЙ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

Сьогодні існує декілька шляхів входження іноземного капіталу до банківської системи України, одним із яких є відкриття філії іноземного банку на території України. Такий захід був проведений у зв'язку із вступом України до СОТ шляхом внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність», адже до того періоду Закон забороняв створення на території України філій іноземних банків, що не відповідає 292 вимогам ст. 17 Угоди, якою передбачено необхідність надання національного режиму іноземним компаніям, в тому числі банкам, при поставці послуг шляхом комерційної присутності.

Правовим полем регулювання діяльності філій іноземних банків в Україні є чинна законодавча база (ГК України, Закони України «Про банки і банківську діяльність» та «Про Національний банк України», а також положення Правління НБУ «Про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів» від 08. 09. 2011р. №306) і міждержавні угоди (Генеральна угода про торгівлю послугами).

У Генеральній угоді про торгівлю послугами, до якої приєдналась Україна, на її території для надавачів послуг із країн-членів ГАТС мають бути створені не гірші умови, ніж для вітчизняних надавачів таких самих послуг або комерційних установ із третіх країн [1]. Тобто умови для діяльності філій закордонних банків в Україні не можуть бути гіршими, ніж для вітчизняних банків.

Щодо положень національного законодавства, то у ст. 334 ГК України визначається, що банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до закону. Дане визначення не суперечить ст. 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність», що визначає банківську систему України з урахуванням можливості іноземному банку відкрити філії в Україні за дотримання ряду умов, що визначені в ст. 24 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Зокрема, щодо укладення угоди між Національним банком України та органом банківського нагляду держави, в якій зареєстровано іноземний банк з метою їх взаємодії у сфері банківського нагляду, гармонізації їх принципів та умов [3].

До того ж, звертаючи увагу на положення п. 4 вказаної статті, де зазначено критерій щодо мінімального розміру приписного капіталу філії на момент її акредитації, який повинен бути не меншим 120 мільйонів гривень, було виявлено зіставлення філії іноземного банку до банку в цілому за цим показником [3].

Крім того, в ст. 24 Закону України «Про банки та банківську діяльність» зазначено що для акредитації філії іноземного банку необхідно внесення відповідного запису до Державного реєстру банків та видачі банківської ліцензії. Акредитація філії іноземного банку є підставою для здійснення нею банківської діяльності [3].

Крім акредитації, філія іноземного банку повинна отримати банківську ліцензію, яка відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» є документом, який видається Національним банком України в порядку і на умовах, визначених у цьому Законі, на підставі якого банки та філії іноземних банків мають право здійснювати банківську діяльність. Отже, виходячи із вищезазначеного, ми можемо зробити висновок що правовий статус банку і філії іноземного банку, за законодавством України є тотожним.

Досліджуючи положення чинного законодавства, варто наголосити, що передбачена в ст. 24 Закону України «Про банки та банківську діяльність» процедура та умови створення філії нічим не відрізняється від процедури відкриття банку з іноземним капіталом. Іноземному банку краще мати істотну участь у створеному в Україні банку з іноземним капіталом, ніж проходити складну процедуру акредитації іноземної філії.

Тому, на думку Б. Криволапова слід спростити процедуру акредитації філії іноземного банку на території України в частині зміни п. 9 ч. 6 ст. 24 Закону, де передбачено, що для акредитації філії іноземного банку подається повідомлення уповноваженого наглядового органу іноземної держави про здійснення нагляду за діяльністю іноземного банку [2, с. 203]. До того ж, варто скасувати п. 16 ч. 6 зазначеної статті, де передбачена вимога надати документи, визначені НБУ, що дає змогу дійти висновку про ділову репутацію іноземного банку, а також положення п. 17 ч. 6 ст. 24 Закону України «Про банки та банківську діяльність», згідно з яким для акредитації філії іноземного банку потрібно подати відомості, визначені НБУ, щодо власників істотної участі в іноземному банку.

Таким чином, наявність деяких неточностей у положеннях законодавства є поштовхом до врегулювання та систематизування нормативно-правового базису діяльності філій іноземних банків в Україні з метою мінімізації потенційних фінансових ризиків для банківської системи в цілому.

Список використаної літератури:

1. Генеральна угода про торгівлю послугами від 15 квітня 1994 р. // [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_017.
2. Криволапов Б. Сучасні проблеми адаптації банківського законодавства України до права Європейського союзу /Б. Криволапов// Європейське право. – №2-4. – 2012. – С. 197-207.
3. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07. 12. 2000 р. № 2121-III // Відом. Верх. Ради України. – 2001. – № 5-6. – Ст.30.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОТРИМАННЯ ЛІЦЕНЗІЇ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

З метою забезпечити реалізацію єдиної державної політики у сфері діяльності на ринку цінних паперів та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства. Держава запровадила такий засіб державного регулювання, як ліцензування.

У своїх працях питання ліцензування діяльності в окремих галузях господарювання досліджували такі науковці, як, О.М.Олейник, Т.М.Кравцова, І.Д.Пастух, П.М.Пальчук, І.Л.Радик та інші.

Відповідно до ст.4 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі НКЦПФР) передбачена видача ліцензій на такі види професійної діяльності на ринку цінних паперів: 1) діяльність з торгівлі цінними паперами (брокерська діяльність, дилерська діяльність, андеррайтинг); 2) діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку; 3) діяльність з управління іпотечним покриттям; 4) депозитарну діяльність, що включає такі види діяльності (депозитарну діяльність депозитарної установи, діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування, діяльність із зберігання активів пенсійних фондів); 5) клірингову діяльність.

Рішенням НКЦПФР «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дублікату та копії ліцензії» від 14.05.2013 №817 встановлено процедуру та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку, її переоформлення, видачі дублікату та копії ліцензії, перелік документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії, її переоформлення, видачу дублікату та копії ліцензії, підстави відмови у її видачі. Цей Порядок визначає кваліфікаційні, організаційні та технічні вимоги, необхідні для отримання ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку, її переоформлення, видачі дублікату ліцензії та копії ліцензії.

Для отримання ліцензії заявник повинен подати відповідно до Рішення НКЦПФР №817 заяву про видачу ліцензії, яка має бути складена державною мовою, та два примірники переліку опису документів (один з яких з відміткою Комісії про прийняття документів надсилається заявнику). У цьому переліку (описі) документів заявник зазначає, що надається до заяви про видачу ліцензії, належить до конфіденційної інформації. Вичерпний перелік документів, що додаються до заяви міститься в пп.1-32, п.2, П розділу даного рішення. Орган ліцензування протягом трьох робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії встановлює наявність або відсутність підстав для залишення її без розгляду і в разі їх наявності приймає відповідне рішення:

А) Комісія повертає заявнику заяву про видачу ліцензії та відповідні документи без розгляду, якщо: 1) заява підписана особою, яка не має на це повноважень; 2) документи, що додаються до заяви, оформлені з порушенням вимог; 3) наданий неповний перелік документів або не надана електронна форма; 4) наявне судове рішення, що забороняє видачу ліцензії заявнику, або є постанова про відкриття виконавчого провадження щодо виконання такого рішення; 5) відомостей про заявника немає в ЄДРЮОФОП. В цьому випадку заявник після усунення причин, що були підставою для залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду, може повторно подати заяву про видачу ліцензії.

Б) Комісія може прийняти рішення про відмову у видачі ліцензії, якщо є наявність таких підстав: 1) документи, подані для видачі ліцензії, містять недостовірну інформацію; 2) ділова репутація хоча б однієї посадової особи заявника (ліцензіата), не відповідає вимогам; 3) структура власності юридичної особи не відповідає закону; 4) організаційна структура, спеціалісти, необхідні для провадження професійної діяльності на фондовому ринку, або обладнання, комп'ютерна техніка, програмне забезпечення, приміщення заявника не відповідають закону. У разі відмови у видачі ліцензії подані документи заявнику не повертаються.

В) У разі прийняття Комісією рішення про видачу ліцензії: ліцензія повинна бути оформлена не пізніше ніж за п'ять робочих днів з дати отримання Комісією документа, що підтверджує сплату за видачу ліцензії.

Отже, ліцензування на ринку цінних паперів ми можемо розглянути в аспекті адміністративно-правової діяльності спеціального органу державної влади, а саме Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, яка головним завданням ставить захист основних інтересів держави, її громадян шляхом установлення з боку держави певних умов і правил здійснення окремих видів господарської діяльності.

Науковий керівник к.ю.н., ас.Задихайло Д.Д.

*Бурба Д.Ю.,
студентка 43 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

НЕОБХІДНІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО КОДЕКСУ В УКРАЇНІ

Українське законодавство в сфері регулювання екологічних відносин характеризується розгалуженою ієрархічною системою нормативно-правових актів різної юридичної сили. Проте саме через велику їх кількість існують деякі проблеми правозастосування. Серед них застарілість норм, «подвійна» урегульованість, невідповідність міжнародним стандартам, відмінність понять або взагалі відсутність деяких.

Науковці, праці яких присвячені темі вдосконалення екологічного законодавства (Шемшученко Ю., Григор'єва Т., Коморна Л.) вважають, що необхідним є систематизація законодавства в сфері екології. Взагалі, систематизація законодавства – це діяльність, спрямована на упорядкування нормативно-правових актів і приведення їх у єдину погоджену систему. Особливим різновидом систематизації виступає кодифікація.

Безсумнівно основним нормативно-правовим актом в системі екологічного законодавства є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Необхідність проведення вдосконалення законодавства в Україні починається саме з нього, адже його прийняття відбулося ще за часів існування Радянського Союзу. В його основі лежать тогочасні концептуальні засади і сьогодні він не забезпечує системної екологізації усіх сфер суспільного життя. Крім того, майже кожна стаття цього Закону зазнала змін з часів його прийняття. Цей акт має стати основою систематизованого акту, адже Закон визначає правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь (преамбула Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»).

Так як українське екологічне законодавство налічує велику кількість нормативно-правових актів, то в науці сформувалося дві точки зору з приводу його вдосконалення. Науковець Григор'єва Т.В. пропонує кодифікувати існуючі закони і кодекси в один. І хоча користування таким актом буде складним, це збільшить рівень ефективності його застосування та ліквідує повторюваності, неузгодженості, протиріччя. Недоліком такої пропозиції є залишення поза зором підзаконних нормативно-правових актів, що потребують уваги в процесі кодифікації. Іншу точку зору виражає науковець Шемшученко Ю.С., який запевняє, що метою є не кодифікація всього поресурсного законодавства в один акт,

а саме систематизація, за якої Екологічний кодекс матиме системоутворюючий характер, і співвідноситиметься з поресурсовим законодавством як інтегрована та диференційована складова.

З урахуванням вказаного вище можна зазначити, що незалежно від форми вираження відповідний нормативно-правовий акт, повинен містити загальні положення та поняття, принципи, суб'єктний склад, механізми застосування норм, механізми контролю та управління, загальні положення відповідальності, гарантії відшкодування шкоди та ін.

Отже, запровадження Екологічного кодексу розв'язало б низку проблем. У першу чергу, це введення єдиного понятійного апарату, сфера якого поширювалася на всі інститути екологічного права. По-друге, наслідком цього стане впорядкованість екологічного законодавства, що, в свою чергу, дасть позитивний результат для безколізійного регулювання відносин. По-третє, це забезпечить збалансованість з іншими галузями права. Крім того, це буде важливим кроком у напрямку євроінтеграції, так як кодифікація стане одним з етапів приведення українського законодавства до рівня міжнародного.

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Троцька М. В.

Бурба Д.Ю.,

студентка 43 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВОЮ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інститут ліцензування є одним із провідних інститутів господарського права який набуває важливого значення у період переходу до ринкової економіки в Україні.

Дане питання досліджували такі вчені як В.К. Андреева, М.К.Галантич, П.М. Пальчука, В.М. Пашкова, К.Ю. Тотьева, А.О. Шеваріхіна, та інші. Основні напрями державної політики у сфері ліцензування визначаються Верховною Радою України, а реалізація державної політики здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування, а також органом виконавчої влади.

Нормативну базу ліцензування становить Господарський кодекс України, Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», а також численні нормативно-правові акти, які визначають особливості ліцензування конкретних видів господарської діяльності (у тому числі ірізноманітні ліцензійні умови, затверджені на рівні центральних органів державної влади).

Стаття 1 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» визначає ліцензію як документ державного зразка, який затверджує право ліценціата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності. Постановою Кабінету Міністрів України в 1996 році була затверджена Концепція розвитку державної системи ліцензування підприємницької діяльності. Головним завданням ліцензування згідно Концепцією є захист економічних та інших інтересів держави, а також громадян шляхом встановлення з боку держави певних умов і правил здійснення окремих видів підприємницької діяльності. Ліцензійному регулюванню відповідно до вимог Концепції мають підлягати лише ті види підприємницької діяльності, які безпосередньо впливають на здоров'я людини, навколишнє середовище, безпеку держави. Уперше державне ліцензування підприємництва було законодавчо введене ще в 1991 році у зв'язку з прийняттям Закону України «Про підприємництво». Цим законом було передбачено ліцензування лише 12 видів підприємницької діяльності. Після прийняття закону 1991 сфера ліцензування постійно хаотично і практично безконтрольно з боку парламенту розширювалася 1997 році ліцензуванню підлягали вже 212 видів підприємницької діяльності та майже 1500 робіт. Ліцензування фактично охоплювало всі види господарської діяльності.

Науковець Олійник виділяє підстави для визнання певного виду діяльності таким, що потребує ліцензування. Мова йде про: 1) діяльність, що є небезпечною для необмеженого кола осіб, які не беруть участь в її здійсненні (наприклад, діяльність участь пов'язана з використанням радіоактивних відходів, джерела іонізуючого випромінювання, перевезення ядерних матеріалів і радіоактивних речовин тощо); 2) діяльність що залучає у своє середовище необмежене коло учасників, залучаючи їхнє виробництво (банківська, страхова діяльність тощо); 3) підвищено прибуткова діяльність яка потребує посиленого оподаткування і додаткового контролю (створення й утримання гральних закладів, організація азартних ігор, виготовлення алкогольної продукції тощо)

Отже, правова концепція ліцензування господарської діяльності у законодавстві України є недостатньо розробленою, що зумовлене відсутністю правового забезпечення необхідного балансу між державним регулюванням економіки та новими ринковими механізмами, що створюються у процесі реформування національної економіки.

Науковий керівник:- к.ю.н., ас.Задихайло Д. Д.

Бутко В.В.,

студентка 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ВИДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Згідно Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 25) та «Про інформацію» (ст. 13) екологічна інформація розглядається як будь-яка інформація в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи іншій матеріальній формі про: стан навколишнього природного середовища чи його об'єктів – землі, вод, надр, атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу та рівні їх забруднення; біологічне різноманіття і його компоненти, включаючи генетично видозмінені організми та їх взаємодію із об'єктами навколишнього природного середовища; джерела, фактори, матеріали, речовини, продукцію, енергію, які впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей; екологічні прогнози, плани і програми, заходи, в тому числі адміністративні, державну екологічну політику, законодавство про охорону навколишнього природного середовища тощо.

На нормативно-правовому рівні всю інформацію, включаючи і екологічну, відповідно до ЗУ «Про інформацію» (ст. 20, 21) і ЗУ «Про доступ до публічної інформації» (ст. 6) за режимом доступу, поділяють на відкриту та з обмеженим доступом, а останню, в свою чергу, поділяють на таємну, службову та конфіденційну.

У свою чергу, Єлісєєв В.В. виділяє 4 види екологічної інформації. Перший вид представляє «потенційна» інформація. По відношенню до спостерігача вона може бути виявлена та зафіксована. Об'єм даних на цьому рівні прагне до нескінченності завдяки тому, що біологічні об'єкти неповторні і наявні у великій кількості. Другий вид – це інформація, що набуває статусу документальної, зменшується кількість об'єктів дослідження, при цьому зменшується її

об'єм і збільшується смислове навантаження. Наступний вид містить інформацію, яка була оброблена науковцями і має аналітичний характер (результати досліджень, публікації). Останній вид – це «інформація про інформацію», тобто інформація з масиву інформації: з книжок, Інтернету, спеціалізованих видань тощо.

За класифікацією Грушевича Т.В. екологічну інформацію можна розглядати за відношенням в просторі і/або в часі. Коли йдеться про простір, то кажуть про локальний масштаб збирання інформації (зазвичай розміри системи спостережень мають порядок кількох кілометрів), субрегіональний, регіональний і глобальний. Для часу в практиці застосовують поняття короткого екологічного часу, великого екологічного часу і тому подібне.

Окрім видів екологічної інформації зазначених вище, Лупь В. класифікує інформацію за провідним об'єктом (живим організмом), тобто екологічна інформація може збиратися на рівні популяції, на рівні співтовариств, на рівні екосистем. Популяційний рівень – сукупність споріднених організмів на обмеженій території, здатних до тривалого самовідтворення. Рівень співтовариств – сукупність організмів різних видів, об'єднаних єдністю місця і часу та здатних до тривалого сумісного стійкого співіснування і відтворення. Екосистемний рівень – взаємодія об'єктів по території окремої екосистеми.

Отже, це далеко не всі види екологічної інформації. Класифікувати інформацію можна на основі визначення класу об'єкта, належності цього об'єкта до відповідного функціонального блоку інформаційної системи, форми збирання, передачі, зберігання, зображення інформації та ін.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Бутко В.В.,
студентки 41 групи*

ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Як відомо, за основ ринкової економіки, підприємства здійснюють свою діяльність на принципах свободи підприємництва, на власний ризик та несуть майнову відповідальність за результати своєї діяльності. Ризик банкрутства, на мою думку, є невід'ємним елементом функціонування будь-якого підприємства, але банкрутство може настати і через рік, і через десять років. Тому, якщо у підприємства фінансові труднощі, щоб воно не збанкрутіло, застосовують механізм санації.

Основними законодавчими актами, де зазначається порядок та процедура санації є ЦК України, ГК України, ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 784 – XIV від 30 червня 1999 р. та ін. Згідно цього Закону санація можлива щодо боржника, яку може здійснювати засновник, кредитор, власник майна та щодо державних підприємств.

Санація – досить трудомісткий процес, тому, перш за все, під час її проведення потрібно визначити цілі та стратегію суб'єкта господарювання. Для цього складають проект плану санації, аналізуючи при цьому доцільність чи недоцільність санації для цього суб'єкта. Якщо є можливість відновити платоспроможність і управлінський персонал підготовлений для цього Комісія по запобіганню банкрутству господарських товариств приймає рішення про проведення санації підприємства.

Згідно Закону № 784 – XIV протягом трьох місяців з дня винесення господарським судом ухвали про санацію, кредиторам для схвалення, подається план санації боржника, в якому визначено строк і заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. План санації має наступні розділи: загальна характеристика підприємства та його фінансовий стан; основні параметри плану (обґрунтування санації, строк та ресурси для реалізації); заходи щодо відновлення платоспроможності та підтримки ефективності господарської діяльності (заходи технічного, організаційного характеру, такі як зміна керівництва, інвентаризація активів, оптимізація дебіторської заборгованості та зниження витрат на виробництво, продаж дочірніх фірм та часток у капіталі інших підприємств); ринок і конкуренція; маркетингова діяльність підприємства (стратегія здійснення продажу, аналіз каналів збуту); план виробництва та його ресурсне забезпечення (обсяг продажу продукції, розрахунок боргових коштів, чи є потреба в інвестиційних ресурсах); фінансовий план (прогноз фінансових результатів, джерела фінансування, складання балансу); обґрунтування подолання можливих ризиків, задля чого здійснюється страхування вкладання коштів у той чи інший проект.

П.3 Закону № 784 – XIV зазначає, що план санації може передбачити поділ кредиторів, які беруть участь у санації, на категорії залежно від виду вимог та наявності (відсутності) забезпечення вимог таких кредиторів. Умовами плану санації може встановлюватися різний порядок задоволення вимог для кредиторів різних категорій. Також варто зазначити, що держава надає санаційну підтримку, зазвичай тільки державним підприємствам, за умови, якщо вбачає, що після відновлення конкурентоспроможності підприємство буде випускати необхідну на даний час, для країни продукцію, а також якщо така продукція буде зменшувати потребу в імпорті. Отже, санація є досить дієвим засобом запобігання банкрутству, але її строк не має перевищувати 12 місяців з дня затвердження господарським судом плану санації.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Васько В.А.
студент 43 групи*

ПЮІ НІОУ імені Ярослава Мудрого

ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ НАСЛІДКАМ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Проблемою запобігання і подолання надзвичайних екологічних ситуацій (далі – НЕС) займалися і займаються багато вітчизняних і зарубіжних вчених. Ними розроблено ряд способів і методів запобігання і подолання НЕС. Наприклад, в роботах А.В. Лищука, С.М. М'ягкова, Ф.В. Стольберга висвітлюються різні організаційні, інженерно-технічні та технологічні заходи, які знижують ризик виникнення НЕС і допомагають ліквідувати їх наслідки. Однак застосування цих методів вимагає значних фінансових вкладень. З проблемою фінансування природоохоронних заходів стикається будь-яке підприємство, пов'язане з освоєнням, видобутком і використанням природних ресурсів. Без впровадження природоохоронних заходів виробнича діяльність таких підприємств продовжує завдавати ті чи інші

збитки навколишньому природному середовищу і здоров'ю людей. Таким чином, для попередження виникнення НЕС необхідні грошові фонди або резерви для впровадження найбільш ефективних і своєчасних заходів для запобігання, а іноді і для компенсації збитків навколишньому природному середовищу.

Система екологічного страхування дозволить створити такого роду фінансовий резерв, який зможе впоратися навіть з найбільшими збитками, гарантовано знизить навантаження на бюджети всіх рівнів і уможливить фінансування заходів щодо запобігання завданню шкоди навколишньому середовищу. Таким чином екологічне страхування – це механізм формування грошових фондів або резервів за рахунок сплачуваних страхувальником (підприємством або іншим об'єктом) страхових внесків для компенсації ймовірних втрат і забруднення навколишнього середовища. Не менш важливим є те, що екологічне страхування уможливить фінансування превентивних заходів проти негативного впливу на природне середовище. Потенційно небезпечні об'єкти стануть набагато суворіше ставитися до дотримання норм природокористування, оскільки страхова компанія завжди буде дбати про те, щоб внески неблагополучного об'єкта були більшими, таким чином, створюючи взаємну зацікавленість у зниженні ризику настання несприятливих подій.

Для функціонування екологічного страхування необхідно заздалегідь виявити екологічні ризики, які можуть призвести до надзвичайних ситуацій, забезпечити механізм гарантованої матеріальної компенсації. Роль незалежного інструменту при визначенні потенційного збитку, який може бути викликаний реалізацією надзвичайної ситуації, відіграє екологічний аудит, який передусє процесу укладання договору страхування.

Світова практика розвинених країн говорить про широке застосування екологічного страхування. Наприклад, в Японії діє закон про компенсацію збитків постраждалим від забруднення екологічного середовища. У США вже близько 20 років діє законодавство про відповідальність за псування навколишнього природного середовища. Передбачено обов'язкове страхування небезпечних об'єктів, а також діяльності, пов'язаної з переробкою і видаленням відходів. У Росії також є обмежена практика страхування лісів від пожеж.

Екологічне страхування в Україні тільки починає розвиватися. Необхідно розробити методiku оцінки екологічних ризиків, страхової вартості і тарифів, врегулювати нормативно-правову базу, що дозволить в перспективі створити комплексну систему екологічного страхування, що охоплює всіх природокористувачів. Таким чином, в умовах економічної і соціальної нестабільності і технологічного зростання збільшується ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій, що вимагає гарантованого фінансування заходів щодо їх запобігання та ліквідації наслідків для навколишнього природного середовища. Рішення проблеми може бути пов'язано з розвитком системи екологічного страхування, яке не тільки надає своєчасну фінансову допомогу при реабілітації і відновленні компонентів навколишнього середовища, але і є засобом зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій.

Науковий керівник – к.ю.н., доц. М.В. Троцька

Васько В.А.

студент 43 групи

ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ЗЕМЛІ (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД)

У сучасному розумінні оцінка земель – це процес визначення якісних характеристик, економічної цінності та вартості земель за процедурами, що встановлені законодавством у сфері оцінки земель. Проте правовому регулюванню грошової оцінки земельних ділянок в Україні притаманні ряд теоретичних і практичних проблем. Аналіз досвіду зарубіжних країн, які мають давню історію розвитку землеоціночної діяльності, дозволить виробити чіткі пропозиції щодо вдосконалення законодавства і вирішення відповідних проблем.

Перейдемо до розгляду правового регулювання грошової оцінки земельних ділянок на прикладі конкретних країн, практика яких здалася нам цікавою. Великобританія. Розвиток грошової оцінки земельних ділянок в Великобританії має давню історію. З самого початку оцінка майна базувалася на принципах саморегулювання професії і діяльності. У 1868 був створений Королівський інститут дипломованих оцінювачів (Royal Institution of Chartered Surveyors (RICS)), який представляє собою професійну організацію, що об'єднує фахівців у сфері нерухомості. Ця організація вже давно вийшла за межі Великобританії і приймає в члени професіоналів з багатьох країн світу, в тому числі з України. Інститутом створено Стандарти RICS (RICS Valuation Standards), розробляються навчальні програми та курси. Для отримання звання члена RICS потрібно мати освіту в сфері нерухомості в освітній установі, акредитованій інститутом, і пройти стажування під керівництвом члена RICS. Відповідне звання є показником якості вже багато десятиліть.

Оскільки Великобританія – це країна, якій притаманне саморегулювання оціночної діяльності, більшість покладених на оцінку функцій виконує експертна оцінка. Нормативна оцінка землі служить для стягнення майнового податку і являє собою суму передбачуваного річного доходу від здачі землі в оренду. Податок наповнює місцевий бюджет приблизно на третину. Платниками податку є власники або орендарі земельної ділянки. Все майно ділиться на групи, оцінка його переглядається орієнтовно не менше ніж один раз в 10 років.

Німеччина. Будівельний кодекс Німеччини 1986 року і на сьогоднішній день залишається одним з основоположних актів в сфері оцінки майна. Зокрема, ним передбачено обов'язкове ведення збірників цін купівлі-продажу, в яких реєструються і оцінюються угоди по земельних ділянках. Саме німецька модель оцінки майна була запозичена для втілення в Україні. Так, в обох країнах ринкова вартість складалася з двох окремих елементів вартості землі і вартості будівель і споруд, розташованих на ділянці, і визначалася шляхом застосування трьох методів (методу порівняльної вартості, методу вартості чистого доходу і методу фактичної вартості). Порядок грошової оцінки земельних ділянок в Німеччині додатково регулюється Постановою про принципи визначення вартості земельних ділянок в поточних цінах від 06.12.1988 р. За основу визначення ринкової вартості земельних ділянок взято співвідношення цін на земельному ринку, а як вихідні дані використовуються тільки типові ціни купівлі-продажу, які сформувалися при типових умовах.

Отже, правове регулювання грошової оцінки земельних ділянок здійснюється у більшості зарубіжних країн шляхом прийняття одного або декількох нормативно-правових актів. Першим з них зазвичай є закон, в якому закріплені загальні принципи оцінки земель, тоді як другий – це підзаконний нормативно-правовий акт, що містить стандарти

оцінки майна, методи і підходи. У більшості країн ці стандарти прийняті з урахуванням міжнародних або європейських стандартів оцінки, що свідчить про гармонізацію національного законодавства країн з відповідними стандартами.

Науковий керівник – к.ю.н., ас. Задирайло Д.Д.

Ватюшенко В.О.,
студент 45 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ВОДНІ ОБ'ЄКТИ В УКРАЇНІ

Особливості кожного правового інституту зумовлюються його змістом. Не виключенням є й інститут права власності на природні ресурси, зміст якого визначається екологічною спрямованістю. Дослідимо означений інститут на прикладі (прибрала слово) права власності на водні об'єкти.

За ст. 13 Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Норма подібного змісту закріплена в ст. 6 Водного кодексу України. Тобто, Український народ, поряд з іншими природними ресурсами, має право власності на водні ресурси.

Якщо розцінювати вищенаведені законодавчі положення як загальне правило, то земельне законодавство встановлює відповідні винятки з цього правила. Мова йде про можливість отримання у власність земельні ділянки разом з водоймами, які на них розміщені. Так ч. 2 ст. 79 Земельного кодексу України визначає, що право власності на земельну ділянку поширюється в її межах на водні об'єкти. Стаття 59 ЗК України вказує, що землі водного фонду можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності, а також визначає сам механізм надання відповідних земель у приватну власність. Зокрема за ч. 2 ст. 59 ЗК України громадянам та юридичним особам за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування можуть безоплатно передаватися у власність замкнені природні водойми (загальною площею до 3 гектарів). Власники на своїх земельних ділянках можуть у встановленому порядку створювати рибогосподарські, протиерозійні та інші штучні водойми.

Під замкненою водоймою мається на увазі водойма, що повністю знаходиться всередині земельної ділянки, яка передається у приватну власність. Самого поняття «замкнена природна водойма» у законодавстві немає. Аналіз водного законодавства дозволяє зробити висновок, що замкненими водоймами є невеликі за площею і непроточні водоймища, які не мають гідралічного зв'язку з іншими водними об'єктами [1, с. 151]. По суті, у приватну власність можуть передаватися такі земельні ділянки водного фонду, на яких розташовані невеликі озера. Одним із ключових є закріплення у законодавстві формули «можуть передаватися», що не зобов'язує органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування автоматично передавати такі водні ресурси у приватну власність [2, с. 19]. Незважаючи на це, існує декілька шляхів отримання водних ресурсів у власність. Оскільки у законодавстві наявний механізм набуття права власності на існуючі об'єкти (які фактично вже створені), то ніхто не забороняє власнику скористатися своїм правом і створити самотакі об'єкти на власній ділянці (якщо категорії земель дозволяють здійснити такі перетворення). Також, землі водного фонду можна придбати за цивільно-правовими угодами.

Таким чином, здійснення права власності на водні об'єкти має свої особливості. Отримання у власність водних об'єктів пов'язано з отриманням у власність земельної ділянки. Законодавець для захисту суспільного інтересу встановив особливий публічно-правовий режим для набуття земель водного фонду у власність.

Література:

- 1) Гетьман А. П. Земельний кодекс України: науково-практичний коментар / А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Харків: Одиссей, 2009. – 624 с.
- 2) Лепечук П. І. Право власності на природні ресурси: особливості здійснення окремих правомочностей / П. І. Лепечук, Т. Г. Попович, В. О. Бесарабчик. // Приватне право і підприємництво. – 2015. – №6. – С. 17–21.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Велігоцька О. О.,
студентка 44 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ ЗБИТКІВ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

В силу останніх негативних мікро- та макроекономічних чинників у вигляді знецінення національної валюти падіння виробництва та зменшення доходів національних підприємств, можна спостерігати тенденцію до збільшення рівні невиконання господарських зобов'язань. Останнє, в свою чергу, спонукає юристів частіше користуватися інститутами права, які покликаними стимулювати учасників господарських правовідносин до виконання своїх зобов'язань та які повинні забезпечувати покриття витрат, понесених у зв'язку з неналежним виконанням зобов'язань. В даній роботі я зосереджу свою увагу на одному з таких інститутів – інституту відшкодування збитків.

Досліджуючи питання пов'язані з відшкодуванням збитків, Подколзін І.В. зробив висновок про те, що поняття збитків у економічному і юридичному значенні не є тотожними, але є взаємопов'язаними. І.С. Канзафарова трактує збитки як порушення в межах цивільних та господарських правовідносин, відповідно до яких учасник даних правовідносин може вимагати відшкодування таких збитків.

Згідно ч. 2 ст. 224 Господарського кодексу України, під збитками розуміються витрати, зроблені управненою стороною, втрата або пошкодження її майна, а також не одержані нею доходи, які управнена сторона одержала б у разі належного виконання зобов'язання або додержання правил здійснення господарської діяльності другою стороною.

В силу того, що закріплення в законі поняття збитків відбувається через оціночні категорії, даний інститут має властивість «необхідності доказування» в господарському процесі з додержанням норм процесуального права, без якого

є неможливим застосування збитків. Тобто, збитки, навіть у випадку їх наявності, не можуть бути відшкодовані в примусовому порядку без встановлення даного факту в суді.

При застосуванні в господарських правовідносинах інституту збитків, необхідно враховувати положення ч. 1 ст. 232 ГК України, відповідно до якої, якщо за невиконання або неналежне виконання зобов'язання встановлено штрафні санкції, то збитки відшкодовуються в частині, не покритій цими санкціями, а також положення ч. 4 ст. 226 ГК України, котра говорить, що не підлягають відшкодуванню збитки, завдані правомірною відмовою зобов'язаної сторони від подальшого виконання зобов'язання. Вищий господарський суд України в оглядовому листі від 14.01.2014 № 01-06/20/2014 зазначив, зі змісту статей 614, 623 ЦК України та статті 226 ГК України вбачається, що для застосування такого заходу відповідальності, як стягнення збитків потрібна наявність усіх елементів складу господарського правопорушення: 1) порушення зобов'язання; 2) збитки; 3) причинний зв'язок між порушенням зобов'язання та збитками; 4) вина. Також в даному Листі ВГСУ наголосив на тому, що при вирішенні спорів про відшкодування збитків у вигляді упущеної вигоди суди повинні дослідити, чи могли такі збитки бути реально понесені кредитором та чи вживав кредитор заходів щодо їх відшкодування.

Безсумнівним залишається факт, того, що збитки підлягають відшкодуванню. Проте законодавець в ст. 228 ГК України наділив, особу яка відшкодувала збитки правом регресної вимоги до осіб, винних в утворенні збитків. Так, наприклад, страхова компанія, яка відшкодувала збитки особі, чие майно було пошкоджено під час перевезення, може пред'явити регресний позов до перевізника, який пошкодив майно під час транспортування.

Підсумувати все вище сказане можна наступним. У національному законодавстві не вироблено чіткого підходу до визначення поняття «збитки». Тому доцільно сформулювати точну дефініцію категорій збитків та надати критерії механізму доказування наявності збитків та причинно-наслідкового зв'язку між ними та діями винної сторони.

*Велігоцька О. О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ

Відповідно до Земельного кодексу України, одним з основних принципів земельного законодавства в нашій державі є однакові підстави набуття та реалізації права власності на землю для фізичних та юридичних осіб. В контексті державної монополії на здійснення такого права, вважаю, що у відносинах з державою рівність суб'єктів земельних правовідносин відсутня, на відміну від цивільного чи господарського права. В силу викладеного вище та фактичної нерівності учасників земельних правовідносин, вважаю дану тему актуальною та такою, що потребує дослідження.

Згідно з ч. 3 ст. 78 Земельного кодексу України, земля в Україні може перебувати у приватній, комунальній та державній власності. За таких обставин, громадяни України та юридичні особи можуть мати у власності будь-які землі, передача яких у власність передбачена або не заборонена Земельним кодексом України. В силу ст. 116 Земельного кодексу України, громадяни та юридичні особи набувають права власності та права користування земельними ділянками із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень, визначених цим Кодексом або за результатами аукціону.

Інститут права на землю дуже тісно пов'язаний з підставами набуття права на землю. Визначені у Земельному кодексі України підстави набуття прав на землю державою не характеризуються високою системністю і передбачені у різних його статтях. Наприклад, ст. 147 Земельного кодексу України, передбачено, що підстави та порядок примусового відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності визначаються законом. Відповідного до ст. 15 Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності», у разі неотримання згоди власника земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з викупом цих об'єктів для суспільних потреб зазначені об'єкти можуть бути примусово відчужені у державну чи комунальну власність лише як виняток з мотивів суспільної необхідності. Приватні суб'єкти не наділені такими повноваженнями. Для чіткого розуміння можливості існування такої державної монополії в даній галузі слід звернути нашу увагу на положення ст. 13 Конституції України, яка проголошує, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу.

Проте існують випадки, коли держава є рівним суб'єктом земельних правовідносин. Це відбувається в силу того, що громадяни та юридичні особи України (суб'єкти приватного права), а також територіальні громади та держава (суб'єкти публічного права) можуть отримувати у власність земельні ділянки на підставі правочинів (договорів) міні, дарування, успадкування та інших цивільно-правових та/або господарських угод. Договори про перехід права власності на земельні ділянки укладаються в письмовій формі та посвідчуються нотаріально, без виключень за суб'єктами. За таких обставин, я можу констатувати наявність нерівності суб'єктів земельних правовідносин та відсутність законодавчої збалансованості розмежування прав приватних та публічних суб'єктів даних правовідносин.

Підсумувати все викладене вище можна наступним. Держава (суб'єкт публічного права) має монополійні права в земельних правовідносинах, які є відмінними від приватних суб'єктів, проте має і схожі риси, такі як набуття права на землю шляхом укладання цивільних та господарських договорів.

*Велігоцька О. О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПЕНІ В ГРОШОВОМУ ТА НЕ ГРОШОВОМУ ВИРАЗІ

В силу стрімкого розвитку економічних правовідносин та актуалізації договірних зобов'язань, досить часто виникає необхідність врегулювання спорів щодо невиконання обов'язків за господарськими договорами. За таких обставин необхідним стає дослідження інституту застосування неустойки, а особливо її виду – пені, на якій я зосереджу увагу в даній роботі. Даному питанню, присвячували свої праці такі вчені Таткова З. Ф., Подцерковний О. П. та інші.

Першою проблемою з якою можуть зіткнутись учасники господарських правовідносин, це те, що в силу ч. 3 ст. 549 Цивільного кодексу України, пеня може застосовуватися виключно за порушення грошового зобов'язання, на відміну від штрафу. Тому вважаю, що в інституті застосування пені в господарських не грошових зобов'язаннях існує певна неузгодженість норм права, оскільки, відповідно до ч. 1 ст. 549 Цивільного кодексу України, неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторowi у разі порушення боржником зобов'язання. В даній нормі законодавець не робить прив'язки до грошового зобов'язання. Підставою для застосування пені в господарських правовідносинах є невиконання чи неналежне виконання господарських зобов'язань (як грошового так і не грошового).

Виходячи з приписів ст. 231 ГК України, для застосування штрафної санкції у вигляді грошової суми, в тому числі пені, яка визначається як процентне співвідношення до суми невиконаного зобов'язання, немає необхідності, щоб зобов'язання було грошовим, необхідно лише, щоб зобов'язання мало вартісну оцінку (сума зобов'язання), наприклад вартість непоставленого вчасно товару. Проте при визначенні в договорі розміру пені слід звернути увагу на положення ст. 3 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань», яка визначає, що розмір пені обчислюється від суми простроченого платежу та не може перевищувати подвійну облікову ставку НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня.

Вказаними вище нормами права регулюється застосування лише застосування пені в грошовому виразі. Інший вид пені не врегулювало нормами ГКУ. Сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства випливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами. Ч. 3 ст. 549 ЦК України зазначених обмежень не містить, що означає відсутність обмежень застосування статті ч. 3 ст. 6 ЦК України. Дані положення стосуються також і інституту пені. За таких обставин законодавство не забороняє сторонам господарського договору встановлювати пеню не тільки за порушення грошових зобов'язань. Тому нарахування пені за не грошовими господарськими зобов'язаннями є можливим, а вказані вище норми права є непрямым підтвердженням можливості застосування пені за вказаними видами зобов'язань. Дана думка узгоджується з позицією Вищого господарського суду України, який в ухвалі від 27 вересня 2006 року у справі № 9/58 зазначив наступне: в силу частини 3 статті 232 ГК України вимогу зі сплати штрафних санкцій за господарське правопорушення може заявити учасник господарських відносин, права або законні інтереси якого порушені. Підсумувати вищевикладене можна наступним. Закон досить чітко регулює інститут нарахування пені у грошових господарських зобов'язаннях, встановлює механізм її застосування та обчислення, а також граничний розмір пені. Застосування пені в не грошових зобов'язаннях прямо не передбачено національним законодавством, проте не заборонено законом, про що свідчить судова практика.

*Венедиктова Ю. В.,
студентка 44 група*

ПЮУ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ВПЛИВ ЗАБРУДНЕНИХ ҐРУНТІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ

Забруднення ґрунту створює загрозу для навколишнього природного середовища, а також для організму людини. Тому одним з важливих завдань суспільства є охорона та захист ґрунту.

Стаття 50 Конституції України [1, Ст. 141] вказує на важливість та необхідність розгляду питання щодо охорони ґрунту в Україні, адже таким чином реалізується право громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про охорону земель» [2, Ст. 349]: ґрунтом є природно-історичне орґано-мінеральне тіло, що утворилося на поверхні земної кори і є осередком найбільшої концентрації поживних речовин, основою життя та розвитку людства завдяки найціннішій своїй властивості – родючості. З розвитком суспільства і техніки виникає потреба в охороні ґрунтів.

У ст. 1 ЗУ «Про охорону земель» зазначається, що забруднення ґрунтів – накопичення в ґрунтах речовин, які негативно впливають на родючість та інші корисні властивості.

Сучасний розвиток суспільства, техніки, сільського господарства тісно пов'язаний із застосуванням хімічних добавок та викидами.

Прикладом служить те, що підвищення відсотка врожайності неможливе без технології внесення добрив. Застосування добрив веде до забруднення навколишнього природного середовища, а це, в свою чергу, загрожує здоров'ю людини. Небезпечним є неправильне та надмірне використання пестицидів. Частина їх трансформується і виникає вторинна токсация.

Усі без винятку пестициди при ретельному вивченні виявляли або мутагенну, або інші негативні дії на живу природу і людину. Навіть разові контакти людини з такими пестицидами, як діалдрін, паратіон, призводять до зміни біотиків головного мозку (енцефалограми). А вплив сучасних орґанофосфатних пестицидів, які швидко розкладаються, загрожує розвитком депресій, роздратування, розладом пам'яті, іншими нейропсихологічними порушеннями [3, с. 45].

Відбувається також постійне вимивання бруду у ґрунтові води і відкриті водойми, через що шкідливі речовини, потрапляючи у питну воду, а також продукти харчування, пестициди викликають порушення діяльності центральної нервової, серцево-судинної та інших систем організму, аномалії новонароджених і т.п. [4, с. 143-152].

Накопичені за останнє десятиріччя наукові дані свідчать, що ґрунт відіграє активну роль у виникненні та поширенні багатьох інфекційних захворювань. До них відносяться кишкові інфекції, насамперед, дизентерії, тифозні, паратифозні захворювання та гельмінти [5, с. 43].

Отже, потрібно мінімізувати вплив шкідливих речовин на ґрунт, які згодом потрапляють до організму людини і спричиняють захворювання. Необхідно застосовувати науково-обґрунтовані заходи, спрямовані на підвищення родючості ґрунтів та отримання екологічно чистих продуктів харчування.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Про охорону земель: Закон України: 19.06.2003р. №962-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – №39. – Ст. 349.

3. Даченко І.І., Мартинюк В.З. Інтоксикація оксидом вуглецю та шляхи її послаблення. – К.: Наук. думка, 1971. – 248с.
4. Основы экологии и экологическая безопасность / под ред. В.В.Шкарина, И.Ф. Колпащиковой. – Нижний Новгород, 1998. – 172с.
5. Чаусова Л. Принципи у сфері стимулювання належної еколого-правової діяльності громадян та організацій / Л.Чаусова // Право України. – 1998. – №6. – С.39-43.

*Витюгіна С. П.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ОBOB'ЯЗКІВ ГРОМАДЯН

Під поняттям екологічних прав та обов'язків громадян розуміють систему юридично-закріплених повноважень і зобов'язань за громадянами в екологічній сфері. Екологічним правам відповідають певні екологічні обов'язки.

Кожний громадянин має обов'язки, виконання яких забезпечує всебічний та вільний розвиток особистості, держави і суспільства. В ст. 66 Конституції України зазначено, що кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки.

Відповідно до змісту ст. 12 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» зміст екологічного обов'язку доцільно розглядати у двох аспектах: по-перше, в необхідності здійснювати активні позитивні дії, що відповідають вимогам екологічного законодавства, і, по-друге, в необхідності утримуватися від дій, заборонених чинним екологічним законодавством

Екологічні обов'язки також містять у собі моральні правила, зокрема щодо поведінки громадян, тому що норми моралі завжди передують правовим нормам, а правові норми закріплюються, з урахуванням норм моралі.

Екологічні обов'язки в літературі диференціюють за наступними підставами, як за юридичною силою: а) закріплені в Конституції України; б) встановлені в Законах України; в) зазначені в підзаконних нормативних актах та в договорах.

Щодо конституційних екологічних обов'язків, то крім ст. 66 КУ, до них належать інші обов'язки, які трансформуються у дану сферу (ст. 13, ст. 67, ст. 68 КУ і ін.).

До другої групи належать обов'язки, наведені в ст. 12 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: не порушувати екологічні права і законні інтереси інших суб'єктів; вносити плату за спеціальне використання природних ресурсів; компенсувати шкоду, заподіяну забрудненням та іншим негативним впливом на навколишнє природне середовище та інші.

До третьої групи належать обов'язки, які є деталізуючими в екологічній сфері відповідно до певного природного ресурсу і з урахуванням специфіки його правового режиму.

За суб'єктом складом виокремлюють як загальні, які притаманні всім громадянам без винятку, так і спеціальні.

В літературі екологічні обов'язки поділяються на майнові і не майнові.

До майнових належать наступні обов'язки у екологічному праві: вносити грошове відшкодування за використання природних ресурсів в екологічній сфері та спеціально встановлені штрафи за правопорушення в екологічній галузі; відшкодувати шкоду, заподіяну забрудненням екології та іншим негативним впливом на довкілля та ін. До немайнових належать такі обов'язки в екологічній сфері: охороняти та берегти природу, також раціонально використовувати багатства природи; не порушувати права інших суб'єктів тощо.

На основі викладеного, можна зазначити, що класифікація екологічних обов'язків громадян в Україні перебуває на стадії формування. Але перешкодою у виконанні обов'язків у сфері охорони навколишнього природного середовища є низький рівень правової свідомості населення, що, в свою чергу, потребує покращення еколого-правової освіти та виховання.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М. В.

*Гайдук А.С.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ НЕДІЄЗДАТНИХ ПАЦІЄНТІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Відповідно до положень чинного цивільного законодавства, цивільною дієздатністю фізичної особи є її здатність своїми діями набувати для себе цивільних прав і самостійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самостійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання. Відтак, дієздатність характеризує фізичну особу з боку її потенційної можливості та фактичної спроможності бути учасником правовідносин. Також, чинне законодавство закріплює, що у випадках якщо фізична особа внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними, то в судовому порядку вона може бути визнана недієздатною.

Необхідно розуміти, що наявність хронічного, стійкого психічного розладу вже вказує на потребу такої особи у медичній допомозі. При цьому, особливості її стану не дозволяють їй самостійно відстоювати та захищати свої порушені, невизнані або оспорювані права.

Відтак, вважаємо, що на сьогодні є досить актуальним питання вивчення особливостей захисту недієздатних пацієнтів. Окрему увагу необхідно приділити, популярному на сьогодні, питанню регулювання «попередніх розпоряджень» щодо медичного втручання так догляду. Такий підхід є досить вдалим у якості власного завчасного планування лікування на випадок недієздатності у майбутньому.

Так, спеціальні принципи щодо статусу та юридичних механізмів інституту завчасного планування лікування та догляду викладені у Рекомендаціях Комітету міністрів «Про принципи, що стосуються довготривалих доручень та попередніх розпоряджень на випадок недієздатності». Відповідно до Рекомендацій держави повинні сприяти завчасному самовизначенню дієздатних дорослих людей на випадок їх нездатності у майбутньому за допомогою відповідних доручень та попередніх розпоряджень.

Розглядаючи детальніше обране питання, необхідно визначитись з окремими особливостями такої форми захисту. По-перше, необхідно визначити, що «Довготривала довіреність» визначається як юридичний документ, який складається дієздатним повнолітнім з метою, що він залишається в силі або вступає в силу у випадку недієздатності довірителя. Далі, заслуговує на увагу «Попередні директиви». Відповідно до вищенаведених Рекомендацій, це інструкції чи побажання, зроблені дієздатними дорослими з питань, які можуть виникнути в разі їхньої недієздатності.

На сьогоднішні питання регулювання попередніх розпоряджень людини щодо майбутнього медичного втручання знаходиться під пильним наглядом та постійною увагою органів Ради Європи. Так, в період травень – грудень 2011 р. у Парламентській Асамблеї Ради Європи тривали слухання за темою «Прижиттєві заповіти та захист здоров'я і прав людини на всіх етапах життя» (Livingwillsandtheprotectionofhealthandhumanrights), результатом яких стало прийняття важливих документів – Резолюції 1859 (2012) та Рекомендацій 1993 (2012) під спільною назвою «Захист прав та гідності людини, з урахуванням раніше висловлених побажань пацієнтів».

На даний момент, на жаль, в Україні не розглядається питання необхідності розробки спеціального законодавства яке б регулювало положення щодо попередніх директив.

Важливо підкреслити, що при обраному Україною просвіщенню векторі спрямування, активне дослідження такого способу захисту прав недієздатних пацієнтів допоможе державі у формуванні національного законодавства, що відповідає загальним європейським стандартам. Отже, виникає необхідність у подальшому дослідженні поставленого питання, як можливої частини національного законодавства.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олфір А.О.

*Гайдук А.С.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ВЛАСНОСТІ НАДРА В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ

На сьогодні, в системі відносин надрокористування, право власності на надра посідає досить важливе значення. Їх урегулювання здійснюється одразу декількома нормативно-правовими актами, важливе місце серед яких займає Конституція України.

За ч. 1 ст. 13 Конституції України: надра, поряд з землею, атмосферним повітрям, водними та іншими природними ресурсами, які знаходяться в межах території України, природними ресурсами її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Вищенаведене положення також закріплюється і в акті спеціального законодавства, а саме у ст. 4 Кодексу України про надра.

Отже, відповідне закріплення у Конституції України права Українського народу – це відображення суверенного права Українського народу на всі природні ресурси, що знаходяться в межах території України, її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони.

У класичному підході до вивчення питання поділу власності на види виділяють: державну, комунальну та приватну власність. Але, в національному законодавстві закріплений ще один, особливий вид власності – виключна власність народу. При цьому, виникає необхідність у вивченні особливостей суб'єкта – народу України, як носія права власності на надра.

Як зазначає Макаренко О.Ю., український народ є самостійним суб'єктом права власності на землю та інші природні ресурси, який володіє, користується і розпоряджається ними в межах території України, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони. Автором підкреслюється, що проголошення надр об'єктом права власності Українського народу зумовило встановлення публічно-правових пріоритетів у правовому регулюванні реалізації елементів змісту права власності на надра. Вони, як зазначає науковець, об'єктивно зумовлені принципами, що визначають необхідність, цілі, риси, зміст та порядок використання публічно-правових засобів у механізмі регулювання гірничих відносин.

Ткаченко Н.І., в свою чергу, фактично ототожнює право власності Українського народу на надра з правом власності держави на противагу іншим науковцям.

Шульга Є.В. підкреслює, що це право власності на надра має реалізовуватися виключно в форматі Всеукраїнського референдуму. Науковець наголошує на тому, що напрями переорієнтації економіки мають бути встановлені саме народом з поступовою відмовою від надровидобування та посиленням аграрної складової (консультативний референдум). Також науковець підтримує позицію нетотожності права власності Українського народу на надра та державної форми власності.

Відтак, можна зазначити, що на сьогодні, в питаннях реалізації права власності на надра розрізняють: а) суб'єкта права власності на надра – народ України; б) суб'єктів здійснення права власності: - народ, який реалізує своє право безпосередньо (реалізує за допомогою способів безпосередньої демократії, наприклад: референдум), - народ, який реалізує своє право через прояви представницької демократії (виборні органи): Верховну Раду України, місцеві ради та відповідні органи державної виконавчої влади.

Таким чином, виходячи з даного дослідження, потрібно зазначити про необхідність врегулювання та подальшого дослідження суб'єктного складу права власності на надра.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Галузь охорони здоров'я України належить до сфери господарських відносин, суб'єктами якої є заклади охорони здоров'я, органи державної влади та місцевого самоврядування, соціальні фонди, неурядові організації, страхові компанії, міжнародні та інші організації, причетні до охорони здоров'я та населення країни.

Суб'єкти господарських відносин у сфері охорони здоров'я та взаємозв'язки між ними формують галузь охорони здоров'я країни. Згідно з офіційним визначенням ВООЗ, система охорони здоров'я – це сукупність усіх організацій, інститутів і ресурсів, головною метою яких є зміцнення, підтримка або відновлення здоров'я населення. На сьогодні виділяють три основні види суб'єктів суспільних відносин у сфері медицини в Україні: - державні учасники – органи державної влади, головною функцією яких є регулювання діяльності СОЗ у державі; - постачальники медичних послуг, якими є суб'єкти господарських відносин різних форм власності. Залежно від особливостей системи охорони здоров'я конкретної країни, ця група об'єднує державних, приватних та добровільних постачальників; - споживачі послуг і широка громадськість. Тобто було б за доцільне додати до даного переліку ще один вид суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я, а саме постачальників ресурсів, функцією яких є забезпечення ресурсами процесів медичного обслуговування.

Кожен суб'єкт господарських відносин у медичній галузі відіграє свою унікальну роль у організації системи охорони здоров'я України. Основу СОЗ в нашій країні становлять, безперечно, постачальники медичних послуг. Це переважно державні заклади охорони здоров'я первинного, вторинного та третинного рівнів медичного обслуговування, які пропонують увесь спектр медичних послуг. Інші постачальники надають менш ніж десятку частку послуг з охорони здоров'я, які реалізуються на території України. Це пов'язано з їх вузькою спеціалізацією чи високою вартістю пропонованих послуг.

Ширше розглянувши національну СОЗ, можна виділити суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я України, які прямо впливають на її діяльність. Це по-перше органи державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють управління у медичній сфері. До них належать Міністерство охорони здоров'я, Державна служба боротьби з ВІЛ та іншими соціально небезпечними захворюваннями, Державна санітарно-епідеміологічна служба та обласні управління охорони здоров'я, управління охорони здоров'я у містах і селищах, районні управління охорони здоров'я, громадські комітети з охорони здоров'я. Ці органи влади реалізують управлінську функцію у СОЗ.

Функцію ресурсного забезпечення постачальників медичних послуг здійснює ряд організацій, до яких належать державні фонди соціального страхування, приватні страхові компанії, органи влади (Мінфін, Фонд держмайна тощо), приватні інвестори, міжнародні організації (Червоний хрест, МБПП, USAID тощо), меценати, благодійні організації, компанії-виробники та постачальники медичних товарів, медичні навчальні заклади тощо. Діяльність цих організацій надзвичайно важлива для медичної галузі, адже вони забезпечують ресурсами, необхідними для надання медичних послуг. Також ще одним важливим суб'єктом господарських відносин у галузі охорони здоров'я є населення, яке виступає отримувачем медичних послуг.

Отже, питання суб'єктів господарських відносин у сфері охорони здоров'я є досить актуальним сьогодні та потребує глибокого дослідження.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Основоположними конституційними принципами формування відносин в інтелектуальній сфері є свобода такої діяльності, визнання і захист її результатів, а також наділення правами на ці результати їхніх творців. На реалізацію зазначених принципів і націлене законодавство України. Право інтелектуальної власності - це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності.

Слід зазначити, що положення Господарського кодексу України (далі – ГКУ України), які покликані визначати специфіку використання прав інтелектуальної власності у господарській діяльності доволі часто суперечать відповідним нормам Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) у цій сфері. Аналізуючи ОПВ, які визнаються у сфері господарювання, слід одразу звернути увагу на те, що перелік цих об'єктів, визначений у ГК України, є значно вужчим у порівнянні із ОПВ, які наводить ЦК України. Тому, можна зробити висновок, що нині, положення Господарського Кодексу України, які регулюють відносини використання інтелектуальної власності у сфері господарювання потребують системного удосконалення та приведення у відповідність до ЦК України.

Особисті немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових прав інтелектуальної власності та належать творцеві ОПВ. Постає питання про розмежування правового статусу творця як фізичної особи та творця як фізичної особи-підприємця, а також про розподіл прав інтелектуальної фізичної особи-підприємця, яка одночасно є творцем ОПВ. Зокрема постає питання, які саме права належать творцю як фізичній особі, а які як фізичній особі-підприємцю. Виходячи з цього питання, на мою думку особисті немайнові права та майнові права інтелектуальної власності – належать фізичній особі-творцю. Однак, якщо фізична особа використовує майнові права у своїй підприємницькій діяльності чи її господарська діяльність пов'язана із створенням та використанням ОПВ, вона має право прийняти рішення про внесення зазначених прав до майна, яке складає основу її підприємницької діяльності.

Слід зазначити, що інтелектуальна власність в господарській діяльності вважається нематеріальним активом, який може бути внеском до статутного капіталу підприємства. В ст. 424 ЦК України визначено, що майнові права інтелектуальної власності можуть бути внеском у статутний капітал юридичної особи. Це стосується, зокрема, права на наукове відкриття, а також прав на комерційне найменування, які відповідно передаються іншій особі лише разом із цілісним майновим комплексом особи, який ці права належать, або його визначеною частиною. А. Гуменюк та В. Яцюк розрізняють чотири групи нематеріальних активів: права користування ресурсами та майном; права на об'єкти

промислової власності; права на засоби комерційної ідентифікації та індивідуалізації; об'єкти авторських та суміжних прав.

Отже, питання права інтелектуальної власності як майна суб'єкта господарювання на сьогоднішній день є недостатньо вивчене і потребує перегляду господарського законодавства з урахуванням особливостей, що передбачені спеціальним законодавством у сфері інтелектуальної власності, наявність різноманітних підходів до визначення сутності нематеріальних активів обумовлено відсутністю досконалої практики їх використання, що в результаті не дає можливість підвищити рівень достовірності оцінки об'єктів нематеріальних активів, Господарський Кодекс України акцентує увагу на об'єктах промислової власності, засобах індивідуалізації учасників господарського обороту, залишивши абсолютно поза увагою об'єкти авторського права, суміжних прав та ін.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Гальченко А.С.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАЙНА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

На сьогодні є досить актуальним питання майнових відносин саме акціонерного товариства. Насамперед йде мова про правовий режим самого майна такого товариства. Категорія правового режиму майна дозволяє розкрити правове становище акціонерного товариства у повному обсязі, визначити зміст його майнових прав та обов'язків у процесі здійснення господарської діяльності.

В акціонерному товаристві, враховуючи те, що така господарська організація є класичною формою об'єднання капіталів, майнові відносини мають домінуюче значення, оскільки створюється воно на основі об'єднання майна засновників та учасників, та здійснює свою господарську діяльність з метою отримання прибутку. З прийняттям Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. не в повній мірі отримали вирішення проблеми правового регулювання майнових відносин в акціонерному товаристві, більш того, спеціальний закон містить низку суперечливих положень.

Відносно цього, спеціальний закон потребує суттєвого доопрацювання в частині регулювання майнових відносин в акціонерному товаристві. Якщо говорити про проблемні питання майна, то можна зазначити таке: перш за все, в науці господарського права відсутній єдиний підхід до розуміння категорії правового режиму майна суб'єкта господарювання; елементи правового режиму майна акціонерного товариства розпорошені в масиві чинного законодавства України, що ускладнює, а в деяких випадках навіть унеможливує застосування відповідних норм; чинне законодавство про акціонерні товариства містить багато суперечливих положень про майнову основу акціонерного товариства; відсутня єдина підзаконна нормативно - правова база відносно новаций спеціального закону.

В юридичній літературі з господарського (комерційного, торгового, підприємницького) права нема єдиного підходу до розуміння правового режиму майна суб'єкта господарювання, який дає можливість розкрити зміст правового регулювання майнових відносин суб'єкта господарювання. Існуючі в юридичній літературі визначення правового режиму майна за своїм змістом складаються з різного за ступенем деталізації переліку ознак економічного чи юридичного характеру, що нерідко виражається в поєднанні цих двох груп ознак, які «дублюють» однакові за змістом їх властивості, що з різних боків розкривають єдине поняття правового режиму майна. А.В. Венедиктов під правовим режимом майна розуміє обсяг прав та обов'язків окремих підприємств та органів управління стосовно майна, що закріплене за підприємством, а також порядок використання цього майна та звернення на нього стягнення за зобов'язаннями підприємства. Основою правового режиму майна суб'єктів господарювання, на якій базується їх господарська діяльність, відповідно до ч. 1 ст. 133 ГК України є право власності, а також речові права осіб, які не є власниками, – право господарського відання, право оперативного управління.

Отже, правовий режим майна акціонерного товариства є встановленою у чинному законодавстві системою сукупності елементів, якими є структура майна, порядок формування (набуття) майна, порядок використання (експлуатації) майна, порядок вибуття (відчуження або повернення власнику) майна акціонерного товариства, а також порядок звернення стягнення на майно його кредиторами. Також, можна зробити висновок, що на даному етапі правовий режим майна товариства потребує законодавчого узагальнення та прийняття єдиної законодавчої бази стосовно даного питання.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Олефір А.О.

*Гарлінська В. А.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

На сьогоднішній день, в умовах поширення тенденції до впровадження все більшої кількості технологічних засобів в процесах виробництва, що однозначно призводить до негативних впливів на навколишнє природне середовище, досить актуальним є питання удосконалення принципів природокористування в Україні. Зокрема, про це свідчить той факт, що відповідно до «Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році», екологічна ситуація в Україні зазнала стрімкого погіршення.

Розглядаючи ці питання, варто розпочати з того, що будь-яка діяльність в екологічній сфері з використання природних ресурсів здійснюється на основі принципів природокористування. В свою чергу, дані принципи представляють собою певний алгоритм дій, яких дотримується суб'єкт природокористування в процесі впровадження природних ресурсів в свою виробничу та невиробничу діяльність. Безумовно, така діяльність не залишається непоміченою у довкіллі. Тому, саме дотримання принципів природокористування повинно забезпечити мінімально негативні наслідки від людського втручання в навколишнє природне середовище. Тобто, зокрема і від вибору правильного принципу залежить екологічна ситуація в країні.

Сьогодні в Україні використовується так званий еколого-економічний принцип природокористування. Цей принцип передбачає отримання максимального результату шляхом залучення мінімальних природних ресурсів. Що на практиці виявляється в забрудненні природного навколишнього середовища, але в певних межах. З використанням

еколого-економічного принципу природокористування діяльність органів державної влади спрямована на своєчасну ліквідацію негативних наслідків такого природокористування, з метою недопущення екологічної катастрофи. Тобто, формується ряд взаємозалежних дій, який представляється у вигляді забруднення природного навколишнього середовища-ліквідація наслідків такого забруднення. При цьому, екологічна ситуація в країні не тільки не змінюється, але й зберігається тенденція до її погіршення. Простежити це можливо, звернувшись до вищезгаданої Національної доповіді про стан навколишнього середовища в Україні, де зазначено, що забруднення атмосферного повітря залишається стабільно високим, в країні відмічається тенденція до погіршення екостануводою, земельні ресурси характеризуються надзвичайно високим показником сільськогосподарського освоєння, що значно перевищує екологічно обґрунтовані межі і т.д. З огляду на вищезазначене, доцільно змінити основу природокористування. А саме, точкою опори повинен стати не еколого-економічний, а соціально-екологічний принцип природокористування. Цей принцип не передбачає виправлення вже існуючих проблем в природному навколишньому середовищі, а вимагає своєчасне попередження їх виникнення.

Підсумовуючи, варто зазначити, що в умовах сьогодення тенденції до покращення екологічної ситуації в країні не спостерігається. Зокрема, це зумовлено використанням екологічно неефективного принципу природокористування, а саме еколого-економічного. Для вирішення проблемних питань, потребується переорієнтація на соціально-екологічний принцип природокористування.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Головащенко А.Г.,

студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

МОРАЛЬНИЙ ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС АБОРТУ

На сьогоднішній день виникає багато суперечок, щодо морального та правового статусу абортів, які у кожній державі регулюються не однаково, від легальних абортів, до їх заборони. Дана проблематика є вкрай важливою і дуже дискусійною.

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі щороку роблять 53 мільйони абортів, а за останні 30 років таких операцій виконано більше, ніж мільярд. Дослідження свідчать, що в деяких країнах (як, наприклад, США, Росія чи Данія) аборти роблять 2/3 жінок.

Перша держава, яка на законодавчому рівні закріпила право жінок переривати вагітність, був Радянський Союз у 1920 року. Вже через багато років схожі законодавчі ініціативи почали приймати демократичні держави такі як США у 1973 році, Німеччина у 1975 р., Італія у 1981 р.

В Україні, а також в інших європейських державах, за бажанням жінкам дозволяється переривати вагітність, якщо медичні працівники виявили загрозу або патологію під час виношування плоду до 28 тижнів, то вагітність переривають за медичними показниками [2]. На практиці траплялись випадки, коли медичні працівники робили висновки, що ембріон має патологію і не буде повноцінно здоровою людиною, а жінка народжувала абсолютно здорову дитину. Скільки не було народжено дітей з цієї причини не відомо.

Згідно з нормами Конституції України переривання вагітності дозволене статтями 50 і 57 [1]. Заборону на переривання вагітності скасували, тому, що дане явище призводило до великої кількості "кримінальних абортів", коли в наслідок некваліфіковано проведених процедур (абортів) завдавали шкоду здоров'ю людині, а в деяких випадках і призводило не лише до смерті плода, а і самої жінки.

На підставі чинного закону України, хірургічне переривання вагітності проводиться в акредитованих медичних закладах коли термін вагітності не перевищує 12 тижнів [3]. А у випадках виявлених відхилень плоду (стаття 50 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-XII, ст. 281 Цивільного кодексу України) дозволяється штучне переривання вагітності при терміні вагітності від 12 до 22 тижнів. Якщо пацієнтка віком до 14 років або недієздатна хоче здійснити штучне переривання вагітності, то для цього необхідна заява від їх законних представників [2].

Європейський суд з прав людини з обережністю відноситься до оцінок законних актів про абортів. У статті 2 Європейської конвенції про права людини визначено, що ненароджені діти мають право на життя. Але на жаль не має поняття, кого вважати отримувачем цього права: новонароджену дитину чи ембріон з моменту зачаття. А згідно статті 8 головним вважається право на приватне життя, тому це залишає жінці самій робити вибір [4].

Література:

1. Конституція України: Верховна Рада України; Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України.-1996.-№ 30, Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України: Верховна Рада України; Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV // Інформаційний бюлетень НКРЕ. - 2003 р.- № 7.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Верховна Рада України; Закон від 19.11.1992 р. № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України.-1993.- № 4.- Ст. 19.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи; Конвенція від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Науковий керівник : Коваль А.М., к. ю. н. доцент кафедри державно-правових дисциплін ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

Головащенко В.С.,

студент ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ НАСЕЛЕННЯ У СФЕРІ ОТРИМАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Актуальним питанням на сьогоднішній день залишається надання медичної допомоги належної якості. Незважаючи на процеси які проходять в нашій державі, слід зауважити, що саме механізм реалізації надання медичної допомоги належної якості, яка гарантована нашою державою громадянам України є недостатньо ефективним.

Проаналізувавши нормативно-правову базу в сфері охорони здоров'я та соціологічні дослідження які проводили як Міністерство охорони здоров'я так і інші незалежні організації можна констатувати наступне .

Зважаючи на існуючу систему фінансування у сфері охорони здоров'я велика частина медичних процедур недоцільна і нерентабельна. У 20-30% випадках при наданні медичної допомоги, таке лікування було неефективним, непотрібним або шкідливим. Існують великі розбіжності у результатах надання медичної допомоги у регіонах, окремими закладами охорони здоров'я і лікарями. Для контролю оцінки якості та обсягів надання медичної допомоги та послуг відповідно до наказу МОЗ від 18.12.2013 № 1110 "Про створення клініко-експертної комісії Міністерства охорони здоров'я України" було створено клініко-експертну комісію. У червні 2016 року клініко-експертною комісією МОЗ України було розглянуто 11 випадків надання медичної допомоги. За результатами роботи цієї комісії було встановлено, що 2 випадки свідчили про не якісне надання медичної допомоги.

На виконання доручення Міністра Кабінету Міністрів України №26214/1/1-14 від 21.07.2014 року та відповідно до затвердженого плану-графіку, 31 серпня по 11 вересня 2014 року державною установою «Урядовий контактний центр» (далі – Центр) проведено прогнозне дослідження на тему: «Актуальні питання галузі охорони здоров'я та медичних закладів».

Дослідження проводилося Центром шляхом телефонного опитування заявників, які звернулися на урядову телефонну «гарячу лінію», з подальшим опрацюванням отриманих даних для формулювання відповідних висновків та рекомендацій.

Було опитано 3000 громадян з усіх регіонів України. Серед опитаних переважають жителі міст (68%), з вищою та середньою спеціальною освітою (37,1% та 35,7%), які за соціальним станом є пенсіонерами, робітниками або ж безробітними (27,6%, 21,5% та 15,8% відповідно). Серед респондентів, які відповіли на питання: «Чи доводилось Вам звертатися по медичну допомогу за останні 2 роки?» переважають ті, хто звертався (74,7%).

При цьому більш ніж половина опитаних (55,5%) серед тих, хто звертався за допомогою, стикалися з різноманітними проблемами.

На першому місці серед названих у ході опитування проблем переважав блок, пов'язаний з оплатою послуг та ліків. Так, 40,4% респондентів стикалися з проблемою дорожніх ліків та послуг, 25,1% опитаних скаржились на хабарництво.

Наступними стали проблеми кваліфікації персоналу (24,1%) та погане ставлення медичного персоналу до пацієнтів (22,5%). Особливо це стосується таких категорій як студентство та державні службовці. Окрім того, 19,3% опитаних зазначали проблему відсутності ліків, а 17,5% – загалом погане оснащення медичних закладів. При цьому 17% опитаних мали проблеми з діагностикою захворювань, а 16,4% – з довгим очікуванням на допомогу. Серед інших проблем, які також називали в ході опитування: великі черги, нестача вузькоспеціалізованих лікарів (ендокринологів, кардіологів та інших), додаткові сплати за аналізи, консультації, благодійні внески, проблеми з реєстрацією та бюрократичною системою взагалі, організація видачі рецептів та рецептурних препаратів та інше. Більшість опитаних схильна вважати, що медицина не повинна бути платною (53,2%). Так, 37,9% абсолютно не згодні з оплатою послуг, а 15,3% – скоріше не згодні. При цьому, 43,9% опитаних згодні оплачувати медичні послуги, серед яких 8,1% – повністю, а 35,8% – частково. Люди літнього віку, безробітні та студентство вважають, що медицина повинна бути безоплатною. Це ж стосується і тих людей, які оцінюють свій стан здоров'я як поганий. А підприємці, державні службовці більше схильються до платної медицини.

Враховуючи результати дослідження можна зробити висновки, що здоров'я посідає чільне місце серед соціальних пріоритетів громадян України. За останній час обізнаність громадян у сфері охорони здоров'я зростає, в зв'язку з чим існує необхідність у поінформованості населення та постійної належної уваги з боку відповідних органів виконавчої влади.

Науковий керівник : Коваль А.М., к. ю. н. доцент кафедри державно-правових дисциплін ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

Гринько М.О.,
студентка 45 групи
ПІОІ НІОУ ім. Я. Мудрого

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Фармацевтична галузь займає значне місце в економіці України. Успішне здійснення цього виду діяльності дозволяє забезпечити задоволення потреб громадян в економічно-доступних і якісних лікарських засобах та одержувати значні надходження до бюджету.

Суб'єкти господарювання та інші учасники відносин у сфері господарювання здійснюють свою діяльність у межах встановленого правового господарського порядку, конститутивні основи якого задекларовані ст. 5 Господарського кодексу України (далі – ГК України).

Р.М. Ворон зазначає, що головна функція правового регулювання фармацевтичного ринку нині зводиться до створення правової основи відповідного комплексу засобів правового характеру, в тому числі створення правової основи економічних відносин в умовах переходу і формування ринку як такого, що дозволяє налагодити стійку систему фармацевтичного забезпечення населення. З цього приводу В.М. Пашков відмічає, що найважливішою категорією інструментів державного регулювання, за допомогою яких держава вимагає від суб'єктів суспільних відносин виконання своїх рішень, є законодавство. При цьому завдання державного регулювання охорони здоров'я мають такі два аспекти: політичний аспект полягає у: досягненні економічних і соціальних цілей і за своєю природою носить нормативний характер, і управлінський аспект: стосується механізмів управління охороною здоров'я, які мають змішану природу, відображаючи складність відносин між численними постачальниками послуг, спрямовані на ефективне та раціональне використання ресурсів.

Особливе місце серед державних органів, які регулюють діяльність суб'єктів фармацевтичної сфери господарювання, посідає Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. В країнах Європейського Союзу поряд з державними органами існують організації, які спеціалізуються в галузі оцінки технологій охорони здоров'я - Health Technology Assessment - НТА. Питання, що вирішують НТА, наступні: визначення вартості

лікарських засобів, послуг й інших продуктів в національних системах охорони здоров'я, розміри відшкодування витрат фармацевтичної продукції на лікування населення з боку держави (реімбурсації).

На сьогодні розвиток законодавства у сфері регулювання фармацевтичної діяльності здійснюється в рамках євроінтеграції. Поетапне входження України до ЄС пов'язано з рядом вимог. Зокрема, одним з першочергових завдань інтеграції до ЄС - гармонізація нормативно-правової бази України, адаптованої до стандартів та умов згідно з вимогами GMP, GDP та GPP ЄС.

Основними засобами регулюючого впливу держави на ведення господарської діяльності, з одного боку, є лібералізація процедур - зниження податкового навантаження, спрощення дозвільних процедур, правил ліцензування, сертифікації, з іншого – недотримання органами виконавчої влади принципів регуляторної політики, в тому числі в контексті утворення нових, не завжди дієздатних структур, недотримання ринкових принципів ціноутворення з одночасним не завжди виправданим обмеженням контролю за якістю лікарських засобів тощо.

Особливе місце займає регулювання системи ціноутворення на медикаменти, серед яких: впровадження диференційованих націнок на лікарські засоби; запровадження фіксованих (тарифних) націнок на життєво важливі медикаменти; перехід від регіональних механізмів регулювання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення до єдиного для України механізму державного регулювання та контролю цін; впровадження системи обов'язкового й добровільного медичного страхування.

Важливу роль у забезпеченні надходження до аптечних закладів якісних та ефективних товарів відіграють сертифікація та гарантії, які умовно можна назвати: організаційними, інформаційними, контрольно-запобіжними, правозахисними тощо.

Отже, державне регулювання діяльності суб'єктів фармацевтичного ринку відбувається через спеціалізоване нормативно-правове забезпечення та через поширення на суб'єктів фармацевтичного ринку законодавства, що визначає правові основи підприємництва, провадження торговельної діяльності, застосування реєстраторів розрахункових операцій, патентування, ліцензування та акредитації, цін і ціноутворення, реклами ліків. Нині бракує універсальних загальноприйнятих критеріїв та міжнародних стандартів ставлення до фармацевтичного ринку, як до невід'ємної частини економіки України і, як наслідок маємо неповноцінну реалізацію господарсько-правових аспектів забезпечення інтересів суспільства щодо забезпечення фармацевтичною продукцією. Розроблення, ратифікація та впровадження цих критеріїв і є важливим завданням держави як одного із сучасних наукових напрямів.

Гудзь М. В.

Студентка 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ГОСПОДАРСЬКО – ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Актуалізація питання поширення договірних відносин у сфері охорони здоров'я почалася з переходом України до ринкової економіки. Ця тематика й до цих пір є досить актуальною, що пов'язано з постійним розвитком господарювання, і галузь охорони здоров'я не є виключенням та потребує реформування, що дозволить надати новий поштовх для розвитку цієї галузі, наслідком чого має бути забезпечення ефективності та доступності медичного обслуговування. Господарські відносини у галузі охорони здоров'я суттєво відрізняються від таких відносин в інших сферах. Так господарським законодавством не передбачені окремі види договорів у галузі охорони здоров'я, тому договірні відносини у цій сфері є дуже різноманітними, а самі договори мають, як загальні ознаки, що дозволяє виділити їх в окрему групу, так і специфічні ознаки, за допомогою яких їх можна відмежувати один від одного.

Найбільш поширеними видами господарських договорів, зокрема в оптовій торгівлі лікарськими засобами є договір купівлі – продажу та договір поставки, договори про надання послуг, у тому числі посередницькі, у сфері обігу лікарських засобів. Окреме, місце серед посередницьких договорів займає консигнація. За своєю правовою природою цей вид господарського договору схожий з договором комісії. Поставка товарів на консигнацію дає можливість покупцеві ознайомитися з товаром безпосередньо на складі консигнат, перевірити його в дії. В Україні митні ліцензійні склади використовуються у якості консигнаційних, через відсутність останніх в нашій країні. Як правило консигнація застосовується для реалізації товарів масового або серійного характеру, в тому числі ліків. Використання даного договору щодо надання послуг з реалізації лікарських засобів має певні особливості, які пов'язані із додатковими вимогами, що стосуються умов та терміну зберігання товару.

Також варто згадати договір комерційної концесії або як його іноді називають франчайзингу, який є досить розповсюдженим, у тому числі в медичній галузі. Предметом цього договору є право на використання об'єктів права інтелектуальної власності, комерційного досвіду та ділової репутації. Даний договір є подібним до ліцензійного договору, основною відмінністю є обов'язок франчайзера передати засоби індивідуалізації, такі як фірмове найменування, торгова марка, тощо.

Актуальним є питання популяризації договорів медичного страхування, що розглядається як засіб реформування галузі охорони здоров'я. Законодавством України передбачене добровільне страхування (ст. 6 ЗУ «Про страхування») та загальнообов'язкове медичне страхування. Як зазначає В.М. Пашков медичне страхування можна розглядати з різних позицій: медичне страхування як страхування взагалі; медичне страхування як форма страхування здоров'я; медичне страхування як форма страхування життя; медичне страхування як форма соціального страхування; медичне страхування як форма соціального захисту населення у сфері охорони здоров'я. Серед добровільного страхування виділяють також корпоративне страхування (працівники отримують медичну страховку як елемент соціального пакета від роботодавця), страхування медичних витрат, відповідно до якого страхувальник перераховує кошти в страхову медичну організацію, яка, у свою чергу за наявності страхового випадку сплачує медичному закладу вартість медичних послуг відповідно до рахунків.

Отже, можна констатувати все більшу комерціалізацію сфери охорони здоров'я. Різноманіття господарських угод у даній сфері є наслідком використання так званих змішаних договорів, в яких містяться елементи різних договірних видів, і до яких застосовуються у відповідних частинах закони та інші правові акти про договори.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ

Одним із завдань державної політики в галузі охорони здоров'я є забезпечення якості лікарських засобів, що потребує вжиття таких заходів як державне регулювання створення, виробництва та контролю за якістю, ввезення в Україну, вивезення з України, реалізація лікарських засобів, яке здійснює Державна служба України з лікарських засобів (Далі – Держлікслужба України), а також ліцензування та інспектування суб'єктів господарювання, які виробляють імпортують, експортують і реалізують лікарські засоби.

Проблеми державного регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я розглядалися В. Д. Волковим, З. С. Гладуном, В. М. Пашковим, С. Г. Стеценком та іншими, які у своїх роботах пропонують вирішення питань, пов'язаних з ліцензуванням відповідних видів діяльності, управління тощо.

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про лікарські засоби» роздрібна торгівля лікарськими засобами на території України здійснюється підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями на підставі ліцензії, яка видається в порядку, встановленому Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Наказом МОЗ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами» (Далі - Ліцензійні умови).

Відповідно до законодавства ліцензуванню підлягають:

- Виробництво лікарських засобів;
- Оптова торгівля лікарськими засобами;
- Роздрібна торгівля лікарськими засобами.

Ліцензування зазначеного виду господарської діяльності є засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання та контролю за додержанням ліцензіатом вимог законодавства в сфері виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Роздрібна торгівля лікарськими засобами здійснюється лише через аптеки та їх структурні підрозділи, а у сільській місцевості у разі відсутності аптеки або структурного підрозділу аптеки роздрібна торгівля лікарськими засобами за переліком, встановленим наказом МОЗ України, здійснюється фельдшерських, фельдшерсько – акушерських пунктів, сільських, дільничних лікарень, амбулаторіях, амбулаторіях загальної практики – сімейної медицини працівниками закладів, які мають медичну освіту, на підставі договорів, укладених із ліцензіатом, що має ліцензію на роздрібну торгівлю лікарськими засобами.

Вдалим є визначення поняття аптечного закладу, надане В. Пашковим, який вважає, що аптечний заклад — це заклад охорони здоров'я, який діє як суб'єкт господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності або його структурний підрозділ у вигляді аптеки, що, у свою чергу, може мати такі свої структурні підрозділи: аптечний пункт, аптечний магазин та аптечний кіоск, аптечна база (склад), основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами, виробами медичного призначення, іншою фармацевтичною та медичною продукцією.

Таким чином, суб'єкт господарювання для провадження аптечної діяльності, у тому числі пов'язаної із роздрібною торгівлею лікарськими засобами у цій сфері легітимізує у встановленому порядку наявну правоздатність шляхом отримання ліцензії – правового механізму реалізації публічного інтересу, спрямованої на забезпечення регулювання аптечної діяльності та на забезпечення права на підприємницьку діяльність саме при здійсненні аптечної діяльності.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Статтею 14 Конституції України передбачено, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Охороні підлягають землі всіх категорій.

Зважаючи на прагнення України до євроінтеграції, питання охорони земель водного фонду України стає дедалі більш актуальним, враховуючи декілька причин. По-перше, незадовільний екологічний стан цих земель на території майже всієї країни, про що йдеться в офіційних актах. Так, відповідно до Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» визнано, що стан земельних ресурсів є близьким до критичного, а також зазначається, що майже усі поверхневі водні джерела та ґрунтові води є забрудненими. По-друге, чинне екологічне законодавство потребує оновлення та внесення певних змін. По-третє, у зв'язку із появою нових напрямів дослідження в окресленій сфері, виникає необхідність розглянути землі водного фонду, водоохоронні зони як структурні елементи екомережі.

Земля виступає головним природним ресурсом. Оскільки найважливіше призначення земель водного фонду – обслуговування діяльності щодо охорони та використання вод, відповідно особливості правового режиму даних земель переважно відображають особливості правового режиму самих вод (водних об'єктів). У літературі, крім того, обґрунтовується існування так званих водно-земельних правовідносин, що виникають в процесі використання водного об'єкта, який не може існувати без певної земельної площі. Вище наведене, створює передумови дослідження порядку охорони земель водного фонду.

У науці існують різні точки зору стосовно форм охорони земель. Варто погодитись із П.Ф. Кулиничем про доцільність реалізації у земельному законодавстві принципу пріоритету охорони земель над їх використанням. Землеохоронний напрям у розвитку земельного законодавства у найближчій перспективі повинен стати домінуючим.

Окрім того, Т. К. Оверковська наводить наступні правові форми охорони земель: 1) встановлення заборон та обмежень на діяльність, що може негативно вплинути на якісний стан земель; 2) здійснення контролю у сфері охорони земель; 3) закріплення державних стандартів та нормативів у сфері охорони земель; 4) економічне стимулювання

раціонального використання та охорони земель. 6) моніторинг земель; 6) ведення Державного земельного кадастру; 7) застосування юридичної відповідальності за порушення вимог охорони земель.

Проаналізувавши ст. 163 Земельного кодексу України, можна дійти висновку, що завданням земельного законодавства у сфері охорони земель водного фонду є: збереження унікальних природних комплексів водно-болотних угідь; створення та упорядкування водоохоронних зон і прибережних захисних смуг; підтримання встановленого режиму на територіях водоохоронних зон та прибережних захисних смуг; зменшення техногенного навантаження, реалізація заходів щодо: захисту земель від негативних геологічних процесів при розміщенні водогосподарських об'єктів; очищення балок, малих річок та їх долин від продуктів ерозії.

Отже, охорону земель водного фонду необхідно розглядати як сукупність заходів, спрямованих на забезпечення їх збереження і раціонального використання з метою охорони земельних та водних ресурсів України. Правова охорона земель водного фонду і водних об'єктів, поряд з вимогами і заходами щодо їх охорони, повинна включати вимоги та заходи з охорони навколишнього природного середовища, що здійснюються не тільки шляхом охорони відповідного водного об'єкта в процесі його використання за цільовим призначенням та господарської діяльності (на її окремих стадіях), але і в процесі користування іншими природними ресурсами.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Гудзь М. В.

студентка 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ГОСПОДАРСЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Питання щодо визначення господарської компетенції будь якого суб'єкта господарювання є одним із центральних у науці господарського права, а з огляду на особливе суспільне значення забезпечення населення лікарськими засобами, господарська компетенція аптечних закладів вимагає постійного наукового дослідження.

Відповідно до Переліку закладів охорони здоров'я, затвердженого наказом МОЗ України від 28 жовтня 2002 року № 385 (ред. від 03.02.2015) до фармацевтичних (аптечних) закладів належать: аптеки, аптечні бази (склади), бази (склади) медичної техніки, бази спеціального медичного постачання, контрольно-аналітичні лабораторії з аналізу якості лікарських засобів, магазини (медичної техніки, медичної оптики). Згідно з цим наказом, аптека – заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами і виробами медичного призначення.

Щодо доктринального визначення цього поняття, то обґрунтованим є поняття, надане В. М. Пашковим, який зазначає, що аптечний заклад – це заклад охорони здоров'я, який діє як суб'єкт господарювання будь – якої організаційно – правової форми та форми власності або його структурний підрозділ у вигляді аптеки, що, у свою чергу, може мати такі свої структурні підрозділи: аптечний пункт, аптечний магазин та аптечний кіоск, аптечна база (склад), основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами, виробами медичного призначення, іншою фармацевтичною та медичною продукцією.

Аналізуючи положення ст. 55 Господарського кодексу України та напрацювання вчених, можна зробити висновок, що господарська компетенція являє собою сукупність господарських прав і обов'язків, які встановлені чинним законодавством для певного виду господарських організацій. Аптечні заклади реалізують свою господарську компетенцію на основ права власності, права господарського відання, права оперативного управління.

Засновниками аптечних закладів можуть бути не лише юридичні особи, зокрема акціонер товариства, а й фізичні особи – підприємці. Останні наділяються господарською компетенцією за умов отримання повної цивільної дієздатності та отримання спеціального дозволу (ліцензії) на провадження зазначеного виду діяльності. Роздрібні ж аптечні заклади наділяються господарською компетенцією за умов реєстрації юридичної особи, і лише після внесення їх до Єдиного державного реєстру та наділення самостійним балансом (для відокремлених структурних підрозділів, що є платниками податків), а також отримання спеціального дозволу на провадження зазначеного виду діяльності.

До функцій аптечних закладів належать: систематичне інформування лікарів та інших медичних працівників про лікарські засоби, зокрема, про способи їх застосування, дозування можливості заміни тимчасово відсутніх препаратів; надання населенню інформації про наявність окремих лікарських засобів в інших аптеках та місця розташування найближчих аптек і лікувально – профілактичних закладів; організація заготівлі лікарської рослинної сировини; надання в необхідних випадках населенню невідкладної медичної допомоги. Також аптеки здійснюють постачальницькі та виробничі функції, а саме забезпечують лікувально – профілактичні заклади лікарськими засобами та медичними виробами.

Отже, аптечні заклади, створені юридичними особами та фізичними особами – підприємцями, які мають загальну правоздатність щодо діяльності, яка пов'язана з обігом лікарських засобів, повинні легітимізувати свою діяльність шляхом отримання відповідного дозволу (ліцензії) для наділення їх господарською компетенцією, яка є достатньо широкою, охоплює значний спектр правомочностей, і в основному пов'язана з реалізацією лікарських засобів.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Денисенко О.О.,

студентка 31 групи

ПЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого

ПРОБЛЕМА МОББІНГУ В ТРУДОВИХ ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В умовах сучасної соціально-політичної та економічної кризи вплив такого явища, як моббінг на ефективність функціонування установ та організацій, пов'язаних з охороною здоров'я є особливо небезпечним.

Мета дослідження полягає в аналізі стану сучасного регулювання моббінгу. Наука налічує достатньо теоретичних розробок щодо удосконалення методів кадрового управління в медичній сфері: праці М. Фоллет, І. Ансоффа, П. Друкера, А. А. Котвіцької, З. М. Мнушко, Н. С. Пономаренка, В. А. Загорія, О. В. Посилкіної, В. М. Толочка, проте дослідження питань моббінгу, не проводилися.

Під моббінгом розуміють систематичного прояву ворожості, знущання і дискримінації безпосередньо серед найманих працівників та з боку керівництва щодо підлеглих.

Аналізуючи законодавство, слід зазначити, що норми Кодексу законів про працю України закріплюють загальні положення про рівність трудових прав усіх громадян та заборону надання переваг при укладенні, зміні та припиненні трудового договору незалежно від будь-яких ознак (ст. 2-1 та ч. 2 ст. 22). Крім того, 14 вересня 2006 року Україною було ратифіковано Європейську соціальну хартію (переглянуту), відповідно до положень якої сторони зобов'язуються поглиблювати поінформованість, консультиуючись з організаціями роботодавців і працівників. Проте прогалиною вітчизняного законодавства є відсутність визнання та закріплення самого явища моббінгу та методів боротьби з ним.

У контексті нашого дослідження цікавим є анкетне опитування серед працівників практичної фармації різних областей України, описане в науковій статті А. А. Котвіцької, Н. В. Чмихало, Н. О. Пузака та Н. Б. Гавриша. За висновками анкетування виявилось, що майже половина опитуваних (45%) унаслідок виникнення негативного впливу з боку колег були вимушені змінити місце роботи в межах своєї організації, а кожен третій взагалі звільнився за власним бажанням, при цьому лише 5% фармацевтів знайшли компроміс у межах колективу. Наслідками моббінгу були зниження і навіть блокування креативного мислення (68%), зниження мотивації до праці (63%), підвищення захворюваності (52%) та виникнення психоневрологічних розладів (12%). [2, с. 53] У СВОЮ ЧЕРГУ закріплені в Етичному кодексі фармацевтичних працівників України обов'язки працівника підтримувати сприятливий психологічний клімат у колективі, уникати прояву шкідливих звичок і особливостей характеру, неприйнятних у моральному відношенні, відсутня фактична реалізація даних норм на практиці.

Таким чином, вважаємо за доцільне запропонувати нормативну регламентацію таких дій, спрямованих на запобігання проявів моббінгу і протидії йому в закладах, пов'язаних з охороною здоров'я: внесення до колективних договорів положень про етику поведінки; сприяння можливості припинити виконання трудових обов'язків з одночасним зверненням до відповідних служб; пряма заборона неетичної поведінки керівників колективів стосовно підлеглих з конкретизацією видів такого поводження і негативних наслідків для порушника.

Отже, можна зробити висновок, що національне законодавство потребує змін щодо протидії утворення та розповсюдження моббінгу в трудових колективах сфери охорони здоров'я, адже їх діяльність безпосередньо пов'язана з забезпеченням гарантованого державою права на медичну допомогу.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Грекова М. М.

Список використаної літератури

1. Спеціалізована трудова юстиція у країнах Європи: досвід для України / Чанишева Г. І. // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 2. – С. 75 – 82
2. Аналіз основних факторів, що обумовлюють виникнення моббінгу у фармацевтичних організаціях / А. А. Котвіцька, Н. В. Чмихало, Н. О. Пузак // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2016. – Т. 2, № 2.
3. Дослідження сучасних аспектів діяльності фармацевтичних працівників / Л. О. Гала, А. І. Бровченко // Фармацевтичний журнал. – 2012. – с. 14 – 19.

Держач А. О.,

студентка 42 групи

ПІОІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧІ ЛІСИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У наш час особливої уваги потребує дослідження питання щодо рекреаційно-оздоровчих лісів, що активно впливають на підвищення здоров'я населення та на відновлення продуктивних сил людини.

В Україні проводиться значна робота, пов'язана з рекреаційно-оздоровчим використанням лісів. Така діяльність пов'язана із відпочинком, лікуванням та відновленням життєвого потенціалу. Майже всі держави намагаються створювати умови для відпочинку, лікування, регенерації працездатності своїх громадян.

За ч. 2 ст. 39 Лісового кодексу України: рекреаційно-оздоровчі ліси виконують переважно рекреаційні, санітарні, гігієнічні та оздоровчі функції.

У свою чергу, Бондаренко В. Д. зазначає, що рекреаційно-оздоровчі ліси – це особлива категорія земель лісового фонду, на якій функція рекреаційно-оздоровчого лісокористування є основною: парки, лісопарки, зелені зони міст. Важливою якісною ознакою паркових рекреаційно-оздоровчих лісів є їх готовність до масового відпочинку, що досягається відповідним пристосуванням території, досить густою та витривалою стежково-дорожньою мережею, використанням малих форм архітектури.

Відповідно до п. 6 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16.05.07р. № 733: до рекреаційно-оздоровчих лісів відносяться лісові ділянки, що виконують рекреаційну, санітарно-гігієнічну та оздоровчу функцію, використовуються для туризму, зайняття спортом, санаторно-курортного лікування та відпочинку населення і розташовані 1) у межах міст, селищ та інших населених пунктів; 2) у межах округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів; 3) у межах поясів зон санітарної охорони водних об'єктів; 4) у лісах зелених зон навколо населених пунктів; 5) поза межами лісів зелених зон, що виділяються за нормативами згідно з додатком 2.

Доцільно зауважити, що рекреаційно-оздоровче лісокористування передбачає: 1) зростання продуктивності праці й творчої наснаги; 2) укомплектоване, комплексне використання лісових ресурсів; 3) підвищення ступеня обізнаності населення з чинними законами, правилами поведінки в лісах і відповідальністю людини за життя.

Отже, використання лісів для рекреаційно-оздоровчих цілей є перспективним. Важливу рекреаційно-оздоровчу значущість становлять простори національних природних парків, заказників та других природно-заповідних об'єктів. Однак рекреаційно-оздоровче навантаження, при загальнодоступному відвідуванні даних територій може викликати негативний вплив на їх екологічний стан. Відтак актуально розвивати рекреаційно-оздоровче використання тих лісів, які мають відповідні рекреаційно-оздоровчі властивості.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У процесі здійснення господарської діяльності у сфері охорони здоров'я застосовуються традиційні інструменти господарсько-правового регулювання, одним із найефективніших поміж яких є ліцензування. В умовах задекларованого державою реформування галузі охорони здоров'я та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів, проблема ліцензування господарської діяльності вищевказаної сфери набуває особливої актуальності.

Метою зазначеної роботи є системний аналіз проблем юридичного забезпечення ліцензування господарської діяльності у галузі охорони здоров'я.

На сьогоднішній день, нормистосовно ліцензування видів господарської діяльності у галузі охорони здоров'я містяться як у загальних, так і спеціальних законодавчих актах. До загальних нормативно-правових актів належать: Господарський кодекс України, Основи законодавства України про охорону здоров'я, Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності», тощо, а спеціальними законами є Закони України «Про лікарські засоби», «Про донорство крові та її компонентів та ін. При цьому, важливо відмітити, що спеціальні закони закріплюють лише вимоги стосовно необхідності одержання ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності та не регламентують особливості ліцензування у даній сфері господарювання, не дивлячись на їх наявність. Вимоги щодо здійснення відповідних видів діяльності у галузі охорони здоров'я визначено на рівні підзаконних нормативно-правових актів.

Види господарської діяльності на провадження яких вимагається одержання ліцензій, закріплено у ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», а саме: виробництво лікарських засобів, оптова та роздрібна реалізація лікарських засобів, їх ввезення в Україну (окрім активних фармацевтичних інгредієнтів); медична практика; діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини у відповідності до переліку, затвердженого Міністерством охорони здоров'я України (надалі – МОЗ України).

Комплексний аналіз вищезазначених підзаконних нормативно-правових актів дозволяє зробити висновок про недосконалість правового забезпечення механізму ліцензування господарської діяльності у галузі охорони здоров'я. Так, по-перше, їм притаманне дублювання окремих загальних положень стосовно ліцензування видів господарської діяльності; по-друге, закріплюється значний перелік термінів, які доцільніше визначити спеціальним законом; по-третє, вони характеризуються надмірною регламентацією і бюрократизацією процедури ліцензування у сфері охорони здоров'я.

Враховуючи викладене, цікавим у даному контексті є досвід зарубіжних держав. Так, у багатьох країнах використовується трирівнева система ліцензування, здійснення якого покладено на державні органи (на федеральному, регіональному та місцевому рівнях). У деяких європейських державах функції ліцензування у сфері охорони здоров'я покладено на професійні об'єднання чи саморегулюючі організації.

Таким чином, вітчизняна правова база, що опосередковує питання ліцензування господарської діяльності у сфері охорони здоров'я сформована, проте ряд проблем залишаються невирішеними. З метою забезпечення ефективного правового регулювання механізму ліцензування видів господарської діяльності у галузі охорони здоров'я доцільно з урахуванням їх специфіки, встановити спеціальний порядок ліцензування на рівні уніфікованого закону, спростивши процедуру одержання ліцензії, делегувавши повноваження з ліцензування місцевим органам охорони здоров'я і долучивши до цього процесу громадські організації.

Науковий керівник: асистент Задихайло Д.Д.

ДО ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ ПРО РИНОК ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день, формування ринку земель сільськогосподарського призначення виступає одним з найбільш проблемних питань аграрної політики в Україні. Суспільство усвідомило неминучість запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення, проте, з огляду на відсутність ефективних інструментів його регламентації, тимчасово передбачений мораторій, сутність якого полягає в забороні відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення у формі відчуження іноземними інвесторами.

У науковій літературі ринок землі визначають як систему економічних та юридичних відносин між громадянами, юридичними особами і державою, які формуються у ході купівлі-продажу, оренди, іпотеки та обміну землі з метою провадження господарської діяльності.

Одночасно із виникненням приватної власності на землю в нашій державі запроваджено мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення. Згодом Законом України «Про угоди щодо відчуження земельної частки (паю)» від 18.01.2001 (втратив чинність 11.12.2003) заборонено реалізовувати земельні частки (паї), за винятком передачі їх у спадщину та придбання земельних об'єктів для державних і громадських цілей. Із ухваленням Земельного кодексу України сферу дії мораторію розширено, а саме, з 01.01.2002 заборонено продаж не тільки земельних часток (паїв), а й земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства або іншого товарного сільськогосподарського виробництва. Законом України від 19.12.2006 передбачалося, що придбання чи продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв) упроваджується з 01.01.2008 при умові набрання чинності законами України про державний земельний кадастр та про ринок землі.

На виконання вищевказаного нормативно-правового акту, 07.07.2011 українським парламентом прийнято Закон України «Про Державний земельний кадастр», що встановлює правові, економічні, організаційні засади діяльності у сфері Державного земельного кадастру. При цьому, Закон України «Про ринок земель» на сьогоднішній день не ухвалено, а 09.12.2011 прийнято лише у першому читанні.

06.10.2016 українським парламентом продовжено дію мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення до 01.01.2018. Отже, в черговий формування ринку земель сільськогосподарського призначення в нашій державі відкладено.

Проте, необхідність скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення обумовлена наступними факторами: занепад аграрного сектору економіки; більша частина земель сільськогосподарського призначення перебуває у власності пенсіонерів, які вже не мають фізичної та фінансової можливості займатися землеробством; особи, які отримують такі землі у спадок, як правило, не використовують земельні ділянки і не збираються займатись сільськогосподарським виробництвом; відсутність інвестицій у землі сільськогосподарського призначення.

Отже, необхідність запровадження ринку земель в Україні, на сьогоднішній день, назріла особливо гостро. Проте, існує ряд перешкод для його формування та належного функціонування, а саме: відсутність повноцінної законодавчої і нормативно-правової бази; відсутність науково обґрунтованої методики оцінки вартості землі; відсутність механізмів регулювання державою доступу до іноземних фірм та фізичних осіб на ринок землі України тощо. Вагомим аргументом є також необхідність запровадження передусім ринкового механізму господарювання в аграрному секторі національної економіки.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Добреля К.О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ПОДІЛУ ЗЕМЕЛЬ НА КАТЕГОРІЇ

Поділ земель на категорії за цільовим призначенням є фундаментальним положенням земельного законодавства України. Відповідно до ч. 1 ст. 19 Земельного кодексу України, «Землі України за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- землі сільськогосподарського призначення;
- землі житлової та громадської забудови;
- землі природно – заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- землі оздоровчого призначення;
- землі історико – культурного призначення;
- землі лісового фонду;
- землі водного фонду;
- землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.»

Дослідженням цього питання займалися такі науковці: В. І. Андрейцев, В. В. Носік, А. Г. Мартин, П. Ф. Кулініч, М. І. Краснов та ін.

Ще за радянських часів даний поділ був цілком доречний, адже тоді земля перебувала у виключній державній власності та її використання здійснювалося за принципом «дозволено лише те, що прямо передбачено». Але, на даний час поділ земель на категорії за цільовим призначенням є цілком проблемним питанням, що дає підстави замислитися над доцільністю земель даного поділу у його існуючому вигляді.

Спостерігається тенденція, що в межах категорії земель можуть бути земельні ділянки з правовими режимами, що практично не мають нічого спільного. Наприклад, згідно зі ст. 68 ЗК України, ст. 23 Закону України «Про транспорт», до земель транспорту належать як «землі смуг відведення залізниць під залізничним полотном», так і землі під «культурно – побутовими будівлями та іншими спорудами». Як бачимо нічого спільного між земельною ділянкою будинку культури та земельною ділянкою під залізничним полотном не може бути. Це означає, що сама по собі належність земельної ділянки до певної категорії земель в більшості випадків мало що говорить про її правовий режим.

Також ваговою проблемою є те, що дана класифікація земель на категорії не охоплює всіх земель. Наприклад, землі «культурного (церковного) фонду, космічного забезпечення, родовищ корисних копалин, мисливського фонду та підвищеної екологічної небезпеки» тощо не знайшли закріплення у легальному поділі земель на категорії.

Але навряд чи є необхідність створювати всеохоплюючий та законодавчо закріплений поділ земель. Як показує практика не можливо задовільно врегулювати всі земельні відносини, що чітко визначені за цільовим призначенням.

Спостерігається ситуація, коли земельна ділянка може одночасно належати до кількох категорій земель. Наприклад, до земель об'єктів природно – заповідного фонду або земель оборони входять землі лісового та водного фонду, землі сільськогосподарського призначення тощо. Законодавчо можна вирішити колізії, які виникають між різними правовими режимами, але науковці стверджують, що це призводить до серйозних помилок та порушень у правозастосуванні.

Отже, доцільно було б відмовитися від принципу встановлення в законі цільового призначення щодо всіх земель. Законодавство повинно встановлювати перелік основних обмежень і приписів щодо використання найбільш важливих і типових земельних ділянок або категорій земель (наприклад, основних об'єктів природно - заповідного фонду, історико – культурного призначення, оздоровчого призначення, типових об'єктів транспорту). Правовий режим земельної ділянки повинен визначатися на основі положень законодавства та земельної документації щодо конкретної земельної ділянки.

*Добреля К.О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМА ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Відходи є однією із причин забруднення навколишнього природного середовища на сьогодні, що є досить ваговою проблемою, адже внаслідок цього вони отруюють землю, повітря, воду, шкодять здоров'ю людини.

Дослідженням цього питання займалися такі науковці: В. Г. Петрук, В. А. Іщенко, П. М. Турчик, С. М. Кватенюк, О. Ю. Амосов та ін.

У ч. 22 ст. 1 ЗУ «Про відходи» [1, Ст. 7] зазначено, що побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів,

пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. Іншими словами – залишки людської діяльності та виробництва.

Проте у вищезазначеному законі не має чітких правил поводження з відходами та не передбачається конкретних дій з вирішення цієї проблеми. Потрібно законодавчо закріпити впровадження якісних технологій, які б їх переробляли.

У Полтавській області налічується 932 полігонів та звалищ твердих побутових відходів загальною площею 819 га, з яких у незадовільному стані знаходиться близько 200 звалищ. Приблизно 1/10 всіх звалищ і полігонів мають відповідну проектну документацію та паспорти, а решта функціонує без належного проектного обґрунтування. Наповненість місць видалення відходів у середньому в області складає 58%. Але найбільша проблема полягає у тому, що не ведеться повний облік та контроль за рухом ТПВ їх обсяг не контролюється, а проведення сортування на полігонах і звалищах не є централізованим [3, с. 2-3].

На 2007-2008 роки в Полтаві по території міста, було облаштовано спеціальні контейнери для роздільного й змішаного збору твердих побутових відходів. Як бачимо, станом на 2016 рік ця система не діє [3, с. 4].

Окрім того, згідно до обласної Програми поводження з твердими побутовими відходами на 2012-2018 роки вже затверджено заходи щодо будівництва сучасних технологій в сфері поводження з твердими побутовими відходами із іноземних інвестицій та інші заходи [3, с. 7].

Також, Кабінет Міністрів України від 01.04.2016 року запровадив створення Наглядового комітету з розробки національної стратегії Поводження з відходами. Розробку вище зазначеної стратегії обіцяють підготувати до кінця 2016 року [2].

Згідно до вищезазначеної стратегії Міністерство екології та природних ресурсів України разом з міжнародними партнерами та іншими міністерствами працюють над вирішенням даної проблеми. Цей документ, може стати основним для реформування системи поводження з відходами та на його основі буде доопрацьовано закон «Про відходи».

Отже, на сьогодні в Україні спостерігається не мало проблемних та невирішених питань системі поводження з відходами, за висновком спеціалістів в даній сфері, збільшення побутових відходів є причиною накопичення промислових відходів.

Список використаної літератури:

1. Про відходи: закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98 // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 187. – Ст. 242.
2. Офіційний сайт Новини в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.newsru.ua/arch/ukraine/01sep2016/minothodami.html>
3. Тонков О.М., Момот І.М. Обласна Програма поводження з твердими побутовими відходами на 2012-2018 роки. – 2012. – С. 1-19.

*Долга Ю. І.,
студентка 43 групи
ППОІ ННУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ КУРОРТІВ В УКРАЇНІ

На сьогодні Україна має потужний природно-ресурсний потенціал для створення та розвитку курортів, що зумовлює необхідність аналізу та детального вивчення національного законодавства, яке регулює екологічні відносини в даній сфері.

Як зазначає І. В. Федорович, в структурі земельного фонду України вперше було виокремлено землі оздоровчого призначення як одну з категорій земель в Земельному кодексі України, що й підкреслило виняткове значення для українського народу цієї категорії, що проявляється у здатності таких земель забезпечувати збереження здоров'я громадян за допомогою наявних природних лікувальних ресурсів. Одним із складових структурних елементів екомережі України є землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами (ч. 1 ст. 5 Закону України «Про екологічну мережу України»). Водночас, важливим елементом земель оздоровчого призначення є землі курортів.

Відповідно до ст. 62 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: курортними і лікувально-оздоровчими зонами визнаються території, які мають виражені природні лікувальні фактори: мінеральні джерела, кліматичні та інші умови, сприятливі для лікування і оздоровлення людей. Подібне визначення «курортів» наведене в спеціалізованому Законі України «Про курорти», де під курортом розуміється освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, необхідні для їх експлуатації будівлі та споруди з інфраструктури, використовується з метою лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації і підлягає особливій охороні (ст. 1 вищезазначеного Закону).

Правовий режим курортів регламентований Законом України «Про курорти», який регулює питання створення та розвитку курортів, використання природних лікувальних ресурсів для їх діяльності, організація лікування та обслуговування на курортах, моніторинг і кадастр тощо. Особливої уваги заслуговує законодавча класифікація курортів, наведена в даному законі. Так, залежно від характеру природних лікувальних ресурсів, наявних на курортах, останні поділяються на курорти державного (мають особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси) та місцевого (мають загальнопоширені природні лікувальні ресурси) значення (ст. 4 Закону України «Про курорти»). За медичним профілем, аналізований нами об'єкт може бути загального призначення та спеціалізованого (для лікування конкретних захворювань) (ст. 5 Закону України «Про курорти»). Таким чином, даний закон класифікує курорти за різними ознаками з метою подальшого законодавчого регулювання окремих аспектів правового режиму, зокрема, місцевих чи державних курортів (наприклад, відрізняється процедура прийняття рішень про оголошення природних територій курортними, приватизації санаторно-курортних закладів тощо).

Відповідно до проекту розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії розвитку туризму і курортів на 2016-2020 роки», розробленого Міністерством розвитку, сфера туризму і курортів пов'язана з діяльністю більш як 50 галузей та підвищує інноваційність національного господарства. Стратегія визначає інтегрований підхід до формування і реалізації державної політики у сфері курортів. Головними принципами державної політики України у сфері курортної справи є законодавче регулювання організації діяльності курортів, доступності санаторно-курортного лікування для всіх громадян, належної охорони природних лікувальних ресурсів, сприяння перетворенню санаторно-курортного комплексу України у високорентабельну та конкурентоспроможну галузь економіки.

Забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері курортів здійснює Управління туризму та курортів як структурний підрозділ Міністерства розвитку. Даний самостійний підрозділ, відповідно до Положення про управління туризму та курортів затвердженого наказом Міністерства розвитку України від 27.01.2016р. № 116, здійснює роботи зі створення та ведення Державного кадастру природних територій курортів, Державного кадастру природних лікувальних ресурсів, забезпечує здійснення координації діяльності курортних закладів, пов'язаної з використанням лікувальних ресурсів.

Аналізуючи норми екологічного законодавства, можна зробити висновок, що курорти підлягають особливій охороні, мають специфічний правовий режим, а також складну процедуру створення, розширення та забудови, що регулюється низкою правових актів. Правовий охороні земель курортів приділено значну увагу, що сприяє розвитку аналізованої сфери та збереженню природних лікувальних ресурсів.

Науковий керівник: к. ю. н., доц. Троцька М. В.

Долга Ю. І.,

студентка 43 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ В УКРАЇНІ

Ринок землі в Україні є важливою складовою економічного розвитку держави, адже земля є не тільки основним засобом виробництва, а й потужним активізатором ринкової економіки в Україні загалом. Актуальним залишаються питання процесу продажу землі та проведення земельних торгів зокрема в умовах земельної реформи, що потребує додаткового аналізу та досліджень.

Правовий аспект проведення земельних торгів досліджували низка вітчизняних науковців, зокрема, Ю. Андріяшук, В. Боровий, М. Дейнега, О. Коник, В. Пикузо, О. Поліщук, А. Ріпенко, В. Семчик, М. Шульга.

Порядок проведення земельних торгів визначений ст. ст. 134–139 Земельного кодексу України. Відповідно до ч. 1 ст. 135 Земельного кодексу України, земельні торги проводяться у формі аукціону, за результатами проведення якого укладається договір купівлі-продажу, оренди, суперфіцію, емфітевзису земельної ділянки з учасником (переможцем) земельних торгів, який запропонував найвищу ціну за земельну ділянку, що продається, або найвищу плату за користування нею, зафіксовану в ході проведення земельних торгів. Закон України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону» від 5 липня 2012 року N 5077-VI закріпив чіткі та зрозумілі правила проведення земельних торгів. Так, продаж земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них може здійснюватися виключно на земельних торгах. Винятками є земельні ділянки у разі розташування на земельних ділянках об'єктів нерухомості, культових будівель, творчих майстерень, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, релігійних організацій, творчих колективів, використання земельних ділянок для потреб, пов'язаних знадкористуванням, та спеціальним водокористуванням, розміщення іноземних дипломатичних представництв та консульських установ, представництв міжнародних організацій тощо. Вичерпний перелік винятків встановлений частинами другою і третьою статті 134 Земельного кодексу України.

Як зазначає О. Г. Поліщук, за своєю правовою природою, торги на аукціоні є спрямуванням оферти іншій стороні, де всі умови договору визначаються відповідно до зробленого оголошення про аукціон, крім умови про ціну, яку й пропонують учасники на аукціоні. Визначення ж переможця потрібнотрактуватися акцепт його оферти, тобто, в цей момент укладається усний договір між сторонами. Науковець О. О. Беляєва, вказує на те, що торги є спеціальною процедурою, за допомогою якої укладається договір. Договір вважається результатом, а торги – засобом його досягнення. Водночас, самі по собі торги не тягнуть відчуження майна, адже для цього необхідний договір купівлі-продажу, який є самостійним правочином.

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення у 2008 році земельних аукціонів" (справа про земельні аукціони), підставами набуття права власності на земельну ділянку є, зокрема, придбання її за договором купівлі-продажу, іншими цивільно-правовими угодами. Земельні ділянки державної або комунальної власності, призначені для продажу суб'єктам підприємницької діяльності, підлягають продажу на конкурентних засадах (земельні торги). Особливості укладення договорів на аукціонах, конкурсах встановлюються відповідними актами цивільного законодавства (ст. 650 Цивільного кодексу України). Згідно з даним рішенням, питання земельних аукціонів може встановлюватися виключно законами України, однак не підзаконними нормативно-правовими актами, адже правовий режим власності, порядок і умови набуття та припинення права власності, а також права володіння, користування та розпорядження майном визначаються законами.

У ст. 185 Господарського кодексу України зазначено, що під час укладення господарських договорів на публічних торгах застосовуються загальні правила укладення договорів на основі вільного волевиявлення, з урахуванням нормативно-правових актів, якими регулюється діяльність відповідних ярмарків та публічних торгів.

Таким чином, земельні торги в Україні можуть бути проведені виключно у формі аукціону, що, по суті, відображає оферту та акцепт двох сторін. Проведення земельного аукціону регулюється Земельним кодексом України, Господарським кодексом України, актами цивільного законодавства, які регулюють питання укладення договорів на аукціонах, біржах.

Науковий керівник: к. ю. н., ас. Задихайло Д. Д.

Дроб'язко М. Ю.,

студентка 45 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ХОСПІСІВ – ЯК СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У зв'язку з погіршенням здоров'я населення та збільшенням кількості невиліковних хвороб актуальними стали заклади охорони здоров'я – хоспіси.

Хоспіси – це специфічні заклади охорони здоров'я, які є юридичними особами та виступають суб'єктами господарювання. Відповідно до Переліку закладів охорони здоров'я затвердженого наказом МОЗ від 28. 10. 2002 року, хоспіси відносяться до осблнвого типу закладів охорони здоров'я та поділяються на республіканські, обласні, міські та районні. [1]

Хоспіс – це лікувально-профілактичний заклад для надання медичної допомоги невиліковним хворим, що функціонує за рахунок місцевого бюджету, додаткового фінансування підприємствами, спонсорами, добродійних пожертвувань організацій, фізичних та юридичних осіб.

Хоспіси – це соціальний заклад для надання медичної, психологічної допомоги особам, які мають невиліковний діагноз. Головним завданням Хоспісу є допомога пацієнтам та полегшення життя смертельно хворим

пацієнтам. Хоспіси є закладами охорони здоров'я, які надають паліативну допомогу. Відповідно до статті 35-4 Закону України "Основи законодавства України про заклади охорони здоров'я", паліативна допомога – це допомога, яка надається пацієнтам на останніх стадіях перебігу невиліковних захворювань, паліативна допомога, включає комплекс заходів, спрямованих на полегшення фізичних та емоційних страждань пацієнтів, а також надання психосоціальної і моральної підтримки членам їх сімей.[2] Із закладами, що надають паліативну допомогу у тому числі і Хоспісами укладаються спеціальні договори про надання відповідної допомоги.

Як суб'єкт господарської діяльності Хоспіси провадять свою діяльність на підставі статуту (положення), що затверджується власником закладу (уповноваженим ним органом). Хоспіси відповідно до своїх завдань мають здійснювати обстеження, кваліфікований догляд, необхідну патогенетичну, симптоматичну та психологічну допомогу хворим та своєчасне діагностування ускладнень або загострень супутніх хронічних захворювань, надання екстреної допомоги у разі невідкладних станів. Здійснюють консультативно-методичну допомогу медичним працівникам та родичам хворого пацієнта, які здійснюють паліативне та симптоматичне лікування, догляд за тяжкохворими та хворими у термінальній стадії захворювання на дому. [3]

Хоспіси здійснюють ведення первинної облікової документації і форм звітності. Структура Хоспісу визначається його засновником, виходячи з покладених на заклад охорони здоров'я завдань і функцій, з урахуванням наявних потреб (чисельність хворих) та місцевих умов. Фінансування Хоспісу відбувається за рахунок коштів місцевого бюджету, благодійних (добровільних) внесків, пожертвувань від юридичних та фізичних осіб, інших джерел, які не заборонені чинним законодавством. Оплата праці медичного персоналу відбувається відповідно з діючими умовами оплати праці. Хоспіси мають право затверджувати свої власні стратегії розвитку на певний період часу.

Отже, Хоспіси є суб'єктами господарської діяльності, які мають власний статут, відповідно до якого вони здійснюють свою діяльність. Хоспіси мають власне керівництво та здійснюють свою діяльність відповідно до стандартів медичної допомоги затверджених центральними органами виконавчої влади.

Список використаної літератури:

- 1.Перелік Закладів охорони здоров'я затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я від 28. 10. 2002 року № 386
2. Закон України "Основи законодавства України про заклади охорони здоров'я" від 19.11.1992 № 2801-ХІІ (редакція від 01.01.2016) // [Електронний ресурс] режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Примірне положення про лікарню "Хоспіс" (відділення, палату паліативного лікування) затв. наказом МОЗ від 11.06.2010 № 483

Науковий керівник: к.ю.н.,ас. Шимко А.Р.

*Дроб'язко М.Ю.,
студентка 45 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВА ОХОРОНА РОСЛИННОГО СВІТУ

Рослинний світ є невід'ємною частиною екологічної системи та біосфери. Нераціональне використання та знищення об'єктів рослинного світу спричиняє необхідність здійснення заходів охорони рослинного світу. Вивченням даної проблеми займалися такі науковці як А. П. Гетьман, Г. І. Балюк, В. В. Костицький, Н. Р. Малишева, Ю. С. Шемшученко та інші. Відповідно до, частини 1 статті 25 Закону України "Про рослинний світ": охорона рослинного світу – це комплекс заходів, спрямованих на збереження просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місце зростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від шкідників і хвороб, а також невиснажливе використання.

Відповідно до частини 2 статті 25 Закону України "Про рослинний світ" охорона рослинного світу здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, власниками та користувачами (в тому числі орендарями) земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти рослинного світу, а також користувачами природних рослинних ресурсів. Гиренко І. зазначає, що при здійсненні охорони рослинного світу використовуються такі принципи, як раціональне використання рослинного світу, збереження та захист рослинного світу, збереження корисних властивостей рослин, гуманного та ощадливого ставлення суспільства до об'єктів рослинного світу, виристання рослин способами, які не завдаватимуть шкоди навколишньому природному середовищу, здійснення органами державної влади збереження та охорони об'єктів рослинного світу.

Відповідно до пункту 37 частини 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України: завданнями Міністерства екології та природних ресурсів у сфері охорони рослинного світу є забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері раціонального використання, відтворення і охорони об'єктів рослинного світу, тобто охорона, відтворення та використання рослинного світу, ведення державного обліку і кадастру рослинного світу, затвердження переліків дикорослих видів рослин, поширення і чисельність яких підлягають регулюванню, загальногосподарського використання і відтворення природних рослинних ресурсів, ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів рослинного світу, державного обліку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також встановлення правил охорони об'єктів рослинного світу.

Забезпечення охорони рослинного світу здійснюється через встановлення правил та норм охорони об'єктів рослинного світу, створення та оголошення територій природно-заповідного фонду, встановлення заборон та обмежень щодо використання природних рослинних ресурсів у разі необхідності, проведення екологічної експертизи, створенням системи державного обліку та здійснення державного контролю за охороною, використанням та відтворенням рослинного світу, здійснення захисту об'єктів рослинного світу, занесенням рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин до Червоної книги України, та рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань - до Зеленої книги України, а також встановлення та притягнення осіб до юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони рослинного світу (стаття 26 Закону України "Про рослинний світ").

Отже, встановлення заходів охорони є необхідними для раціонального використання та збереження об'єктів рослинного світу, а також дбайливого ставлення суспільства до об'єктів рослинного світу для запобігання їх подальшого знищення та зникнення.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Дряниця М.Ю.,
студент 44 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ДО ПОНЯТТЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ОСПОДАРЮВАННЯ

Відповідно до положень Основного закону України кожна особа має право на зайняття підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом (ст. 42). Відносини носять конкуруючий характер, так як підприємці задля отримання економічних результатів при наданні однорідних послуг споживачам намагаються зробити «краще, більше, якісніше». При чому конкурентні відносини є характерними для сучасного ринку. Зі сторони держави спостерігається заборона щодо зловживання монопольним становищем ринку, щодо неправомірного обмеження конкуренції та щодо провадження недобросовісної конкуренції. Сьогодні стає проблемою концентрація суб'єктів господарювання.

Нормативно-правовим актом, що регулює сферу відносин, пов'язану з концентрацією є Закон України «Про захист економічної конкуренції» та Положення про концентрацію. В цих документах дається лише перелік видів економічної концентрації, однак комплексного визначення цьому процесу закон не має.

Натомість, в доктрині права наявна багатоаспектність розуміння даного поняття. Вчені та науковці по-різному підходять до тлумачення явища економічної концентрації. У широкому розумінні це об'єднання, зосередження, скупчення. Наприклад, на думку Д. Шуліка, економічна концентрація – це процес зростаючого зосередження обсягів функціонуючого капіталу шляхом злиття, створення нового суб'єкту, контролю над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок якого зростає економічна влада учасників ринку, що призводить до виникнення монопольного становища та обмеження конкуренції.

На думку А. Вознюка, сутність концентрації полягає у злитті капіталу або виникненні відносин контролю між суб'єктами, що дає їм можливість впливати на господарську діяльність один одного. В такому випадку протилежну думку має науковець Б. Шмуклерман. На його думку, термін «злиття», не може використовуватися як рівнозначний терміну «концентрація суб'єктів господарювання». Відповідно до ч. 2 ст. 22 Закону «Про захист економічної конкуренції» злиття суб'єктів господарювання та приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого – це лише один із видів дій, що визнаються концентрацією суб'єктів господарювання. Отже, отождолення поняття «концентрація» та «злиття» є недоцільним та може приводити до неповного розуміння даного процесу.

Відсутність визначення даного поняття у вітчизняному законодавстві компенсується вичерпним тлумаченням на міжнародному рівні, зокрема у законодавстві Європейського Союзу. Так, у ст. 3 Регламенту ЄС від 1 травня 2004 року №139/2004 «Про концентрацію підприємств» зазначено, що це перехід (зміна) контролю над підприємством внаслідок злиття двох або більш раніше незалежних підприємств, встановлення прямого чи опосередкованого контролю над всім або частиною одного/декількох підприємств одним/декількома особами, вже контролюючі, в крайньому випадку, одне із задіяних в концентрації підприємств, шляхом купівлі цінних паперів або активів по контракту чи іншим способом.

Отже, аналізуючи дослідження вчених, можна говорити, що економічна трактовка концентрації розкриває її сутність, яка полягає в зростанні виробництва та капіталу підприємств. Концентрація суб'єктів господарювання виступає важливим інструментом, за допомогою якого підприємства намагаються підвищити свою економічну ефективність, здобути чи посилити свою ринкову владу, вирішити питання виходу на інші ринки. В цілому, концентрацію суб'єктів господарювання можна визначити як поглинання, злиття, приєднання та всі інші засоби встановлення одним суб'єктом господарювання контролю над усією або частиною господарської діяльності іншого суб'єкта з метою зростання економічної влади учасника ринку, виникнення монопольного становища та обмеження конкуренції.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задирайло Д.Д.

*Єремчук Д.С.,
студент 44 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПОНЯТТЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЇХ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ

На сьогоднішній день складно уявити медицину, фармакологію, лікувальну справу без застосування лікарських рослин. Їх досить часто використовують як в побуті, так і для виготовлення на промисловому рівні різноманітних лікарських засобів на їх основі.

Дослідженням питання щодо правового регулювання лікарських рослин займався порівняно небагато науковців, із чого можна зрозуміти, що дана категорія не досить досліджена і тому є актуальною.

Щодо поняття лікарських рослин, то його визначення закріплене в Законі України «Про насіння і садивний матеріал», в якому зазначається, що лікарські рослини – дикорослі та культурні рослини або їхні частини (насіння, бруньки, квіти, плоди, стебла, кореневища), що використовуються в медицині для виготовлення лікарських препаратів.

Серед лікарських рослин А.М. Гродзінський вирізняє три категорії: - офіційальні лікарські рослини, тобто рослини, сировина яких дозволена для виробництва лікарських засобів в країні; - фармакопейні лікарські рослини, офіційальні рослини, вимоги до якості лікарської рослинної сировини яких викладені у відповідній статті Державної Фармакопеї або міжнародних фармакопей; - лікарські рослини народної медицини;

Перелік офіційальних лікарських рослин як лікарської рослинної сировини зазначений в Державному реєстрі лікарських засобів України (що ведеться відповідно до Положення про Державний реєстр лікарських засобів, затвердженого постановою КМУ від 31 березня 2004 р. № 411) і зазначаються в ньому окремо для певного лікарського засобу у складі діючих речовин. Тому можна зробити висновок, що вони мають певний рівень систематизації, на відміну від інших категорій, але якщо перелік фармакопейних рослин закріплений у міжнародних документах, то рослини народної медицини не мають жодної закріпленості, а тому їх обіг та використання не регулюється державою.

Також актуальним є питання виготовлення лікарських рослин. Наразі на території України існують осередки дикорослих лікарських рослин, які використовують населення як для збирання задля власних потреб, так і для здачі фармацевтичним виробникам. Але цього недостатньо, щоб забезпечити потреби останніх у виготовленні на основі лікарських рослин лікарських засобів, а тому є необхідним створення спеціальних територій для їх вирощування з відповідним правовим регулюванням. Наразі існує декілька державних та приватних підприємств, що займаються промисловим вирощуванням рослин. Зокрема, можна привести приклад ПАТ «Ліктрави», яке самостійно вирощує лікарські рослини й самостійно виробляє кінцевий продукт. Але даний приклад, на жаль, є поодиноким через відсутність державної підтримки.

Правове регулювання лікарських рослин є недосконалим і малодослідженим через низку обставин, зокрема, відсутність підтримки і державного забезпечення з боку держави. Також про недослідженість даної проблеми свідчить те, що законодавче визначення лікарської рослини міститься лише в законі, який фактично не регулює дані відносини. Тому необхідно поставити питання про прийняття відповідних нормативно-правових актів, які б регулювали порядок вирощування таких рослин.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Жаботинський А.О.,
студент 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА

В Україні протягом тривалого часу функціонує значна кількість збиткових підприємств, що зумовлено недостатньо сприятливими загальноекономічними чинниками, особливостями трансформаційного періоду (процеси реформування відносин власності; недосконала структура як національної економіки в цілому, так і окремих підприємств; наявність тіньового сектору). Кошти, отримані внаслідок ліквідації підприємств-боржників в Україні, у середньому становлять 1,5 % вимог кредиторів (у міжнародній практиці - 30%), до державного бюджету від продажу майна підприємств, які оголошені банкрутами, надходять 0,5 % сум, що підлягають поверненню. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 р. визначає механізми, що сприяють відновленню платоспроможності боржника, а саме мораторій на задоволення вимог кредиторів, відмова від договорів боржника та визнання недійсними угод боржника.

Глава 23 ГК «Визнання суб'єкта підприємництва банкрутом» відносить правовідносини неспроможності до предмета регулювання галузі господарського права. Норми ГПКУ регулюють взаємини між кредиторами, зборами кредиторів, комітетом кредиторів, боржником, арбітражним керуючим та господарським судом. Вказані відносини побудовані на принципі підпорядкування та на імперативних нормах законодавства про банкрутство.

До способів відновлення платоспроможності боржника відносяться:

1) заходи, спрямовані на створення сприятливих умов для відновлення платоспроможності боржника, які поділяються на: безумовні (атрибутивні), що застосовуються у силу закону (мораторій на задоволення вимог кредиторів); ситуативні, які можуть застосовуватися за умов, визначених Законом про банкрутство (визнання угод недійсними); заходи, що не передбачені Законом про банкрутство, однак врегульовані нормами інших галузей права (залік зустрічних однорідних вимог);

2) власне заходи санації (відновлення платоспроможності), зокрема: реструктуризація підприємства; перепрофілювання виробництва; закриття нерентабельних виробництв тощо.

Схеми проведення процедур санації залежать від форми власності підприємства, взаємовідносин акціонерів, позиції керівництва та кредиторів щодо умов санації тощо.

Закон про банкрутство поставив боржника і кредиторів у нерівне становище. Арбітражний керуючий може відмовитись від виконання певних договорів боржника, тоді як у кредиторів такого права немає. Протягом дії мораторію на задоволення вимог кредиторів забороняється стягнення на підставі виконавчих документів і не нараховується неустойка, а боржник може нараховувати кредиторі неустойку і вчиняти з останнього стягнення.

Завданням сприяння посиленню державного впливу на регулювання питань підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання:

- сформувати систему органів державного управління, що регулюють процеси банкрутства чи відновлення платоспроможності підприємств, розмежувати їх функції та відповідальність.
- розробити методичні рекомендації щодо діагностики кризових явищ на підприємствах з обов'язковим визначенням випадків фіктивного чи прихованого банкрутства;
- забезпечити банк даних щодо неплатоспроможних підприємств, моніторинг їх показників та подальших шляхів відновлення платоспроможності;
- створити умови та інструменти щодо селективної фінансової підтримки підприємств.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О

*Зубрицька К.О.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Охорона здоров'я є однією з найважливіших сфер життєдіяльності суспільства. Основою розвитку системи охорони здоров'я України є загальноприйняті стратегічні пріоритети з баченням кінцевих результатів. Саме тому на сучасному етапі розвитку України надзвичайної актуальності набуває питання державного регулювання приватної медичної діяльності, а саме порядок функціонування такого особливого суб'єкта господарської діяльності як фізична особа-підприємець.

Суб'єктами господарської діяльності (ст. 55 ГКУ) визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію, мають відокремлене майно і несуть

відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна. Загальний перелік суб'єктів господарювання, що безпосередньо забезпечують охорону здоров'я, зазначений у ст. 16 Основ законодавства України про охорону здоров'я (далі - Основ); ст. 17 цього законодавчого акта, зокрема, передбачає умови провадження господарської діяльності в галузі охорони здоров'я. Порядок і умови створення закладів охорони здоров'я, державної реєстрації та акредитації цих закладів, а також порядок ліцензування медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами визначаються актами законодавства. Проведення господарської діяльності в галузі охорони здоров'я, яка відповідно до закону підлягає ліцензуванню, дозволяється лише за наявності ліцензії. При цьому варто звернути увагу, що заклад охорони здоров'я здійснює свою діяльність на підставі статуту, який затверджується власником або уповноваженим ним органом. Свою діяльність на підставі статуту, за змістом ст. 62 ГКУ, мають право здійснювати лише юридичні особи. Для громадян-підприємців, які мають намір здійснювати підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, наявність статуту не передбачена.

Право громадян на підприємницьку діяльність передбачене ст. 42 КУ. Фізична особа-підприємець здійснює свою діяльність на засадах свободи підприємництва. При цьому, під підприємством розуміють самостійну, ініціативну, систематичну, на власний ризик, не заборонену законом діяльність із виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг та зайняття торгівлею з метою одержання прибутку. Фізична особа, яка займається підприємницькою діяльністю, але не пройшла державну реєстрацію, не набуває статусу підприємця. Для підприємницької діяльності необхідна повна дієздатність фізичної особи.

У галузі охорони здоров'я фізична особа-підприємець здійснює свою діяльність лише за наявності ліцензії на провадження відповідного виду господарської діяльності в цій галузі, а саме: виробництво лікарських засобів; переробка донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів; проведення дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних робіт; оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами; медична практика.

Отже, фізична особа - підприємець, яка здійснює свою діяльність без створення юридичної особи, водночас виконуючи весь комплекс спеціальних заходів і послуг медичного характеру, що притаманний закладам охорони здоров'я, створюючи для цього необхідну матеріальну базу, не може набувати статусу, що відповідає статусу закладів охорони здоров'я. Специфіка господарської діяльності фізичної особи-підприємця в медичній сфері здійснюється на межі охорони здоров'я, економіки та права. Маючи практично всі ознаки юридичної особи, фізична особа-підприємець працює за спрощеним режимом, контроль за її діяльністю значно менший, вона не набуває статусу закладу охорони здоров'я. Саме тому національне законодавство потребує гармонізації з правовими стандартами Європейського Союзу.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

*Зубрицька К.О.,
студентка 4б групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Конституція України визнає життя і здоров'я найвищою соціальною цінністю, проголошує право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Окрім цього, Основи законодавства України про охорону здоров'я, декларуючи природне, непорушне і невід'ємне право на охорону здоров'я, визначають правові, організаційні, економічні та соціальні засади охорони здоров'я в Україні. Але реальне забезпечення права на життя та здоров'я досягається шляхом створення механізму його захисту. Здійснення господарської державної політики у сфері охорони здоров'я покладено на спеціально уповноважені органи державної влади та місцевого самоврядування.

Реалізація господарсько-правової політики має забезпечуватися господарсько-правовими засобами державного регулювання у сфері охорони здоров'я, державної законодавчої політики у сфері охорони здоров'я та механізмами юридичної відповідальності органів влади за невиконання вимог чинного законодавства. В Україні ж перші роки в напрямі державного регулювання та управління господарюванням у сфері охорони здоров'я виявилися невдалим (більшість нововведень були неефективними: від роздержавлення медичних закладів з метою створення у середовищі надання медичної допомоги конкуренції до пошуку додаткових джерел фінансування медичної допомоги й у зв'язку з цим запровадження переліку платних медичних послуг; від централізації державного регулювання та управління господарюванням до ідеї повної децентралізації). Усе це позбавило господарську діяльність у цій сфері стабільності та рентабельності, а її суб'єктів – конкурентоспроможності, надходження до бюджету зменшилися. Ст. 49 Конституції України закріплює вимогу недопущення скорочення державних та комунальних закладів охорони здоров'я, але незважаючи на це, державна політика у цьому відношенні не відповідає її вимогам. На сьогодні в Україні приватних підприємств у 95 разів більше, ніж державних, і у 32 рази більше, ніж комунальних. Тобто спостерігається стійка тенденція до зменшення кількості закладів охорони здоров'я державної та комунальної форми власності.

Для публічного регулювання господарюванням в Україні у сфері охорони здоров'я характерне таке явище, як концентрація. На МОЗ України як профільний центральний орган виконавчої влади у цій сфері покладено завдання формування державної політики і стратегії розвитку галузі, а також їх реалізації на практиці. Закордонний досвід свідчить, що поєднання трьох управлінських функцій – нормального регулювання, реалізації ухвалених рішень і контролю за виконанням рішень – є неефективними, вони мають бути розмежовані організаційно.

Серед інших проблем державної господарсько-правової політики можна виділити недостатній рівень фінансування та нерациональне використання бюджетних коштів; занепад виробництва інноваційної продукції; зростання тіньової економіки в сфері охорони здоров'я і пов'язаними з ним загрозами збільшення обігу фальсифікованих лікарських засобів.

Отже, для подолання проблем у галузі охорони здоров'я необхідне реформування державної господарсько-правової політики, а саме: підвищення ефективності контролю за дотриманням законодавства суб'єктами господарювання, як приватної так і державної чи комунальної форми власності, розробка цільових програм щодо створення лікарських засобів, виробів медичного призначення та медичної техніки нового покоління та її фінансування.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

ПРАВО ГРОМАДЯН НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Статтею 50 Конституції України передбачене одне з найважливіших прав людини – право кожного на безпечне для життя та здоров'я довкілля. Воно відноситься до категорії природних, невід'ємних прав людини, яке являє собою можливість існувати в довкіллі, яке б не шкодило життю і здоров'ю.

Проблемами визначення та гарантування права на безпечне для життя і здоров'я довкілля займалися такі науковці як Брилов С.А., Беспалова С.В., Венгеров А.Б., Воронько Т.В., Горбачов Н.О. та багато інших.

У будь-якому цивілізованому суспільстві життя й здоров'я людини являють собою найвищу цінність. В Доповіді про людський розвиток 2013 «Піднесення Півдня: людський прогрес у різноманітному світі» (опубліковано для ПРООН) одним із центральних питань, яким присвячено увагу, стала проблема екологічної безпеки людства. Зокрема, констатується, різке погіршення екологічної обстановки, а саме: зміна клімату, втрата лісів, забруднення повітря і водних ресурсів, природні катастрофи. Зміна клімату вже сьогодні посилює хронічні екологічні загрози, а шкода для екосистем обмежує можливості для отримання засобів до існування. Екологічна нестабільність поставила питання про виживання людства та вже завдала колосальної шкоди життю, здоров'ю й майну мільйонів людей. Зростаюча екологічна напруженість не тільки має гострі соціальні прояви (брак екологічно чистих продуктів харчування, перманентне забруднення навколишнього середовища, здійснення господарської діяльності, проблеми, які виникають у зв'язку з утилізацією відходів, науковий прогрес), але й веде до підризу природних умов існування форм життя і сталої динамічної збалансованості біосфери в цілому. Сьогодні констатує нам незадовільний стан гарантування конституційних екологічних прав громадян. На це вказує динамічне збільшення чисельності громадян, які оскаржують своє порушене право на безпечне навколишнє природне середовище до Уповноваженого з прав людини.

Проблема безпечного для життя і здоров'я громадянина навколишнього природного середовища давно вийшла за вузькі національні межі та не може вважатись винятково внутрішньою справою кожної держави. Збереження довкілля для сучасного й майбутніх поколінь у нинішній теорії права та конституційній практиці розглядається як спільний обов'язок держави, громадянського суспільства й людини. Такий підхід можна визначити як еколого-правовий імператив, прийнятий майже в усіх державах світу. Нашій державі необхідно звернути увагу на досвід зарубіжних країн, які показують успіхи у регулюванні питань довкілля. Особливо на досвід Великобританії та Швейцарії, Конституція останньої є найбільш екологічно спрямованою і містить цілий розділ присвячений охороні та відповідальності за порушення законодавства в цій сфері.

В Україні державне регулювання даного питання регламентується низкою законів, а саме: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про основи законодавства про охорону здоров'я», «Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення», «Про безпечність та якість харчових продуктів», «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» тощо.

Отже, таким чином, можна зазначити, що держава приділяє значну увагу питанням довкілля, зокрема через процес нормотворчості. Проте, на жаль, наявність великої кількості нормативно-правових актів, ще не свідчить про покращення екологічного стану.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що екологічна ситуація в нашій державі залишається вкрай складною. На підставі цього досить гостро постає проблема щодо шляхів реалізації права на безпечне довкілля для кожного громадянина, саме тому держава приділяє значну кількість уваги питанням безпеки, зокрема через процес нормотворчості.

Науковий керівник: к. ю. н., доц. Троцька М.В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ВИДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогодні процес створення суб'єктів медичної практики на законодавчому рівні недостатньо врегульований. Із прийняттям Наказу МОЗ України Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики залишилися безліч питань.

Питання щодо створення суб'єктів медичної практики розглядали у своїх працях такі вчені як М.М. Агарков, В.Г. Варнавський, А.В. Симонян, К.І. Голубев, Л.І. Куц та інші. Медична практика є різновидом господарської діяльності, котра відповідно до ч.1 ст.3 ГКУ визначається як діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Законодавство України містить визначення терміну медична практика, під яким розуміється вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фіз. особами – підприємцями, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, та медичного обслуговування.

Відповідно до Наказу МОЗ України Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, медична практика провадиться суб'єктами господарювання на підставі ліцензії за умови виконання кваліфікаційних, організаційних, ін. спеціальних вимог. Як зазначає А.В. Симонян, саме цей аспект (необхідність отримання ліцензії) відрізняє суб'єктів медичної практики з-поміж суб'єктів господарювання, діяльність яких не підпадає під норми законодавства про ліцензування деяких видів господарської діяльності.

Заклад охорони здоров'я отримує ліцензію для здійснення відповідної діяльності, тоді як лікарі приймаються на роботу без додаткових вимог щодо наявності в них ліцензії на здійснення медичної практики. На думку вченої, дана практика значно знижує, а іноді, навіть повністю зводить до нуля персоніфіковану відповідальність кожного лікаря, що безумовно, як зазначає науковець, позначається на якості послуг, які надаються, та сумлінності і відповідальності кожного лікаря до виконання ним своїх обов'язків. А.В. Симонян відзначає, що більш ефективним є досвід європейських розвинених країн, де кожен лікар має отримувати ліцензію на здійснення медичної практики аби займатися цією діяльністю у закладі охорони здоров'я або самостійно. В той час як сам заклад охорони здоров'я є

юридичною особою, від якої не вимагається отримання ліцензії на зайняття медичною практикою. Я також підтримую позицію вченої і погоджуюсь з тим, що доцільніше було б аби лікар отримував ліцензію, а заклад охорони здоров'я у свою чергу проходив акредитацію. На мою думку, відповідна практика підвищуватиме відповідальність лікарів, адже медичний працівник усвідомлюючи те, що заклад охорони здоров'я несе відповідальність за його дії може знехтувати правилами.

Не менш важливою постає проблема безоплатності надання медичних послуг. Вчена пропонує доповнити ст. 49 Основного закону України і після слів: «медична допомога надається безоплатно» доповнити словами «у разі нещасного випадку та в інших екстремальних ситуаціях». Відповідна зміна значно полегшить процес затвердження переліку вартості послуг суб'єктами медичної практики.

Отже, складна процедура отримання ліцензії суб'єктами медичної практики є негативним явищем у сфері охорони здоров'я. Вважаю, що доцільніше аби заклад охорони здоров'я проходив акредитацію і у свою чергу наймав на роботу лікарів, котрі отримали ліцензію. На мою думку, відповідна європейська модель сприятиме ефективності надання медичних послуг.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Казмерчук М.М.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Одне із найважливіших прав, яке гарантується і захищається державою є право на охорону здоров'я. На сьогоднішній день існує багато порушень цього права, тому доцільно було б звернути увагу на відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я.

Слід звернути увагу на ст. 80 Основ законодавства України про охорону здоров'я. В ній сказано, що особи, винні у порушенні законодавства про охорону здоров'я, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством. Бувають такі ситуації, коли хворий відмовляється від медичних приписів або порушує встановлений лікарем для нього режим. У цьому випадку лікар не несе відповідальності за здоров'я хворого. Ця норма відображена у частині третій статті 34 Основ законодавства України про охорону здоров'я. Саме за допомогою цієї норми, лікарі часто знімають з себе виконання відповідних обов'язків.

Відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я передбачена рядом статей різних нормативно-правових актів. Наприклад, адміністративна відповідальність регулюється Кодексом України про адміністративні правопорушення (ст. 42, п.1 ст. 45) [2, ст.1122]. Кримінальна відповідальність передбачена такими статтями Кримінального кодексу: 131, 132, 134, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 184, 308, 314, 319 [3, ст. 131]. На практиці, лікарі не завжди відповідають за шкоду, яку вони заподіяли здоров'ю особам і це є великою проблемою. Але слід сказати, що останнім часом, кількість випадків відкриття кримінальних проваджень, підозрюваними у яких є лікарі, збільшилось. Свідченням цього є відповідні рішення суду: наприклад, вирок Держинського міського суду Донецької області від 21 жовтня 2013 року, де було засуджено лікаря-гінеколога за вчинення злочину, передбаченого частиною 2 статті 134 ККУ (незаконне проведення аботу). Ще одним прикладом можна навести вирок Красноармійського міськрайонного суду Донецької області від 06 червня 2014 року, де було засуджено лікаря неонатолога за вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 140 ККУ (неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником).

В науковій літературі можна зустріти таку думку, що заклади охорони здоров'я повинні нести відповідальність за вчинки своїх працівників. Тому такий науковець, як Рудий В. зазначає, що всі лікарі в державних лікарнях і поліклініках – наймані робітники й, по ідеї, відповідальність за їхні помилки й за той збиток, що вони нанесли здоров'ю пацієнта, повинне нести медична установа. Однак стягнути плату з установи, у якому працює лікар, дуже важко. Переважна більшість лікарень мають статус бюджетної установи, утримуються за рахунок засобів державного або місцевого бюджетів, яких не завжди вистачає навіть на те, щоб виплачувати зарплату медикам. Але тут слід пригадати норму Цивільного кодексу України, а саме ст. 1172, де сказано, що юридична або фізична особа відшкодовує шкоду, завдану їхнім працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків. Ця стаття досить актуальна для приватних закладів охорони здоров'я, але й в цьому випадку, відшкодування завданої шкоди покладається за загальним правилом на конкретного лікаря.

Підсумовуючи можна сказати, що на даний час в нашому законодавстві існує значна нормативна база, щодо відповідальності медичних працівників, але на жаль слід констатувати, що вона не є досить ефективною, тому що процедура доведення вини лікаря є дуже складною та довгою. Хоча з кожним роком в єдиному державному реєстрі судових рішень з'являється все більше рішень, де лікарі притягуються до кримінальної відповідальності і це є позитивною рисою.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Олефір А.О.

Казмерчук М.М.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

Сьогодні досить гостро постає питання утилізації медичних відходів, що перш за все, зумовлено недосконалістю чинного законодавства. Адже саме неналежне поводження із цим видом відходів завдає значної шкоди навколишньому природному середовищу.

Питання утилізації медичних відходів є досить актуальним, так як за загальним правилом, її повинні здійснювати суб'єкти господарювання, які досить часто не дотримуються нормативів і їх діяльність шкодить навколишньому середовищу. Зокрема, одним з обов'язків суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з медичної практики, є обов'язок забезпечити дотримання санітарних норм і правил щодо вивезення та знищення побутового сміття

та медичних відходів, який закріплено у абз. 3 п.п. в) п. 2.9 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про відходи»: відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. Згідно п. 3 Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами: медичні відходи – відходи, що утворюються внаслідок медичного обслуговування у закладах, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (крім підприємств з виробництва фармацевтичної продукції та медичних відходів, що утворюються у побуті).

Неналежне регулювання відповідних відносин, необізнаність працівників, небезпечність медичних відходів, їх підвищена токсичність може призводити до негативних наслідків у навколишньому природному середовищі, негативному впливі на здоров'я людини, підвищенні рівня захворюваності.

До медичних відходів також належать й лікарські засоби, утилізація яких не має законодавчого урегулювання. Так, за ч. 1 ст. 1 Базельської конвенції про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням, виділяються такі групи відходів як: - медичні відходи, отримані у результаті лікарського догляду за пацієнтами в лікарнях, поліклініках та клініках; - відходи виробництва і переробки фармацевтичної продукції; непотрібні фармацевтичні товари, ліки та препарати.

На практиці більшість із цих видів відходів можна зустріти на смітнику, які в подальшому утилізуються методом спалювання, що завдає шкоди навколишньому природному середовищу. Так як дим, який розчиняється в повітрі, яким дихає людина, містить шкідливі речовини, які можуть викликати різні захворювання. На сьогодні в Україні не існує альтернативи шкідливому знищенню медичних відходів, а санкції які передбаченні Кодексом про адміністративні правопорушення про порушення вимог щодо поводження з відходами (ст. 82, 82-1 і т.д.) є досить м'якими, порівняно з тими наслідками, які настають у разі неналежного поводження з медичними відходами тому суб'єкти господарювання нехтують нормами поводження з медичними відходами. Отже, саме категорія медичних відходів, а саме поводження з ними, потребує законодавчого доопрацювання.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В

Казмерчук М.М.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки закономірним процесом є створення, функціонування та ліквідація господарських підприємств. Актуальність цієї теми дослідження зумовлюється тим, що діяльність підприємств забезпечує нормальний розвиток економіки нашої держави, а відповідно їх закриття значно погіршує економічне становище, не тільки всередині держави, а й становище України на міжнародній арені.

Процес ліквідації підприємства являє собою ряд послідовних дій, однак варто зазначити, що в Україні на законодавчому рівні існують недоліки у правовій регламентації процедури ліквідації підприємств.

Однією із таких проблем є визначення співвідношення органів управління і господарського товариства під час проведення ліквідаційної процедури. Так, відповідно до ст. 20 Закону України «Про господарські товариства» з дня призначення ліквідаційної комісії до неї переходять усі повноваження з управління справами товариства. Проте зрозуміло, що органи управління господарським товариством продовжують діяти поряд із ліквідаційною комісією, яка здійснює управління справами товариства. У законодавстві ж немає визначення поняття «управління справами товариства», тож в цьому аспекті незрозумілим є розподіл повноважень між: ліквідаційною комісією та іншими органами управління господарським товариством. Ще одним правовим казусом є те, що підприємство втрачає статус юридичної особи від моменту виключення з Єдиного реєстру підприємств та організацій України. Проте підприємство припиняє своє юридичне існування лише з моменту його виключення з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Наслідком цього є те, що невизначеним залишається правовий статус суб'єкта підприємницької діяльності який вже фактично втратив свою правосуб'єктність, проте з юридичної точки зору ще не припинив своє існування. Такий невизначений правовий статус підприємств може тривати до десяти днів. Тобто в цей період де-юре кредитори ще зберігають можливість подати свій позов до суду відносно цього підприємства, а у суду нема підстав для відмови у прийнятті такого позову, оскільки підприємство ще існує з юридичної точки зору. У свою чергу, саме ж таке підприємство також може подати позов до суду з приводу визнання незаконним рішення про скасування державної реєстрації такого підприємства. Тож доцільним є визначення на законодавчому рівні правового статусу підприємства, яке вже втратило свою правосуб'єктність внаслідок застосування до нього ліквідаційної процедури, проте відомості про його ліквідацію ще не були внесені до Єдиного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Певні проблеми виникають і з ліквідацією державних підприємств. Так, суть цих проблем полягає в тому, що особа, яка призначена відповідальною за певну ділянку роботи у процесі здійснення ліквідаційної процедури, повинна мати відповідний допуск до державної таємниці, якщо ж здійснення діяльності державним підприємством хоч якось пов'язане із доступом такого підприємства до державної таємниці. Так, у ст. 20 Закону України «Про державну таємницю» встановлено, що органи державної влади, місцевого самоврядування, інші суб'єкти здійснюють діяльність, пов'язану із державною таємницею, після надання їм Службою безпеки України спеціального дозволу на провадження діяльності пов'язаної з державною таємницею. При цьому до таких суб'єктів закон не відносить ліквідаційну комісію. Отже, на нашу думку, необхідним є вдосконалення на законодавчому рівні процедури ліквідації підприємств. Таке вдосконалення повинно полягати, зокрема у закріпленні на законодавчому рівні поняття «управління справами товариства», а також у визначенні правового статусу підприємств, які вже втратили свою правосуб'єктність, внаслідок застосування до них ліквідаційної процедури.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

МОРАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ПРАВА НА ЕВТАНАЗІЮ

В наш час зміст правового статусу особи суспільстві є досить актуальним. Ряд міжнародних документів проголошують людину найвищою цінністю, зобов'язують забезпечувати її права і свободи як основоположні. Зокрема, головним принципом вважається «право на життя», в особливості при розгляді питань запровадження евтаназії.

Проблема евтаназії привертає увагу юристів, медиків, представників інших спеціальностей. Необхідність вивчення проблем евтаназії у ракурсі медичного права обґрунтовується складною природою самої евтаназії, де тісно переплелися питання медицини і права. Поняття евтаназії є предметом наукових досліджень як у галузі юриспруденції (М. П. Чорнобрового, Р. О. Стефанчука, С. В. Лозінської, І. І. Котюка), філософії (Х. Л. Борхеса, А. А. Грицанова, С. С. Аванесова), так і в галузі медицини (О. Е. Боброва, О. Т. Безарова) тощо [1, с. 43].

Відповідно до «Декларації стосовно евтаназії» від 1987 року евтаназія є актом умисного переривання життя пацієнта, навіть зроблена на прохання самого пацієнта чи на прохання його близьких родичів, є неетичною.

З юридичної точки зору евтаназія: це - навмисні дії або бездіяльність медичного працівника, які здійснюються відповідно до прохання хворого або його законного представника заради припинення фізичних і психічних страждань хворого, що знаходиться у стані, який загрожуватиме життю, у результаті якого настає смерть [1, с. 45].

Відповідно до статистики у 1990 р. пацієнти просили про евтаназію із таких причин: втрата відчуття власної гідності – 57% випадків, біль – 46%, недостойне помирання – 46%, залежність від оточення – 33%, втома від життя – 23% [2, с. 76].

На сьогодні перше місце у питанні легалізації займає Голландія. Саме там 2 квітня 2002 р. прийнято «Закон про припинення життя за бажанням чи допомогою в самогубстві», яким було закріплено можливість здійснення евтаназії. Другою державою в світі, яка законодавчо сприйняла ідею легалізації евтаназії, є Бельгія де ухвалено закон, за яким евтаназія та допомога в самогубстві стали легальними згідно з умовами, що і в законодавстві Голландії [2, с. 78]. У Фінляндії та Швеції евтаназія не вважається протизаконною, проте підставою для її застосування є вільне і свідоме волевиявлення пацієнта, причому аналогічні прохання навіть від найближчих родичів не визнаються юридично дійсними [2, с. 77].

У світі є ще декілька країн, які не визнають за евтаназією злочинності діяння. Це Швейцарія, Німеччина, де евтаназія є за межами правового переслідування, Колумбія, яка за окремих обставин дозволяє здійснювати евтаназію, Японія, яка має спеціальну процедуру здійснення евтаназії. Крок до легалізації евтаназії зробила і Франція. У грудні 2004 року переважною більшістю голосів схвалила законопроект, яким пропонують легалізувати евтаназію [3, с. 17].

Що стосується України то Цивільний кодекс України і Основи законодавства України про охорону здоров'я займають на сьогодні протилежну позицію, забороняючи задоволення прохання фізичної особи про припинення її життя.

Як висновок можна сказати, що така діяльність з однієї сторони є правом кожної особи, а тому держава не повинна позбавляти реалізації такого права, а з іншої, надання легалізації в нашій країні може призвести до негативних наслідків (вчинення злочинів шляхом застосування тиску, зловживання посадовим становищем та ін.). Окрім того евтаназія не узгоджується з релігійними і моральними поглядами.

Список використаної літератури:

- 1) Панюхіна Ю. Морально-правові аспекти евтаназії // Ю. Панюхіна – Юридичний журнал. Юстиніан, 2009. — № 4. — С. 43-47;
- 2) Грищенко О. Проблема державного забезпечення права людини на застосування евтаназії // О. Грищенко – Юридичний журнал. Юстиніан, 2005. — № 6. С.— 76-78;
- 3) Euthanasia: National and European perspectives. – Council of Europe, 2004. – 195 p.

Науковий керівник:, к. ю. н, ас. Прохазка Г. А.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ДИСТРИБ'ЮТОРІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Відповідно до ч.1 ст.263 Господарського кодексу (далі ГК), господарсько-торговельною є діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг. Також у ч.3 ст.263 ГК відображено перелік форм господарсько-торговельної діяльності, які мають право здійснювати суб'єкти господарювання: матеріально-технічне постачання і збут; енергопостачання; заготівля; оптова торгівля; роздрібна торгівля і громадське харчування; продаж і передача в оренду засобів виробництва; комерційне посередництво в здійсненні торговельної діяльності; інша допоміжна діяльність по забезпеченню реалізації товарів у сфері обігу.

Для одержання ліцензії на заняття оптовою торгівлею лікарськими засобами суб'єкт господарювання повинен подати до Держікслужби України заяву у якій зазначається, зокрема реєстраційний номер облікової карти платника податків, або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової карти платника податків та офіційно повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті). Зазначена заява подається особисто або через уповноважений ним орган чи особу.

Виробництво лікарських засобів, оптова торгівля лікарськими засобами без наявності ліцензії забороняється. На території України можуть реалізовуватись лише зареєстровані лікарські засоби. Їх реалізація здійснюється лише за

наявності сертифіката якості, що видається виробником. Оптова торгівля лікарськими засобами здійснюється через аптечні склади (бази).

Ліцензіат повинен забезпечити: торгівлю лише лікарськими засобами, які зареєстровані згідно із законодавством України; додержання визначених виробником умов зберігання лікарських засобів; впровадження системи якості.

Однією з особливостей українського фармацевтичного ринку є різноманіття рівнів дистрибуції. Так, між українськими виробниками фармацевтичної продукції і споживачами існує три типи каналів дистрибуції. Вітчизняний виробник — Роздрібні компанії. Пряме постачання товарів від виробника до підприємств, що здійснюють роздрібну торгівлю, зазвичай веде до відносно високих роздрібних цін, оскільки на невеликі партії не передбачаються знижки. Вітчизняний виробник — Оптова компанія (Філія виробника)/Дистриб'ютор — Роздрібні компанії. Багато українських виробників заснували власні оптові компанії з метою отримання прибутку від оптової торгівлі і зменшення витрат на дистрибуцію. Проте більшість таких оптовиків задіяні лише в торгівлі продукцією материнської компанії. Усі великі компанії з цією самою метою заснували роздрібні компанії або володіють певною їх частиною. Вітчизняний виробник — Незалежні оптові компанії/Дистриб'ютори — Роздрібні компанії. Третій канал дистрибуції — відносно великі незалежні оптові компанії. Обсяги продажу через них відносно малі (приблизно 15% загального внутрішнього продажу фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва). Оптові компанії надають перевагу імпортним лікарським засобам, оскільки при їх реалізації досягаються великі прибутки. безпосередньо через роздрібні компанії, причина цього — невеликі об'єми замовлень.

Науковий керівник: д.ю.н., доц. Пашков В. М.

*Каленіченко І.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сьогодні питання щодо запровадження екологічного страхування в Україні дуже актуальне. Свідченням цього є, те, що в Україні ще досі не існує єдиного нормативно-правового акту який би регулював це питання та на даний час не існує єдиного механізму страхування від несприятливих наслідків в навколишньому природному середовищі.

Питання щодо доцільності проведення екологічного страхування досліджували такі вчені як: С.В. Макар, Г.А. Моткіна, О.М. Віленчук, Р.Т. Давидова, В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкіна та ін.

Як визначається на загальнотеоретичному рівні Україна на сьогодні ратифікувала, але не імплементувала в законодавство нашої держави низку міжнародних конвенцій, угод та протоколів: Конвенція про цивільну відповідальність за ядерну шкоду (Відень, 1963), Міжнародна конвенція про створення Міжнародного фонду для компенсації шкоди від забруднення нафтою (Брюссель, 1971), Протокол про відповідальність і компенсацію за шкоду, завдану внаслідок транскордонного перевезення небезпечних відходів та їх видалення (1999).

На даний час в Україні не існує законодавчого визначення екологічного страхування, але у проєкті закону «Про екологічне страхування» від 21.05.2002 року наводилося його визначення. А саме, екологічне страхування – це є один з видів обов'язкового страхування, що передбачає страхування відповідальності суб'єктів господарювання, діяльність яких становить підвищену екологічну небезпеку, у разі заподіяння ними шкоди третім особам внаслідок аварійного забруднення навколишнього природного середовища.

У законодавстві України передбачено такі обов'язкові види екологічного страхування, зокрема: 1) страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, якої може бути заподіяно довкіллю або здоров'ю людей під час зберігання та застосування пестицидів і агрохімікатів (ст. 7 ЗУ «Про страхування»); 2) страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу (ст. 7 ЗУ «Про страхування»); 3) страхування відповідальності суб'єктів експортера та особи, яка відповідає за утилізацію небезпечних відходів (під час транскордонного перевезення та утилізації небезпечних відходів) (п.1 ПКМУ від 19.08.2002 р. №1219); 4) страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки та ядерну шкоду, якої може бути заподіяно внаслідок ядерного інциденту (ч.2 ст.7 ЗУ «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення»);

З цього можна зробити висновок, що обов'язковому екологічному страхуванню підлягають лише види найнебезпечнішої діяльності, хоча більша кількість відносин залишається поза увагою законодавця. Прикладом уважного та бережного ставлення до природного середовища може служити така країна, як Нідерланди, де контроль за екологічними ризиками, пов'язаними з потенційно небезпечними об'єктами промисловості, енергетики та транспорту, здійснюється регіональними або місцевими компетентними органами влади при видачі екологічних ліцензій, обов'язкових для потенційно небезпечних виробництв.

З досвіду зарубіжних країн можна зробити висновок, що екологічне страхування є ефективним способом для захисту громадянами своїх екологічних прав. Наприкінці 70-х рр. XX ст. в Голландії, Великобританії, Японії, Швеції та інших країнах почали з'являтися страхові пули, які розширили як поле страхової діяльності, так і сам страховий ринок. Підсумовуючи, слід зазначити, що Україна стоїть на шляху лише зародження екологічного страхування враховуючи досвід зарубіжних країн. Оскільки на даний час не існує повноцінного нормативно-правового акту, який би врегулював питання щодо механізму та форми екологічного страхування.

Науковий керівник: к.ю.н., Троцька М. В.

*Кімлик В.О.,
студент 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Економічна система України представлена великою кількістю підприємств з різними формами власності, серед яких чільне місце, незважаючи на активний процес приватизації, посідають підприємства, значна частина майна яких перебуває у власності держави. З метою налагодження ефективної та дієвої системи управління державним сектором

економіки створюються державні холдингові компанії. Зважаючи на це, необхідним є дослідження особливостей утворення державних холдингових компаній та виявлення наявних у цьому процесі проблем.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про холдингові компанії в Україні» державна холдингова компанія – це холдингова компанія, утворена у формі акціонерного товариства, не менш як 100 відсотків акцій якого належить державі. Утворення державної холдингової компанії, як і створення підприємства з будь-якою іншою формою власності, є поступовим процесом. Є два варіанти створення державної холдингової компанії: внаслідок корпоратизації (перетворення підприємств у відкриті акціонерні товариства, сто відсотків акцій в яких належить державі) або внаслідок приватизації державних підприємств. В процесі корпоратизації ініціатором є орган, який уповноважений управляти державним майном, або державне підприємство; в процесі приватизації – державний орган приватизації або підприємство щодо якого прийнято рішення про приватизацію. Ініціатор повинен скласти статут державної холдингової компанії та обґрунтувати доцільність її створення, а також зазначити ті підприємства, на базі яких компанія буде створена. При цьому в Законі не зазначено межі компетенції органу, який уповноважений управляти державною власністю та перелік його прав взагалі. Також необхідно зазначити випадки, коли ініціатор створення може отримати відмову у заснуванні нового суб'єкта господарювання.

Важливою є роль Антимонопольного комітету у створенні холдингової компанії. У ч. 2 ст. 3 Закону зазначено, що ініціатор повинен отримати від цього органу дозвіл на концентрацію та узгоджені дії суб'єктів господарювання в процесі створення. Проте це є обов'язковою умовою для створення саме холдингової компанії, а не державної холдингової компанії. Зазначене може призвести до обмеження конкуренції при формуванні державних холдингових компаній.

Після проведення усіх вищезазначених дій Кабмін приймає рішення про погодження утворення державної холдингової компанії. Ініціатор утворення в свою чергу починає здійснювати заходи щодо забезпечення утворення компанії відповідно до вимог законодавства.

Таким чином, з огляду на вищевикладене, для вдосконалення утворення державних холдингових компаній доцільно вирішити на законодавчому рівні такі питання: закріпити перелік підстав відмови ініціатору у створенні державної холдингової компанії; визначити межі компетенції органу, уповноваженого управляти державною власністю; зробити обов'язковим отримання дозволу Антимонопольного комітету на концентрацію та узгодження дій суб'єктів господарювання з метою запобігання обмеженню конкуренції в процесі утворення державних холдингових компаній.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А. О.

*Кінашевська К.І.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Слід відмітити, що правовий статус фермерського господарства, який було уперше закріплено у 1991 р. коригували з кожною новою редакцією Закону України «Про фермерське господарство» – від 22 червня 1993 р. і від 19 червня 2003 р.

Господарське законодавство України зараховує фермерське господарство до окремого виду підприємств, що діють на підставі приватної власності громадян. Однак не витримує критики визначення селянського (фермерського) господарства, закріплене у ч. 1 ст. 114 Господарського кодексу України, відповідно до якого – фермерське господарство є формою підприємництва громадян з метою виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції. На нашу думку, таке нечітке формулювання не дає змоги «ідентифікувати» фермерське господарство серед інших сільськогосподарських товаровиробників, а виробництво, переробка та реалізація сільськогосподарської продукції є не метою, а предметом діяльності суб'єкта. Водночас Н. М. Оніщенко пропонує визнати фермерське господарство особливою організаційно-правовою формою юридичної особи хоча, вважаємо, в цьому потреби немає.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про фермерське господарство» від 2003 р. фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону.

У вищезазначеному нормативному акті передбачено такі правові форми використання земель фермерським господарством: правовласності господарства на землю, право приватної власності членів господарства й оренда земельної ділянки. Ці зміни правового режиму земель у фермерському господарстві були продиктовані Земельним кодексом України від 25 жовтня 2001 р., який обмежив коло суб'єктів права постійного користування землею (лише державні та комунальні підприємства, а децю згодом і громадські організації інвалідів України, їх підприємства (об'єднання, установи та організації) і зобов'язав постійних землекористувачів, у тому числі й фермерські господарства, переоформити це право на право приватної власності на землю або за договором оренди земельної ділянки. Однак, Конституційний Суд України своїм Рішенням № 5-рп/2005 від 22.09.2005 р. визнав це положення неконституційним і ті фермерські господарства, яким надано землю у постійне користування до 1 січня 2002 р. можуть родовжувати її використовувати без зміни земельно-правового титулу, а члени господарства мають право на безоплатну приватизацію таких земельних ділянок у розмірі земельної частки (паю), середньої за відповідним населенням пунктом.

Отже, сьогодня фермерське господарство – це юридична особа, суб'єкт підприємницької діяльності, сільськогосподарське підприємство з відокремленим майном, власною або орендованою земельною ділянкою, створено родинно-сімейним об'єднанням громадян України з правомільного найму робочої сили.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК ЯК ЗАСІБ ПОЗИТИВНОГО ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Економіка жодної держави неможлива без врахування важливого фактору - екології. Саме тому екологічний податок є одним з головних стимулів, що покликаний зберегти навколишнє середовище шляхом зниження рівня його забруднення.

Так, у Великій Британії, Іспанії, Польщі впроваджено екологічний податок на джерела, забруднюючі повітря (автомобілі, кар'єрні розробки). У Фінляндії та Швеції, які є флагманами екологічного підходу до навколишнього середовища, впроваджуються податки на споживання енергії, отриманої за традиційними технологіями. Це, в свою чергу, призводить до стимулювання інвестицій у альтернативні виробництва енергії, джерелами яких виступають сили природи (сонце, вітер) та реакції більш екологічних компонентів (біоопливо).

Доцільність введення екологічного податку підтверджена дослідженням О. О. Веклича. У COMETR: Final Report to The European Commission він відзначає корисний вплив екологічних податків на конкурентоспроможність, промисловість та економіку в цілому. Країни-члени ЄС, які впровадили цей вид податків, є більш енергоефективними і конкурентоспроможними, ніж Європейський Союз у середньому.

Одна з найрозвинутіших європейських країн, Швеція має один з найбільших досвідів з екологічного оподаткування, який розпочала у 90-их рр. XX ст. Згодом країна встановила залежність між надходженнями від екологічних податків і соціальними внесками до державного та місцевого бюджетів, що дозволило за короткий час зменшити використання нафти вдвічі.

Отже, пошук взаємовигідного компромісу між соціально-економічними та екологічними інтересами людства стало глобальним питанням №1. Без раціонального використання природно-ресурсного потенціалу, який призведе до збереження наявних на Землі ресурсів та без зниження негативного впливу на стан екології в світі неможливий успішний економічний та екологічний розвиток країни.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ

На сьогодні, в законодавстві відсутні поняття генетичної (генної) терапії. Виходячи з досліджень науковців-медиків, ми можемо казати про те, що генетична терапія – це один з провідних напрямків молекулярної медицини, яка найближчим часом буде мати значний вплив на здоров'я людства.

Основою генної терапії являється генна інженерія. Генетична (генна) інженерія – це прикладна галузь молекулярної біології, генетики та біохімії, яка розробляє методи перебудови геномів організмів вилученням або введенням окремих генів чи їхніх груп; синтезу генів поза організмом; виділення з клітин та перебудову окремих генів або їх частин; копіювання та розмноження виділених або синтезованих генів; введення генів чи їх груп у геном інших організмів; експериментальне поєднання різних геномів в одній клітині.

При цьому, на рівні актів Міністерства охорони здоров'я України встановлюється збірне визначення Медико-генетичної допомоги населенню, яка включає: заходи щодо своєчасного виявлення осіб з вродженою та спадковою патологією, у тому числі, пренатально; проведення верифікації генетичного діагнозу з використанням сучасних методів діагностики, лікування спадкової патології; медико-генетичне консультування осіб/сімей з розрахунком генетичного ризику виникнення вродженої та спадкової патології; профілактику вродженої та спадкової патології; пропаганду знань з питань медичної генетики серед лікарів різного фаху та населення.

Так, відповідно до положень ст. 29 «Основ законодавства про охорону здоров'я», в інтересах збереження генофонду народу України, запобігання демографічній кризі, забезпечення здоров'я майбутніх поколінь і профілактики спадкових захворювань держава здійснює комплекс заходів, спрямованих на усунення факторів, що шкідливо впливають на генетичний апарат людини, а також створює систему державного генетичного моніторингу, організує медико-генетичну допомогу населенню, сприяє збагаченню і поширенню наукових знань в сфері генетики і демографії.

Забораються медичне втручання, яке може викликати розлад генетичного апарату людини.

Отже, нормативно-правова база медичної генетики, на сьогодні, складається з «Основ законодавства про охорону здоров'я» та підзаконних нормативно-правових актів, зокрема Постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення Українського науково-дослідного інституту медичної генетики у м. Києві» від 2 липня 1999 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України «Заходи щодо подальшого поліпшення медико-генетичної допомоги населенню на 2004-2008 роки», Наказу Міністерства охорони здоров'я України та Академії медичних наук України від 31.12.2003 N 641/84 «Про удосконалення медико-генетичної допомоги в Україні». Саме вищезазначеним наказом були прийняті: Методичні рекомендації щодо організації надання медико-генетичної допомоги. Перелік спеціалізованих медико-генетичних центрів за напрямками спеціалізації. Примірне положення про міжрайонний медико-генетичний кабінет/консультацію. Примірне положення про обласний медико-генетичний центр/консультацію. Примірне положення про спеціалізований медико-генетичний центр. Примірне положення про завідувачого медико-генетичним центром/консультацією. Примірне положення про лікаря-генетика.

На нашу думку, таке не системне регулювання медичної генетики є недоліком вітчизняного законодавства. Таке важливе, на сьогодні, питання повинно регулюватися окремим нормативним актом, який би комплексно включав в себе усі положення щодо медичної генетики в Україні.

Науковий керівник : к.ю.н., асистент Олещук А.О

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

Актуальність даної теми пояснюється поширенням застосування лікарських засобів на основі рослинної сировини, адже це викликає якнайменшу кількість побічних ефектів.

Особливості правового регулювання даної сфери правовідносин не вивчалися, хоча окремі питання використання лікарських рослин розглядали у своїх наукових працях, зокрема, А. П. Гаврилішин, Я. З. Гаєцька-Колотило, В. П. Жушман, М. Є. Кривко, Ю. П. Макаренко, Л. Д. Тулуш та ін.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»: лікарські рослини – це дикорослі та культурні рослини або їх частини (насіння, бруньки, квіти, плоди, стебла, кореневища), які використовуються в медицині для виготовлення лікарських препаратів. Законодавчо не закріплений конкретний перелік лікарських рослин, тобто тих, які можна використовувати для виготовлення лікарських засобів, що є прогалиною у законодавстві.

Відповідно до Списку № 3 постанови Кабінету Міністрів України від 06.05.2000р. № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» рослини виду мак снотворний та рослини роду коноплі містять наркотичні засоби та психотропні речовини і обіг яких допускається для промислових цілей. Таким чином, деякі науковці до лікарських рослин відносять і наркотичні: мак опійний та олійний, індійські коноплі Це, є не зовсім вдало, так як вирощування і реалізація цих рослин здійснюється в особливому порядку, встановленому Кабінетом міністрів України та Міністерством охорони здоров'я України.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про рослинний світ»: у порядку загального використання природних рослинних ресурсів громадяни можуть збирати лікарську сировину для задоволення власних потреб, а також використовувати в рекреаційних, оздоровчих, культурно-освітніх та виховних цілях. Згідно з ч. 3 вищезазначеної статті збирання у порядку загального використання дикорослих рослин, віднесених до переліку наркотиковмісних рослин, їх плодів, насіння, післяжнивних залишків, відходів сировини тощо, забороняється, а ч. 4 зазначає, що торгівля лікарськими рослинами та їх частинами (корені, стебла, плоди тощо), зібраними в порядку загального використання природних рослинних ресурсів, забороняється.

Збирання лікарських рослин для цілей, не пов'язаних з власними потребами, відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 10 вищезазначеного закону є видом спеціального використання природних рослинних ресурсів. А ч. 7 даної статті встановлює заборону на реалізацію лікарської сировини дикорослих рослин юридичними або фізичними особами, які не мають дозволу на спеціальне використання природних рослинних ресурсів.

Також ст. 17 Закону України «Про рослинний світ» встановлює правила використання лікарської сировини з дикорослих рослин: 1) її промислове збирання здійснюється, дотримуючись принципу раціонального використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища; 2) для закупівлі необхідно отримати спеціальний дозвіл; 3) збирання здійснюється відповідно до правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства екології та природних ресурсів України. Відповідно до ст. 40 цього Закону, встановлюється відповідальність за порушення законодавства щодо використання лікарської сировини.

Отже, режим використання лікарських рослин визначено на законодавчому рівні досить повно, але існує необхідність у закріпленні відповідного переліку видів лікарських рослин.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Троцька М. В.

Колос Л.В. ,
студентка 43 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ЗМЕНШЕННЯ КВОРУМУ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ УЧАСНИКІВ ТОВ: ЗА ТА ПРОТИ

24 листопада 2015 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до статті 60 Закону України «Про господарські товариства» щодо зменшення кворуму загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю №816-VIII, що набрав чинності 13 грудня 2015 року, метою якого є захист прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю на участь в управлінні товариством [2].

На сьогодні актуальності набуло питання перспектив дії вказаного Закону та ризиків його застосування на практиці.

Так, вказаний Закон вносить зміни до статті 60 Закону України «Про господарські товариства» в частині зменшення кворуму загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю з 60% до 50%, тобто загальні збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 50 відсотками голосів (частина 1 статті 60 Закону) [2].

Відповідно до внесених змін до Закону засновник (учасник) компанії, що володітиме 50% + 1 голосом, має право вирішувати більшість питань господарської діяльності товариства одноособово та самостійно скликати й проводити збори. Однак, власник 49% голосів не має можливості впливати своєю неаякою на збори та блокувати прийняття їх рішень. Враховуючи ці зміни, загальні збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники, що володіють у сукупності більш як 50% голосів [2].

Однак, слід проаналізувати ЗУ «Про господарські товариства» в редакції від 14 травня 2015 року, тобто до внесених змін, який передбачав, що загальні збори товариства з обмеженою відповідальністю мали кворум за умови присутності учасників товариства (представників учасників), які сукупно є власниками більш як 60% голосів. Такі вимоги давали можливість власнику 40% голосів паралізувати діяльність загальних зборів. При цьому власники 40% голосів, не з'являючись на загальні збори, блокували роботу вищого органу управління товариства з обмеженою відповідальністю [1].

Прийнявши зміни до чинного законодавства, законодавець виходив з того, що вимоги Закону до кворуму загальних зборів були досить завищеними та створювали ризики порушення прав учасників на участь в управлінні товариством.

Даний механізм має зупинити спроби власників, що мають 40% голосів паралізувати управлінську діяльність загальних зборів учасників товариства, при цьому більш приблизити чинне законодавство України до міжнародних

стандартів, які мають позитивно впливати на інвестиційний клімат України, крім того вирішити проблеми захисту інтересів учасників товариств.

Однак, відповідні зміни до Закону України «Про господарські товариства» щодо зменшення кворуму вищого органу товариства все ж має досить різні правові наслідки для вже зареєстрованих ТОВ.

Відповідно до пункту 2 розділу 2 Закону України «Про внесення змін до статті 60 Закону України «Про господарські товариства»» встановлено, що статuti ТОВ до приведення їх у відповідність із цим Законом застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону. Обов'язковість внесення змін до статутів стосовно зменшення кворуму загальних зборів до 50 % стосується не всіх ТОВ, а лише тих, у статутному капіталі яких є державна частка.

Відповідно до ч. 2 ст. 60 ЗУ «Про господарські товариства», установчими документами товариств, у статутному капіталі яких відсутня державна частка, може бути встановлений інший відсоток голосів учасників (представників учасників), за умови присутності яких загальні збори учасників вважаються повноважними.

Отже, до статутів ТОВ (за відсутності у статутному капіталі державної частки), які містили положення про кворум 60 % голосів учасників зборів чи представників учасників, при умові присутності яких загальні збори були повноважними, в обов'язковому порядку вносити зміни щодо зменшення кворуму до 50 % не потрібно.

Так, на законодавчому рівні ТОВ надано право встановлювати відсоток кворуму загальних зборів на свій розсуд, що раніше не передбачалося.

Отже, на сьогодні поки що залишаються неясності, щодо ефективності застосування закону у практичній діяльності. Адже при внесенні змін до установчих документів чи утворенні нових структур, товариства мають досить обережно підходити до визначення кількості голосів для кворуму, оскільки зміна 60% до 50% все ж може вплинути перш за все на систему управління компаніями. Однак, прийняття Закону України "Про внесення змін до статті 60 Закону України «Про господарські товариства»» щодо зменшення кворуму загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю" має на меті захистити права учасників таких товариств при управлінні ними.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Задихайло Д. Д.

*Колос Л.В.,
студентка 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВІДКРИТТЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО ФОНДУ ДО УКРАЇНИ

Питання відкриття ринку землі сільськогосподарського призначення є актуальним з часів проголошення незалежності України. Проте, на сьогоднішній день дискусії щодо доцільності існування в нашій державі ринку землі, відкритого для іноземних громадян було надано нового вектору розвитку у зв'язку із підписанням меморандуму між МВФ та Україною [2], відповідно до якого останньою було взято на себе ряд обов'язків, за умов виконання яких можливе отримання значної фінансової допомоги направленої на підтримання та розвиток вітчизняної економіки.

Як відомо, п. 15 перехідних положень ЗК України встановлено мораторій на відчуження земель сільськогосподарського призначення, який діє до набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення, але не раніше 1 січня 2017 року [1].

Науковці звертають увагу на те, що існування вказаного мораторію суттєво стримує розвиток сільського господарства в Україні, а також економіки в цілому, про що неодноразово вказувалося вченими правниками та економістами [4, с. 234].

У березні 2015 року МВФ було опубліковано текст Меморандуму з Україною щодо умов отримання фінансової допомоги. Вказаний документ передбачив взяття України на себе обов'язку відкриття ринку земель сільськогосподарського призначення [2].

До позитивних наслідків відкриття ринку землі можна віднести те, що більш ефективні власники стануть менше покладатися на субсидії з державного бюджету; введення іпотеки на землю сільськогосподарського призначення сприятиме зниженню відсоткових ставок і зробить кредитування більш доступним для малих і середніх господарств; селяни, які бажають займатися несільськогосподарською діяльністю в сільських районах, зможуть продати свою землю, або отримати кредит під заставу землі, одержавши в такий спосіб початковий капітал для підприємництва [3, с. 84]. До того ж, це забезпечить повноцінну реалізацію права приватної власності та інших прав наземельні ділянки сільськогосподарського призначення всіма суб'єктами земельних відносин.

Однак, при веденні дискусії щодо відкриття ринку землі, воно часто помилково ототожнюється зі скасуванням мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення.

На сьогоднішній день існування ринку землі унеможливлене відсутністю закону про обіг земель сільськогосподарського призначення. Скасування мораторію, а точніше невнесення змін до тексту ЗК України щодо часу його існування, не змінить ситуацію на ринку землі, оскільки п. 15 перехідних положень Земельного Кодексу України пов'язує його не з календарною датою, а з прийняттям відповідного закону, який би визначив сутність та порядок функціонування ринку землі в Україні.

Отже, вимогу МВФ щодо відкриття ринку землі в Україні слід розуміти саме як обов'язок України на розробку та прийняття належної нормативної бази, яка б врегулювала обіг земель сільськогосподарського призначення.

Відкриття ринку земель сільськогосподарського є необхідним та неминучим, проте, наукова дискусія має проводитися саме в контексті розробки необхідної нормативно-правової бази, оскільки наразі виконання вимог МВФ унеможливлене її відсутністю.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д. Д.

*Корнаєва А.Ю.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Вітчизняні науковці зазначаються, що специфіка лікарських засобів полягає у вирішенні питань загальнодержавного значення, задоволенні потреб населення, спрямованих на охорону здоров'я, збереження генофонду

нації тощо. Відтак, можемо казати про те, що саме лікарські засоби у правовому значенні виступають як об'єкти, якінеобхідні людині задля забезпечення її конституційного права на медичну допомогу й охорону здоров'я.

Слід зазначити, що на сьогодні порядок ввезення лікарських засобів на територію України нормативно закріплено Законом України «Про лікарські засоби», а порядок увезення незареєстрованих ліків Наказом Міністерства охорони здоров'я України (Далі – МОЗ України) «Порядок ввезення на територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів» від 26.04.2011 № 237.

Так, відповідно до ч.1 ст. 17 Закону України «Про лікарські засоби», на територію України можуть ввозитися лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості серії лікарського засобу, що видається виробником, та ліцензії на імпорту лікарських засобів, що видається імпортеру, у порядку, встановленому законодавством. У додатку до ліцензії зазначаються перелік лікарських засобів, дозволених до імпорту ліцензіату, а також особливі умови провадження діяльності.

Відтак, законодавець підкреслює необхідність наявності ліцензії на імпорту лікарських засобів. Ліцензія отримується в порядку визначеному Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Наказу МОЗ України 20.02.2013 № 143 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з імпорту лікарських засобів».

Підставою для видачі ліцензії на імпорту лікарських засобів є наявність відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що будуть ввозитися на територію України. Відповідність матеріально-технічної бази, кваліфікації персоналу, а також умов щодо контролю за якістю лікарських засобів, що будуть ввозитися на територію України, встановленим вимогам та заявленим характеристикам у поданих заявником документах для одержання ліцензії підлягає обов'язковій перевірці.

Повноваження щодо ліцензування імпорту лікарських засобів надані Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, адже саме вона є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я, який реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, у тому числі медичних імунобіологічних препаратів, медичної техніки і виробів медичного призначення, та обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу.

При цьому, як визначається Законом України «Про лікарські засоби», порядок ввезення лікарських засобів на територію України встановлюється Кабінетом Міністрів України. При цьому, на сьогодні, існує лише «Порядок ввезення на територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів» затверджений Наказом МОЗ України, «Порядок ввезення на територію України зареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів» відсутній. На нашу думку, відсутність вищевказаного документу суперечить положенням чинного законодавства. Відтак, вважаємо, що комплексне закріплення вимог до ввезення на територію України зареєстрованих лікарських засобів на сьогодні є необхідним.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Корнасва А.Ю.,
студентка 41 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ОКРЕМІ ПОЛОЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ

На сьогодні, екологічна ситуація в Україні характеризується як загрозлива як для населення країни, так і для навколишнього природного середовища в цілому. Так, Фесюк В. О. підкреслює, що рівень забруднення екосистем перевищив їх здатність до самоочищення і самовідновлення, що призвело до їхньої деградації. Звідси виникає необхідність у аналізі положень чинного законодавства щодо формування національної екологічної мережі в Україні.

Питання формування національної екологічної мережі регламентується великою кількістю нормативно-правових актів. Так, основним нормативно-правовим актом, який регулюють процес формування Національної екологічної мережі України є Закон України «Про екологічну мережу України». Правові основи регулювання екологічної мережі закріплюються також Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону», «Про охорону земель», Водним, Лісовим та Земельним кодексами України, Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат тощо.

Законом України від 16 вересня 2014 р. була ратифікована Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом (Далі – ЄС) і державами-членами, з другої сторони, відповідно до якої передбачено поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС. Відтак, окрему увагу необхідно приділити і міжнародним актам, які включають в себе положення щодо формування екологічної мережі.

Так, природні ділянки міжнародного значення утворюються відповідно до міжнародних договорів України, зокрема Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів; Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини; Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, Конвенції про захист Чорного моря від забруднення тощо.

Розглядаючи питання формування національної екологічної мережі необхідно першочергово звернути увагу на те, що Закон України «Про екологічну мережу України» визначає екологічну мережу як єдину територіальну систему, яка утворюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного та біологічного розмаїття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні (ст. 3).

Як видно з визначення, основу концепції формування екологічної мережі складає ідея збереження різноманітних типів обстановки в навколишньому природному середовищі, яка необхідна для існування та розвитку більшості видів біоорганізмів, що мають важливе значення для збереження біорізноманіття в країні.

Відтак, у зв'язку з тим, що основним завданням чинного законодавства в аспекті регулювання екологічної мережі є збереження навколишнього природного середовища в цілому, на сьогодні досить широке коло нормативно-правових актів направлених на створення якісних умов її функціонування та розвитку в сучасній Україні.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Троцька М.В.

*Корнієнко Н.О.,
студентка 33 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЧАС ВІДПОЧИНКУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Стаття 24 Загальної декларації прав людини встановлює, що кожна людина має право на відпочинок і дозволяє, включаючи право на розумне обмеження робочого дня й оплачувану періодичну відпустку. Це положення знайшло своє відображення і в Конституції України, зокрема в статті 45, що закріплює право кожного, хто працює, на відпочинок, що забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки.

Медичні працівники є однією з категорій спеціалістів, чия допомога необхідна практично щохвилини і найменша затримка може коштувати життя й здоров'я багатьом людям. Саме тому медикам необхідна достатня кількість часу відпочинку, щоб кваліфіковано надавати пацієнтам допомогу. Час відпочинку вимагає особливої уваги з боку законодавця. Завдяки встановленню розумних і достатніх норм тривалості часу відпочинку можна закріпити баланс між ним і робочим часом, що допоможе підвищити якісний рівень надання медичних послуг. В українській медицині цей баланс встановлюється на законодавчому рівні. Однак практика свідчить про зовсім інші показники [1, с. 183-184].

На жаль, український лікар не має реального права на відпочинок, тому що в галузі охорони здоров'я склалася несприятлива ситуація через відсутність необхідної кількості кваліфікованих фахівців та стабільного й ефективного матеріально-технічного забезпечення установ охорони здоров'я, низьку оплату праці медичних працівників, слабо розвинуту систему охорони праці й безпечного виконання своїх функцій медичними працівниками. Ці проблеми спричинили величезне навантаження українського лікаря тому, що хворих українців стає все більше, а кваліфікованих медичних працівників — все менше. Наприклад, на одного лікаря-кардіолога в Україні припадає 12 тисяч хворих [2].

Для виконання своїх обов'язків лікареві доводиться працювати надурочно. При цьому компенсація в грошовій формі або у формі відгулу на практиці, зазвичай, не надається, і ці понаднормові роботи умисно ніде не фіксуються. Показовим і гідним для імплементації в українську практику застосування норм права є такий зарубіжний досвід. Шведський лікар заробив 6 років оплачуваної відпустки за рахунок понаднормових. Як пише шведська газета SundsvallsTidningen, лікар, що працює в лікарні міста Сундсвалль, з 1983 р. переробив надурочно 10 тисяч 773 години. Тепер він може або взяти шестирічну оплачувану відпустку, або одержати грошову винагороду, що складе близько 10 млн. шведських крон (близько 1 млн. євро). Цей випадок наочно демонструє правило, яке діє у розвинутих країнах: праця людини визнається державою і суспільством більшою цінністю, ніж гроші, і якщо працівник витрачає свої сили, то необхідно забезпечити усіма засобами реальну їх компенсацію і відновлення [3, с. 63].

Отже, час відпочинку українського медичного працівника істотно обмежується реальним станом галузі охорони здоров'я. Для ефективного здійснення своїх функцій медичним працівником і реалізації його права на відпочинок необхідно створити механізми у законодавстві, щоб не було протиріч між законодавством та практикою.

Науковий керівник: ас. Бруслик О. Ю.

Література:

1. Новіков Д. О. Окремі питання правового регулювання часу відпочинку медичних працівників. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/znpkhnpu_pravo/2007_9/Novikov.pdf
2. Медицина безсила? // Газета «Персонал Плюс». – № 23 (226). 20-26 червня 2007 року.
3. Бочарникова М. А. Особенности времени отдыха работников здравоохранения // Справочник кадровика. – 2006. – № 6.

*Корчака І.В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОРЯДОК ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ

На протязі останніх років в Україні здійснюються заходи щодо створення умов, що сприяють підвищенню підприємницької активності, а також усунення зайвого втручання держави в діяльність суб'єктів господарювання, яке негативно впливає на підприємницьку діяльність. Це сприяє належній реалізації права на підприємницьку діяльність, закріпленого в ст. 42 Конституції України [1]. Тому упорядкування процесу створення, зокрема, державної реєстрації суб'єктів господарювання, в тому числі в медичній сфері стає важливим законодавчим і правозастосовним завданням, що потребує теоретичного дослідження.

Проаналізуємо особливості процедури державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Проте, безпосередньо перед державною реєстрацією юридичної особи необхідно прийняти рішення про заснування, тобто створення юридичної особи. На цій стадії засновники майбутньої юридичної особи вирішують питання про: 1) Найменування юридичної особи; 2) Місцезнаходження юридичної особи; 3) Розмір статутного фонду (капіталу), та як він буде розподілений між засновниками; 4) Хто буде керівником юридичної особи.

Що стосується безпосередньо процедури державної реєстрації, то вона регулюється Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [2] та Порядком державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи [3].

Відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань» при виникненні бажання зареєструвати підприємство або можна звернутися до нотаріуса або акредитованого суб'єкта державної реєстрації.

Щодо документів, які необхідно подати для державної реєстрації юридичної особи, то вони визначені в ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань». Зокрема, необхідно подати такі документи: 1) заяву про реєстрацію за установленою формою; 2) заяву про вибір спрощеної системи оподаткування і/або реєстрації платником ПДВ і/або включенні до Реєстру неприбуткових організацій і установ; 3) установчий документ юридичної особи (статут, установчий договір і так далі в залежності від обраної організаційно-правової форми); Згідно ст. 26 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» розгляд документів, поданих для державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій щодо юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців здійснюється протягом 24 годин після надходження документів, поданих для державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій [3].

Таким чином, ми проаналізували особливості державної реєстрації суб'єкта підприємництва. Аналогічні положення можемо застосовувати до суб'єктів підприємництва в медичній сфері.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Олефір А.О.

Крамар А.П.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Стан довкілля є дуже важливим для нормального функціонування суспільства в цілому. Відповідно до ч. 1 ст. 50 Конституції України: кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Проте дане право на сьогодні порушується в результаті забруднення навколишнього природного середовища взагалі та атмосферного повітря зокрема, яке неминуче позначається на здоров'ї людини.

Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про охорону атмосферного повітря»: атмосферне повітря – це життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходяться за межами жилих, виробничих та інших приміщень.

За даними Державної служби статистики України викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у I півріччі 2016 р. перевищували середньодобові гранично допустимі норми. У I півріччі 2016 р. в 15-ти містах України рівень забруднення повітря (за комплексним індексом забруднення атмосфери) оцінювався як високий – це Дніпро (Дніпропетровськ), Одеса, Краматорськ, Слов'янськ, Кам'янське (Дніпродзержинськ), Херсон, Лисичанськ, Маріуполь, Київ, Луцьк, Миколаїв, Запоріжжя, Кривий Ріг, Ужгород, Рубіжне. Підвищений рівень забруднення спостерігався у шести містах, низький – у 18-ти містах України.

Як зазначає Стаханов І.В., на сьогодні сумарний рівень забруднення повітря у великих і середніх містах України у 2-4 рази перевищує гранично допустимий рівень і є небезпечним для здоров'я населення. Вважаємо, що саме у зв'язку із забрудненням атмосферного повітря поширюються захворювання дихальної та серцево-судинної систем серед населення. А тому негативний вплив забрудненого повітря є однією з нагальних проблем, яку потрібно вирішувати.

Під охороною атмосферного повітря, відповідно до ст. 1 ЗУ «Про охорону атмосферного повітря» слід розуміти систему заходів, пов'язаних із збереженням, поліпшенням та відновленням стану атмосферного повітря, запобіганням та зниженням рівня його забруднення та впливу на нього хімічних сполук, фізичних та біологічних факторів.

Відповідно до ст. 22 цього ж закону, для забезпечення охорони атмосферного повітря впроваджуються організаційно-економічні заходи, що передбачають: екологічний податок; відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення законодавства про охорону атмосферного повітря; надання підприємствам, установам, організаціям, громадянам – суб'єктам підприємницької діяльності податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними маловідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій та ін.

Тобто, з вищевикладеного можна прийти до висновку, якщо будуть реалізовуватися організаційно-економічні заходи, то вони стануть ефективними важелями попередження забруднення повітря і мінімізують його шкідливий вплив на здоров'я людей.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В

Крамар А.П.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНВЕСТИВАННЯ КЛІНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

В наш час значна увага приділяється системі забезпечення якості лікарських засобів. Однак, впровадження нових, ефективних лікарських препаратів у клінічну практику неможливе без проведення клінічного дослідження та залучення необхідних інвестиційних ресурсів, що повинно бути чітко врегульованим та законодавчо закріпленим.

Проблема здійснення інвестування у проведення клінічних досліджень лікарських засобів не є новою. Зокрема, відсутність належного правового підґрунтя для проведення досліджень на базі лікувально-профілактичних закладів. Відповідно до ст. 20 ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-ХІІ, можна зробити висновок про те, що дослідження на законних підставах можуть проводитись науковими установами. Однак, частина місць дослідження, які пропонуються для участі, є відділеннями лікувально-профілактичних закладів, а згідно із чинним законодавством в них надається профілактична та лікувальна допомога із застосуванням лише зареєстрованих лікарських засобів [1, с. 99]. Тому необхідним є введення акредитації та ліцензування спеціальних клінічних баз на право проведення досліджень лікарських засобів. Саме за допомогою цього буде створене належне підґрунтя для проведення клінічних досліджень, що, на нашу думку, зумовить збільшення обсягів інвестування і цю сферу і позитивно відобразиться на якості лікарських засобів.

Однією з нагальних потреб також є страхування клінічних випробувань. Ст. 7 ЗУ «Про страхування» від 07.03.1997 р. № 85/96 не виділяє серед видів обов'язкового страхування страхування відповідальності організатора клінічного випробування. При проведенні досліджень застосовується один з видів необов'язкового страхування –

страхування відповідальності перед третіми особами. Ст. 8 ЗУ «Про лікарські засоби» від 04.04.1996 № 123/96 зазначає, що «замовник клінічних випробувань лікарського засобу зобов'язаний перед початком клінічних випробувань укласти договір про страхування життя та здоров'я пацієнта в порядку, передбаченому законодавством», тобто страхування не є обов'язковим видом, але є обов'язковою умовою його проведення. Одночасно типовою вимогою іноземних фармацевтичних компаній є вимога до страхування професійної відповідальності дослідників й інших лікарів, які беруть участь у випробуваннях. Зокрема, це зазначається у Положенні з належної клінічної практики Міжнародної конференції з гармонізації технічних вимог до реєстрації лікарських засобів для людини (IGH GCP). Однак, в Україні вимога до такого обов'язкового страхування відсутня, що є негативним чинником для залучення іноземних інвестицій в зазначену сферу.

Слід зазначити, що для успішного розвитку індустрії наукових випробувань і розробок фармацевтичних препаратів в Україні, перш за все, необхідно забезпечити право потенційних інвесторів на якість та надійність клінічних випробувань, шляхом залучення до досліджень лише висококваліфікованого персоналу, що забезпечить якісний результат.

Аби збільшити кількість інвестицій у клінічні випробування в Україні, потрібно створити необхідні умови для залучення провідних фармацевтичних компаній до інвестування клінічних досліджень.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Ксьонз В.І.,
студент 42 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства є важливою складовою правового забезпечення раціонального використання та охорони земель. Вона має місце у межах правовідносин між суб'єктом, який порушив приписи земельно-правової норми, з одного боку, і державою в особі її органів – з іншого. Тому, юридична відповідальність спрямована на стимулювання додержання земельно-правових норм, відновлення порушених земельних прав, а також на запобігання вчиненню земельних правопорушень. В ст. 211 Земельного кодексу України визначено, що громадяни та юридичні особи несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законодавства земельні правопорушення.

При цьому, необхідно зазначити, що ст. 211 Земельного кодексу України не дає підстави для застосування до суб'єкта правопорушення відповідальності, а по суті відсилає до норм кримінального, адміністративного, цивільного законодавства, якими передбачені санкції за вчинення конкретних правопорушень. Тому, саме в Кримінальному, Цивільному кодексах та Кодексі про адміністративні правопорушення передбачено підстави притягнення осіб до певного виду юридичної відповідальності. Як ми бачимо, аспекти відповідальності, пов'язаної з земельними правопорушеннями, потребують дослідження, оскільки вони мають не вузькогалузевий, а комплексний характер, тому в основу класифікації юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства покладено характер санкцій, які застосовуються за вчинення конкретного правопорушення. Відповідно до цього критерію відповідальність у зазначеній сфері поділяється на: кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну.

Кримінальна відповідальність за порушення земельного законодавства настає у разі вчинення дій, що порушують встановлений земельний правопорядок та являють собою суспільну небезпеку. Наприклад, стаття 197-1 Кримінального кодексу передбачає кримінальну відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво. Цивільна відповідальність настає у разі заподіяння шкоди (збитків) правам та інтересам землевласників, землекористувачів. Застосування цивільно-правової відповідальності за земельні правопорушення характеризується тим, що, крім збитків, які виражаються у грошовій формі, в результаті неправомірних дій можливе завдання екологічної шкоди. Адміністративна відповідальність настає у випадку порушення земельного законодавства, яка являє собою суспільну шкоду. Прикладом адміністративної відповідальності є стаття 53 КУПАП, а саме порушення правил використання земель.

Таким чином, ми проаналізували види юридичної відповідальності за земельні правопорушення за галузевим критерієм, оскільки вважаємо, що галузевий критерій класифікації видів правопорушень на сьогодні є основним.

Науковий керівник - к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Ксьонз В.І.,
студент 42 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА»

На сьогодні, одним з важливих питань науки господарського права є визначення кола учасників відносин у сфері господарювання. В свою чергу, питання визначення змісту поняття «суб'єкт господарського права» є достатньо вагомим у науці господарського права, а відсутність єдиного підходу до його правильного розуміння створює проблеми в теоретичному сприйнятті та практичному застосуванні цього поняття, що й зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Слід зазначити, що у сучасній юридичній літературі, здебільшого висловлюється думка про однозначність категорій «суб'єкт права» та «учасник правовідносин». Проте, існують й інші думки. В зв'язку з цим ми підтримуємо точку зору професора В.С. Мілаш, яка зазначає, що поняття «суб'єкт права» слід розглядати як узагальнювальне поняття, що охоплює своїм змістом учасників усіх видів відносин, які включено до предмета правового впливу в цілому, а також до предмета конкретної галузі права. В даному випадку господарського права.

Отже, характер співвідношення категорій «суб'єкт господарського права» і «учасник господарських відносин» можна визначити таким чином: кожен учасник будь-якого різновиду господарських правовідносин є суб'єктом господарського права, однак, не кожен суб'єкт господарського права може бути учасником усіх без винятку господарських правовідносин. Таким чином, проаналізувавши дану позицію, можемо зробити висновок, що поняття «суб'єкт господарського права» і «учасник господарських відносин» між собою співвідносяться як частина і ціле.

Слід звернути увагу також на тому, що у законодавстві України присутня значна кількість термінології, яка має відношення до суб'єктного складу господарських правовідносин: це зокрема, суб'єкт господарської діяльності, суб'єкт господарювання, учасник господарських відносин, учасник відносин у сфері господарювання, однак внаслідок її невизначеності та багатоманітності створюються додаткові перешкоди у виробленні єдиного підходу до розуміння змісту поняття «суб'єкт господарського права».

Незважаючи на всі протиріччя з приводу визначення поняття «суб'єкт господарського права» на нашу думку, необхідно дотримуватися точки зору А.М. Апарова, який зазначає, що суб'єкти господарського права – це учасники відносин у сфері господарювання, тобто суб'єкти господарювання, споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації, які виступають засновниками суб'єктів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські повноваження на основі відносин власності, які організовують та/або здійснюють господарську діяльність, реалізуючи при цьому свою господарську компетенцію, або споживають результати такої діяльності та наділені господарською правосуб'єктністю. Ми вважаємо, що дане визначення відображає всі особливості та охоплює всіх учасників господарських правовідносин.

Науковий керівник- к.ю.н.,асистент Олефір А.О.

*Куцовол К.В.,
студентка 33групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ФУНКЦІЇ ЛІКАРЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Визначення змісту і специфіки трудової функції лікаря є сучасною та нагальною проблемою, яка охоплює правові засади реалізації лікарем права на працю. Так, в Конституції України у ст.43 закріплено право кожного на працю, тим самим держава взяла на себе обов'язок створити умови для реалізації громадянами цього права. Конституціоналізація права на працю надає можливість, в тому числі лікарям, самостійно обирати правову форму реалізації права на працю.

Слід зазначити, щомедична діяльність як різновид трудової діяльності, що здійснюється на професійній основі, включає певну кількість медичних професій. Відповідно до Державного класифікатора професій до таких професій віднесено: лікарів, фельдшерів, медичних сестер, та ін. [3]. Так, професія «лікар» характеризується певним розподілом праці у медичній діяльності, але ця професія є ключовою у цьому роді діяльності, і як зазначив О.О. Прасов: «серед осіб, які можуть займатися медичною діяльністю, провідне місце належить лікареві. Саме йому надано право вибору та пропонування пацієнтові певних методів лікування. Інші ж медичні працівники лише сприяють лікареві у цьому процесі».

О.І. Процевський трудову функцію визначає наступним чином: «Трудова функція складає колотих трудових прав та обов'язків, які входять у зміст обумовленої у договорі роботи та які робітник чи службовець зобов'язується виконувати».

Відповідно до статті 21 Кодексу законів про працю України, лікар, як і будь який інший працівник, уклавши трудовий договір приймає на себе обов'язок виконувати роботу, визначену цим договором.

У свою чергу, коло завдань та обов'язків, які входять у зміст роботи лікаря як підтвердження виконання ним своєї трудової функції, обумовлена у трудовому договорі, визначає Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників - випуск 78 «Охорона здоров'я». Варто відзначити, що саме цей нормативний акт також закріплює кваліфікаційні вимоги для кожної лікарської посади, як-то «лікар», «лікар І кваліфікаційної категорії», «лікар ІІ кваліфікаційної категорії», «лікар вищої кваліфікаційної категорії». Деталізація комплексу завдань, обов'язків, їх склад, зміст та специфіка трудової функції лікаря, що наведена у довіднику, вказує на залежність трудової функції лікаря не лише від професії та спеціальності, а щеї від спеціалізації посади, яку він обіймає.

На підтвердження такої думки, В.С. Венедіктов зазначає, що: «основний обов'язок суб'єкта в суспільно-трудових відносинах є виконання певної трудової функції, яка зазвичай відповідає певному роду діяльності у структурі підприємства, установи, організації». Відтак завдання та обов'язки, наприклад, сімейного лікаря, а відповідної йому трудової функції, не повинні вміщувати консультацій з питань етики, соціальних аспектів сімейного життя, виховання дітей та профорієнтації.

Обумовивши роботу лікаря, яка буде виконуватися у межах трудового договору, з якої витікає трудова функція, визначена довідником кваліфікаційних характеристик, лікар і роботодавець зобов'язані конкретизувати зміст, обсяг і порядок виконання трудової функції.

Окрім того, зміст трудової функції лікаря також необхідно розмежовувати і розподіляти за метою виконання поставлених завдань. Метою роботи кожного конкретного лікаря є різні завдання та цілі, які залежать від компетентності лікаря у певних сферах лікарської діяльності та від місця роботи лікаря. Наприклад, лікар-терапевт міської поліклініки, лікар-терапевт лікарні, лікар-терапевт у закладі, що надає паліативну допомогу.

Тому, конкретизація змісту трудової функції перебуває у прямій залежності від: кваліфікаційної категорії лікаря; індивідуальних здібностей останнього при здійсненні певних трудових операцій; типу та завдань закладу охорони здоров'я, де він працює, тощо. Зважаючи на вищезазначене, на нашу думку, слід підвищувати ефективність правового регулювання праці лікарів, а саме – індивідуалізувати трудову функцію лікаря у трудовому договорі завдяки включенню змісту, обсягу та порядку її виконання, що у свою чергу, сприятиме стабільності трудових правовідносин та забезпечить захист трудових прав лікарів.

Науковий керівник: асистент Бруслик О. Ю.

*Куць Я.О.,
Студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Охорона здоров'я є пріоритетним напрямом діяльності держави та одним із основних факторів національної безпеки України. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та сприяє її реалізації шляхом застосування

різноманітних засобів і механізмів регулювання господарської діяльності з охорони здоров'я. Успішне здійснення цієї політики дозволяє, по-перше, забезпечити задоволення потреб населення в економічно доступних товарах, роботах та послугах, що є результатами такого господарювання, по-друге, отримувати значні надходження до бюджету, оскільки ця діяльність входить до п'ятірки найбільш прибуткових сфер світової економіки.

Для українського ринку охорони здоров'я характерне зниження обсягів виробництва економічно доступних товарів медичного призначення, робіт медичного характеру та медичних послуг, регулярне підвищення їх вартості на фоні скорочення кількості державних і комунальних закладів охорони здоров'я.

Деякі аспекти проблематики досліджуваної теми знайшли своє відображення в працях вчених: Л.М. Дешко, В.Д. Волкова, З.С. Гладуна, О.М. Дорошевої, Л.І. Куц, В.М. Пашкова, Я.Ф. Радиша, К.І. Толстої, С.Г. Стеценка та інших авторів.

Основними ознаками господарювання з охорони здоров'я є такі:

1) цілеспрямованість всіх дій на забезпечення різноманітних потреб населення в галузі охорони здоров'я, системність здійснення таких дій, що об'єднує їх в одне ціле, постійність, тривалість; 2) її суб'єктами є громадяни-підприємці та господарські організації охорони здоров'я; 3) ця діяльність здійснюється у сфері суспільного виробництва; 4) вона спрямована на виготовлення та реалізацію матеріальної і матеріально об'єктивованої продукції медичного призначення, виконання робіт медичного характеру чи надання медичних послуг.

Недосконалість вітчизняного законодавства на сьогодні не дає змогу надати якісне забезпечення надання послуг у сфері охорони здоров'я. Прикладом такої недосконалості є ст. 36 ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я» державній акредитації підлягають поліклініки, лікарні, диспансери, клініки науково-дослідних інститутів та інші заклади охорони здоров'я, що надають лікувально-профілактичну допомогу.

Проблема полягає у тому, що відповідно до п. 2 Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я, акредитації підлягають незалежно від форми власності усі заклади охорони здоров'я, в тому числі фармацевтичні (аптечні) (п.3).

Дана суперечливість нормативно-правових актів щодо обов'язковості проходження закладами охорони здоров'я незалежно від форми власності державної акредитації стримує розвиток господарської діяльності на ринку охорони здоров'я, призводить до порушень прав суб'єктів господарювання.

Аналізуючи усе вищесказане, на нашу думку, доцільно буде погодитися з Л.М. Дешко та створити положення, в якому буде зазначено щодо добровільного проходження державної акредитації господарськими організаціями з охорони здоров'я, окрім тих, які приймають і виконують доведені до них у встановленому законодавством порядку державні замовлення з поставки продукції медичного призначення. А також положення, яке буде встановлювати як обов'язок для державних замовників вимогу до них допускати до участі у конкурсних відборах виконавців державного замовлення на поставку продукції медичного призначення лише ті господарські організації з охорони здоров'я, які пройшли державну акредитацію.

Науковий керівник: к.юн., ас. Шимко А.Р.

Лазаренко О.В.,

студент 41 групи

ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОКЛІНІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

У зв'язку з активною уніфікацією національного законодавств до міжнародних стандартів, в фармацевтичному секторі Україна тягнє до проєвропейського вектору розвитку. Відтак, відбувається гармонізація законодавчої та нормативної бази з відповідними директивами й нормами Європейського Союзу (Далі – ЄС). В цьому процесі особливе місце займає правове регулювання доклінічного дослідження лікарських засобів. Отже, необхідно почати з того, що Закон України «Про лікарські засоби» в ст.6 визначає, що доклінічне вивчення лікарських засобів передбачає хімічні, фізичні, біологічні, мікробіологічні, фармакологічні, токсикологічні та інші наукові дослідження з метою вивчення їх специфічної активності та безпечності.

Щодо порядку проведення доклінічного вивчення лікарських засобів, встановлення вимог до умов проведення окремих досліджень, а також порядку проведення експертиз матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів, то вони встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я з урахуванням норм, що застосовуються у міжнародній практиці. На сьогодні таким органом виступає Міністерство охорони здоров'я України.

Так, в Наказі Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення доклінічного вивчення лікарських засобів та експертизи матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів» від 14.12.2009 N 944 визначається конкретизована дефініція «вивчення лікарського засобу», а саме – це комплекс хімічних, фізичних, біологічних, мікробіологічних, фармакологічних, токсикологічних та інших наукових досліджень, які проводяться перед початком клінічних випробувань. Доклінічне вивчення лікарського засобу включає доклінічні дослідження в лабораторних умовах та/або досліді на лабораторних тваринах з метою визначення специфічної активності та безпечності лікарського засобу.

Доклінічне вивчення лікарських засобів проводиться за такими напрямками: встановлення фармакологічної ефективності лікарського засобу (первинна та вторинна фармакодинаміка та фармакологія безпечності); вивчення фармакокінетики: абсорбція, розподіл, метаболізм, виведення; токсикологічні дослідження – визначення наявності потенційного ризику при застосуванні людиною.

Окрему увагу в питаннях правового регулювання доклінічного дослідження лікарських засобів необхідно приділити Настанові «Лікарські засоби. Належна клінічна практика. СТ-Н МОЗУ 42-7.0:2008» затвердженій Наказом Міністерства охорони здоров'я України № 95 «Про затвердження документів з питань забезпечення якості лікарських засобів» від 16.02.2009. Вищенаведений акт зазначає, що перш ніж готовий лікарський засіб може бути виготовлений і розміщений на ринку, він має бути належним чином розроблений, досліджений та зареєстрований. У ЄС структура реєстраційного доось встановлена в Загальному технічному документі (Common Technical Document – CTD). У CTD

наведені посилання на спеціальні настанови, відповідно до яких слід проводити фармацевтичні, доклінічні та клінічні дослідження лікарських засобів.

Окрему увагу заслуговують і методичні рекомендації Міністерства охорони здоров'я України, наприклад: «Доклінічне вивчення безпеки лікарських засобів біотехнологічного походження», «Загальні принципи доклінічних та клінічних досліджень біологічно подібних лікарських засобів, які містять в якості активної субстанції білки, що отримані за допомогою біотехнологій» тощо.

Отже, на сьогодні існує досить велика кількість актів нормативного та рекомендаційного характеру, які направлені на регулювання відносин у сфері доклінічного дослідження лікарських засобів.

*Лазоренко О.В.,
студент 41 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ НА ЗАЙНЯТТЯ НАРОДНОЮ МЕДИЦИНОЮ (ЦІЛИТЕЛЬСТВОМ)

Даний вид діяльності врегульований на законодавчому рівні Основами законодавства України в сфері охорони здоров'я від 19.11.1992 р. (ст. 74-1), наказом МОЗУ від 16.03.2016 р. №189 «Про організацію роботи фізичних осіб – підприємців, які займаються народною медициною (цілителством)», постановою КМУ від 03.12.2012 р. №1145 «Про затвердження Порядку видачі та анулювання спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілителством)», наказом МОЗУ 23.09.2013 р. №822 «Про порядок видачі атестаційно-експертного висновку, що підтверджує наявність в особи цілительських здібностей». Але попри це у відомостях про суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб, які займаються народною медициною (цілителством) та містяться в реєстрі спеціальних дозволів на зайняття народною медициною (цілителством) МОЗ України містяться лише 32 особи, що не відповідає реальній кількості народних цілителів, які надають свої послуги на території України.

Причина цьому надзвичайно складна процедура реєстрації і отримання ліцензії на зайняття цілителством. Частина 2 статті 74-1 Основ визначає основні вимоги до особи яка може займатись народною медициною, а саме відсутність спеціальної медичної освіти, реєстрація як фізичної особи-підприємця, а також отримання ліцензії у встановленому законом порядку.

Для отримання ліцензії відповідно до ПКМУ від 03.12.2012 р. №1145 необхідно подати заяву, відомості про місцезнаходження і облаштування кабінету для зайняття цілителством, висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи та отриманий відповідно до наказу МОЗУ 23.09.2013 р. №822 атестаційно-експертний висновок, що підтверджує в особи наявність цілительських здібностей. Після цього утворюється спеціальна комісія, яка протягом тридцяти робочих днів виносить рішення, щодо дозволу або відмови у зайнятті цілительською діяльністю.

Отримання атестаційно-експертного висновку, що підтверджує в особи наявність цілительських здібностей, також є досить складною процедурою. Атестація – це процедура оцінки рівня знань особи, яка виявила бажання займатися народною медициною (цілителством), з курсу основ медичних знань та заявленого методу народної медицини (цілителства), п. 1.3 Загальні вимоги до претендентів передбачають опанування медичних знань, навичок та вмінь в обсязі, що відповідає вимогам програм з основ медичних знань та методів НМ, погоджених МОЗ України.

Атестація складається з кількох етапів, відповідно другий і третій розділ вищезгаданого наказу. Теоретичний етап покликаний шляхом тестування і ситуаційних завдань встановити рівень претендента з курсу основ медичних знань та заявленого претендентом методу народної медицини. Він вважається пройденим, якщо особа дала 70% і більше правильних відповідей і допускається до проходження експертизи. Практичний етап (експертиза) спрямований на перевірку цілительських здібностей претендента. Так він подає пояснювальну записку з описом та обґрунтуванням методу, який він буде застосовувати. Для експертизи буде відібрано не менше десяти пацієнтів з чіткими симптомами одного класу хвороб, з якими і буде працювати претендент. Після кожної процедури лікар буде оцінювати претендента за об'єктивними і суб'єктивними показниками і по завершенню експертизи, якщо діагностичний та/або лікувальний ефект спостерігається не менше ніж у 80 % пацієнтів він надає позитивний висновок.

Отже, виходячи з вищезазначеного можна зробити висновок, що на сьогодні законодавством передбачена надзвичайно складна процедура отримання ліцензії на зайняття народною медициною, а тому більшість осіб які здійснюють даний вид діяльності працюють в тіні, від чого втрачає як держава так і звичайні громадяни, які не можуть бути впевнені в якості наданих їм послуг. Тому вважаємо доцільним спростити процедуру отримання ліцензії на зайняття народною медициною і атестаційно-експертного висновку.

*Лазоренко О.В.,
студент 41 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Враховуючи курс України на євроінтеграцію постає потреба формування ефективної системи органів ветеринарної медицини, що відповідає б основним міжнародним стандартам та була спроможною ефективно вирішувати поставлені перед нею завдання. Враховуючи важливість ветеринарної медицини для захисту життя і здоров'я населення, а також національної безпеки, можна стверджувати, що дана тема є актуальною і потребує детального дослідження.

Законодавчу базу діяльності органів ветеринарної медицини становлять Конституція України, Закони України «Про ветеринарну медицину» від 25.06.1992 № 2498-ХІІ, «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 № 77 І/97-ВР, Указ Президента України «Про затвердження Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України» від № 464/2011 від 13.04.2011, Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10.09.2014 № 442, Постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667 «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів», а також ряд інших підзаконних та відомчих нормативно-правових актів.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про ветеринарну медицину» визначаються органи державного управління сферою ветеринарної медицини. До їх системи віднесено Кабінет Міністрів України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, що виступає центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики. Також, 13.04.2011 року Указом Президента України № 464/2011 створено Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України.

Проте відповідно до ч. 1 п. 1 Постанови КМУ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10.09.2014 № 442, утворюється Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, реорганізувавши шляхом перетворення Державну ветеринарну та фітосанітарну службу і приєднавши до Служби, що утворюється, Державну інспекцію з питань захисту прав споживачів і Державну санітарно-епідеміологічну службу.

Особливістю системи органів ветеринарної медицини є те, що до неї відносяться установи, що не належать до управлінських органів, а лише реалізують наглядові повноваження. Наприклад Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, який підпорядкований Держветфітослужбі України, а також державні науково-дослідні контрольні інститути (наприклад, Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок). Вони сприяють роботі системи органів ветеринарної медицини в науково-методичному та консультативному аспектах.

Головною ознакою всіх цих органів є охорона здоров'я населення від небезпечних захворювань, загальних для тварин та людей, через гарантування ветеринарно-санітарного благополуччя, а також підтримання відповідної якості та безпеки продуктів харчування.

Отже, можна зробити висновок, що правове регулювання даної галузі не досконале і знаходиться на етапі доопрацювання, і спричинене нещодавніми змінами в системі органів ветеринарної медицини, а тому потребує деталізації і доопрацювання.

Лазоренко О.В.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ГАРАНТІЯ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Законом України «Про основи національної безпеки України» встановлюється, що національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах (ч. 2 ст. 5).

Відтак, одним з пріоритетів національних інтересів України є забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства, збереження навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів (ст. 6 Закону України «Про основи національної безпеки України»).

Екологічна ж безпека визначається законодавцем, як такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей (ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»).

Важливо підкреслити, що відповідно до ч. 2 ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: екологічна безпека гарантується громадянам України здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів. Вона є складовою екологічної безпеки, яка у свою чергу є частиною безпеки національної.

З прийняттям законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про екологічну експертизу» екологічна експертиза отримала законодавче підґрунтя і стала частиною механізму забезпечення національної безпеки.

Отже, за ст. 1 Закону України «Про екологічну експертизу»: екологічна експертиза в Україні – вид науково-практичної діяльності уповноважених державних органів, еколого-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Відтак, як влучно зазначає Ільків Л.А.: «Екологічна експертиза в Україні є самостійним видом управлінської діяльності та організаційно-правовою формою попереджувального контролю». Також, науковець підкреслює, що екологічна експертиза розглядається як один з ефективних механізмів, що здатний гарантувати екологічну безпеку, оскільки в ній поєднуються незалежність, гласність, соціальна справедливість, забезпечення конституційних прав громадян на безпечні умови життя, на відповідний рівень здоров'я та належний стан довкілля.

Зазначимо, що основні завдання екологічної експертизи, відповідно до законодавства являють собою системний перелік дій, необхідних для отримання її якісних висновків (ст. 5 Закону України «Про екологічну експертизу»).

Відтак положення чинного законодавства хоча прямо і не визначають екологічну експертизу як гарантію безпеки держави, але в сукупності вказують на важливість та значимість екологічної експертизи для забезпечення безпеки України.

Лебединська М.А.,

студентка 42 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

НОВИЙ ФОРМАТ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Варто першочергово констатувати, що проблематика державних закупівель, на сьогоднішній день, є однією з найактуальніших та необхідних, на наш погляд, тем для розгляду у господарсько-правовій науці, з огляду як на

прийнятті нещодавні зміни до законодавства України щодо даного інституту господарського права, так й з огляду на існуючі з цього приводу наукові позиції та юридичні коментарі провідних юристів.

Однак, особливого наукового інтересу, на нашу думку, заслуговує новий формат здійснення державних закупівель - публічні закупівлі, який був нещодавно запроваджений Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII.

З огляду на проаналізовані положення даного закону, можна з впевненістю констатувати, що він є антикорупційним законом, який встановлює проведення усіх державних закупівель через систему електронних закупівель Prozorro з 1 квітня 2016 року для міністерств і великих державних компаній, і з 1 серпня 2016 року – для усіх державних підприємств та органів.

Й у першу чергу, слід встановити, що за положеннями п.3. ст.1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 р. № 1197-VII, державною закупівлею є придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом, однак, варто констатувати, що визначення поняття щодо публічної закупівлі у Законі України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII визначено так само.

Так, відповідно до п.18 ст.1 вище названого Закону «Про публічні закупівлі», предметом публічної закупівлі є товари, роботи чи послуги, що закуповуються замовником у межах єдиної процедури закупівлі, щодо яких учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах (у разі застосування переговорної процедури закупівлі).

Основними та фундаментальними змінами за вищезгаданим Законом варто встановити наступні: 1) впровадження інноваційної електронної системи тендерів; 2) підвищення мінімальної вартості закупівлі для обов'язкового проведення тендеру: товари та послуги зі 100 тис. грн. до 200 тис. грн., роботи з 1 млн. грн. до 1,5 млн. грн.; 3) замовники більше не зобов'язані надсилати річний план та зміни до нього в органи казначейства; 4) учасники не зобов'язані подавати для участі у тендеру інформацію та довідки, які знаходяться у відкритих джерелах.

Однак, з огляду на наявні, на перший погляд, новачинні та позитивні зміни за вище наведеним Законом, варто так само констатувати й про наявні проблеми. Так, за законом немає чіткої структури оскарження процедури публічних закупівель. Так само, сам закон містить цілий ряд недоліків, що дозволяють компаніям вигравати тендери.

З огляду на усе вище викладене, варто констатувати, що система державних закупівель має бути реалізована через стратегію державної закупівельної політики, яка становить засновану на ст.ст. 9 та 10 ГК України форму економічної політики, й має обов'язково включати в себе як відповідні понятійні та категоріальні апарати, так й систему принципів та комплекс економіко-правових регуляторів й видів відповідальності за її неефективне виконання.

Тому, варто підсумувати, що хоча новий Закон України «Про публічні закупівлі» й містить ряд позитивних змін щодо публічних закупівель, він в той час має й ряд суттєвих недоліків та недоопрацювань. Тому, на наш погляд, необхідне його подальше реформування, яке слід проводити, у першу чергу, з урахуванням та підвищенням контролю і рівня відповідальності даного інституту, наприклад, ввести не лише наявну на сьогодні адміністративну, а й кримінальну відповідальність за порушення у цій сфері.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Леонко Д.Д.,
студент 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РИЗИКУ

У зв'язку з негативним впливом техногенної діяльності людини на навколишнє природне середовище до нормативно-правових актів природоохоронного характеру включають правові норми, у яких загроза стану довкілля, життю й здоров'ю людей оцінюються не тільки шляхом використання нормативів гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин або рівнів фізичного впливу, а й значною мірою враховувалися пов'язані з ними ризики.

Дане питання розглядали у своїх наукових працях, зокрема, В. І. Андрейцев, Н. В. Барбашова, Л. П. Решетник, О. М. Фролов, В. Г. Ярошук та ін.

На думку М.А. Фролова, вивчення правових аспектів екологічного ризику дозволяє корелювати систему правових механізмів, яка реально б забезпечувала право громадян на екологічну безпеку та була б запорукою реалізації всіх інших екологічних прав людини та громадянина.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» ризик – це ступінь імовірності певної негативної події, яка може відбутися в певний час або за певних обставин на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за його межами. Таким чином, поняття ризику пов'язане з настанням негативних наслідків та непередбачуваних подій, що є суб'єктивним для кожної особи.

У тлумачному словнику з охорони природи екологічний ризик визначається як ймовірність виникнення негативних змін навколишнього середовища або наслідків цих змін, що виникають у результаті негативного антропогенного впливу на навколишнє середовище. Так, екологічний ризик у даному розумінні пов'язаний з екологічною небезпекою, виступає як її ознака, міра, так як відображає її об'єктивну природу – ймовірність настання негативних наслідків, небезпечних для навколишнього природного середовища. Згідно зі ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: екологічна безпека – це такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

У державному стандарті «Безпека промислових підприємств. Терміни і визначення» екологічний ризик визначений як імовірність настання негативних наслідків від сукупності шкідливих впливів на навколишнє середовище, які спричиняють незворотну деградацію екосистеми. Проте, на жаль, у цьому визначенні об'єктом негативного впливу є тільки навколишнє природне середовище та екосистема, навіть згадки немає про людину, її життя та здоров'я.

Пирожков С. І. розрізняє такі види екологічного ризику: 1) ризик руйнування природних систем; 2) ризик для здоров'я населення; 3) ризик техногенних систем для конкретного промислового підприємства; 4) ризик у керуванні природними ресурсами; 5) ризик природних катастроф; 6) ризик впливу регіональних військових конфліктів; 7) ризик екологічного тероризму.

Отже, існує необхідність у нормативно-правовому закріпленні поняття «екологічного ризику», так як воно визначено тільки у державному стандарті та тлумачному словнику з охорони природи, а на законодавчому рівні, а саме в Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» воно відсутнє. У цьому законі зазначена дефініція тільки «екологічної безпеки». Також пропонуємо у поняття «екологічного ризику» включити твердження про те, що об'єктом негативного впливу є не тільки навколишнє природне середовище, а і життя та здоров'я людини. Тому існує необхідність у внесенні відповідних змін до законодавства України.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М. В.

*Лилик М.О.,
студент 42 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ ТА «НАДЗВИЧАЙНА ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ»

Згідно зі ст. 16 Конституції України: забезпечення екологічної безпеки та підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави.

Актуальність дослідження особливостей надзвичайних екологічних ситуацій полягає в тому, що жодна держава в світі не застрахована від них, як техногенного так і природного характеру. Не є винятком й Україна, оскільки найбільша в історії людства техногенна катастрофа трапилась на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС в Київській області, наслідки якої відомі всьому світу. Тому, в процесі дослідження особливостей надзвичайних екологічних ситуацій проаналізуємо базові положення основних нормативно-правових актів, що стосуються надзвичайних екологічних ситуацій та проведемо співвідношення понять «надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація».

Окрім положень Конституції України, правовою основою регулювання надзвичайних екологічних ситуацій є такі законодавчі акти як: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», «Про правовий режим надзвичайного стану», Кодекс цивільного захисту України та ін.

У ст. 2 Кодексу цивільного захисту України зазначене визначення надзвичайної ситуації, під якою слід розуміти обстановку на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загинувших і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації»: під надзвичайною екологічною ситуацією необхідно розуміти надзвичайну ситуацію, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави

Тобто, поняття надзвичайна ситуація є ширшим від поняття «надзвичайна екологічна ситуація», оскільки їх проаналізувавши, можна прийти до висновку, що надзвичайна екологічна ситуація відображає тільки певні негативні зміни саме в навколишньому природному середовищі, які трапилися після певної події.

Для кращого розуміння сутності надзвичайних ситуацій взагалі та надзвичайних екологічних ситуацій зокрема, необхідно закріпити в Законі України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» такі поняття, як: «надзвичайна ситуація природного характеру» та «надзвичайна ситуація техногенного характеру» Це необхідно для того, щоб розуміти різницю між надзвичайними ситуаціями техногенного і природного характеру. У даному випадку розмежувальним засобом між ними виступатиме екологічний фактор під яким мається на увазі джерело звідки ці негативні зміни походять.

Поняття «надзвичайна екологічна ситуація» і «надзвичайна ситуація» не є тотожними і співвідносяться між собою як частина і ціле.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Лилик М.О.,
студент 42 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

Варто зазначити, що з прийняттям Конституції України визначаються нові юридичні засади здійснення права власності на землю, що безпосередньо впливає на правове регулювання земельних відносин у містах та інших населених пунктах.

На нашу думку, актуальність обраної теми зумовлена сучасними соціально-економічними особливостями у розвитку українського суспільства в умовах реформування земельних відносин на ринкових засадах, залучення інвестицій у розвиток міських територій, міграційними процесами, існуючими проблемами із забезпеченням населення міст житлом, отримання громадянами України земельних ділянок для спорудження житла, ведення підприємницької діяльності, екологічними проблемами у містах.

Визначення земель житлової та громадської забудови, наведене в ст.38 Земельного кодексу України, згідно якої до земель житлової та громадської забудови належать земельні ділянки в межах населених пунктів, які використовуються для розміщення житлової забудови, громадських будівель і споруд, інших об'єктів загального користування. Звертаємо увагу також, що земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти загального користування, також належать до земель житлової та громадської забудови. Такі земельні ділянки використовуються для задоволення культурно-побутових потреб населення (парки, сквери, бульвари, пляжі тощо), як шляхи сполучення (вулиці, проїзди, майдани, набережні тощо) та інші об'єкти, необхідні для жителів населеного пункту.

Розглянувши Українське законодавче визначення земель житлової та громадської забудови можемо визначити їх характерні ознаки:

1. Земельна ділянка повинна бути розташована в межах населеного пункту;
2. Земельна ділянка повинна використовуватися для розміщення житлової забудови, громадських будівель та споруд, інших об'єктів загального користування.

Отже, в даному випадку визначено, що землі житлової та громадської забудови можуть знаходитися виключно в межах населених пунктів.

Законодавчо встановлений виключний перелік земель, які відносяться до земель житлової забудови в ст.40-42 ЗКУ та Наказі Державного комітету України із земельних ресурсів від 23.07.2010 р.. В зв'язку з вищевказаним виникає необхідність визначити поняття земель житлової забудови з урахуванням переліку земель, які відносяться до земель житлової забудови. Тому, з урахуванням ознак, які характеризують землі житлової забудови, можемо визначити поняття земель житлової забудови так: землі житлової забудови – це земельні ділянки в межах населених пунктів, які використовуються для розміщення житлової забудови та гаражного будівництва.

Хоча, на думку професора М.В. Шульги, визначення земель житлової забудови, наведене в ст.38 ЗКУ, є не зовсім повним, оскільки він вважає, що до цих земель мають належати не тільки земельні ділянки, що їх використовують для розміщення житлової забудови, а й ті що забезпечують належну експлуатацію цих об'єктів, а також ті, які відповідно до містобудівної документації підлягають забудові житловими будівлями.

Таким чином, розглянувши проблемні аспекти визначення поняття земель житлової забудови та його основні ознаки, ми пропонуємо закріпити у законодавстві більш детальне поняття і особливі характеристики, щоб не виникало суперечностей при застосуванні відповідних норм.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Лилик М.О.,
студент 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВО НА ЖИТТЯ І МЕДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ

Безсумнівно, одним із основних природних прав людини є її право на життя, засобом утвердження якого є право на надання медичної допомоги. Забезпечення прав людини проголошено у статті 3 Конституції України головним обов'язком держави, відповідно до якої життя та здоров'я є найвищою соціальною цінністю[1].

Як основне, фундаментальне право людини й громадянина, право на життя є першоосновою всіх інших прав і свобод. Без нього неможлива реалізація будь-якого права. Саме тому воно підлягає особливому захисту з боку держави та суспільства. Без дотримання даного права всі інші права не мають цінності та значення.

Право на життя забезпечено низкою конституційних гарантій. Як наслідок, розвиток конституційного положення про пріоритет людини, її життя і здоров'я закріплення особистих немайнових прав фізичної особи, в тому числі й права людини на медичну допомогу в нормативних актах, в тому числі й Цивільному кодексі України [2]. Разом з тим, у системі прав людини одним із соціальних прав є право на охорону здоров'я, яке забезпечується за допомогою діяльності системи органів охорони здоров'я. Разом з тим, одним з основних аспектів правового статусу особи можна вважати право людини на медичну допомогу. Тому, в межах медичного права обґрунтовано вивчення співвідношення права на життя і надання медичної допомоги.

З точки зору медичного права під правом на охорону здоров'я необхідно розуміти конституційно закріплену можливість кожної особи на створення з боку держави таких умов, за яких у максимальному обсязі можлива реалізація соціальних та екологічних прав, юридичних гарантій у сфері охорони здоров'я, права на безоплатну медичну допомогу в державних і комунальних закладах охорони здоров'я, а також інших чинників, що сприяють зміцненню й охороні здоров'я людини[3]. На нашу думку, реалізація вищезазначених умов можлива тільки за наявності якісного фінансування з боку держави.

На жаль, протягом останніх років в Україні, реалізація даного права стала під сумнівом, оскільки недотримується принцип рівних можливостей доступу до ресурсів охорони здоров'я. Це зумовлено тим, що медицина становиться комерціалізованою, оскільки в медичних закладах недостатньо необхідних медикаментів, які закупляються державою, і тому лікування в більшості випадків відбувається за рахунок громадян. Часто це потребує значних витрат, які громадяни не можуть собі дозволити. Саме тому, на нашу думку, і обмежується доступ в реалізації права громадян на охорону здоров'я. Хоча, знову ж таки в статті 49 Конституції України закріплено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування[1].

Отже, право на медичну допомогу, тобто отримання особою комплексу заходів, спрямованих на оздоровлення та лікування у стані, що на момент їх надання загрожує життю, здоров'ю і працездатності, які здійснюють професійно підготовлені працівники є надзвичайно важливим фактором забезпечення права на життя.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Лисенко В.О.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

На сьогодні діяльність підприємств включає ведення бухгалтерського обліку, що являє собою процес виявлення, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про безпосередню діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішення.

Значна кількість наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема М.В. Яцкова, С.В. Свірко, М.В. Кужельника, В.С. Леся та ін, присвячена питанню організації процесу обліку та недолікам, які притаманні саме українському підприємництву у порівнянні із міжнародними стандартами.

В.С. Леся зазначає, що організація бухгалтерського обліку являє собою сукупність дій зі створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення її організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу.

Організація та ведення бухгалтерського обліку на українських підприємствах регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Він передбачає, що цей процес повинен відбуватися у чіткій відповідності до стандартів ведення бухгалтерського обліку (Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку). Також, підприємства, у деяких випадках, можуть самостійно оцінювати доцільність використання Міжнародних Стандартів Фінансової Звітності.

Якщо такий вид звітності складається за українськими стандартами, то він значно відрізняється від складеного за міжнародними. За прогнозами вчених-теоретиків та практиків, перехід України до міжнародних стандартів ведення бухгалтерського обліку відбудеться не раніше 2020 року.

У Німеччині бухгалтерський облік розглядається як постачальник інформації для підприємця про заборгованості, прибуток чи збиток, для аналізу кредитоспроможності і використання кредитів, тощо. Система бухгалтерського обліку має характер суто національний, такий процес чітко регульований державою. Також, у цій країні розширена правова основа, яка ґрунтується на приписах Торговельного кодексу, Закону про податок з обороту, Закону про прибутковий податок, тощо, на відміну від українського законодавства, що є значно вужчим.

Бухгалтерський облік на німецьких та українських підприємствах має схожі риси, які полягають у тому, що держава не втручається у внутрішні справи організації, але закон, у цій області, створює загальні умови, які є обов'язковими для всіх.

У США ведення бухгалтерського обліку дещо відрізняється від українського. Воно ґрунтується на Законі про цінні папери і фондові біржі, проте регулювання здійснюється Загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, які є національною системою та являють собою стандарти і процедури, що мають ієрархічну структуру, включають велику кількість документів, підготовлених в різний час і різними організаціями.

Проблема ведення бухгалтерського обліку в Україні полягає у тому, що менталітет і рівень професійного досвіду вітчизняних бухгалтерів в деяких випадках не відповідає поставленому завданню. Власники підприємств намагаються різними шляхами впливати на прозорість процедури складання звіту, для того, щоб бути більш привабливими для залучення інвестицій та менш помітними для податкової.

Лисенко П. О.

Студент 31 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Відповідальність медичних працівників є досить широким поняттям оскільки включає в себе кримінальну, адміністративну, цивільно-правову, дисциплінарну, матеріальну та інші види відповідальності. Проблема сьогодні полягає в тому, що значно менше уваги приділяється дисциплінарній та матеріальній відповідальності працівників за вчинення правопорушення у зв'язку з виконанням своїх трудових обов'язків. Також, на даний момент, гострою проблемою є поверхневі знання та обізнаність медичних працівників щодо підстав та умов юридичної відповідальності, здійснення та захист своїх прав від протиправних дій з боку роботодавців та держави.

Найбільш нагальною проблемою у сучасній медицині є фрагментація інформації щодо прав і обов'язків, їх захисту, видів протиправних дій у сфері надання медичних послуг та відповідальності за них, належних умов праці, внутрішньоготрудового розпорядку у медичних закладах, дисципліни праці та іншого. Наприклад, матеріальна та цивільно-правова відповідальності досить тісно пов'язані у питанні про відшкодування шкоди[1]; санкції за дисциплінарні проступки, злочини та інші протиправні діяння, вчинені медичними працівниками передбачені як мінімум у трьох Кодексах України, декількох законах та інших нормативно-правових актах. Всі ці аспекти заважають своєчасно та в повному обсязі вирішувати трудові спори між медичним працівником та керівником медичного закладу, питання щодо притягнення до однієї з видів відповідальності та їх вирішення у суді; забезпечувати належне виконання працівником своєї роботи при здійсненні медичної діяльності. Деякі дослідники вважають, що це питання повинна вирішувати держава разом з профспілковими організаціями і виходом із цієї ситуації є прийняття єдиного нормативно-правового акта, який буде регулювати всі ці положення у сфері медицини, як наприклад, Закон України «Про професійні права медичних працівників»[2,с.5].

Іншою важливою проблемою у питаннях відповідальності медичних працівників є встановлення суб'єкта правопорушення, його вини у скоєнні цього протиправного діяння та інших обставин, що повинні враховуватися при вирішенні справи. Прикладом є статті 13 та 14 Закону України «Про охорону праці» де зазначається, що роботодавець повинен забезпечувати належне утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг за їх технічним станом, організовує оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці в порядку і строки, що визначаються законодавством, та за їх підсумками вживає заходів до усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів, а працівник в свою чергу повинен знати та виконувати вимоги правил поведінки з механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва[2,ст.13,14]. На практиці ж є багато ситуацій коли пацієнт скаржиться на неналежне виконання медичним працівником своїх обов'язків, а насправді вся вина лежить на неналежних умовах праці, зокрема зіпсованих пристроях, засобах та устаткуванні закладу, відсутності необхідних медичних препаратів тощо. При цьому, до відповідальності притягується не роботодавець, а медичний працівник, який надав медичні послуги і вини якого у заподіяній шкоді немає.

Також однією з найбільш практичних проблем про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності є повноваження керівника медичної установи, які надаються йому для цього. Деякі вчені вважають, що ці повноваження не відповідають у повній мірі професійним повноваженням керівника у певній галузі медицини і, що рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення працівником своїх трудових обов'язків мають прийматися відповідними комітетами, які будуть складатися з медичних фахівців високої кваліфікації та підготовки у сфері відповідної медичної спеціальності, представників громадських організацій пацієнтів і первинних профспілкових організацій працівників відповідних медичних закладів[2,с.8-9].

Зважаючи на вищевикладене, доцільним є юридичне закріплення основних понять, функцій, прав та обов'язків медичних працівників, підстав та умов притягнення їх до дисциплінарної та матеріальної відповідальності за порушення ними своїх трудових обов'язків, видів стягнень та засобів впливу при встановленні таких порушень у єдиному нормативно-правовому акті для більш чіткого та справедливого врегулювання трудових спорів, а також створення при провідних медичних установах або компетентних органах місцевої виконавчої влади та органах місцевого самоврядування спеціальних незалежних комітетів для вирішення трудових розбіжностей цієї категорії працівників.

Список використаної літератури:

1. Відповідальність медичних працівників – Лист Департаменту конституційного, адміністративного та соціального законодавства управління соціального, трудового та гуманітарного законодавства від 20.06.2011. – [Електронний ресурс], режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0040323-11>.
2. Правовий статус медичних працівників за трудовим законодавством. Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / О.С. Щукін; Одес.нац. юрид. акад. — О., 2005. — 20 с.
3. Закон України «Про охорону праці» Верховна Рада України; Закон від 14.10.1992 № 2694-ХІІ.
4. Кодекс законів про працю України Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VІІІ.
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р., №2801-ХІІ // ВВР України. – 1993. – № 4.

*Лисенко П.О.
студент 31 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Сьогодні дана тема є нагальною оскільки Верховна Рада України є найвищим та єдиним законодавчим органом у системі органів державної влади, а тому його робота та діяльність повинні бути розглянуті детальніше. Це допоможе більш глибоко зрозуміти організацію роботи та повноваження, плюси та мінуси діяльності цього органу.

Наскільки відомо з Конституції України, лише Верховна Рада України може приймати закони, що дає їй досить великі привілеї у здійсненні державної влади. Але, поряд з цим постає ряд проблем, пов'язаних з організацією роботи цього органу та дотриманням осіб, які працюють в ній своїх повноважень та обов'язків. Наприклад, згідно ЗУ „ Про статус народного депутата України ”, статті 3, народний депутат не має права входити до складу керівництва, правління чи ради підприємства, установи, організації, що має на меті одержання прибутку, та відповідно до статті 6, повинен брати участь у парламентських слуханнях у порядку, встановленому законом. Все це закріплено юридично, але фактично ці норми порушують майже половина депутатів. Також до цих проблем слід віднести взаємовідносини народного депутата з виборцями та дотримання депутатської етики. Сьогодні депутати є власниками великих та малих недержавних підприємств, організацій та установ, мають свій власний бізнес; велика частина народних обранців не ходить на слухання та голосування до Верховної Ради; більшість депутатів не спілкується постійно зі своїми виборцями; під час голосування та слухання нардепи порушують депутатську етику, не уважно слухаючи своїх колег та порушуючи процедуру голосування. Для вирішення цих питань було б ввести норми, які б мали обов'язковий характер, наприклад, обов'язкова явка на слухання та голосування, постійні зустрічі з виборцями за порядком, встановленому ними самими. Також було б розумним ввести певні санкції щодо не дотримання народними депутатами своїх повноважень та зобов'язань. Такими санкціями повинні бути штрафи, які будуть накладатися на депутата, який має власне підприємство або інший бізнес, якщо таким володіє, або конфіскація всього майна цього підприємства, або оголошення його банкрутом, або передача підприємства у державну власність; штрафи до тих нардепів, які порушують депутатську етику та неналежно введуть себе з іншими колегами, виборцями та іншими. Не можна не зазначити, що далеко не всі депутати здійснюють законотворчу діяльність у повній мірі, не доцільно використовують час для прийняття законів, мають занадто велику кількість помічників, що значно поліпшує роботу депутата. Згідно статті 34 ЗУ „ Про статус народного депутата України ” та Постанови ВРУ „Положення про помічника-консультанта народного депутата України ” один депутат може мати до тридцяти одного помічника-консультанта, а якщо б у всіх нинішніх депутатів була повна кількість помічників, які вони можуть мати то їхня кількість перевищувала б тринадцять тисяч. Ці консультанти знаходяться на державному забезпеченні, виконують роботу у опрацюванні нормативно-правових актах, можуть бути присутні на засіданнях місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Це і є той самий пережиток великої кількості номенклатури з радянських часів, через який процвітає бюрократія та хабарництво в нашій країні, а кількість непотрібних чиновників збільшується з кожним роком майже в геометричній прогресії. Щоб запобігти цьому слід скоротити кількість помічників - консультантів депутатів до чотирьох або шести на кожного депутата, на яких буде поширюватися дія Закону України "Про державну службу", які будуть прикріплюватися до кадрового та фінансового обслуговування Апарату Верховної Ради України або до виконавчих апаратів органів місцевого самоврядування, а всю іншу роботу буде виконувати сам депутат . Це чітко розподілить повноваження між депутатом і його помічниками та значно скоротить державні витрати на забезпечення зайвих робочих місць цієї професії.

Отже, з вищезазначеного матеріалу можна зробити висновок, що найвищому законодавчому органу України крайне необхідне реформування у внутрішній організації апарату Верховної Ради України та зменшення кількості дорадчих органів та непотрібних державних службовців, ефективне правове регулювання трудової діяльності депутатів Верховної Ради для забезпечення нормального функціонування цього органу.

Науковий керівник: к.ю.н. доц. Любченко О. О.

Список використаної літератури:

1. Гошовський В.С. Сутність та особливості діяльності депутата Верховної Ради України //Форум права. – 2008.- №1. – С.104-107.
2. Закон України "Про статус народного депутата України" від 17.11.1992 № 2790-ХІІ.
3. Постанова Верховної Ради України " Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України" від 13.10.1995 № 379/95 – ВР.

Лобач М.С.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

XXI століття відзначено інтенсивним розвитком багатьох галузей науки та права, зокрема, медичного права. Це пояснюється збільшеною увагою до прав людини у сфері охорони здоров'я, появи нових біомедичних технологій, необхідності реформування системи охорони здоров'я із врахуванням нових демографічних, економічних та інших реалій. Все це має знайти подальший розвиток у законодавстві та правозастосовчій практиці.

Медичне право України також реагує на ці зміни, саме тому актуальність вивчення питання тенденцій розвитку медичного права в Україні є високою кожного року через появу нових та розвиток старих технологій у сфері медицини, правової техніки, культури тощо.

Однією з головних тенденцій розвитку медичного права в Україні, яка обговорюється правниками та фаховими працівниками, є перспективи розвитку медичного страхування в Україні. Більшість вчених схиляється до введення та подальшого розвитку системи загальнообов'язкового медичного страхування як до механізму реального забезпечення прав людини на життя та здоров'я, та створення умов для реалізації права людини на охорону здоров'я згідно ст. 11 Європейської соціальної хартії та інших як міжнародних, так і національних актів.

Найбільшою складністю вбачається внесення змін до великої кількості актів (зокрема, до податкового законодавства) та первинна негативна акція громадськості, якою супроводжується більшість новел у законодавстві, що пов'язані із додатковими фінансовими обтяженнями.

Наразі Проект Закону "Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні" з серпня знаходиться на розгляді відповідних Комітетів Верховної Ради України. 5 жовтня було отримано висновок щодо відповідності проекту вимогам антикорупційного законодавства та проходить перевірку.

Іншою тенденцією у медичному праві України є збільшення кількості правників, які працюють у медичних закладах та серед завдань мають вирішення міжгалузевих питань, які стосуються не лише медичного, а й податкового, цивільного, адміністративного права. При цьому така праця часто стосується складних питань медичного права, які потребують глибокого розуміння специфіки медичної діяльності, яка помножена на широкий юридичний світогляд.

Співпраця юристів та медицини набуває особливого значення в останні роки - час, коли з'являються нові медичні технології (реанімаційні технології, допоміжні репродуктивні технології, клітинні технології тощо). В Україні це можна простежити, зокрема, на прикладі нормотворчості: яскравим прикладом є наказ МОЗ України "Про затвердження нормативних документів відносно застосування телемедицини в сфері охорони здоров'я".

Також набувають популярності правові послуги, які знаходяться на межі медицини та фармацевтики - наприклад, послуги по розробці проектів договорів, які необхідні для клінічних досліджень лікарських засобів (договори між спонсором або контрактної дослідницької організації та закладом охорони здоров'я, на базі якого проводяться клінічні дослідження тощо).

Наступною перспективною тенденцією у медичному праві є кроки у напрямку розвитку медичного туризму, на регулювання особливого правового статусу якого варто очікувати у найближчі декілька років. Першим таким серйозним кроком є створення Української Асоціації медичного туризму, яка взяла на себе місію в об'єднанні можливостей державного та приватного сектора медицини України.

При цьому можна говорити про потребу у правовому регулюванні двох ринків медичного туризму: виїзного (наприклад, послуги лікувально-профілактичних закладів, які пропонують організацію медичної допомоги закордоном) та невиїзного. Найбільш популярними, а отже і такими, що потребують додаткового інвестування та контролю держави, є такі напрями: репродуктивна медицина, стоматологія, офтальмологія, кардіологія тощо.

І хоча обговорення цих напрямів в рамках медичного права знаходить своє відображення в доктринальних працях, на законодавчому полі медичного права України до сьогодні не проведено відокремлення медичного туризму в окремий інститут права. Вбачається, що це питання можна було вирішити в рамках прийняття Медичного кодексу України, як кодифікованого нормативно-правового акту, який би регулював відносини, що є предметом медичного права, зокрема, відносини у сфері невиїзного медичного туризму.

Отже, на сьогодні в Україні прослідковуються такі тенденції у сфері медичного права:

- 1) перспектива створення та розвитку системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування;
- 2) збільшення ролі юристів в діяльності медичних закладів;
- 3) поява нових інститутів медичного права (наприклад, телемедицина);
- 4) перспектива правового регулювання невиїзного медичного туризму.

Любена Т.К.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЩОДО ПОНЯТТЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО РИЗИКУ

Наразі, здійснення підприємницької діяльності у будь-якій сфері пов'язане з ризиком. Незважаючи на організаційно правову форму суб'єкта господарювання, підприємницька діяльність останнього матиме ризиковий характер. Прикладом такого ризику може виступати потенційна загроза настання несприятливих наслідків для

господарюючого суб'єкта понести збитки під час здійснення такої професійної діяльності. Разом з цим, сам ризик може бути підставою не лише наявності негативних наслідків, але й позитивних у вигляді додаткового прибутку у зв'язку з чим зростає потреба у розумінні поняття підприємницького ризику на теоретичному рівні.

Сутність підприємницького ризику в якості юридичної та економічної категорії активно дискутується. Систематично з'являються нові погляди науковців на дане поняття, які можуть частково суперечити або доповнювати й розширювати значення одне одного.

На сьогоднішній день колізійності у досліджуваному питанні додає той факт, що чинне законодавство не містить чіткого поняття підприємницького ризику, хоча саме значення підприємництва, що зазначене у ст.42 Господарського кодексу України прямо вказує на його ризиковий характер.

Багато вітчизняних вчених мають власне бачення такого поняття. Наприклад, прихильники об'єктивної концепції ризику доходять до висновку, що підприємницьким ризиком є обставини, що не залежать від волі самого суб'єкта. На противагу такому баченню інша група науковців обґрунтовано вказує на той факт, що успішність підприємницької діяльності все ж залежить від професіоналізму осіб, які нею займаються, а отже саме вони і можуть передбачити й відвернути настання збитків. З огляду на таке бачення, В.О. Копилов вказує на те, що підприємницьким ризиком є усвідомлений вибір одного з варіантів поведінки відповідною особою, що провадить таку діяльність, в ризикованій ситуації, що характеризується невизначеністю результату та імовірністю настання несприятливих наслідків [1, с.85]. Цікавою є думка групи вчених, які хоч і виступають за об'єктивну концепцію ризику, але все ж зазначають, що підприємницький ризик – це психічне ставлення суб'єкта підприємницької діяльності до результату власної ділової активності чи навіть активності інших осіб чи результату об'єктивно випадкових подій, що виражається в усвідомленому допущенні негативних майнових наслідків.

Заслужує уваги також розбіжність у розумінні сутності підприємницького ризику відповідно до його наслідків за якою частина науковців розуміють під таким ризиком втрату чи загрозу втрати лише фінансових ресурсів, а інша частина до таких ризиків відносить широке коло обставин, що можуть виникати під час здійснення господарської діяльності. В цьому випадку більш обґрунтовано вбачається друга позиція, яку і підтримують більшість науковців. Зокрема, Н.А. Антонова зазначає, що підприємницький ризик є потенційно можливою, випадковою подією, що впливає на матеріальні, грошові ресурси, виробничі, економічні процеси підприємницької діяльності та заподіюють відповідних збитків [1, с.87].

Таким чином, зважаючи на вищевикладене можна дійти висновку, що в будь-якому випадку, підприємницький ризик – це загроза настання в першу чергу негативних наслідків для суб'єкта господарювання, які тим не менше можуть бути результатом його власних дій, або навіть не залежати від його волі. З огляду на це існує дві концепції розуміння ризиків – суб'єктивна та об'єктивна. При цьому прихильники об'єктивної концепції все ж не заперечують того факту, що на ступінь такого ризику впливає усвідомлена поведінка самого суб'єкта та результат виявлення його волі під час такої професійної діяльності, що має комерційний характер.

Список використаної літератури:

1. І.М. Войцеховська. Поняття, види і класифікація підприємницького ризику // Право і суспільство, 2014. - №6-1, с. 84-89.

*Любена Т.К.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

В останні роки як наша держава, так й іноземні країни зазнали значних змін у зв'язку з науково-технічним прогресом. Не завжди такий вплив є позитивним, в першу чергу, для довкілля. Підтвердженням цього може бути велика кількість катастрофічних явищ техногенного і природного характеру, незахищеність територій від надзвичайних екологічних ситуацій. У зв'язку з цим наразі важливе значення має правильне розуміння поняття «надзвичайна екологічна ситуація», в першу чергу, на теоретичному рівні.

Слід зазначити, що погляди науковців на дане поняття є доволі розрізненими, незважаючи на той факт, що саме поняття є урегульованим на законодавчому рівні, а саме у ст.1 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» та ст.65 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», де зазначено, що надзвичайна екологічна ситуація – це така «надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави».

При цьому варто наголосити, що часто зазначене визначення не може охопити всю сукупність ситуацій, що можуть підпадати під нього. Підтвердженням цього є той факт, що порівняно із початковою редакцією Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» 1991 року, вказаний закон з останніми змінами, що набули чинності від 01.01.2016 року, вже не передбачає поділ зон надзвичайних екологічних ситуацій на зони екологічної катастрофи та зони підвищеної екологічної небезпеки. З огляду на це окремі науковці у галузі екологічного права проводять постійні пошуки щодо надання повного визначення даної категорії, зокрема розкривають поняття надзвичайної екологічної ситуації через призму категорій «екологічна криза», «екологічне лихо» тощо.

Наприклад, у працях В.В. Петрова поняття екологічна криза і надзвичайна екологічна ситуація є синонімами і розуміють під собою нездатність природного середовища, що змінюється суспільством, виконувати притаманні йому функції обміну речовини та енергії [1, с. 285].

Деякі вчені, зокрема, В.М. Комарницький навіть пропонують вивести вказану юридичну категорію з вживання і ввести нове поняття – «кризова екологічна ситуація». Доволі обґрунтованим контраргументом на противагу зазначеній теорії є позиція іншої групи науковців, що вказують на неможливість ототожнення понять «кризовий» і «надзвичайний» з огляду на яскраво виражену «соціальну» сутність останнього [2, с. 7].

Розглядаючи усю сукупність поглядів вчених-правознавців стосовно визначення надзвичайної екологічної ситуації можна прийти до висновку, що незаперечною обставиною є те, що ця категорія характеризується, в першу чергу, не стільки джерелом виникнення, адже до надзвичайної екологічної ситуації може призвести як природні та біологічні, так і техногенні чинники, скільки наслідками, які вона породжує.

Загалом, підсумовуючи положення законодавства і наукової доктрини, можна дійти висновку, що надзвичайною екологічною ситуацією є обставина чи обстановка, яка склалася в результаті порушення умов життя та діяльності людини, внаслідок аварії, катастрофи, стихійного лиха чи інших факторів, що завдали чи можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу і в тому числі, стали причиною загибелі людей, тварин чи рослин.

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Список використаної літератури:

1. Шараєвська Т.А. Поняття та юридичні ознаки надзвичайної екологічної ситуації / Т.А. Шараєвська / Університетські наукові записки. – 2012. – №4(44). – С.282-287;

2. Правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій в Україні. – В.М. Комарницький. – Автореферат. Дис.. на здобуття наук. ст. к.ю.н., 2002. – 20 с.

Лютенко Д. С.,

студентка 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПОНЯТТЯ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ВИНИКНЕННЯ В УКРАЇНІ

Холдингові компанії в їх різновидах є поширеним видом організації корпоративного капіталу в світі. Виникнення холдингових компаній у США пов'язують із прийняттям антитрестового закону Шермана, який мав назву «Акт, що має на меті захист торгових і комерційних інтересів від незаконних обмежень та монополій» (1980 р.), і можливостями його обходу, оскільки холдингові компанії були формально самостійними юридичними особами, що не входили до єдиного об'єднання – тресту.

Слово «холдинг» походить з англійської мови і означає «тримати». Щодо розвитку холдингових компаній в Україні, то можна зазначити, що холдингові компанії не з'явилися на порожньому місці. Ті чи інші прототипи холдингових компаній існували у формі синдикатів, трестів, об'єднань підприємств. Становлення прототипів холдингових компаній на теренах України можна поділити на чотири етапи: дореволюційний, радянський, період становлення незалежності України, етап після прийняття ГК.

У дореволюційній Росії поняття «холдингові компанії» та «дочірні підприємства» як таких не було, однак у цей період, на фоні становлення капіталістичних відносин, спостерігається розвиток деяких форм об'єднань, що за своєю суттю нагадують холдингові групи. Другий етап характеризується завуальованим і видозміненим становленням законодавства про групу компаній спочатку у формі трестів, а потім – об'єднань підприємств. У період становлення незалежності України впровадження інституту холдингових компаній як таких уперше зафіксовано у ст. 7 Закону СРСР від 4 липня 1990 р. «Про підприємства в СРСР», яка надавала підприємствам право створювати дочірні підприємства з правом юридичних осіб. Четвертий етап – від прийняття ГК і до сьогодні – характеризується намаганнями законодавця детальніше і глибше визначити особливості правового регулювання інституту холдингових компаній.

Згідно із Законом України «Про холдингові компанії в Україні» холдинг – це компанія, яка володіє контрольними пакетами акцій інших підприємств з метою здійснення по відношенню до них функцій контролю і управління. Холдингова компанія – група суб'єктів господарювання – юридичних осіб, які здійснюють управління підприємствами за рахунок переважної участі в статутному фонді чи шляхом володіння контрольним пакетом акцій інших компаній.

Українські економісти визначають специфіку холдингових компаній таким чином: «...вона є формою централізованого розподілу капіталу і прибутку найчастіше на цілі розвитку за одночасної організаційної самостійності головних одиниць, якими є підприємства зі статусом акціонерних товариств чи товариств з обмеженою відповідальністю».

Холдинги характеризуються високим рівнем організації акціонерного капіталу. Через них вдається налагодити функціональну взаємодію капіталів, що належать різним за профілем діяльності підприємствам, включаючи пряме їх злиття і втрату самостійності. У складі холдингу вирішуються народногосподарські проблеми, які не під силу одному окремо взятому підприємству: розробка і створення складних технічних проблем, освоєння високих технологій, отримання значних кредитів під певні програми, створення нових виробничих потужностей та ін.

Отже, холдингові компанії є популярними у світовій економіці. Поява холдингових компаній в Україні зумовлена низкою причин економічного характеру і привабливістю організаційно-правових форм, а також необхідністю модифікації старої моделі вертикального управління державними підприємствами на засадах ринкової економіки та загальною тенденцією країн з перехідною економікою до високої концентрації капіталів.

Лютенко Д. С.,

студентка 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

МЕДИЧНА ПРАКТИКА ЯК ВИД СПЕЦІАЛЬНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Із прийняттям Наказу МОЗ України «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» залишилися безліч не вирішених завдань, що і зумовлює актуальність даної теми.

Питання щодо створення суб'єктів медичної практики розглядали у своїх працях такі вчені, як М. М. Агарков, К. І. Голубєв, Л. І. Куш, В. Г. Варнавський та інші.

Медична практика – це діяльність, пов'язана з комплексом спеціальних заходів, спрямованих на поліпшення здоров'я, підвищення санітарної культури, запобігання захворюванням та інвалідності, на діагностику, допомогу особам з гострими і хронічними захворюваннями й реабілітацію хворих та інвалідів, що здійснюється особами, які мають спеціальну освіту.

Останнім часом в Україні дедалі більшого поширення набуває приватна медична практика. Діяльність приватних медичних закладів здійснюється через утворені приватні (недержавні) клініки – лікувальні заклади, які відрізняються від лікувальних закладів державної та комунальної форми власності тільки тим, що медична допомога в приватних клініках надається на платній основі.

Медична практика у приватних клініках здійснюється на підставі ліцензії на певний вид медичної практики за умови виконання клініками кваліфікаційних, організаційних та інших спеціальних вимог, установлених ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з медичної практики. А. В. Симонян саме цей аспект (необхідність отримання ліцензії) відрізняє суб'єктів медичної практики з-поміж суб'єктів господарювання, діяльність яких не підпадає під норми законодавства про ліцензування деяких видів господарської діяльності.

Відповідно до ч.3 ст. 3 ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я» заклад охорони здоров'я - юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників. З цього випливає, що заклад охорони здоров'я отримує ліцензію на здійснення відповідної діяльності, тоді як лікарі приймаються на роботу без додаткових вимог щодо наявності ліцензії на здійснення медичної практики.

Така практика значно знижує відповідальність кожного лікаря, що позначається на якості послуг, які надаються, та сумлінності і відповідальності кожного лікаря до виконання ним своїх обов'язків. У даному випадку доцільніше було б аби лікар отримував ліцензію, а заклад охорони здоров'я проходив акредитацію, адже це значно підвищуватиме відповідальність лікарів.

Більш ефективним є досвід європейських розвинених країн, де кожен лікар має отримувати ліцензію на здійснення медичної практики або займатися цією діяльністю у закладі охорони здоров'я або самостійно.

Таким чином, на сьогодні існуючі законодавчі норми не сприяють створенню нових суб'єктів медичної практики через наявність великої кількості законодавчих вимог, що ускладнюють процес створення нових та подальшого функціонування вже існуючих суб'єктів медичної практики, що, на жаль, жодним чином позитивно не впливає на якість послуг, що надаються в сфері медичної практики, кваліфікацію лікарів та сумлінне ставлення до своїх професійних обов'язків.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А. Р.

*Ляденко А.В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИБАЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Протягом всього часу рибальство було одним з найбільш важливих видів користування об'єктами тваринного світу, так як його метою є одержання харчової та медичної продукції для задоволення потреб людей.

Правове регулювання рибальства в Україні здійснюється Законом України «Про тваринний світ», Законом України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», а також відповідними підзаконними нормативно-правовими актами.

За ст. 25 Закону України «Про тваринний світ» під рибальством необхідно розуміти добування риби та водних безхребетних. За ст. 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» визначає рибальство як добування водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах.

У вищенаведених визначеннях рибальства основною його ознакою виступає добування риби (водних безхребетних та водних біоресурсів). Таким чином, у сучасному розумінні рибальством охоплюється весь процес вилучення (вилову, добування, збирання) риби та водних безхребетних і т.д.

Під час дослідження правового регулювання рибальства в Україні, необхідно звернути увагу на його види: любительське, спортивне та промислове (ст. 26-27 ЗУ «Про тваринний світ»). Такий поділ є важливим, оскільки обсяги та способи добування риби в вищезазначених видах суттєво відрізняються.

Відповідно до п. 2 Правил любительського і спортивного рибальства затверджені наказом Державного комітету рибного господарства України від 15.02.1999 р. № 19 та Постанови Кабінету Міністрів України від 18.07.1998 р. № 1126 «Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства»: любительське і спортивне рибальство полягає у безоплатному вилові риби, добуванні водних безхребетних і збиранні водних рослин з метою особистого споживання у спеціально визначених для цього рибогосподарських водоймах. Проте, громадяни зобов'язані дотримуватись наведених правил і встановленого на конкретному водоймі режиму рибальства (п. 4.10, 4.11, 4.12). Отже, дані Правила встановлюють ряд суттєвих обмежень і заборон, як пов'язаних з особливостями добування риби, так і з обсягами. Промислове рибальство, в свою чергу, полягає в тому, що підприємствам, установам, організаціям і громадянам у порядку спеціального використання об'єктів тваринного світу надається право ведення промислового рибальства, включаючи промисел водних безхребетних на промислових ділянках рибогосподарських водних об'єктів та континентальному шельфі України (ст. 26 ЗУ «Про тваринний світ»).

Тобто, проаналізувавши особливості правового регулювання рибальства в Україні дійшли висновку, що воно здійснюється Законом України «Про тваринний світ» та підзаконними нормативно-правовими актами (Правилами любительського і спортивного рибальства та Правилами промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України).

Отже, наявність вищезазначених нормативно-правових актів дозволяє зробити висновок, що правове регулювання рибальства здійснюється як на рівні законодавчих, так і підзаконних нормативно-правових актів.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М. В.

*Малюна К.С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Актуальність даної теми пояснюється тим, що у зв'язку з реформуванням системи охорони здоров'я України постає необхідність у запровадженні договірних відносин у сфері здійснення медичної практики як запоруки успішного запровадження страхової медицини в Україні.

Дане питання досліджували такі відомі науковці як С. В. Антонов, І. М. Брагинський, В.А. Вітрянський, В.С. Мілаш, В.М. Пашков та інші.

Найчастіше підставою виникнення господарсько-правових відносин між закладом охорони здоров'я та замовником послуг – пацієнтом є господарський договір. Чинне законодавство не містить поняття «господарського договору», а тільки визначає поняття господарського зобов'язання - зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, у силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управлена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку (частина 1 статті 173 Господарського кодексу України).

Пашков В.М. надає визначення державного контракту у сфері надання безоплатних медичних послуг - це правова форма закріплення та узгодження приватних і публічних інтересів у рамках акту державного управління, тобто договір, укладений державним замовником від імені держави із окремо визначеним державним чи комунальним закладом охорони здоров'я як суб'єктом господарювання – виконавцем державного замовлення, із визначенням взаємних прав та обов'язків сторін, в тому числі на дотримання медичних стандартів.

Необхідність впровадження договірних форм у сфері охорони здоров'я обумовлена збільшенням обсягів приватної медицини в країні. Такі договори слугують механізмом захисту прав пацієнтів. Певні труднощі при визначенні договорів про надання послуг викликає відсутність примірних форм відплатних договорів про надання послуг. Окрему групу договорів у галузі охорони здоров'я складають договори, пов'язані зі страхуванням життя та здоров'я громадян, що набувають все більшого значення.

Основними функціями договорів у сфері надання медичних послуг є охоронна, стимулююча, дисциплінуюча, контрольна та регуляторна функції. Підвищується стимулююче значення договорів – вони встановлюють вимоги до якості медичної допомоги та системи її забезпечення, цільові показники діяльності медичних організацій, форми фінансових заохочень та санкцій, заплановані обсяги медичної допомоги, порядок оплати при відхиленні від них тощо.

Наразі простежується пріоритет законодавчого регулювання над договірним у відносинах, що виникають у сфері охорони здоров'я між органами державної влади або органами місцевого самоврядування та закладами охорони здоров'я. Характерним залишається регламентування зобов'язань держави щодо надання якісних медичних послуг та безоплатної медичної допомоги закладами охорони здоров'я державної та комунальної форм власності.

Отже, існує необхідність подальшого дослідження договірних відносин у сфері здійснення медичної практики з метою їх впорядкування, встановлення їхньої ролі в системі господарсько-правових інститутів та шляхів вдосконалення договірних відносин, що обумовлено потребою правового регулювання у сфері охорони здоров'я.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

Малюна К.С.,

Студентка 44 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ СТВОРЕННЯ СУБ'ЄКТА МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

Актуальність даної теми пояснюється специфікою питання створення суб'єктів медичної практики як суб'єктів господарювання та нерегульованості на законодавчому рівні, хоча діяльність закладів охорони здоров'я повинна бути чітко регламентована і законодавчо закріплена для забезпечення належної професійної допомоги та захисту кожного пацієнта, який звертається.

Проблеми та особливості створення і припинення суб'єктів медичної практики досліджували в своїх роботах М. М. Агарков, М. І. Брагинський, В.В. Вітрянський, К.І. Голубев, І.О. Красавчикова, М.Н. Малєїна, А.П. Сергєєв, А.В. Тихоміров, Ю.К. Толстой, Г.Ф. Шершеневич та інші.

Медична практика – це вид господарської діяльності, що визначається згідно зі ст. 3 Господарського кодексу України як будь-яка діяльність, у тому числі підприємницька, юридичних осіб, а також фізичних осіб — підприємців, пов'язана з виробництвом (виготовленням) продукції, торгівлею, наданням послуг, виконанням робіт. Для того, щоб набути господарської правосуб'єктності, тобто створити суб'єкт господарювання, необхідні:

- установчий документ (стаття 57 ГК України визначає загальні вимоги до установчих документів, а спеціальні вимоги до них передбачені в законах України, що визначають особливості правового статусу суб'єктів господарювання з виключними видами діяльності);

- рішення власника майна чи уповноваженого ним органу про створення суб'єкта господарювання;

- затвердження переліку та вартості послуг, які відповідно до законодавства надаються пацієнтам

- легітимація – це визнання державою відповідного статусу суб'єкта (елементи: обов'язкова державна реєстрація, ліцензування (ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»), що здійснюється Міністерством охорони здоров'я України, та патентування).

Відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», закладом охорони здоров'я є юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників. Тобто, наразі існує проблема: в процесі створення суб'єктів господарювання в сфері здійснення медичної практики в нашій країні ліцензію на здійснення такої діяльності, як правило, отримує заклад охорони здоров'я, а медичний персонал – лікарі – приймаються на роботу без додаткових вимог щодо наявності в них ліцензії на здійснення медичної практики. Тобто, за таких умов заклад охорони здоров'я, що має ліцензію та набирає працівників, несе відповідальність за дії медичного персоналу. Такий підхід значно знижує, а іноді, навіть повністю зводить до нуля індивідуальну відповідальність кожного лікаря, що позначається на якості послуг і відповідальності лікаря за виконання ним своїх обов'язків.

Отже, на нашу думку, було б доречніше запровадити систему, запозичену із зарубіжного досвіду, за якою для зайняття медичною практикою потрібно, щоб лікар мав ліцензію, а заклад охорони здоров'я має бути юридичною особою, яка пройшла акредитацію і наймає тільки професійний персонал з наявністю у кожного ліцензії.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайо Д.Д.

*Малюна К. С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТІВ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність даної теми пояснюється тим, що від ефективності діяльності суб'єктів некомерційної господарської діяльності залежить ефективність функціонування національної економіки, що, у свою чергу, дає можливість діяльності державних органів, комунальних установ та організацій, закладів охорони здоров'я тощо.

Дане питання досліджували такі відомі науковці як О. В. Обод, О. П. Подцерковний, Н. О. Славова, В. С. Щербина та інші.

Відповідно до ч. 1 ст. 52 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Частина 2 даної статті зазначає, що така діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки у галузях (видах діяльності), в яких забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися також іншими суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом.

Варто звернути увагу, що розподіл суб'єктів господарювання на комерційні й некомерційні пов'язаний не з фактом одержання прибутку, а з метою його одержання, що визначається в установчих документах при створенні суб'єкта господарювання. Як зазначає В. С. Щербина, не виключена можливість отримання суб'єктами некомерційного господарювання прибутку (доходу), однак при цьому вони не можуть вільно розпоряджатися ним, розподіляти чистий прибуток між засновниками, а останній повинен спрямовуватися, як правило, на забезпечення статутних цілей діяльності організації.

Відповідно до ч. 1 ст. 85 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV непідприємницькими товариствами є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками. Частина 2 даної статті зазначає, що особливості правового статусу окремих видів непідприємницьких товариств встановлюються законом.

Діяльність некомерційних суб'єктів господарювання регламентується також такими законами України: «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 № 5073-VI, «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 № 987-XII, «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III, «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 № 1045-XIV, «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 № 2908-III, «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 № 2866-III та інші.

Отже, суб'єктами некомерційного господарювання є ті суб'єкти, які систематично здійснюють самостійну господарську діяльність, спрямовану на досягнення економічних, соціальних й інших результатів без мети одержання прибутку. Дані суб'єкти створюються для виконання благодійних, культурних, наукових, управлінських функцій, функцій по охороні здоров'я громадян, задоволенню їх духовних й інших нематеріальних потреб, захисту прав і законних інтересів і т.п. Такими суб'єктами можуть бути благодійні, релігійні організації, політичні партії, професійні, кредитні спілки тощо. Проблематика полягає у масовому створенні різноманітних юридичних осіб, функціонування яких може ще бути не врегульовано на законодавчому рівні.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайо Д.Д.

*Мамедова Л.Я.,
студентка 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВИКОРИСТАННЯ Й ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

На сучасному стані розвитку України, використання й охорона земель є важливим завданням для держави та суспільства. Серед багатьох проблем з якими можна стикнутися можна зустріти проблеми охорони земель від деградації та недостатність виділення коштів на підвищення їх родючості. У зв'язку з негативним впливом на землі від промисловості, дана проблема підлягає вирішенню.

Питанням раціонального використання та охорони земель присвячено роботи багатьох фахівців та науковців, зокрема Войтенка С. П., Володина М. О., Добряка Д. С., Мартиня А. Г., Третьяка А. М., Канаша О. П., Тихонова А. Г. та ін. Водночас залишаються питання, які значною мірою носять вплив на формування земельних відносин і запровадження сталого землекористування, підвищення ефективного використання та охорони земельних ресурсів, інвестиційної привабливості земель.

Особливістю земельних ресурсів України є їхня потенційно висока родючість. За різними даними, Україна має від 8 до 15% світових запасів чорноземів, які є найродючішим елементом земельних ресурсів. Якісний стан земельного фонду постійно погіршується. В окремих районах де проведено осушення земель відбувається неконтрольоване зниження рівня ґрунтових вод, зменшення потужності органічної маси, а в районах зрошення, підтоплення і засолення ґрунтів деградація чорноземів, що призвело до негативних екологічних наслідків у районах Полісся та на півдні України. Збільшення мінералізації ґрунтових вод загрожує вторинним засоленням земель. Майже на всіх землях спостерігається неухильне зниження вмісту гумусу в ґрунтах.

Негативний вплив виробничих підприємств на землі сільськогосподарського призначення нерідко може мати незворотні наслідки. Як зазначає Ю.С. Шемшученко, в умовах науково-технічного прогресу на формування якості довкілля значно впливають фактори антропогенного характеру і передусім підприємства різних галузей промислового

виробництва. Складна ситуація спричинена тим, що не існує комплексного підходу до розвитку земельного законодавства, послідовності щодо фінансування заходів землеустрою, державної системи реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обмежень.

Забезпечення питання збереження і охорони земель посідають чільне місце в законодавстві України, яке враховує специфіку земель як засобу виробництва та умови життєдіяльності людей, об'єктивну обмеженість землі у просторі, незмінність її розташування, нерозривний зв'язок з природним середовищем. Стаття 14 Конституції України передбачає, що земля є основним національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. Таке конституційне положення є підставою для правової охорони землі як основного елемента навколишнього природного середовища.

Отже, правова охорона землі передбачає систему правових засобів за допомогою яких здійснюються заходи з відновлення, підтримання та покращання якісного стану земель. Ця охорона спрямована насамперед на забезпечення раціонального використання землі відновлення, збереження і підвищення родючості ґрунтів, поліпшення інших корисних властивостей землі.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задохайло Д.Д.

*Мамедова Л.Я., Богомаз А.А.,
студентки 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВИДИ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ

При розслідуванні вбивств призначаються як типові, так і нетипові судові експертизи. При цьому, до типових експертиз можна віднести: судово-медичну експертизу (трупа, частини тіла, розчленованого трупа, речових доказів тощо), дактилоскопічну експертизу, трасологічну експертизу, хімічну експертизу, почеркознавчу, авторознавчу експертизи тощо. Тим не менш, складні слідчі ситуації, які виникають на початковому етапі розслідування потребують призначення саме нетипових експертиз. Це молекулярно-генетична, одорологічна, судово-ґрунтознавча, криміналістична експертиза об'єктів волокнистої природи, піроскопія та еджескопія, судово-портретна та деякі інші.

Молекулярно-генетичні експертні (ДНК-дактилоскопія) дослідження засновані на новітніх методах аналізу дезоксирибонуклеїнової кислоти, що міститься у всіх клітинах людського організму і в якій криється спадкова інформація. Будь-яка мікрочастинка – це неповторний «генетичний відбиток» залишений жертвою злочину чи злочинцем. Дослідивши послідовність чергування нуклеотидів в ланцюгу ДНК, можна легко індивідуалізувати особу методом порівняння результатів дослідження, оскільки він не змінюється протягом всього життя. За допомогою цієї експертизи можлива достовірна ідентифікація особи. Головне питання, яке вирішує молекулярно-генетична експертиза – це приналежність біологічної речовини (матеріалу), що є об'єктом дослідження, конкретній особі. Також за її результатами можна встановити вік особи, стать, наявність захворювань та інші ідентифікуючі ознаки особи. Головний недолік експертизи – ціна, строк проведення та відсутність достатньої кількості установ, які проводять дану експертизу.

Одорологічна експертиза допомагає виявити запахові сліди людини на вилучених предметах. Судово-ґрунтознавча експертиза спрямована на дослідження частинок ґрунту вилучених при огляді чи обшуку. Вона слугує для встановлення місця скоєння злочину або місця приховування трупа потерпілого.

Криміналістична експертиза об'єктів волокнистої природи проводиться при виявленні спалених невпізнаних трупів (або їх частин). Дослідження залишків спалених текстильних матеріалів та одягу сприяє відтворенню пакувального матеріалу, в який був загорнутий труп убитого, а також елементів його одягу, що надає змогу встановити особу потерпілого [1, с. 51-52].

При призначенні дактилоскопічної експертизи не слід забувати і про можливість пороскопії та еджескопії. Їх використання дозволяє провести ідентифікацію особи за фрагментами папілярного візерунку з якими відображаються і пори чи відбитку частини долоні.

Судово-портретна експертиза вирішує питання ідентифікації трупа потерпілого, використовуючи метод порівняння прижиттєвих зображень потерпілого із зображенням трупа. Також, для встановлення жертви злочину за кістковими останками може застосовуватися метод М. М. Герасимова, який дозволяє відновити прижиттєвий вигляд убитого лише за останками черепа шляхом пластичної скульптурної реконструкції особи (виготовлення скульптурного портрета) [1, с. 53-54]. Однак, цей метод дослідження належить до ідеальних (суб'єктивних) відображень зовнішності людини і ніяким чином не може використовуватися в якості об'єкту, що пред'являється для впізнання особи, а також при проведенні судово-портретної експертизи. На сьогодні, для відновлення зовнішнього вигляду особи використовують графічні методи реконструкції.

Наведений перелік експертиз не є вичерпним. І хоча у розпорядженні слідчого є цілий комплекс судових експертиз, однак більшість проводиться лише при наявності трупа як основного об'єкта дослідження.

Науковий керівник: – к.ю.н., доц. Гринько Л.П.

Список використаної літератури:

1). Килессо Г.Е. Расследование убийств, сопряженных с безвестным исчезновением потерпевшего. Первоначальный этап расследования: Учебное пособие / Г.Е. Килессо. – Санкт-Петербург: юрид. ин-т ГП РФ, 2006. – 60 с.

*Мамедова Л.Я.,
студентка 4 курсу 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЗЕЛЕНА КНИГА УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ РОСЛИННОГО СВІТУ

Відповідно до п. 1 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про Зелену книгу України» від 29.08.2002р. № 1286: зелена книга України – це офіційний державний документ, в якому зведено відомості про сучасний стан рідкісних, таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні.

Зелена книга являє собою унікальне явище, оскільки вона представляє собою нову, науково-обґрунтовану методику охорони рослинних угруповань, яка базується на сучасному підході збереження екосистеми в цілому, через збереження її фітоценофону, фітогенофону. Фітоценофонд – це сукупність рослинних угруповань поєднаних взаємозв'язками між собою на певній території. На відміну від фітоценофону, фітогенофонд – це сукупність окремо взятих рослин, без їх взаємозв'язків між собою та місцезростанням.

У питанні розв'язання глобальних екологічних проблем щодо зменшення деструктивного антропологічного впливу на навколишнє природне середовище, світовий досвід доводить, що класичні засоби захисту рослинного світу (створення ботанічних садів, «червоних книг», національних та регіональних ландшафтних парків, тощо), які ґрунтуються на принципах збереження генофону та сукцесії, виявляються недостатніми.

На думку С.М. Стойка та Ю.Р. Шеляг-Сосонко, така кризова ситуація пояснюється тим, що класичні засоби захисту не мають екосистемного характеру, тому заздалегідь вони були приречені лише на тимчасовий і локальний успіх у зв'язку з усе зростаючим тотальним антропогенним впливом на екосистеми. За цих умов критично важливою стає роль фітостроми – рослинної складової біосфери. Сучасні темпи денатуралізації природних ландшафтів призвели до збіднення не лише видового складу, а й фітоценотичного різноманіття. Не можна не погодитися, з думкою вищевказаних авторів про пріоритетність охорони фітоценофону як функційної, передусім енергетичної, основи біосфери. Тому вкрай необхідною у природоохоронній діяльності є зміна акцентів – зі збереження фітогенофону, зокрема, на збереження фітоценофону.

Концепція створення Зеленої книги, як засобу охорони рослинного світу, виникла і розвинулася ще в радянський період, а тому можна говорити про свого роду «ідеологію», яка лягла в основу цілого ряду нормативних та програмних документів. Зокрема означена концепція втілювалася в: Постанові Кабінету Міністрів України «Про концепцію збереження біологічного різноманіття України» від 12.05.1997р. № 439, законі України «Про рослинний світ» від 09.04.1999р. № 591-XIV, законі України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки» від 21.09.2000р. № 1989-III.

Однак, якщо вище наведені документи визначають лише головні напрямки державної політики у сфері охорони рослинного світу, то Зелена книга України в, свою чергу, перелічує та конкретизує об'єкти охорони (тобто, «що» підлягає охороні) та визначає конкретні шляхи за допомогою яких здійснюється охорона рослинних угруповань («як саме», наприклад, встановлення особливого правового статусу об'єктів, моніторинг, запровадження спеціального режиму збереження, тощо). Також, відповідно до п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України № 1286, Зелена книга є основою для розроблення охоронних заходів.

Таким чином, Зелена книга України виступає дієвим засобом охорони рослинного світу. Її головною перевагою є системний підхід щодо збереження генетичних та функціональних основ навколишнього природного середовища.

Науковий керівник:– к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Мамедова Л.Я.,
студентка 4 курсу 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРО ЗАКОНОДАВЧІ НЕДОЛІКИ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку економіки в Україні існує проблема – криза неплатежів, якими користуються недобросовісні контрагенти. Тенденції банкрутства поширюються не лише на окремих суб'єктів господарювання, а й на цілі сфери економічної діяльності. Отже, питання реструктуризації підприємств та їх банкрутства за умов дестабілізації економічної системи в Україні набувають особливого значення, що пов'язано з хронічним станом неплатоспроможності, нерентабельності, збитковості суб'єктів підприємницької діяльності.

Дослідженню регулювання банкрутства чи відновлення їх платоспроможності в Україні присвячено праці багатьох вітчизняних фахівців, серед яких С. Беляєв, Р. Біловал, І. Крисак та інші. Вітчизняними науковцями, що започаткували озв'язання цієї проблеми, є: І. Бланк, А. Бутирський, О. Терещенко та ін. Також слід відмітити сучасних науковців як Андрушко О. Б., Гук О. В., Шапунова О. О. та багато інших, предметом дослідження яких є проблема банкрутства.

Згідно Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, банкрутство – це визначена господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

В Україні через недосконалість законодавства про банкрутство у судовій практиці виникають проблеми з його застосуванням. Зокрема, на ефективність боротьби із злочинами, пов'язаними з банкрутством, негативно впливають розбіжності в окремих положеннях, шорегулюються нормами кримінального і господарського права. Процедура банкрутства в Україні часто використовується як частина схеми зміни права власності, адже суб'єкти господарювання не тільки припинили боятися процедури визнання банкрутом, а й почали використовувати наявні прогалини в законодавстві на свою користь. Наприклад, сьогодні на Сході країни багато прибуткових промислових підприємств перебувають на стадії визнання їх банкрутами за заявами так званих дружніх кредиторів. Безумовно, ще один недолік українського законодавства в сфері неплатоспроможності – це відсутність спеціальних повноважень державного органу у справах про банкрутство.

У процесі дослідження були виявлені основні проблеми, які виникають при процесах по неспроможності: проблеми захисту інтересів держави в ході банкрутства; скуповування боргів з метою ініціювання процедури банкрутства; відчуження боржником майна напередодні банкрутства; скуповування боргів з метою ініціювання процедури банкрутства та інші.

Отже, необхідно підсилити рівень державного регулювання процесів банкрутства й контролю. На нашу думку, законодавче забезпечення уданій сфері є недостатнім. Необхідно вдосконалити дієву структуру державного моніторингу й контролю, ввести особливі адміністративні й карні міри відповідальності. Особливу увагу при цьому необхідно приділяти впровадженню контролінгової функції державного регулювання економіки.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

ЩОДО ПРИНЦИПІВ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Відповідно до ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання. З урахуванням зазначеної вимоги, згідно зі ст. 20 ГК України, кожний суб'єкт господарювання та споживач має право на захист своїх прав і законних інтересів шляхами, визначеними нормами чинного законодавства. А також особа має право на самозахист свого права. Самозахистом є застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства. Тобто суб'єкт господарювання має право вчиняти самозахист шляхом захисту своїх прав та законних інтересів самотужки, своїми власними діями.

Дослідженням даного питання займалися такі провідні науковці, як О.Ф.Андрійко, С.С.Вітвицький, В.М.Гарашук, Ю.В.Гаруст, О.П.Шестак та ін

Під захистом прав суб'єктів господарювання І. В. Головань розуміє введення в дію системи правових і організаційно-творчих заходів, що спрямовані на забезпечення реалізації прав цих суб'єктів і недопущення їхніх порушень.

Захист прав суб'єктів господарювання - це сукупність взаємозалежних правових засобів, способів і форм, за допомогою яких при необхідності забезпечується захист законних прав суб'єктів господарювання при їх порушенні.

Принципи складають певну основу тієї чи іншої діяльності та визначають її напрямки. Господарська діяльність базується на загально-правових принципах, що властиві національному праву і законодавству, та водночас спирається і на власні специфічні принципи.

Згідно зі ст. 6 ГК України загальними принципами господарювання визнано такі:

- забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою всіх суб'єктів господарювання;
- свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом;
- вільний рух капіталів, товарів і послуг на території України;
- обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємництві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави;
- захист національного товаровиробника;
- заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Принцип захисту економічної багатоманітності свідчить про забезпечуваний державою захист конкуренції у підприємницькій діяльності. З самого визначення змісту цього принципу простежується зв'язок з принципом рівного захисту суб'єктів господарювання, що відображається у суб'єкті, який забезпечує захист, тобто у державі.

Підсумовуючи вищевикладене необхідно зазначити, що Господарський кодекс, який регулює дані принципи забезпечує здійснення державного контролю та нагляду у сфері захисту суб'єктів господарювання, з метою спонукання порушника припинити дії, що порушують майнові права захисту або попередити такі дії.

Науковий керівник: к.ю.н., ас – Задихайло Д.Д.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

На даний час в Україні є актуальним питання переробки твердих побутових відходів та їх вплив на навколишнє середовище. Згідно з положеннями Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» гострою природоохоронною проблемою є поводження з побутовими відходами. Питомі показники утворення відходів у середньому становлять 220-250 кілограмів на рік на одну особу, а у великих містах досягають 330-380 кілограмів на рік відповідно.

Зважаючи на вищевикладене слід дійти висновку, що переробка твердих побутових відходів в Україні є основоположним завданням держави.

Теоретичні питання щодо поводження з твердими побутовими відходами досліджувалися в роботах Б.Б. Бобовича, В.В. Девяткіна, П.В. Даруліса, А.С. Гриніна, В.Н. Новікова, Є.П. Шаго та багатьох ін. Однак, незважаючи на дослідження обраної тематики питання практичного вирішення поставленого питання стоїть досить гостро в нашій країні.

За ст. 1 Закону України «Про відходи» (далі – Закон): побутові відходи – відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення; тверді відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.

На даний час в законодавстві України, а саме у ст. 1 ЗУ «Про відходи» зазначено визначення оброблення (перероблення) відходів – це здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення. Аналізуючи Закон, можна дійти висновку, що термін переробка відходів розглядається як оброблення з подальшим їх безпечним зберіганням, перевезенням та утилізації.

Україну, як і будь-яку європейську державу, що тримає курс на забезпечення екологічної безпеки довкілля турбують питання пов'язані із поводженням з твердими побутовими відходами.

Всупереч сформульованому визначенню Є.П. Шаго у своїй праці «Аналіз існуючих технологій знешкодження відходів» виділяє такі види переробки твердих побутових відходів: - поховання на полігонах; - спалювання; - очищення їх від шкідливих компонентів.

Проаналізувавши положення національного законодавства та наукові праці з досліджуваного питання, в яких вивчається міжнародна практика, можна зазначити, що національні та міжнародні підходи до вирішення даного завдання мають розбіжності. Україна має взяти на озброєння європейське гасло: «З відходів – доходи». В його реалізації головне не підняття тарифів, а створення цілісного виробничого ланцюжку: збирання, сортування, утилізація, переробка.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Матосян Г.Л.,
студент 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

У Конституції України закріплено, що кожна людина має право на охорону здоров'я. Забезпечення доступу населення до лікарських засобів є одним із найголовніших завдань правової демократичної держави і соціальної політики України. Заходи щодо державного регулювання цін на медичні препарати та виробі є важливим елементом забезпечення права людини на охорону здоров'я. За останні роки, було зроблено багато спроб гармонізувати та покращити законодавство за для зменшення цін та поліпшення доступу населення до лікарських засобів.

Актуальною проблемою на сьогодні є відсутність виваженої політики держави, яка спрямована на встановлення і збереження ціни на рівні, що дозволила б суб'єктам господарювання рентабельну діяльність у фармацевтичній сфері, не порушувати принципи добросовісної конкуренції та вільний доступ населенню до лікарських засобів.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про ціни і ціноутворення», способами державного регулювання цін є: установа суб'єктами господарювання фіксованих цін, граничних цін, граничних рівнів торговельної та постачальницько-збутової надбавки, граничних нормативів рентабельності, розміру постачальницької винагороди, розміру доплат, знижок, а також запровадження процедури декларування зміни ціни та/або реєстрації ціни.

Наразі використовуються два методи державного регулювання цін на лікарські засоби - встановлення граничних рівнів роздрібних та оптових надбавок, і декларування оптово-відпускних цін. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №240 від 02.07.14 р. «Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби та виробі медичного призначення», встановлюється декларативний принцип узгодження цін з державою на лікарські засоби, які включені до переліку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 р. №1071 та медичних виробів, що підлягає закупівлі за бюджетні кошти.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.08 р. №955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробі медичного призначення», то на лікарські засоби, які включені до Національного переліку основних лікарських засобів встановлюються постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 25 відсотків. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.09 р. №333 «Про Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробі медичного призначення», встановлюється механізм формування цін на лікарські засоби та медичних виробів, ціни яких регулюються державою.

У цьому році передбачається зміна процедура декларування цін на лікарські засоби. Наразі КМУ підготував проект постанови «Про референтне ціноутворення на лікарські засоби», відповідно до нього, референтне ціноутворення – заявлена до декларування оптово-відпускна ціна на лікарський засіб, яка не повинна перевищувати середньоарифметичне значення цін на відповідний лікарський засіб в референтних країнах та в Україні.

Отже, моделі та методи державного регулювання цін на лікарські засоби та медичні виробі змінюються. Наразі використовується декларативний принцип, але цього року Кабінет Міністрів України планує запровадити референтну модель ціноутворення, що може вирішити актуальні питання – встановлення цін на рівні, що дозволить здійснювати рентабельну діяльність суб'єктам господарської діяльності у фармацевтичній сфері та не порушувати принципи добросовісної конкуренції, поліпшити доступ населення до лікарських засобів та процедуру виведення медичних препаратів на ринок, зменшення бюджетних витрат.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шимко А.Р.

*Матосян Г.Л.,
студент 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Земля, відповідно до ст. 14 Конституції України та ст. 1 Земельного кодексу України, визнається національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Такий статус землі, як об'єкта правовідносин, зумовлений специфікою її використання (як засіб виробництва, територіальний базис, природний ресурс). У сільському господарстві (як галузі народного господарства, що є системоутворюючою у національній економіці, відповідно до Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, яка схвалена розпорядженням КМУ від 17.10.2013р. №806-р) земля розглядається як основний засіб виробництва. Враховуючи вищевикладене, не дивно, що ст. 23 ЗК України встановлюється особливий (пріоритетний) правовий режим земель сільськогосподарського призначення.

Незважаючи на те, що інститут охорони земель сільськогосподарського призначення на сьогодні є сформованим, окремі проблеми у цій сфері існують.

З урахуванням положень чинного законодавства (роз. VI ЗК України, Закон України «Про охорону земель») Кулинич П. Ф. виокремлює дві групи правових норм, які безпосередньо стосуються охорони земель сільськогосподарського призначення. Доцільноприєднати до запропонованої класифікації, однак, її можна доповнити двома групами норм. А саме, до першої групи, за П. Ф. Кулиничем, належать норми, які імперативно регламентують діяльність у сфері охорони земель сільськогосподарського земельного фонду як на національному і регіональному

рівнях, так і на рівні окремих власників і користувачів земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Наприклад, ст. 45 закону України «Про охорону земель».

Другу групу правових норм у сфері охорони сільськогосподарських земель складають заохочувальні норми, якими закріплені правові стимули для вжиття суб'єктами земельних відносин заходів щодо охорони сільськогосподарських угідь. Перелік таких стимулів містить ст. 27 Закону України «Про охорону земель».

Однак, зважаючи на існування таких норм як: ст. 54 Закону України «Про охорону земель», ч. 2 ст. 167 ЗК України, можна визначити третю групу норм – превентивних (дія яких направлена на попередження та виявлення зміни якісного стану земель).

Особливу, четверту групу норм, становлять норми присвячені відновленню земель, які деградовані, техногенно забруднені, порушені, тощо. Ця група норм стосується подолання наслідків антропогенного впливу. Зокрема сюди відносяться ст. 171, ст. 172 ЗК України та ін.

Таким чином, інститут охорони земель сільськогосподарського призначення має чимало невирішених актуальних проблем. Проте, зміни, які відбуваються у законодавстві, свідчать про те, що охорона земель є важливим та пріоритетним напрямом державної політики, оскільки, остання базується на заходах підтримання, покращення та відновлення якісного стану земель відповідної категорії.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Мелащенко Ю.Ю.,

студентка 42 групи

ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПОНЯТТЯ «РЕАКЦІЙНА ЗОНА» І «ЗЕМЛІ РЕАКЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ» ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

У сучасному світі рекреація, як процес відновлення фізичних і духовних сил людини (найбільш поширене визначення даного терміну) чи як процес відтворення людини (виходячи з положень «кремаційної» парадигми) є незамінним фактором чи умовою розширеного відтворення фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей окремої людини та суспільства загалом [1, с. 3]. Поняття рекреаційних зон (територій) наведено в ст. 63 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме, рекреаційними зонами є ділянки суші і водного простору, призначені для організованого масового відпочинку населення і туризму. Окрім даного визначення рекреаційних зон, слід звернути увагу також на положення ст. 50 Земельного кодексу України, відповідно до якої до земель рекреаційного призначення належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів.

Поняття «рекреаційна зона» і «землі рекреаційного призначення» слід розглядати у взаємозв'язку між собою. Взагалі поняття «землі рекреаційного призначення» є родовим поняттям стосовно зон, природні комплекси яких в силу своєї особливості рекреаційної значимості вилучаються повністю або частково із господарського використання за рішенням органів державної влади. У зв'язку із цим необхідно врахувати такі особливості земель рекреаційного призначення: наявність загальної, основної мети, властивості кожній категорії земель рекреаційного призначення, що виражається в організації масового відпочинку населення; різноманітність завдань, покладених на різні категорії земель рекреаційного призначення, залежно від установлених для них цілей; заборона або обмеження господарської діяльності на землях рекреаційного призначення; тощо [2, с. 326].

Також необхідно визначити ознаки рекреаційних зон. Серед юридично значимих ознак окремі автори визначають: можливість використання цих територій для організації масового організованого відпочинку населення у зв'язку з наявною сукупністю на них природних умов та природно-антропогенних комплексів; підтвердження в порядку, передбаченому законодавством, якостей земельних ділянок суші і водного простору, які сприяють фізіологічному, психологічному, генетичному та духовному оздоровленню людей; встановлення порядку користування такими землями для масового довгострокового та короткострокового відпочинку населення, обліку, моніторингу; оголошення у встановленому порядку меж, розмірів земельних ділянок суші та водного простору рекреаційного призначення. Наявність цих ознак дає підставу для визнання відповідних територій землями рекреаційного призначення. В цьому разі також ми бачимо фактичне ототожнення даних понять [2, с. 327].

Таким чином, в результаті порівняння положень ст. 63 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та ст. 50 Земельного кодексу України, можна зазначити, що рекреаційні зони включають ділянки суші та водного простору, тому, поняття рекреаційні зони є ширшим, ніж поняття «землі рекреаційного призначення».

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Миколаєнко А.В.,

студентка групи КЮ-1

ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО УСИНОВЛЕННЯ

Відповідно до ч.1 ст.207 Сімейного кодексу України (СКУ) усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина. Усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя (ч.2.ст.207 СКУ). Однак, велика кількість прогалин в національному законодавстві породжують зловживання в цій сфері, а відтак і порушення прав та свобод дітей, і разом з ними осіб, які бажають їх усиновити.

До питання міжнародного усиновлення звертались у своїх працях низка вчених, серед яких: К.В. Гечка, В.В. Заборовський, М.А. Мікуляк, С.А. Абрамова. Але й на сьогодні залишається велика кількість невирішених питань.

За даними МЗС, темпи міждержавного усиновлення в Україні щороку стрімко падають. Усі діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, віком до 5-ти років, які мають більш-менш гарний стан здоров'я, вже не кажучи про цілком здорових дітей, влаштовуються в сім'ї громадян України. Щороку в сім'ї громадян України в

цілому влаштовується 15000 дітей. Іноземні громадяни зорієнтовані переважно на усиновлення в Україні дітей молодшого віку з хорошим станом здоров'я. Такі діти, які можуть бути усиновлені іноземцями, практично відсутні [1].

Поряд з вище зазначеними тенденціями, спостерігаються негативні аспекти стосовно торгівлі дітьми, усиновлення дітей у корисливих і злочинних цілях іноземними громадянами та низка інших. Так, В.В. Заборовський виділяє наступні проблеми міжнародного усиновлення:

1) Існують випадки, коли бажаючі усиновити дитину звертаються за допомогою до випадкових посередників, знаходячи їх у мережі Інтернет. Часто трапляється, що посередники викликають в Україну людей, беруть у них гроші за свої послуги, а потім зникають.

Особливо, це є характерним у справах, коли особи намагаються прискорити процес усиновлення.

2) Відсутність нормативної урегульованості чіткого механізму здійснення нагляду за долею усиновлених дітей за кордоном. Виникають питання щодо захисту дітей, запобігання насильству, а також забезпечення належного виховання.

3) Корупція є серйозною проблемою в більшості країн, з яких усиновлюють дітей, і це разом із нездатністю прозоро організувати процес усиновлення перетворює цей процес на проблематичну справу. Проблема корупції постає ще серйозніше з урахуванням неадекватних стосунків між багатими (усиновителями) та бідними (тими, кого всиновлюють), є багато свідчень, коли батьки купували дітей.

4) Відсутність правових процедур повернення всиновлених іноземцями дітей в Україну в разі грубого порушення їхніх прав через набуття ними після всиновлення громадянства іншої країни [2, с.67].

Особливо гостро стоїть питання про структуру взаємних правових зв'язків між усиновленим, усиновителем та його родиною і родиною батьків усиновленого, що може постати у процесі здійснення права на усиновлення з боку повнолітніх осіб, які бажають бути усиновленими. Є досить спірним те, що у разі смерті матері або батька, засудження їх до довічного позбавлення волі, тривалого строку відбування покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк, поміщення на примусове лікування, при усиновленні їх дитини вона повинна втратити особисті права та обов'язки між нею та іншими її родичами за походженням. Уситуації, якщо факт усиновлення не є таємним для усиновленої особи, то недоцільно позбавляти її особистих прав щодо інших її родичів за походженням [3, с.142].

Проблемним питанням удосконалення національного законодавства щодо усиновлення дітей залишається й приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення (схваленої Гаазької Конференцією з міжнародного приватного права у травні 1993 р.), яка на сьогодні досі не ратифікована. Основні суперечки, що виникають під час обговорення законопроекту, щодо ратифікації конвенції, стосуються діяльності агентств з міжнародного усиновлення. Законодавством України передбачено, що на території нашої держави не допускається будь-яка посередницька, комерційна діяльність у галузі усиновлення, що не відповідає ст.32 вищезазначеної Конвенції, яка передбачає винагороду, що отримується в процесі усиновлення дітей [2, с.68].

Як бачимо, в реаліях життя сучасної України існує низка проблем стосовно міжнародного усиновлення. Тому, підтримуючи думку більшості науковців, вважаємо за необхідне узгодити національне законодавство відповідно до положень Конвенції про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення; встановити чітку процедуру захисту всиновлених іноземцями дітей, в разі грубого порушення їх прав.

Науковий керівник к.ю.н. ас. Шимко А.Р.

Список використаної літератури:

1. Ситуація в Україні щодо усиновлення дітей. Довідкова інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/consular-affairs/adoption>

2. Гечка К.В., Заборовський В.В. Міжнародне усиновлення дітей: пролемні аспекти/ К.В. Гечка, В.В. Заборовський//Порівняльно-аналітичне право. – 2015. - № 1. – С.66-69

3. Мікуляк М.А. Загальні положення про усиновлення в Україні та за її межами/ М.А. Мікуляк// Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія юрид. – 2013. -№2. – С.141-145

Моргулець В.А.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ЗАКЛАД ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Життя та здоров'я людини – найважливіша цінність, ключовий пріоритет, що має визначати зміст і спрямованість діяльності держави. Конституція України гарантує кожному право на охорону здоров'я, яке саме і мають забезпечувати заклади охорони здоров'я, які надають можливість кожному задовольняти свої потреби та інтереси. Невід'ємним елементом забезпечення вищесказаного є належне функціонування фармацевтичних закладів. Провідним аспектом законодавчого регулювання господарської діяльності у сфері обігу медичних засобів є закріплення правового статусу учасників господарського обороту.

Дослідженням даного питання тією чи іншою мірою займалися ряд науковців, серед яких В.М. Пашков, Д.В.Задихайло, Р.О. Ворон, Є.О. Коротич, Н.С.Морщагіна, Г.В.Хом'яков та інші.

Національне законодавство не містить чіткого визначення поняття “фармацевтичний” заклад, а лише ототожнює це поняття з “аптечним”закладом. Згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я України №385 від 28.10.2002 р. “Про затвердження переліку закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я” (далі – Наказ) до фармацевтичних (аптечних) закладів відносяться: аптека, аптечна база (склад), база (склад) медичної техніки, база спеціального медичного постачання (центральна, республіканська, обласна), контрольно-аналітична лабораторія, лабораторія з аналізу якості лікарських засобів, магазин (медичної техніки, медичної оптики) – що, звісно, є не зовсім правильним.

В.М. Пашков у своїй роботі “Проблеми правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я (господарсько-правових контекст)”вдало відокремлює аптечні та фармацевтичні заклади і надає їх дефініції. Він зазначає, що аптечний заклад – це заклад охорони здоров'я, який діє як суб'єкт господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності або його структурний підрозділ у вигляді аптеки, що у свою чергу може мати такі свої структурні підрозділи: аптечний пункт, аптечний магазин та аптечний кіоск, аптечна база (склад), основним

завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами, виробами медичного призначення, іншою фармацевтичною та медичною продукцією (дана дефініція більш широко ніж в Наказі визначає дане поняття); а фармацевтичний заклад – це заклад охорони здоров'я, що діє як суб'єкт господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності або негосподарюючий суб'єкт у формі юридичної особи публічного права у вигляді бази (складу) медичної техніки, бази спеціального медичного постачання, контрольно-аналітичної лабораторії, лабораторії з аналізу якості лікарських засобів, магазину медичної техніки та медичної оптики, органу державного контролю якості лікарських засобів, завданням яких є забезпечення різноманітних потреб населення в галузі охорони здоров'я шляхом виконання послуг або робіт фармацевтичного характеру, у тому числі шляхом надання адміністративних послуг.

Отже, таким чином, відсутність у законодавстві чітко визначених відповідних дефініцій “фармацевтичний заклад” та “аптечний заклад”, призводить до певної невизначеності суб'єктів господарювання, які здійснюють фармацевтичну діяльність та ототожнення вказаних понять, що не є вірним. Суб'єкти господарювання, що мають загальну правоздатність щодо діяльності, пов'язаної з обігом лікарських засобів, мають легітимізувати свою діяльність шляхом отримання відповідного дозволу (ліцензії), виконувати певні функції та діяти в межах своєї чіткої сфери діяльності. Тому необхідним є визначення вищезазначених понять на законодавчому рівні та зазначення господарської компетенції аптечних та фармацевтичних закладів.

Науковий керівник – д.ю.н., проф. Пашков В.М.

*Моргулець В.А.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

Однією з найважливіших проблем сучасного світу та України зокрема, є невтішний стан навколишнього природного середовища, його придатність для нормального проживання людей. Тому якщо не піклуватися про умови проживання, на майбутні покоління чекає невтішне життя і взагалі можна поставити під сумнів існування людей на Землі. Причиною такої ситуації, в першу чергу, виступає проблема утилізації відходів. На превеликий жаль, як зазначає Матушевська Н.Р., Україна є лідером серед європейських країн за кількістю відходів на душу населення.

Дослідженням даного питання займаються ряд вчених, серед яких: Матушевська Н.Р., Крупка Н.О., Лотоцька-Дудик У.Б., Сілонова Н.Б., Черкашина М.К., Власова Г.І., Крилюк В.М., Шаго Є.П., Єфремова О.О. та ін.

У національному законодавстві поняття відходів визначено у ст. 1 Закону України «Про відходи» (далі – Закон України), а саме – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Утворення, збір, накопичення, зберігання і первинна обробка відходів – складові частини технологічного процесу. Тому, як радить І.В. Васильківський, діяльність природокористувачів повинна бути спрямована на скорочення об'ємів (маси) утворення відходів, впровадження безвідхідних технологій, перетворення відходів у вторинну сировину та одержання додаткової продукції. Відповідно до ст. 1 Закону України: утилізація відходів – це використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів. Але в той же час на цьому закінчується нормативно-правове врегулювання процесу утилізації відходів, порядку та способів його здійснення.

Як зазначають А.С. Сас та Т.Б. Шилович, на рівні європейських країн, це питання вирішується переважно шляхом видання Директив ЄС які надають рекомендації для впровадження різних способів, наприклад різноманітних економічних методів та утвердження більш жорстких екологічних обмежень для заохочення підприємств, що надають послуги з вивозу та утилізації побутових відходів до більш ефективніших та екологічних способів переробки.

Окрім того, Скрипник А.В., враховуючи світовий досвід, вважає що найбільш ефективними видами утилізації є: 1) спалювання, 2) пресування в паливні брикети, 3) піроліз, 4) використання біотехнологій, 5) гідрогенізація. Всі ці способи без сумніву мають як переваги, так і недоліки. Найбільш сприятливим для України на сьогодні напевно є використання пресування у брикети, проте для застосування цього методу варто здійснити наступні кроки: провести можливість заміну предметів одноразового використання, запровадити систему сортування сміття серед населення, відмовитися від зайвого запаковування.

Отже, дана проблема в Україні безумовно потребує вжиття негайних заходів та впровадження ефективних дій щодо врегулювання утилізації відходів. Тому що ситуація є чи не найгіршою в Європі, та може згодом привести до незворотних наслідків та екологічної катастрофи. Необхідно, перш за все, врахувати зарубіжний досвід та імплементувати його до національного законодавства, визначивши детально процес поводження з відходами.

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Моспан М.Д.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

На сьогодні фармацевтичний ринок України достатньо насичений лікарськими засобами. Однак у умовах вільного ціноутворення рівень торговельних надбавок на них коливається в межах 15-20%, а в деяких випадках може досягати і 200%, саме тому, з метою забезпечення доступу населення до лікарських засобів, виникає потреба у регулювання їх цін.

Питання здійснення регулювання цін на лікарські засоби досліджувалося багатьма науковцями, зокрема такими як: І. Б. Дутчак, Є.Г. Книш, А. С. Немченко, Н.І. Сінча та ін.

Відповідно до ст. 189 Господарського Кодексу України ціна – це виражений у грошовій формі еквівалент одиниці товару (продукції, робіт, послуг, матеріально-технічних ресурсів, майнових та немайнових прав), що підлягає

продажу (реалізації), який повинен застосовуватися як тариф, розмір плати, ставки або збору, крім ставок і зборів, що використовуються в системі оподаткування.

Суб'єкти господарювання використовують у своїй діяльності вільні та державні регульовані ціни.

Вільні ціни діють на ринку за умови відсутності державного регулювання ціни, під яким слід розуміти діяльність держави, яка спрямована на встановлення та збереження такого рівня ціни, що здатний забезпечити як рентабельну діяльність суб'єктів господарювання, так і вільний доступ до лікарських засобів [1, с. 504].

В європейських країнах поширена практика використання як вільних так і регульованих ціни на лікарські засоби. Вільне ціноутворення стосується тих препаратів, щодо яких не передбачається пільг чи компенсації. Щодо тих лікарських засобів, вартість яких підлягає компенсації за рахунок коштів бюджетів чи фондів медичного страхування, діє державне регулювання [2, с.267].

В Україні державне регулювання ціни на лікарські засоби забезпечується, перш за все, встановленням граничних надбавок до ціни на лікарський засіб. Так, Постановою КМУ від 17.10.2008 р. № 955 «Про заходи щодо стабілізації ціни на лікарські засоби і виробу медичного призначення» встановлено граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 25 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків. Постановою КМУ від 25 березня 2009р. № 333 «Деякі питання державного регулювання ціни на лікарські засоби і виробу медичного призначення», визначено механізм формування ціни на лікарські засоби щодо яких запроваджено державне регулювання, для реалізації суб'єктом господарювання на внутрішньому ринку з урахуванням граничних постачальницько-збутових і торговельних (роздрібних) надбавок.

Важливим етапом у здійсненні ціноутворення на лікарські засоби стало прийняття Постанови КМУ «Про реалізацію пілотного проєкту щодо запровадження державного регулювання ціни на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою» від 25.04.2012 р. Даний проєкт надав можливість здійснити державне регулювання ціни на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою шляхом встановлення граничного рівня оптово-відпускних ціни на такі засоби, а також відпрацювати механізм часткового відшкодування їх вартості за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Запровадження референтних ціни на ліки є досить прогресивним кроком у сфері державного регулювання ціни на лікарські засоби, оскільки досвід європейських країн з питань ціноутворення та компенсації вартості лікарських засобів доводить, що система референтних ціни - це найефективніший метод державного регулювання ціни на лікарські засоби. Тому, уряд в подальшому має продовжити запровадження референтних ціни на лікарські засоби.

Список використаної літератури:

1. Олефір А. О. До проблеми господарсько-правового регулювання ціни на продукцію охорони здоров'я в державних закупівлях / А. О. Олефір // Форум права. – 2012. – № 2. – с. 503–510.
2. Дутчак І.Б. Державне регулювання ціни на фармацевтичному ринку України / І.Б. Дутчак // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип. 25. – с. 266-272.

*Моспан М.Д.,
студентка 45 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Землі оздоровчого призначення – це особлива категорія земель. Вони мають велику цінність для населення, адже завдяки своїм природнім властивостям здатні підтримувати відповідний стан здоров'я людей та впливати на нього.

Дослідженням даної теми займалися Ю. С. Петлюк, І. Федорович, О. М. Ткаченко, А. Мельник та інші науковці.

Відповідно до ч. 1 ст. 47 Земельного кодексу України: землі оздоровчого призначення – це землі, що мають природні лікувальні властивості, які використовуються або можуть використовуватися для профілактики захворювань і лікування людей.

Природна лікувальна властивість земель оздоровчого призначення виражається у наявності на території цих земель природних лікувальних ресурсів (мінеральних вод, лікувальних грязей тощо), які певним чином здатні здійснювати медичну реабілітацію, профілактику та лікування захворювань населення (ст. 1 Закону України «Про курорти»).

Відповідно до ч. 2 ст. 48 Земельного кодексу України та ст. 1 Закону України «Про курорти»: на землях оздоровчого призначення знаходяться курорти та лікувально-оздоровчі місцевості. Також, до земель оздоровчого призначення можна віднести землі на яких знаходяться водні об'єкти, які віднесені до категорії лікувальних, так як вони використовуються виключно у лікувальних та оздоровчих цілях (ч. 1 ст. 63 Водного кодексу України).

Курорти – це освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, необхідні для їх експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури, використовуються з метою лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації і підлягає особливій охороні (ст. 1 ЗУ «Про курорти»), а лікувально-оздоровча місцевість – це природна територія, що має мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропу лиманів та озер, кліматичні та інші природні умови, сприятливі для лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань (ст. 1 ЗУ «Про курорти»). Таким чином проаналізувавши законодавчу базу можна сказати, що подібність лікувально-оздоровчих місцевостей та курортів виражається у наявності у їх межах природних лікувальних ресурсів. А наявність у складі курортів об'єктів інфраструктури, які використовуються населенням у лікувальних та профілактичних цілях є головною відмінністю курортів та лікувально-оздоровчих місцевостей.

Землі оздоровчого призначення можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності (ч. 1 ст. 49 Земельного кодексу України). Курорти за характером природних ресурсів поділяються на курорти загальнодержавного (мають цінні та унікальні природні лікувальні ресурси) та місцевого значення (мають загальнопоширені природні лікувальні ресурси). Відповідно до законодавства України курорти та лікувально-оздоровчі місцевості на своїй території мають зони та округи санітарної охорони. Округи санітарної охорони поділяються на зону суворого режиму (включає

родовища лікувальних грязей, мінеральні озера, пляжі та лимани), зону обмежень (території санаторно-курортних закладів, природні та штучні сховища лікувальних і мінеральних вод), зону спостережень (лісові насадження навколо курортів) (ст. 31-33 Закону України «Про курорти»)

Отже, землі оздоровчого призначення виконують важливу оздоровчу та лікувальну функції. Саме завдяки наявності земель оздоровчого призначення можна здійснювати лікування, медичну реабілітацію та профілактику захворювань населення. Використання земель оздоровчого призначення здійснюється у порядку визначеному чинним законодавством, на територіях відповідних земель забороняється діяльність, яка суперечить їх цільовому призначенню або може негативно вплинути на їх природні лікувальні властивості.

*Недбайло М.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Спеціальні режими господарювання являються одним з інститутів господарського права, який включає в себе норми, що регулюють як організаційно - господарські, так і виробничо-господарські відносини.

Л.В. Таран наголошує на тому, що спеціальний режим господарювання — це особливий порядок правового регулювання певних загальних відносин, який встановлюється до конкретного кола суб'єктів або суб'єктів сфери їхньої діяльності і який відрізняється від загального режиму або пільговою, або обмежувальною направленістю регулювання, обумовленого публічним інтересом, відображеного в усіх елементах його механізму, через гарантії, пільги, форми державної підтримки, обмеження, заборони і додаткові підстави юридичної відповідальності.

Господарський кодекс України зазначає, які саме режими відносяться до спеціальних, а тобто: вільні економічні зони, концесії, виключна морська економічна зона, прикордонна територія, санітарно-захисні та інші охоронні зони, режими господарювання в умовах надзвичайного та воєнного стану.

Особливе місце серед спеціальних режимів господарювання посідають вільні економічні зони. Використання вільних економічних зон має важливе значення для країни, а саме: залучення інвестицій та їх використання, активізація спільної з іноземними інвесторами підприємницької діяльності з метою збільшення експорту товарів, впровадження ринкових методів господарювання, розвиток ринку, соціально-економічний розвиток України.

В Україні під вільною економічною зоною розуміють частину території, на якій встановлено і діє спеціальний правовий режим економічної діяльності. У більшості випадків створення і функціонування вільної економічної зони здійснюється на основі внутрішнього законодавства. Міжнародні договори про нормалізацію торгівлі та встановлення економічних зв'язків є другорядними, додатковими, що дозволяє найбільш повно реалізувати завдання і мета створення вільної економічної зони.

Вперше в Україні в 1995 році було створено першу вільну економічну зону «Сиваш» пізніше вільна економічна зона «Порт Крим» потім «Донецьк» і «Азов», вільна економічна зона «Славутич», «Закарпаття», «Яворів», «Курорт-поліс Трускавець», «Інтерпорт Ковель», «Миколаїв», «Порто-франко». Кожна з цих зон має на меті встановлення окремих пільг та гарантій, під ними розуміються митні, податкові, фінансові. Кожна вільна економічна зона має власний правовий режим. Він проявляється в наявності документів що регламентують діяльність саме цієї зони, навіщо саме створювалася ця зона та з якою метою, наявністю повного переліку умов, при дотриманні яких на суб'єкти господарювання поширюється особливий правовий режим, і вони стають суб'єктами, в установленні спеціального керівного органу та встановленні терміну існування вільної економічної зони.

Кожна вільна економічна зона має власний пріоритет, на основі якого здійснюється її функціонування. Ст. 3 Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» визначає типи спеціальних економічних зон, які можуть бути створені в Україні, а саме: вільні економічні зони і порти, експортні зони, транзитні зони, митні склади, технологічні парки, технополіси, комплексно-виробничі зони, туристично-рекреаційні зони, страхові зони, банківські зони.

Отже, створення вільних економічних зон на території України дуже важливе за для залучення інвестицій та їх ефективного застосування та розвитку інфраструктури ринку України.

*Недбайло М.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

До земель рекреаційного призначення, відповідно до ст. 50 Земельного кодексу України належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів.

Для відпочинку та оздоровлення залучаються землі незалежно від виду. Оздоровленням вважається сукупність спеціальних засобів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, основою спрямування яких є покращення та зміцнення фізичного і психічного стану здоров'я. Саме тому, проблемою є управління та використання земель рекреаційного призначення. Законодавство України не достатньо врегульовує питання, яке стає все більш явним щодня. Зазначені землі мають врегульовуватися особливим правовим режимом управління, його можна встановити шляхом заборон та обмежень певної діяльності.

На думку, О. Я. Лазор за для раціонального і цільового використання земель рекреаційного призначення їх варто поділити на групи, а саме: 1) з посиленою охороною 2) з пізнавальними можливостями 3) для відпочинку та відвідування 4) для господарського призначення

Землі рекреаційного призначення включають в себе земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст, сіл та селищ баз відпочинку, навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас, пансіонатів, місць для зайняття фізичною культурою та спортом, туристичних баз, кемпінгів, стаціонарних і наметових таборів, будинків рибалок і будинків для мисливців, дитячих туристичних станцій, дитячих та спортивних таборів, інших аналогічних об'єктів, а також земельні ділянки, надані для дачного будівництва і спорудження інших об'єктів стаціонарної рекреації.

Отже, серед основних напрямків використання земель рекреаційного призначення можна виокремити організацію відпочинку населення. Для цього наявними є природні умови: земельні ділянки суходолу і водних ресурсів, саме це сприяє покращенню фізичного стану здоров'я, психологічному відпочинку та духовному розвитку особистості.

Нога П.П.,
студент групи ФАРМ-1
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИБОРУ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ ТА ДОСЛІДНИКА СПОНСОРОМ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Клінічне випробування лікарських засобів, як науково-дослідна робота, є позитивним явищем. Це зумовлено тим, що невиліковно хворі, тяжко хворі чи хворі на орфанні захворювання мають доступ до інноваційних лікарських засобів безкоштовно. Свою зацікавленість у клінічних випробуваннях має і держава. Для держави – це інвестиції, розвиток фармацевтичної галузі, тощо.

Зважаючи на це, потенційний дослідник повинен мати уявлення як саме відбувається процедура обрання клінічної бази та дослідника. За даними Департаменту експертизи матеріалів доклінічних та клінічних випробувань Державного експертного центру МОЗ України в 2015 році в Україні було проведено 202 клінічних випробування. Це лише 10-15 % від існуючих можливостей українських клінічних баз [1].

В наказі МОЗ України «Про затвердження Порядку проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типового положення про комісії з питань етики» від 23.09.2009 № 690 міститься загальне положення, що вибір дослідників та лікувально-профілактичного закладу покладається на спонсора (п.3.4). Процес вибору клінічної бази та спонсора можна умовно розділити на декілька етапів:

1. На стадії планування спонсор розглядає декілька клінічних баз для проведення клінічного випробування, порівнює їх дослідницькі можливості та здійснює «оціночні візити». На цьому етапі важливо довести переваги клінічної бази. В Україні є значний пул кваліфікованих дослідницьких центрів (більше 50), вибір з яких компанії-спонсори робили за наступними критеріями: наявний досвід та кваліфікація дослідницької команди, доступ до набору пацієнтів із необхідною нозологією, можливість залучення персоналу для адекватного виконання завдань, пов'язаних із проведенням дослідження, оперативність вирішення питань (в тому числі збору документації), наявні обладнання, лабораторії та приміщення для процедур дослідження [2].

2. Після «оціночних візитів» спонсор розпочинає етап переговорів. На цьому етапі з'ясовуються питання спеціалізації, наукової підготовленості, сфери інтересів, зацікавленості і готовності до проведення випробування, наявність досвіду у проведенні подібних досліджень, знання дослідником вимог Належної клінічної практики (GCP) і Гельсінської декларації, тощо. Етап переговорів надзвичайно важливий оскільки, по-перше, дозволяє врегулювати питання, які законодавчо невизначені або суперечливі, по-друге, спонсор отримує об'єктивну інформацію (на підставі якої здійснює вибір).

3. Після співбесіди спонсор остаточно визначає клінічну базу та дослідника. Він надає останньому матеріали (документи) на ознайомлення (обов'язково має бути надано протокол клінічного випробування та брошура дослідника). Відкриття документів досліднику (які є власністю спонсора) супроводжується підписанням угоди про конфіденційність.

4. Обговорення отриманих документів розпочинає четвертий етап. На ньому обговорюється лікарський засіб, вимоги Протоколу, вимоги GCP, вимоги українського законодавства, вносяться пропозиції та зміни до поданих документів, складається план дослідження, тощо.

5. Після всіх вищезгаданих процедур спонсор і дослідник повинні підписати договір та Протокол про проведення клінічного випробування.

Таким чином, ми розглянули лише початковий етап клінічного випробування лікарського засобу, а саме – обрання спонсором дослідника. Така складна і довготривала процедура розрахована на досягнення балансу інтересів між спонсором, дослідником та органами державного контролю.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

Список використаної літератури:

- 1) Інформаційна довідка щодо проведення експертизи матеріалів клінічних випробувань лікарських засобів за 2015 рік. [Електронний ресурс] // ДП «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України». – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/ekspertiza-materialiv-doklinichnikh-ta-klinichnikh-viprobuvan/aktualna-informatsiya>.
- 2) Орловська К. Клінічні дослідження в Україні: реалії та перспективи [Електронний ресурс] / К. Орловська // Щотижневик "Аптека". – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.apteka.ua/article/385784>.

Нога П.П.,
студент 5 курсу групи ФАРМ-1
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

НЕДОСКОНАЛІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ОБХІД ЗАКОНУ» В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Однією з умов правильного розуміння, а в подальшому і застосування, положень закону є наявність спеціального понятійного апарату (термінології).

Так, у п. 9 ч.1 ст. 1 Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 №2709-IV зазначено, що обхід закону – це застосування до правовідносин з іноземним елементом права іншого, ніж право, передбачене відповідним законодавством. Важливість цього законодавчого положення полягає в тому, що на підставі вищевизначеного визначення ми надаємо оцінку діям осіб та застосовуємо наслідки, передбачені ст. 10 Закону (нікчемність правочину та застосування права, яке підлягає застосуванню відповідно до норм Закону), за умови якщо в діях осіб вбачається обхід закону. Зважаючи на такі наслідки, зміст визначення поняття «обхід закону» є невдалим,

оскільки: 1) він вступає в суперечність із принципом автономії волі сторін, який закріплений у ст. 5 Закону; 2) не містить всіх ознак, які характерні для інституту обходу закону.

Інститут обходу закону не є новим явищем в правовій дійсності (відомий з 1878 року), а тому в доктрині міжнародного приватного права вже сформовані його основні ознаки, які не відображає визначення, закріплене в Законі.

Більшість дослідників стверджують, що склад обходу закону включає в себе два елементи: 1) об'єктивний – свідоме привнесення до складу правовідносин іноземного елемента, що має наслідком зміну їх підпорядкування; 2) суб'єктивний – зазначена зміна правопорядків здійснена штучно та навмисно [1, с. 161].

Під обхід закону можна підвести будь-які дії щодо обрання сторонами правопорядку, відмінного від національного, а це суперечить положенням ст.ст. 5, 32, 43 Закону, які базуються на принципі автономії волі. Питання про обхід закону не виникає у сфері диспозитивного колізійного регулювання, насамперед, у тих сферах міжнародного приватного права, в яких діє автономія волі [2, с. 72-73]. Таким чином, обхід закону направлений на уникнення дотримання імперативних норм матеріального права національного правопорядку з одночасним уникненням протиправності.

Зважаючи на досить своєрідну законодавчу інтерпретацію поняття «обхід закону», судова практика є недосконалою та суттєво звужує права учасників правовідносин. Зокрема у п. 9 Постанови пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» від 24.10.2008 № 13 зазначається, що у разі укладення акціонерами – іноземними юридичними або фізичними особами – угоди (правочину) про підпорядкування відносин між акціонерами, а також між акціонерами та акціонерним товариством щодо діяльності товариства, іноземному праву, такий правочин є нікчемним.

Таким чином, невдале законодавче визначення поняття «обхід закону» призводить до небажаних наслідків його застосування, які сприймаються як санкція за відступлення від національного правопорядку, хоча його юридична природа зводиться до обмеження зловживання правом. Недосконалість цього визначення призводить до того, що для надання правової оцінки діям особи доводиться звертатися не до правових норм, а до положень доктрини, яка не є джерелом права в нашій країні. У цьому сенсі актуалізується необхідність законодавчих змін п. 9 ч.1 ст. 1 Закону №2709-IV. На наш погляд, більш досконалим є наступне визначення: обхід закону – це свідоме дія учасників правовідносин, яка полягає у штучній прив'язці до правопорядку іноземної країни, з метою уникнення дії імперативних норм, яким вони підпорядковані.

Науковий керівник: – к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Список використаної літератури:

- 1) Боярський Є.Д. Проблеми законодавчого визначення обходу закону в міжнародному приватному праві України / Є.Д. Боярський // Приватне право і підприємництво. – 2015. – № 14. – С. 161-164.
- 2) Кудашкин В. В. Актуальные проблемы доктрины обхода закона в МЧП / В. В. Кудашкин. // Законодательство. – 2004. – №41. – С. 63-75.

*Павліченко В.О.,
студент 43 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ

На сьогодні, якщо звернути увагу на стрімкий розвиток земельних відносин в нашій державі, можна спостерігати зростання кількості правопорушень у даній сфері, а саме таких як протиправний перевод земель із однієї категорії до іншої, самовільним відхиленням від проектів землеустрою, нецільовим використанням земельних ресурсів, ухиленням від державної реєстрації земельних ділянок тощо. Поширеним явищами є недбале та нераціональне використання земельних ресурсів, що призводить до погіршення та занедбання їх стану.

Також, як вважає науковець Ю.В. Іщук, ефективність охорони та використання земель в Україні значно нижча, ніж у середньому в Європі. Основними причинами низької віддачі земельного потенціалу в Україні є: тривале безгосподарне ставлення до землі, недосконала технологія обробки землі та виробництва сільськогосподарської продукції, неврахування науково-обґрунтованих методів ведення землеробства, невиконання природоохоронних, комплексно-меліоративних, протиерозійних та інших заходів по збереженню земель, а також недосконалість чинного законодавства України.

Отже, питання про правову охорону земель завжди є актуальним, незалежно від політичної ситуації в країні, економічних тенденцій та розвитку суспільства. Негативні показники розвитку країни в сфері господарсько-правових відносин та погіршення екологічної ситуації загострюють проблему правової охорони земель.

Законодавче забезпечення правової охорони земель в Україні складає: Конституція України, Земельний кодекс України, Закон України «Про охорону земель», Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» тощо. Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про охорону земель»: охорона земель – це система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

На думку О.С. Лисанця важливими напрямками правової охорони земель від забруднення та засмічення повинне бути ведення обліку відходів та їх паспортизація, системний моніторинг стану природних ресурсів. Для своєчасного реагування на виявлені випадки поступового забруднення та псування земель в Україні необхідно використовувати дані екологічної експертизи, обстеження та прогнозування подальшого розвитку негативних явищ у сфері охорони земель.

Якщо звернутися до роботи вченого У.В. Антонюка, який вважає, що європейський та міжнародно-правовий досвід охорони навколишнього середовища в цілому і земель зокрема свідчить про відсутність комплексних і універсальних землеохоронних норм, які б цілісно стосувалися проблеми охорони земель, але охорона земель розглядається або як складова обмежень при здійсненні господарської діяльності, або у контексті відшкодування

екологічної шкоди, забруднення навколишнього середовища; управління відходами, використання небезпечних речовин, застосування пестицидів, боротьби з опустеленням тощо.

Таким чином вдосконалення чинного законодавства в даній сфері та його ефективна правова регламентація, врахування європейського та міжнародного досвіду є визначальними чинниками підвищення правової охорони земель та забезпечення їх належного та раціонального використання через призму національного правового механізму.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Павліченко В.О.,
студент 43 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ АКЦІОНЕРІВ В ПРОЦЕДУРІ ПОГЛИНАННЯ АТ: ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ

Невизнання, порушення або реальна загроза порушення прав і законних інтересів акціонерів є підставою захисту. Реалізація ж права на захист не можлива без сукупності способів. У цьому аспекті актуальним є дослідження способів захисту прав та інтересів акціонерів при поглинанні акціонерного товариства.

Найбільш класичною класифікацією є поділ їх за сферою застосування на загальні та спеціальні. До загальних (універсальних) способів захисту прав акціонерів та їх законних інтересів, слід віднести, передбачені ст. 20 ГК України, зокрема визнання наявності або відсутності прав, визнання повністю або частково недійсними актів та угод, відновлення становища, яке існувало до порушення прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, припинення дій, що порушують право або створюють загрозу його порушення; відшкодування збитків; застосування санкцій, тощо.

Окремий інтерес представляє класифікація Є.Ю. Асташкіної, яка сформувала самостійну систему способів захисту. Зокрема, нею виділяються такі групи способів захисту прав акціонерів: 1. Способи захисту, застосування яких дозволяє підтвердити або посвідчити право, змінити або припинити правовідношення. До цієї групи належать визнання права на акцію, примусове виконання товариством зобов'язань засновників, пов'язаних із створенням акціонерного товариства; примусове виконання товариством зобов'язань по виплаті оголошених дивідентів, а також по наданню частки майна при ліквідації; припинення або зміна акціонерного правовідношення шляхом викупу належних акціонеру акцій; скасування запису в реєстрі акціонерів; 2. Способи захисту, застосування яких дозволяє попередити або припинити порушення прав акціонерів: припинення дій, що порушують право акціонера або створюють загрозу його порушення (не вчинення перешкод при здійсненні прав акціонера); визнання недійсними відомості реєстродержателям запису у реєстр акціонерів; вимога про надання акціонерним товариством інформації про діяльність товариства і внутрішніх документів; визнання недійсними рішень загальних зборів акціонерів товариства; визнання недійсними рішення виконавчого органу (правління) про відмову в скликанні зборів, визнання недійсним акту ДКЦПФР; стягнення неустойки за невиконання зобов'язань по оплаті акцій;

Адміністративні способи захисту прав та законних інтересів акціонерів при поглинанні акціонерних товариств здійснюються уповноваженими державними органами, зокрема, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України та її територіальними органами, з метою відновлення та/або визнання прав і законних інтересів акціонерів при реальній загрозі чи у випадку їх порушення та/або оспорування при поглинанні, а також з метою впливу на правопорушника.

Нарешті, під судовими способами захисту прав та законних інтересів акціонерів при поглинанні акціонерних товариств розуміються дії та прийоми, за допомогою яких суд здійснює відновлення та/або визнання порушених та оспоруваних прав і законних інтересів акціонерів, а також вплив на правопорушника.

Вважаємо, що остання із проаналізованих вище класифікацій надає змогу охопити значну частину відносин, у яких приймає участь акціонер, і допомагає більш детально проаналізувати та узагальнити способи захисту прав та законних інтересів акціонерів при поглинанні акціонерних товариств.

*Перепелиця Б.В.,
студент 45 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВА ПРИРОДА ДИЛЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Ринок цінних паперів є найефективнішим сегментом фінансового ринку, а суб'єкти, що здійснюють професійну торгівельну діяльність на ринку цінних паперів, виступають його найважливішими елементами. Для успішної реалізації останніми своїх функцій необхідне чітке розуміння правового статусу суб'єктів фондового ринку, серед яких помітне місце належить учасникам дилерської діяльності. Більшість дослідників охоплюють останніх поняттям «фінансове посередництво» з огляду на зміст відносин, що виникають в межах дилерської діяльності та її економічну сутність. Проте така позиція наразі видається сумнівною та підлягає перегляду. Серед науковців, що займалися дослідженням вищезазначеного питання Б.М. Орленко, В. В. Резнікова, О. В. Кологойда, Л.О. Лісова та інші.

Відповідно до п.3 ст.333 Господарського кодексу України фінансовим посередництвом є діяльність, пов'язана з отриманням та перерозподілом фінансових коштів, крім випадків, передбачених законодавством. Фінансове посередництво здійснюється установами банків та іншими фінансово-кредитними організаціями [1].

Торгівля цінними паперами є видом посередницької діяльності на фондовому ринку України. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає: брокерську діяльність; дилерську діяльність; андеррайтинг; діяльність з управління цінними паперами (ч.1 ст. 17 Закону «Про цінні папери та фондовий ринок»)[2].

Відповідно до ч.4 ст.17 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» дилерська діяльність укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу, крім випадків, передбачених законом [2].

Б.М.Орленко визначає дилерську діяльність господарсько-торгівельною, називаючи такі її основні ознаки як: 1) особливий суб'єктний склад; 2) стандартизованість угод, які укладаються дилером; 3) особливий територіальний склад здійснення дилерської діяльності; 4) ліцензійний характер дилерської діяльності на фондовій біржі; 5) обов'язковість

участі в саморегульній організації (СРО) та/або об'єднанні професійних учасників ринку цінних паперів (ОПУ) [3, с.38].

Так, розкриваючи першу ознаку важливим є посилання на частину 1 ст.17 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» якою визначено, що торговець цінними паперами може провадити дилерську діяльність, якщо має сплачений грошовими коштами статутний капітал у розмірі не менш як 500 тисяч гривень [2]. Типовість договорів є наступною ознакою дилерської діяльності, так як сторони такого договору не укладають кожного разу новий договір, а користуються типовими для конкретної фондової біржі договорами, що відповідає Положенню про функціонування фондових бірж, затверд. Рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 № 1688 [4]. Третя визначальна ознака досліджуваної діяльності полягає у тому, що місцем здійснення дилерської діяльності можна визначити приміщення фондової біржі, а предметом, стосовно якого здійснюється дилерська діяльність та укладаються біржові угоди, – цінні папери. Дилерська діяльність підлягає ліцензуванню Національною комісією із цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), що також виокремлює її з-поміж інших. І останньою особливістю є обов'язковість участі саморегульній організації та/ або об'єднанні професійних учасників ринку цінних паперів, що передбачена п. 1 Р. II Рішення НКЦПФР № 819 від 14.05.2013р.[3, с.38].

Досліджуючи дилерську діяльність В. В. Резнікова та О. В. Кологойда співставляють її з брокерською, називаючи брокера «чистим» посередником на ринку цінних паперів, натомість дилера зараховують до числа посередників лише з огляду на економічну сутність його діяльності. Так звані «дилерські послуги» – не що інше, як систематична торговельна діяльність, головним змістом якої є купівля-продаж цінних паперів за власний рахунок. Дилери діють на ринку цінних паперів від свого імені, виражаючи власну волю та власні інтереси. При придбанні дилером цінних паперів до нього переходить право власності на них (під час їх продажу дилер, відповідно, поступається правом власності). Він відкриває і веде свої власні рахунки в депозитарії, розрахунково-клірингових установах [5, с.116].

Як зазначає Л.О. Лісова посередницька діяльність дилера не може мати місце в рамках здійснення ним повноважень дилера, оскільки відсутні традиційні для посередництва ознаки, а зокрема дія в інтересах третіх осіб (клієнта). Дилер діє від власного імені, однак це не є визначальною рисою його правового статусу, адже брокер за договором комісії також може діяти від власного імені. Визначальним для дилера є те, що він діє ще у власних інтересах і за власний рахунок, навіть якщо відповідні кошти є кредитними і залучалися спеціально для реалізації окремих фінансових операцій на фондовому ринку [6, с.27].

Отже, з'ясувавши зміст поняття «дилерська діяльність» та її ознаки, можна зробити висновок про неможливість розгляду останньої в рамках посередництва. Дилер виступає самостійним учасником досліджуваних відносин, що діє на власний розсуд та від свого імені, не враховуючи інтереси третіх осіб, економічним змістом діяльності якого є купівля цінних паперів за власний рахунок з метою перепродажу.

Список використаної літератури:

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України – 2003. – № 18. – Ст. 144.
2. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268 (зі змінами).
3. Б.М. Орленко. Особливості здійснення дилерської діяльності на фінансовому ринку / Б.М. Орленко/ Підприємництво, господарство і право. – 2016. - №7. – с. 37-43.
4. Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж : Рішення НКЦПФР від 22.11.2012 № 1688 : ред. від 01.01.2016. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 100.
5. Резнікова В.В. Види посередницької діяльності на фондовому ринку / В.В. Резнікова, О.В. Кологойда / Вісник Вищої ради юстиції. – 2013 - №2(14). – с.108-124.
6. Лісова Д. О. Торговці цінними паперами як суб'єкти господарських правовідносин : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Д. О. Лісова ; кер. роботи В. М. Пашков ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2016. – 212с.

*Перепелиця Ю. В.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ «НЕДОБРОСОВІСНОЇ У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРАВІ

Поява на ринку великої кількості суб'єктів господарської діяльності та постійна боротьба між ними за споживача спричинили появу поняття “недобросовісної конкуренції”.

Відповідно до статті 1 Закону України “Про захист від недобросовісної конкуренції” недобросовісна конкуренція – це будь-якідії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності. Законодавством України недобросовісна конкуренція заборонена. Суб'єкти господарювання, які використовують недобросовісну конкуренцію порушують принципи Конституції України та господарського права щодо недопущення недобросовісної конкуренції при здійсненні підприємницької діяльності, а також несуть відповідальність.

Відповідно до статті 10 Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року актом недобросовісної конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових і торговельних справах. Заборонені дії, які будь-яким способом здатні викликати змішування торговельної діяльності конкурента, а також неправильні ствердження при існуванні комерційної діяльності, що здатні дискредитувати підприємство. Антимонопольний комітет України, а також його територіальні відділення у справах про недобросовісну конкуренцію приймають обов'язкові для виконання рішення про: визнання факту недобросовісної конкуренції; припинення недобросовісної конкуренції та накладання штрафів.

Відповідно до пункту 11 Оглядового Листа Вищого Господарського суду України 22.10.2008 N 01-8/634 “Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням конкурентного законодавства” будь-якідії, які здатні викликати змішування стосовно підприємства, товарів чи промислової або торговельної діяльності конкурента можуть бути визнані актом недобросовісної конкуренції, так як вони суперечать чесним звичаям у господарській діяльності. За українським законодавством недобросовісної конкуренцією визнаються: неправомірне використання імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки суб'єкта господарювання, який раніше почав

використовувати їх або схожі на них позначення у господарській діяльності, що призвело чи може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта господарювання; копіювання зовнішнього вигляду виробу; неправомірне використання товару іншого виробника; порівняльна реклама, що містить порівняння з товарами, роботами, послугами чи діяльністю іншого суб'єкта господарювання; дискредитація суб'єкта господарювання, що є конкурентом; схилення до бойкоту суб'єкта господарювання; схилення постачальника до дискримінації покупця (замовника); досягнення неправомірних переваг у конкуренції та інше.

Отже, використання суб'єктами господарювання недобросовісної конкуренції при здійсненні підприємницької діяльності в Україні є поширеним явищем. Недобросовісна конкуренція спрямована на завдання шкоди конкуренту, спричинити збитки та зміщення конкурента з ринку.

*Плющова А.І.,
Студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім.Ярослава Мудрого*

ЗАСАДИ ГОСПОДАРЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Право на охорону здоров'я є базовим в системі соціальних прав. Здоров'я населення в цілому і кожної людини зокрема, як члена суспільства, має визначальне значення для існування і розвитку держави. Це визнано Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН і Програмою ВООЗ.

Одна із причин недостатньо глибокого опрацювання проблем законодавчого закріплення медичної діяльності в Україні полягає в тому, що на теоретико – методологічному рівні не визначено формулювання основних категорій понять медичного права.

Тому, спочатку, було б доцільним надати визначення «медичного права». Я. Ф. Радиш зазначає, що медичне право – це система правових норм і принципів, якими регулюються суспільні відносини щодо охорони здоров'я населення та здійснення медичної діяльності.

Дещо ширше тлумачить В. Флоря – це сукупність юридичних норм, які, з одного боку, регулюють правовідносини між лікарем і медичною установою, а з другого – між пацієнтом і його родичами, що виникають з приводу надання медичної допомоги та мають на меті запобігання лікарським помилкам і правопорушенням, захист медичного персоналу від відповідальності при обґрунтованому ризику і ненавмисному спричиненні шкоди.

С.Г. Стеценко зазначає, що медичне право – це комплексна галузь права, що включає сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері медичної діяльності, можуть претендувати на більшу правову, етичну та професійну значущість.

У науковій літературі існує дискусія стосовно галузевої приналежності правових норм щодо охорони здоров'я. В.Л. Суховерлий, А.В. Ойзегіна відносять цю сферу до цивільно-правового регулювання. В.С. Андреев, Р.І. Іванова стверджують, що норми медичного права можна віднести до права соціального забезпечення. Проте М.Н. Малєйна розглядає охорону здоров'я як комплексну галузь права.

Медичне право регулює своєрідний комплекс суспільних відносин, які виникають в результаті безпосереднього впливу на людину медичними засобами. Тому, можна стверджувати, що предметом медичного права виступають суспільні відносини, що виникають при наданні медичної допомоги. Всі інші відносини, що пов'язані з медичними, до предмета не входять. Вони відносяться до інших галузей права.

Невипадково фахівці в області медичного права наголошують на конституційно закріпленій можливості кожної людини на створення з боку держави таких умов, за яких можлива реалізація юридичних гарантій у сфері охорони здоров'я та інших чинників, що сприяють зміцненню охорони здоров'я людини.

Коли деякі відносини з медичного права переносяться в господарсько-правову площину, йде акцент на некомерційних засадах діяльності. Але це зовсім не означає, що підриваються принципи господарського права. Така діяльність повинна бути господарською. Проблема у тому, що на сьогоднішній день існує тенденція відсутності цінової визначеності деяких послуг у сфері охорони здоров'я. А тому неможливо побудувати нормальні господарські відносини. Можна стверджувати, що відносини у сфері охорони здоров'я повністю відповідають загальним принципам господарювання, які зазначені у ст.6 Господарського кодексу України. Серед таких принципів можна виділити: забезпечення економічної багатоманітності та рівноправного захисту державою всіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом; захист прав споживачів та безпеки суспільства і держави; захист національного товаровиробника, заборони незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування у господарські відносини.

Принципи господарського та медичного права засновано на їх гармонійному поєднанні та попередженні спорів між ними. Наприклад, медична допомога та медичні послуги повинні бути якісними, ефективними, своєчасними тощо. А дотримання таких принципів означає кореспондування таких господарсько-правових засобів державного регулювання, як ліцензування, сертифікація, стандартизація, регулювання цін і тарифів, надання податкових та інших пільг.

Узагальнюючи все написане вище, можна стверджувати, що актуальність дослідження поєднання господарського та медичного права обумовлена, перш за все, регулюванням відносин, які виникають у процесі господарсько-правового забезпечення здоров'я. Це проявляється через законодавче забезпечення та злагоджений механізм принципів медичного та господарського права, що дає змогу забезпечувати діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також суб'єктів господарювання, що діють з метою одержання прибутку.

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВИКИДАМИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

На сьогоднішній день, проблема забруднення атмосферного повітря викидами транспортних засобів є однією з найбільш актуальних, оскільки транспорт виступає основним джерелом забруднення навколишнього природного середовища загалом та атмосферного повітря, зокрема.

Вказане питання стало предметом вивчення таких дослідників, як: У.Антонюка, В. Бойчука, І. Бригадир, Ю. Краснової, А. Славуцького та ін.

Метою роботи є дослідження окремих аспектів правового врегулювання забруднення атмосферного повітря викидами транспортних засобів.

На думку Ю. Краснової, негативні впливи на стан навколишнього природного середовища пов'язують з поняттям екологічно небезпечної діяльності, а всі проблеми екологічної безпеки на транспорті доцільно розподілити на наступні групи: експлуатація транспорту, утилізація застарілих транспортних засобів, перевезення вантажів та використання транспортної інфраструктури.

Серед головних причин забруднення атмосферного повітря внаслідок експлуатації транспорту є: ввезення в Україну автомобілів, які за кордоном не використовуються внаслідок їх зношеності, а також виробництво вітчизняних марок автомобілів для внутрішнього ринку за застарілими технологіями. Крім того, істотною проблемою у теперішній час є використання пального, так як, перехід на європейські стандарти пального в Україні проходить повільно і не прозоро. Актуальною для України є проблема альтернативних видів пального, оскільки наша держава стала стороною загальносвітового процесу попередження зміни клімату, приєднавшись до Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату від 11.12.1997р.. Близькою до паливної є проблема утилізації застарілих автомобілів, оскільки в Україні парк транспортних засобів є одним з найстаріших у Європі. Враховуючи викладене, українським парламентом ухвалений Закон України «Про утилізацію транспортних засобів», в основу якого покладено комплекс робіт з приймання, зберігання, перевезення, демонтажу та розбирання транспортних засобів на складові частини та елементи і сортування з метою подальшої їх утилізації відповідно до вимог законодавства про відходи (ст. 1).

Окреслюючи екологічні проблеми при здійсненні перевезень вантажів, необхідно зауважити, що в Україні існує ряд проблем щодо компенсації шкоди, в тому числі довілжно, при здійсненні перевезень небезпечних вантажів. У відповідності до ст. 13 Конвенції про цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та внутрішнім водним транспортом від 10.10.1989р., передбачено необхідність обов'язкового страхування або іншого фінансового забезпечення, якщо перевезення небезпечних вантажів здійснюється в межах території країни-учасниці. Проте, вказана Конвенція нашою державою не ратифікована.

Провідну роль у запобіганні негативного впливу транспорту на атмосферне повітря відіграє дотримання вимог екологічної безпеки при будівництві та обслуговуванні стаціонарних об'єктів транспорту (вокзалів, аеродромів, аеропортів, автошляхів тощо). Державною програмою розвитку транскордонного співробітництва на 2011–2015 роки серед основних напрямків виконання була названа модернізація і розвиток наявної транскордонної транспортної мережі для збільшення її пропускної спроможності. Однак такі програмні цілі та необхідність будівництва автошляхів породжує цілу низку екологічних проблем.

Таким чином, як бачимо, у нашій державі існує ряд невирішених екологічних проблем пов'язаних з транспортом, які обумовлені їх негативним впливом на навколишнє природне середовище. Для зменшення несприятливого впливу транспортних засобів на атмосферне повітря, необхідно законодавчо систематизувати існуючі засоби забезпечення екологічної безпеки на транспорті, адаптувавши та гармонізувавши найновіші вимоги міжнародного та європейського законодавства у даній галузі

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДОМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання є рушійною силою економічного зростання, а також формування потенціалу таких суб'єктів, яка здійснюється шляхом пошуку інвестиційних ресурсів, застосуванням ефективних інструментів інвестування, створенням і забезпеченням здійснення збалансованих інвестиційних програм.

Питання інвестиційної діяльності досліджувалося такими науковцями, як: Кібенко О.Р., Кудрявцевою В.В., Омельченко А.В., Федорчук Д.Е., Полатаєм В.Ю., Вінник О.М.

Відповідно до ст. 2 ЗУ «Про інвестиційну діяльність» інвестиційна діяльність – це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

ЗУ «Про інвестиційну діяльність» безпосередньо не вказує на те, що інвестиційна діяльність – це вид господарської діяльності. Це підтверджує ч. 5 ст. 1 ЗУ «Про інвестиційну діяльність», в якій передбачено відповідне коло суб'єктів, до яких належать громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави. Звісно, інвестиційна діяльність може здійснюватися і негосподарюючими суб'єктами, наприклад, шляхом придбання цінних паперів та/або корпоративних прав, але вона має епізодичний, непостійний характер, а тому вкладені інвестиції не можуть характеризуватися як окремо визначений, самостійний вид їхньої діяльності.

В юридичній літературі сформувалися дві позиції стосовно визнання інвестиційної діяльності видом господарської діяльності. Одні вчені підтримують ідею визнання даної діяльності різновидом господарської діяльності, зокрема, Полатай В.Ю. запропонував визначати інвестиційну діяльність як господарську діяльність по накопиченню та вкладенню ресурсів, що можуть бути інвестицією, здійсненню будь-якої діяльності з цими ресурсами, що направлена на отримання прибутку та (або) іншого позитивного результату, управління, контролю та регулюванню цієї діяльності [1, с. 9]. Інші піддають сумнівам кваліфікацію інвестиційної діяльності як виду господарської діяльності на підставі того,

що така діяльність суперечить умовам ч. 1 ст. 3 Господарського кодексу.

Визначення господарської діяльності у ч. 1 ст. 3 ГК України за своїм змістом стосується основної діяльності суб'єктів господарювання, яка пов'язана з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення суб'єкта і забезпечує основну частку його доходу. Але поряд з основною діяльністю суб'єкт господарювання може здійснювати й інвестиційну діяльність. Для непрофесійних інвесторів інвестиційна діяльність спрямована на розвиток його основної діяльності, підпорядкована її цілям і завданням, вона і не може вклатися у визначення господарської діяльності, яке стосується основної діяльності. А для професійних інвесторів інвестиційна діяльність якраз і є основною, і цілком відповідає визначенню ч. 1 ст. 3 ГК України [2, с. 132].

Отже, з вищевикладеного матеріалу можна зробити висновок, що інвестиційна діяльність – це особливий вид господарської діяльності, який полягає в сукупності дій господарського характеру, що вчиняються суб'єктами господарювання, і яка може існувати в трьох вимірах, а саме, коли: 1) інвестиційна діяльність передує будь-якій господарській діяльності; 2) може бути «професійною» інвестиційною діяльністю; 3) суб'єкт господарювання бере участь в інвестиційній діяльності.

Науковий керівник – к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

Список використаної літератури:

1. Полатай В.Ю. Правове регулювання інвестиційної діяльності: Автореф. дис.. канд. юрид. наук: 12.00.04 / В.Ю. Полатай. – Донецьк, 2000. – 18 с.

2. Поєдинок В.В. Інвестиційна діяльність як вид господарської діяльності / В. В. Поєдинок // Право і суспільство - 2013. - № 6.2. - С. 131-135.

*Погорєлкіна А.С.,
студентка 44 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Нерозсудлива політика держави з питань промислового розвитку за минулі роки спричинила кризове становище навколишнього природного середовища та зумовила значні екологічні проблеми, які в свою чергу, впливають на екологічну безпеку, стан якої стає перешкодою для нормального розвитку суспільства.

Питання екологічної безпеки досліджувалося такими науковцями як: Брінчуком М.М., Лагуною А.І., Колбасовим О.С., Реймерсом Н.Ф.

Відповідно до ст. 50 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»: екологічна безпека – це такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Екологічна організація «МАМА-86» вказала на сім головних екологічних проблем, які спостерігаються в Україні, зокрема, такі як: тверді побутові відходи; відходи електричного та електронного обладнання, включаючи відпрацьовані батарейки; небезпечні відходи, включаючи відходи хімічної промисловості; стійкі органічні забруднювачі, включаючи непридатні пестициди; ртутне забруднення і відходи, що містять ртуть; небезпечні хімікати в товарах; використання пластикових пакетів та одноразового посуду [1].

Всі вище зазначені екологічні проблеми негативно впливають на екологічну ситуацію в Україні й викликають такі згубні наслідки як парниковий ефект, кислотні дощі, руйнування озонового шару.

23 січня 2016 року на Всесвітньому економічному форумі був опублікований список країн за індексом екологічної ефективності. У доповідь були включені 180 країн, показники який розраховувалися у двох великих групах: екологічне здоров'я і життєздатність екосистем. За даними показниками Україна порівняно з 2014 роком з 95 місця піднялася на 44 (відповідно в 2014 році – 49 балів, в 2016 році – 79, 69 балів), що вказує на певне зниження рівня навантаження на навколишнє природне середовище та більш раціональне використання природних ресурсів [2].

Україна за свою історію пережила безліч екологічних лих, в число яких входять Чорнобильська катастрофа, складні часи перехідного періоду тощо. У сучасній Україні спостерігається поступове зниження рівня навантаження на навколишнє природне середовище, але все ж таки існують екологічні проблеми, які негативно позначаються на забезпеченні екологічної безпеки та безпосередньо стабільному розвитку екологічної ситуації в країні. Держава в особі керівництва досі відкладає на далекий план проблеми оцінки, підтримки та своєчасного моніторингу екологічних загроз.

Отже, з вищевикладеного матеріалу можна зробити висновок, що одним із пріоритетних напрямів державної політики в Україні повинно стати забезпечення екологічної безпеки, так як це сприятиме сталому розвитку самої країни в сфері екології, збільшенню показників високої якості життя та покращенню якості навколишнього природного середовища в цілому.

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Троцька М. В.

Список використаної літератури:

1. Экологические проблемы Украины – топ-7 // [Электронный ресурс]. –Режим доступа: – <http://www.epochtimes.com.ua/ru/ukraine/society/ekologicheskie-problemy-ukrainy-top-7-114173.html>

2. Список стран по индексу экологической активности // [Электронный ресурс]. –Режим доступа: – https://ru.wikipedia.org/wiki/Индекс_экологической_эффективности

*Подленко І.П.,
студент 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава мдурого*

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Актуальність даного дослідження полягає у тому, що закриття підприємств останнім часом погіршує економічний стан нашої країни. Ця тема є дуже цікавою з точки зору накопичення певного правозастосовного матеріалу, а також з огляду на складність питання ліквідації юридичної особи, яка потребує глибоких юридичних знань, так як на

сьогодні не врегульовано і не закріплене на законодавчому рівні поняття «ліквідація» і існує достатньо підстав для проведення цієї процедури.

Вагомий внесок в розробку теоретичного вирішення даного питання внесли такі науковці, як В.С. Щербін, М. І. Брагінський, В.В. Джуна, І. Радик, А. Бібко та багато інших.

На законодавчому рівні порядок ліквідації юридичної особи встановлено Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та іншими нормативно-правовими актами, особливості підстав ліквідації окремих видів підприємств, регулюються законами щодо цих підприємств.

Науковець М.І. Брагінський, зазначає, що ліквідація означає припинення юридичної особи, проте не означає переказ прав та обов'язків

Припинення суб'єкта господарювання – термін господарського права. Ст. 60 Господарського кодексу визначає порядок ліквідації. До речі, на думку В.С. Щербіни, цей порядок є процесуальним або процедурним. Автор не робить розрізнення між процедурою ліквідації, порядком ліквідації та процесом ліквідації.

Погоджуюся з С.В. Жуковим, що принциповим у контексті досліджуваної проблеми, є визначення понять «процедура ліквідації», «процес ліквідації», «порядок ліквідації». Для цього звернувся до етимологічних понять. Так, процедура означає просування, встановлений порядок ведення, розгляду певної справи. Дещо схожим є визначення поняття порядок, який представляє собою встановлений ким-небудь комплекс послідовних, систематичних дій під час перебігу справи, слідування за чим-небудь. Процес сукупністю послідовних дій для досягнення певного результату. У нормах процесуального права процес є порядком розгляду у суді чи адміністративних органах судових чи інших справ.

Проаналізувавши дані визначення, а також думки вчених, можна сформулювати термін ліквідація. Отже, на мою думку, ліквідація – це добровільна або примусова процедура, в процесі якої юридична особа припиняє свою діяльність, на підставах передбачених Законом, не передбачаючи правонаступництва прав та обов'язків.

На законодавчому рівні закріплено, що юридична особа ліквідується:

- за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами;
- за рішенням суду.

Також закріплені підстави для ліквідації юридичної особи:

– закінчення строку, на який було створено юридичну особу, або після досягнення мети, поставленої при її створенні;

– у зв'язку з визнанням судом недійсною державної реєстрації юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути, а також в інших випадках, передбачених установчими документами;

Процес ліквідації підприємства відповідно до українського законодавства являє собою ряд послідовних дій. Після здійснення всіх заходів ліквідаційного процесу підприємство позбавляється статусу юридичної особи.

Отже, на даному етапі дослідження ліквідації підприємства, можна зробити висновок, що ліквідація підприємства не завжди відбувається, так як наявний випадок того, що боржник може погасити борги, і зможе продовжувати діяльність.

На підставі вищевказаного очевидно, що дати повне визначення поняттю ліквідація уже важко, враховуючи сутність об'єкту, а також залежно від ситуації, а розробка невдалого визначення може спровокувати невірний розвиток науки. Але, все ж таки вважаю, що слід у Господарському кодексі визначити поняття «ліквідація».

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Подолякіна Я.В.,
студентка 45 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ПЛАСТИЧНІЙ ХІРУРГІЇ

На сьогодні значного поширення набувають приватні медичні заклади, які надають послуги у сфері пластичної хірургії. Пластична хірургія не є життєво необхідною, але все ж таки стосується естетичного вигляду особи та при цьому зберігає усі ризики будь-якого хірургічного втручання. Тому важливою гарантією забезпечення належного проведення пластичної операції є саме належне визначення всіх умов договору.

Пластична хірургія являє собою розділ хірургії, що займається оперативним втручанням, спрямованим на усунення деформацій і дефектів будь-якого органу, тканини або поверхні людського тіла [1, с. 19]. Але на сьогодні звернення до пластичної хірургії не обмежується лише необхідністю усунення деформацій та дефектів. Здебільшого звернення до пластичного хірурга обумовлене естетичними потребами, тобто для покращення чи зміни зовнішності. Поняття «пластична хірургія» на законодавчому рівні зафіксоване не визначенням. Крім того не існує навіть такої спеціальності як пластичний хірург, не затверджено ні клінічних стандартів, ні клінічних протоколів за цією спеціальністю. Тобто юридично такого різновиду хірургії як пластична хірургія не існує. Не зважаючи на це, пластична хірургія стрімко розвивається, про що свідчать велика кількість медичних закладів, що пропонують послуги в цій сфері [1, с. 19].

Для виникнення зобов'язання з надання медичного обслуговування пацієнт та відповідний медичний заклад укладають договір, на який поширюється загальні положення цивільного права про правочин та договір. Тому його слід розглядати як домовленість пацієнта та медичного закладу у формі погодженої з медичним закладом згоди пацієнта на надання послуг у сфері пластичної хірургії [1, с. 16]. Істотною умовою будь-якого договору є його предмет. Особливістю предмета договору про надання послуг з пластичної хірургії є неможливість надати стовідсоткову гарантію щодо досягнення бажаного результату, оскільки індивідуальні властивості організму людини досить важко наперед визначити. Крім того, результат надання послуги з пластичної хірургії може не відповідати побажанням особи та її уявленням щодо результату [2, с. 58]. Тому, укладаючи договір про надання послуг пластичної хірургії, необхідно детально визначити очікуваний результат. Ще однією важливою умовою при укладенні даного договору є необхідність зазначення правил та умов, дотримання яких є необхідним для отримання бажаного результату пацієнтом, оскільки часто результат послуги у пластичній хірургії залежить від належних дій з боку пацієнта [3, с. 62]. Як правило укладення договору про надання послуг пластичної хірургії ґрунтується на засадах свободи договору, що передбачає можливість

сторін самостійно визначити умови договору. Однак на практиці виникає ситуація, коли особі надають договір, який уже містить усі умови, а від особи потребується лише підпис. В такому випадку необхідно детально вивчити всі запропоновані умови, щодо предмету договору, прав пацієнта, відповідальності медичного закладу тощо, щоб переконатися у власній правовій захищеності.

Таким чином, надання послуг з пластичної хірургії є досить поширеним у сучасному суспільстві, однак існує досить багато проблем, які потребують вирішення. По-перше, необхідно сформувати належну нормативно-правову базу в цій сфері. По-друге, важливою умовою забезпечення належного надання послуг з пластичної хірургії та забезпечення захисту прав пацієнта є детальне визначення усіх умов договору. Досконале визначення усіх істотних умов договору забезпечить як реалізацію інтересів обох сторін, так і можливість захисту прав пацієнта у випадку неналежного надання послуг з пластичної хірургії.

Науковий керівник – к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Список використаної літератури:

1. Герц А.А. Класифікація договорів про надання медичних послуг / А.А. Герц // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – Вип. 32. – с. 16-20.
2. Майданик Р. Договір про надання медичних послуг / Р. Майданик // Доктрина медичного права. – 2010. - №. 5. – с. 52-66.
3. Герц А.А. Особливості змісту договору про надання медичних послуг у пластичній хірургії / А.А. Герц // Юридичний науковий електронний журнал. – 2015. - № 4. – с. 61-64.

*Подолькіна Я.В.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

РАЦІОНАЛЬНЕ ТА КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ НАДР В АСПЕКТІ ЇХ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

У зв'язку з постійним використанням надр та неможливістю їх поновлення виникає питання щодо раціональної та комплексної діяльності по їх залученню з метою отримання відповідної користі.

Дослідження відповідного питання здійснювали О. М. Олійник, Н. С. Гавриш, О. А. Грицан, Н. Кобецька, Б. Н. Мухітдінов та інші науковці.

Відповідно до ст. 2 Кодексу України про надра [1, Ст. 340] найголовнішими відносинами у сфері надр є забезпечення раціонального, комплексного їх використання для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр. Грицан О. А. зазначає, що охорона надр має у своєму складі сукупність вимог, а саме раціональне використання надр та охорона ділянок надр, які перебувають у експлуатації та не залучені до експлуатації. Раціональне використання надр визначається як охорона надр, яка здійснюється у процесі їх правомірного використання [2, с. 182].

Раціональне використання надр полягає у їх розсудливому використанні зі сторони осіб, забезпечення балансу між екологічними та економічними інтересами суспільства, запобігання негативного впливу на довкілля із сторони людей. Комплексне використання надр включає взаємопов'язане та раціональне використання системи соціальних, економічних та виробничих заходів; взаємодія різних природних ресурсів; спрямування на забезпечення мінеральною сировиною та інших потреб з охорони надр [3, с. 157].

Відповідно до ч. 1 ст. 56 Кодексу України про надра: основними вимогами щодо охорони надр виступають: повне та комплексне геологічне дослідження надр; раціональне вилучення і використання запасів корисних копалин; охорона родовищ корисних копалин; запобігання необґрунтованій та самовільній забудові площ залягання корисних копалин; запобігання забрудненню надр; недопущення шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами, а також інші вимоги.

Також, варто зазначити, що при видобутку та безпосередньому використанні надр потрібно застосувати раціональні та безпечні технології видобутку корисних копалин, а також подальше розміщення корисних копалин. Відповідні заходи потрібно здійснювати для уникнення шкідливого впливу надр на навколишнє природне середовище, а також безпосередньо на здоров'я суспільства.

Отже, однією з найголовніших вимог щодо охорони надр є їх раціональне та комплексне використання. При його здійсненні потрібно дотримуватися відповідних встановлених правил задля уникнення заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян.

Науковий керівник – к.ю.н, доц. Троцька М.В.

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про надра від 27.07.1994р. № 132/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340
2. Грицан О. А. Зміст охорони та правового використання надр / О. А. Грицан // Науково-інформаційний вісник «Право». – 2012. – № 5. – С. 178 -183.
3. Олійник О. М. Раціональне та комплексне використання надр: проблеми термінології / О. М. Олійник // Університетські наукові записки. – 2010. – № 4 (36). – 153-158.

*Потєсєв Б.О.,
студент 43 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНИХ АКТІВ ЩОДО ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

На сьогодні земельне законодавство переживає довгий період реформування, на що впливають два різних напрями: з одного боку імплементація під правопорядок Європейського Союзу, а з іншого – врахування особливостей земельних правовідносин в середині країни. Значною мірою цей процес торкається земель сільськогосподарського призначення.

Питаннями захисту земель вищевказаного призначення займалися Андрейцев В.І., Балюк Г.І., Кулинич П.Ф., Шемшученко Ю.С., Шульга М.В..

Родючість українських ґрунтів постійно знижується. Цьому сприяє низка негативних чинників: господарюючий вплив людини на землі, що призводить до ерозійних процесів, забруднення ґрунтів, суттєве зменшення обсягів і норм на обробку органічних і мінеральних добрив, необґрунтоване і безвідповідальне спалювання стерні, соломи, трав та іншої вторинної продукції рослинництва, тощо. Як наслідок, погіршується стан здоров'я та зменшується тривалість життя людей [1, с. 116]. Головним «шкідником» якості земель сільськогосподарського призначення є саме діяльність суб'єктів господарювання, котра направлена більшою мірою на комерційні цілі. Тому, вбачається що слід погодитись із думкою Курман Т.В. щодо концепції сталого розвитку, за якої має встановитися баланс між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. До речі, така концепція вже введена на офіційному рівні в США. Крім того, в даній країні за допомогою різних юридичних інструментів стимулюється діяльність суб'єктів господарювання (кредитування, встановлення пільгового оподаткування, дотації, інвестиції), але з обмеженням, щоб останні не погіршували екологічний стан земель.

Як зазначає Лісова Т.В., в Україні відсутня Загальнодержавна програма використання й охорони земель. Саме у зазначеній програмі необхідно було б визначити склад й обсяги першочергових і перспективних заходів з використання й охорони земель, а також обсяги і джерела ресурсного забезпечення їх реалізації [2, с. 50]. Дійсно, наявність такої програми та її пропаганда буде пов'язуватися з обов'язком органів державної влади та місцевого самоврядування здійснювати активну діяльність щодо захисту земель.

Слушно є пропозиція Місінкевич А.Л. яка пропонує по-іншому врегулювати законодавство в аспекті проведення рекультивації земельних ділянок на різних категоріях земель. Тобто, слід внести зміни до Закону України «Про охорону земель», закріпивши у ньому низку основних напрямків рекультивації земель (сільськогосподарський, лісгосподарський, водогосподарський, рекреаційний, санітарно-гігієнічний, будівельний, індустриальний). Це дасть можливість законодавчо забезпечити особливості проведення рекультивації земель різних категорій [2, с. 49].

Таким чином, в Україні слід законодавчо впровадити концепцію сталого розвитку; на програмному рівні необхідно ввести або оновити вже існуючі програмні документи щодо використання й охорони земель. Процес рекультивації повинен бути законодавчо врегульований стосовно земель різного призначення, тобто повинен поширюватися на правовий режим щодо земель конкретного цільового призначення.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

Список використаної літератури:

4. Курман Т. В. Окремі правові питання використання природних ресурсів в умовах сталого розвитку сільськогосподарського виробництва / Т. В. Курман // Природоресурсне право в системі права України: зб. матеріалів круглого столу. – Харків, 2015. – С. 115–117.

5. Лісова Т. В. Особливості заходів правової охорони та відтворення земель сільськогосподарського призначення / Т. В. Лісова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – Вип. 34, т. 2. – с. 48–51.

Потєєв Б.О.,

студент 43 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах є метою екологічної експертизи (ст. 4 Закону України «Про екологічну експертизу» [1, Ст. 54]).

Однак, процедура здійснення громадської екологічної експертизи має недоліки законодавчого регулювання, що зумовлює актуальність цієї теми.

Під екологічною експертизою відповідно до ст. 1 Закону України «Про екологічну експертизу»: необхідно розуміти вид науково-практичної діяльності уповноважених державних органів, еколо-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці перед проектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

За ч. 3 ст. 12 Закону України «Про екологічну експертизу»: висновки громадської та іншої екологічної експертизи мають рекомендаційний характер і можуть бути враховані при проведенні державної екологічної експертизи, а також при прийнятті рішень щодо подальшої реалізації об'єкта екологічної експертизи.

Закріплення рекомендаційного характеру за висновком громадської екологічної експертизи є невірним, з огляду на те, що у органів державної влади та їх посадових осіб з'являється потенціальна можливість використовувати дані висновки на власний розсуд.

Згідно ст. 9 ЗУ «Про екологічну експертизу»: громадські організації екологічного спрямування чи створювані ними спеціалізовані формування та окремі громадяни (поряд із іншими суб'єктами) відносяться до суб'єктів проведення екологічної експертизи.

Такий підхід вбачається недосконалим, оскільки громадська експертиза, як і інші форми екологічної експертизи, має бути проведена виключно особами, що мають спеціальну освіту та фахові знання, натомість громадські організації або окремі громадяни можуть ініціювати проведення, сприяти здійсненню, забезпечувати фінансування громадської екологічної експертизи.

З усього вище сказаного можна зробити висновок, що за умови чинного нормативно-правового регулювання, громадська екологічна експертиза не може повноцінно виконувати поставлені перед нею завдання. Вбачається за доцільне закріпити імперативний характер за висновком громадської експертизи та встановити більш чіткі вимоги щодо суб'єктів проведення громадської екологічної експертизи, відмежувавши їх від суб'єктів, що сприяють її проведенню.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Список використаної літератури

1. Про екологічну експертизу: Закон України від 09.02.1995р. № 45/95-ВР // Відом. Верх. Ради України. – 1995. – №8. – Ст.54.

Проскурня А.О.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ВОД ВІД ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Тривала енергетично-сировинна спеціалізація, а також незначний технологічний рівень вітчизняної промисловості спричинили утворення у нашій державі одних з найвищих абсолютних обсягів відходів. Враховуючи викладене, особливої актуальності набуває питання стосовно проблем правового регулювання охорони вод від забруднення відходами промисловості.

Метою вказаної роботи є системний аналіз основоположних проблем юридичної регламентації охорони вод від забруднення промисловими відходами.

У відповідності до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», в Україні забрудненими є майже усі поверхневі водойми та ґрунтові води. Основними забруднюючими речовинами виступають – суміші азоту і фосфору, органічні речовини, які легко окислюються, отрутохімікати, продукти нафтопереробки, важкі метали, феноли.

До факторів, які спричиняють забруднення водойм відходами промисловості можна віднести: використання застарілих технологій виробництва та устаткування; надмірна концентрація промислових підприємств; незручна структура промислового виробництва, що полягає в значному рівні зосередження екологічно небезпечних виробництв у межах певних регіонів чи місцевостей; недосконалість або відсутність необхідних природоохоронних систем; відсутність необхідного юридичного та економічного механізмів, які б заохочували запровадження екологічно безпечних технологій і природоохоронних систем.

Для цілей запобігання забруднення водойм, у тому числі, відходами промисловості Водним кодексом України (надалі – ВК України) у ст.ст. 35-40 закріплено відповідні нормативи стосовно використання та охорони водних об'єктів, до яких належать: вимоги екологічної безпеки водокористування; екологічні вимоги щодо якості води; вимоги стосовно дозволеного рівня скидання забруднюючих відходів; галузеві технологічні вимоги формування речовин, що викидаються у водойми; технологічні вимоги відносно використання води. Окрім того, ст. 110 ВК України, передбачено можливість застосування заходів дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової або кримінальної відповідальності у разі недодержання водного законодавства.

На рівні Європейського Союзу (надалі – ЄС) проблемі забруднення водних ресурсів відходами промисловості приділяється особлива увага. Так, для цілей захисту водного середовища запроваджено переліки небезпечних речовин, скидання яких у водні об'єкти взагалі заборонено або може здійснюватися виключно за наявності відповідного дозволу у встановлених обсягах. Окрім того, на держави-члени ЄС покладено зобов'язання розробити відповідні програми для цілей зменшення обсягів забруднення водойм, які містять стандарти екологічної якості водних ресурсів. Також розроблено критерії оцінки хімічного стану води, критерії виявлення значних і підвищених тенденцій зростання концентрацій забруднень у підземних водах та виявлення початку зворотної тенденції тощо.

Таким чином, національне законодавство з питань охорони водних ресурсів від забруднення відходами промисловості має схожі риси із законодавством ЄС, а саме, мета – запобігання й обмеження забруднення водних ресурсів, а також їх відтворення, деякі правові інструменти для досягнення обумовленої мети тощо. Проте, з метою гармонізації українського законодавства із законодавством ЄС для цілей охорони водних ресурсів від забруднення відходами промисловості, необхідно провести комплекс заходів, а саме: деталізувати та узгодити понятійний апарат, упровадити на рівні вітчизняного законодавства граничні значення для кожної забруднюючої речовини, запровадити програми моніторингу (для цілей виявлення закономірностей збільшення концентрацій забруднень у водних об'єктах), а також розробити карти загроз та ризиків забруднення водних об'єктів.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Пугач Р.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сучасному етапі розвитку економіки України важливу роль у забезпеченні добробуту населення відіграє соціальна спрямованість господарської діяльності, яка забезпечується, передусім, суб'єктами некомерційного господарювання з метою досягнення суспільно-корисних результатів, підвищення рівня життя та реалізації прав і свобод громадян щодо задоволення соціальних та духовних потреб.

Положення ст. 52 Господарського кодексу України визначають склад некомерційної господарської діяльності. Некомерційне господарювання – це самостійна, систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки в галузях (видах діяльності), в яких забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися також іншими суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом.

Відповідності до ст. 85 Цивільного кодексу України непідприємницькими є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками.

Згідно з положеннями Податкового кодексу України (далі – ПКУ) неприбуткові підприємства, установи та організації – підприємства, установи та організації, основною метою діяльності яких є не одержання прибутку, а провадження благодійної діяльності та меценатства і іншої діяльності, передбаченої законодавством.

ПКУ у ст. 157.1 визначає вичерпний перелік неприбуткових організацій. Так, наприклад, до неприбуткових належать установи та організації, які є: а) органами державної влади України, органами місцевого самоврядування та створеними ними установами або організаціями, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів; б) благодійними фондами і благодійними організаціями, створеними у порядку, визначеному законом для провадження благодійної діяльності; громадськими організаціями, створеними з метою надання реабілітаційних, фізкультурно-спортивних для інвалідів (дітей-інвалідів) та соціальних послуг, правової допомоги, провадження екологічної, оздоровчої, аматорської спортивної, культурної, просвітньої, освітньої та наукової діяльності, а також творчими спілками та політичними партіями, громадськими організаціями інвалідів, спілками громадських організацій інвалідів та їх місцевими осередками, створеними згідно із відповідним законом та інші. Також положеннями ПКУ передбачається ведення спеціального Реєстру неприбуткових організацій (п. 63.12).

Виходячи з аналізу даних положень, можна зробити висновок, що суб'єктами некомерційного господарювання є ті суб'єкти, які систематично здійснюють самостійну господарську діяльність, спрямовану на досягнення економічних, соціальних й інших результатів без мети одержання прибутку. Дані суб'єкти створюються для виконання благодійних, культурних, наукових, управлінських функцій, функцій по охороні здоров'я громадян, задоволенню їх духовних й інших нематеріальних потреб, захисту прав і законних інтересів і т.п.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Шимко А.Р.

*Пузач Р. В.,
студентка 46 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ІМПОРТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Питання щодо правового регулювання порядку забезпечення населення лікарськими засобами є одним з найважливіших в процесі реалізації державою її основних функцій і завдань. Виходячи з цього, необхідною є наявність якісної нормативно-правової бази, покликаної врегулювати дану проблему.

Ліцензування виробництва та імпорту лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами здійснюється відповідно до законів України «Про лікарські засоби» та «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Так, в Законі України «Про лікарські засоби» передбачено, що «на територію України можуть ввозитися лікарські засоби, зареєстровані в Україні, за наявності сертифіката якості серії лікарського засобу, що видається виробником, та ліцензії на імпорт лікарських засобів (крім АФІ), що видається імпортеру (виробнику або особі, що представляє виробника лікарських засобів на території України), у порядку, встановленому законодавством...». Крім того, даним Законом передбачено, що порядок ввезення лікарських засобів на територію України встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Ліцензування імпорту лікарських засобів в Україну було запроваджено з 1 березня 2013 року, що викликало чимало суперечок. Уряд та Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками анонсували мету цього заходу як: а) гармонізацію із стандартами ЄС; б) посилення відповідальності іноземного виробника за якість лікарських засобів, які він імпортує. Адже завданням ліцензування є забезпечення гарантії того, що діяльність на фармацевтичному ринку є безпечною для споживача.

Однак, запровадження ліцензування імпорту було підготовлено не належним чином з точки зору нормативної бази. Закон про введення ліцензування імпорту був прийнятий ще в липні 2012 року, але механізм отримання ліцензій затверджений МОЗ лише за шість днів до 1 березня 2013 року – граничного терміну для їх отримання. Таким чином, сам порядок отримання подібної документації, а також її зміст на вказаний період законодавцем не був передбачений, що призвело до фактичної неможливості дотримання даних вимог, а отже, проблеми ввезення імпортованих препаратів в Україну.

Також на даний час існує проблема в імплементації деяких положень Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», що, зокрема, може призвести до недобросовісної конкуренції. Закон створює можливість анулювання виданих в Україні ліцензій за наявності акта про документальне підтвердження встановлення факту контролю (вирішального впливу) за діяльністю ліцензіата осіб інших держав, що здійснюють збройну агресію проти України. Таке регулювання може послужити інструментом ручного керування ринком. Суб'єктивні рішення чиновників і навішування ярлика агресора на фармацевтичну фірму, наприклад, пов'язану активами з російським капіталом, може бути використано для видалення з ринку небажано конкурента.

Проаналізувавши дане питання, можемо дійти до висновку, що ліцензування імпорту лікарських засобів є прикладом «псевдогармонізації» із законодавством ЄС. Директива 2001/83/ЄС не передбачає окремої ліцензії на імпорт лікарських засобів, вона є частиною ліцензії на виробництво. Замість неї імпортери зобов'язані отримувати ліцензію на провадження господарської діяльності з імпорту лікарських засобів. Також, необхідно зазначити, що запровадження даної регуляторної норми викликало законодавчі колізії, але не підвищило відповідальності за якість ліків, що ввозяться.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Шимко А.Р.

*Пузерей Є.А.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ІНСТИТУТ МЕДІАЦІЇ У ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ

Останнім часом дедалі частіше можна зустріти практику альтернативного вирішення правових конфліктів без звернення до судових процедур, які існують. Однією з таких альтернатив є інститут медіації, що набув широкого застосування у європейських країнах [1].

Термін «медіація» походить від латинського «mediatio» – посередництво; аналогічне значення мають слова «mediation» (англ.), «médiation» (фр). В соціальній психології вчені розглядають медіацію як специфічну форму регулювання спірних питань, конфліктів, узгодження інтересів. Х. Бесемер визначив медіацію як технологію вирішення конфлікту за участю нейтральної третьої сторони. Більшість визначають медіацію – як певний підхід до розв'язання конфлікту, у якому нейтральна третя сторона забезпечує структурований процес, для того щоб допомогти конфлікуючим сторонам прийти до взаємно прийнятного вирішення спірних питань [2].

До принципів, на яких заснована сутність медіації, належать: добровільність та конфіденційність процесу, нейтральність та толерантність медіатора, та рівність сторін у процесі.

Сучасний стан правової культури громадян та юридичних осіб, зростання кількості різноманітних по своїй природі конфліктних ситуацій в господарсько-правовій сфері призводить до неминучого виникнення між учасниками приватно-правових відносин на підставі суперечності їх особистих інтересів, потребують створення чіткого механізму врегулювання даних протиріч для запобігання їх подальшого розвитку [3].

Незважаючи на відсутність спеціального законодавства, Україна має власний досвід застосування процедури медіації (примирення), який підтверджує високу ефективність застосування цього інституту при вирішенні конфліктів. У 2003 році благодійна організація «Український центр порозуміння» у співпраці з Верховним Судом України розпочала програму впровадження медіації у кримінальних справах у м. Києві [4]. Медіація може застосовуватися не тільки у кримінальних справах, вона можлива і доцільна для врегулювання трудових, сімейних, цивільних, адміністративних, господарських спорів.

Поки що в Україні не вистачає кваліфікованих медіаторів, тому наразі єдиною прийнятною формою медіації є так звана судова медіація, тобто процедура медіації проводиться у рамках розпочатого в суді провадження по справі суддею чи науковим співробітником цього ж суду, які мають відповідну підготовку медіатора. Така форма якнайкраще сприятиме утворенню медіації як альтернативного способу взаємовигідного розв'язання спору до винесення судового рішення. Це засвідчує й досвід інших країн, наприклад Голландії, де із запровадження судової медіації розвинулася згодом власна культура медіації. На сьогодні Голландія, країна з 16 мільйонами населення, налічує понад 10 000 кваліфікованих медіаторів з різних напрямів та різних професій. Таким чином, процедура медіації проводиться там не лише у рамках судового розгляду справи, а й у багатьох сферах суспільного життя вже на досудовому етапі [2].

Отже, будь-яка країна світу, що розвивається, має створити повноцінний комплекс різноманітних процедур врегулювання спорів. У зв'язку з цим рух із запровадження медіації останнім часом здобув велику прихильність в Європі. Україна прокладає свою дорогу розвитку демократії та побудови громадянського суспільства. Маленьким кроком, але значимим і таким, що повністю відповідає ментальності українського народу, на цьому шляху буде впровадження інституту альтернативного судовому вирішенню спорів, – медіації.

Список використаної літератури:

1. Шацька Б. Методичні переваги та законодавчі перспективи в Україні // Юридична газета. – № 5 (270). – 1 лютого 2011;
2. Матеріали курсу підготовки медіаторів із кола посадовців, які займають керівні посади в органах виконавчої, законодавчої та судової влади. Спільна програма Європейської Комісії та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України». – Київ, 2010;
3. Розман Ю.В., Особливості правового регулювання медіації за Законодавством Зарубіжних країн \ Науковий вісник;
4. Міжнародні стандарти у сфері судочинства. – Київ.: Істина, 2010. – 488 с.

*Пузерей Є.А.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Відповідно до ст. 50 Конституції України кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена.

На виконання цього положення, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» в ст. 9 вказує, що кожний громадянин має право на вільний доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація) та вільне отримання, використання, поширення та зберігання такої інформації, за винятком обмежень, встановлених законом.

З даних положень можна зробити висновок, що екологічна інформація – це інформація про стан навколишнього природного середовища. Право на екологічну інформацію – це можливість кожної особи отримати, використовувати, поширювати та зберігати інформацію про стан навколишнього природного середовища, яка є безперечно важливим чинником для створення безпечних умов існування людини. Саме тому така інформація не може бути засекречена.

Спеціальним законом в даному випадку виступає Закон України «Про інформацію». Екологічна інформація є видом інформації за критерієм змісту. Відповідно до ст. 13 цього Закону інформація про стан довкілля (екологічна інформація) – це відомості та/або дані про: 1) стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими; 2) фактори, що впливають або можуть впливати на складові довкілля; 3) стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових довкілля; 4) інші відомості та/або дані. Отже, даний перелік інформації не є вичерпним, та може передбачати інші види. Екологічна інформація, виходячи з положень даної статті, це сукупність відомостей про компоненти довкілля, фактори, що впливають на такі компоненти, а також відомості про стан здоров'я та безпеку людей.

Необхідно зазначити, що «складові» екологічної інформації, що закріплені в ст. 13 Закону України «Про інформацію», в повній мірі відповідають «складовим», що викладені в Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхурська конвенція).

Важливим також є те, що відповідно до ч.3 ст. 13 Закону України «Про інформацію»: інформація про стан довкілля, крім інформації про місце розташування військових об'єктів, не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом. Відповідно до ст. 21 Закону «Про інформацію» до інформації з обмеженим доступом не можуть бути віднесені такі відомості: 1) про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту; 2) про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей; 3) про стан здоров'я населення, його життєвий рівень.

Тобто, екологічна інформація є інформацією з відкритим доступом і ні за яких умов не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, окрім інформації про розташування військових об'єктів. Це положення є принципово актуальним та важливим в наш час, так як воно може ігноруватися з боку відповідних суб'єктів, які володіють такою інформацією.

Отже, екологічна інформація – це будь-яка інформація в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи будь-якій іншій матеріальній формі, яка стосується компонентів довкілля, факторів, що впливають на такі компоненти, а також відомостей про стан здоров'я та безпеку людей, носить відкритий характер та є безперечно важливим чинником для створення безпечних умов існування людини.

*Пуленко М.І.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДОБУВАННЯ БУРШТИНУ

Згідно зі статистичними даними проведеними Державною службою геології та надр, Україна займає перше місце в світі за запасами бурштину. Тому, все актуальніше постає питання закріплення в чинному законодавстві охорони корисних копалин, а також відповідальності за вчинення правопорушень у галузі екологічного права пов'язаних з видобуванням корисних копалин загальнодержавного значення. Саме тому, для дослідження було обране це питання. Над ним працювали такі науковці у сфері екологічного права, як В.О. Баранова, В.І. Василичук, О.Ю. Волкович, О.Ю. Дрозд, С.О. Короєд та ін.

В останні роки розвитку України питання незаконного видобутку бурштину все більш звертає на себе увагу. На думку Гиренко І.В. це пов'язано з тим, що люди, шукаючи способи для покращення свого життя, вдаються до крайніх засобів збагачення, а саме – видобування бурштину. Для вирішення цього питання необхідна зміна чинного законодавства, яке б дозволило видобувати бурштин легально, а також встановило межі та способи такого видобування.

На даному етапі поняття бурштину, як корисної копалини закріплено в проекті закону «Про видобування і реалізацію бурштину». Так, бурштин – це корисна копалина, що об'єднує різновиди викопних смол (сукценіт, руменіт, бірміт, симетіт, ретиніт, геданіт, чемоїніт), придатних для використання в ювелірно-виробній, хімічній, фармацевтичній та інших галузях виробництва (ст. 1 проекту Закону).

Також, п. 1 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення» від 12.12.1994р. № 827: бурштин віднесено до корисних копалин загальнодержавного значення. А ст. 16 Кодексу України «Про надра» передбачає надання спеціальних дозволів на користування надрами (поряд із іншими вимогами). Це свідчить про те, що без отримання спеціального дозволу видобування бурштину заборонено.

Верховна Рада України вже неодноразово намагалася врегулювати питання збереження запасів бурштину за допомогою прийняття таких законів як: Закону України «Про бурштин» та Закону України «Про особливості видобутку бурштину – сирцю на родовищах і проявах, які не мають промислового значення».

Насьогодні існує проект закону «Про видобування та реалізацію бурштину», який наразі неприйнятий. Аналізуючи його положення, слід звернути увагу на закріплення поняття бурштину, видів та строків користування бурштиноносними надрами.

Найважливішою залишається стаття, яка регулює право на користування бурштиноносними надрами. Відповідно до ч. 1 ст. 8 проекту закону «Про видобування та реалізацію бурштину»: особа набуває права користування бурштиноносними надрами внаслідок аукціону.

Отже, проаналізувавши вищевикладене, слід зазначити, що на даний час не має чіткого законодавства, яке б регулювало способи, порядок та межі видобування такої корисної копалини, як бурштин. Існують лише поодинокі спроби законодавчої гілки влади прийняти Закон для закріплення такої діяльності. Проте, на цьому етапі має місце лише проект закону «Про видобування та реалізацію бурштину», який навряд чи буде прийнято. Адже, більшість громадян України незацікавлені в його прийнятті тому, що разом з створенням дозволів на легальне видобування бурштину, будуть створені й певні обмеження щодо такого видобування. Але найголовніше, що від масштабного видобування бурштину страждає не тільки економіка країни, а й навколишнє природне середовище, яке на відміну від першої – дуже складно відновлювати.

*Пуленко М.І.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИДІЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА

Насьогодні питання виділення земельної ділянки для індивідуального будівництва є одним з найактуальніших. Це пов'язано з тим, що ринок нерухомості з кожним днем набуває все стрімкішого розвитку, а будівництво дедалі зростає. Тому, слід чітко розуміти на підставі яких документів особа має право отримати земельну ділянку для зазначеного будівництва. Саме тому, для дослідження було обране це питання. Над ним працювали такі науковці у сфері земельного права, як В.І. Андрейцев, І.І. Каракаш, В.В. Носік, О.С. Святолуцька, Н.І. Титова та інші.

Питання виділення земельної ділянки для індивідуального будівництва регулюється такими законами, як: Земельним кодексом України, Законами України «Про Генеральну схему планування території України», «Про основи містобудування» та іншими нормативно-правовими актами. Але головним в дослідженні цього питання залишається Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Керуватись положеннями зазначеного Закону необхідно тому, що індивідуальне будівництво нерозривно пов'язане з виділенням земельних ділянок для містобудівних потреб. Окрім цього, вищезгаданий Закон встановлює

організаційні та правові основи містобудівної діяльності і забезпечує розвиток територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»: інструментом державного регулювання планування територій є містобудівна документація, яка поділяється на документацію державного, регіонального та місцевого рівнів.

При дослідженні питання виділення ділянок для індивідуального будівництва слід звертати увагу на документацію, яка діє на місцевому рівні.

Згідно з ч. 1 ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»: планування територій на місцевому рівні здійснюється за допомогою розроблення та затвердження планів. Вони включають в себе: генеральні плани населених пунктів, плани зонування і детальні плани територій.

Виходячи з положень чинного законодавства, генеральний план населеного пункту є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні. Він призначений для планування та забудови території населеного пункту. Детальний план та план зонування території розробляються на основі генерального плану населеного пункту.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачив, що у разі відсутності плану зонування або детального плану території, затвердженого відповідно до вимог цього Закону, передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам для містобудівних потреб забороняється (ч. 3 ст. 24).

Отже, аналізуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що у разі відсутності розробленого плану зонування, або детального плану організації для відповідної території - надання земельної ділянки для містобудівної потреби забороняється. Це ще раз підкреслює нерозривність індивідуального будівництва з виділенням земельних ділянок для містобудівних потреб. Слід також зазначити, що на сьогодні відсутність необхідної містобудівної документації фактично порушує право зацікавлених осіб на виділення земельних ділянок для індивідуального будівництва. Тому, на мою думку, необхідно певної мірою деталізувати норму статті, яка містить заборону на виділення таких ділянок без містобудівної документації, а саме розширити перелік підстав отримання земельних ділянок для вищезгаданого будівництва.

Река А.В.,

студент 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день в Україні гостро постає проблема поводження із твердими побутовими відходами (далі – ТПВ). Це обумовлено тим, що переробка і знешкодження ТПВ повністю не здійснюється, а відбувається лише їх вивезення та захоронення на звалищах і полігонах. Наслідками такої діяльності є масштабне забруднення ґрунтів, підземних вод і атмосферного повітря, що, в свою чергу, може призвести до великого екологічного лиха. Тому питання подальшої утилізації ТПВ є досить актуальним в наш час.

За ст. 1 Закону України «Про відходи» (далі – ЗУ «Про відходи»): твердими відходами є залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, які не можуть у подальшому використовуватися за призначенням. Ця стаття також містить визначення «побутових відходів» – відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. Аналізуючи ці два визначення можна дійти до висновку, що твердими побутовими відходами є залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що утворилися у процесі життя і діяльності людини і які у подальшому не можуть використовуватися за призначенням.

Також у ст. 1 ЗУ «Про відходи» міститься визначення поняття «поводження з відходами», а саме: дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

На жаль, з вище перелічених можливих варіантів подальшого поводження з ТПВ найрозповсюдженішими є їх вивезення і захоронення. Така ситуація склалася в результаті того, що на території України існує незначна кількість сміттєспалювальних заводів, до того ж обладнання яких застаріле і не відповідає сучасним екологічним вимогам, внаслідок чого вони стають джерелом забруднення довкілля токсичними газами (абз. 7 п. 1 Програми поводження з твердими побутовими відходами затв. постановою КМ України від 04.03.2004 р. № 265).

Розуміючи негативні зміни у навколишньому природному середовищі через захоронення і вивезення ТПВ, у 2013 році Уряд держави схвалив розпорядженням Концепцію Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки від 03.01.2013 р. № 22-р, яка передбачає шляхи і способи розв'язання цієї проблеми. Виконання програми має здійснюватися двома етапами. На першому етапі (2013-2015 роки) передбачається здійснення заходів щодо ліквідації найбільш екологічно небезпечних об'єктів зберігання токсичних відходів, зменшення обсягу утворення відходів та запобігання їх несанкціонованому видаленню, а також реалізації пілотних проектів з будівництва полігонів та створення потужностей з утилізації, перероблення та знешкодження відходів. Порівнюючи цю норму із фактами сьогодення, слід відмітити, що вона так і не була в повному обсязі втілена у життя.

Досліджуючи досвід розвинених країн, можна дійти до висновку, що розв'язання проблеми, пов'язаної з ТПВ, можливе за допомогою промислової їх переробки. За для полегшення реалізації цієї ідеї слід продумати шляхи стимулювання притоку інвестицій у сфері поводження з відходами, завдяки залученню малого і середнього бізнесу.

Підсумовуючи слід зазначити, що для подолання існуючих і попередження майбутніх екологічних проблем, зумовлених шкідливим впливом захоронення і вивезення ТПВ, потрібно проаналізувати досвід розвинених країн, щодо

переробки відходів. Завдяки цьому відбудуться не лише економічні зміни у вигляді розвитку малого і середньо бізнесу, а й екологічні, що відобразяться в покращенні стану ґрунтів, водних об'єктів та атмосферного повітря.

Река А.В.,

студент 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ЗАПРОВАДЖЕННЯ РЕІМБУРСАЦІЙ В УКРАЇНІ ТА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НЕЇ

Впевнена проєвропейська зовнішньополітична орієнтація України, поєднана з взятими державою на себе зобов'язаннями щодо поступової адаптації національного законодавства до *acquis* ЄС, є передумовою комплексного реформування законодавства України, в тому числі й галузі охорони здоров'я. У цьому контексті є надзвичайно актуальним впровадження позитивного європейського досвіду, зокрема досвіду щодо забезпечення доступності лікарських засобів та медичних виробів для населення. Виходячи з того, що задекларована безоплатність державної та комунальної медицини через низку об'єктивних та суб'єктивних факторів часто так і лишається лише декларацією, значно зростає суспільне значення забезпечення населенню можливості самостійно придбавати лікарські засоби та медичні вироби. Одним з апробованих та визнаних в Європі засобів такого гарантування є реімбурсація. Це обумовлює безсумнівну необхідність дослідження як самої природи реімбурсації, так і вітчизняного досвіду її впровадження для його подальшого зіставлення з досвідом європейських країн.

Реімбурсація як елемент позитивного досвіду європейських країн в галузі охорони здоров'я неодноразово досліджувалась такими науковцями, як Н.Ф. Бенюх, Р.М. Ворон. В той же час ґрунтовних досліджень вітчизняних спроб впровадження реімбурсації проведено не було, що суттєво обмежує можливості підбиття висновків щодо успішності такого впровадження.

Реімбурсація являє собою систему відшкодування третьою стороною пацієнту повної чи часткової вартості лікарського засобу. Враховуючи той факт, що реімбурсація зазвичай здійснюється на основі референтного ціноутворення, то вона має ще й опосередкований вплив на ціни, оскільки референтне ціноутворення хоча й не є механізмом прямого регулювання цін, проте, як свідчить практика, суттєво впливає на них.

В Україні на тепер склалась своя унікальна система реімбурсації, що фактично діє в тестовому режимі. Її впровадження на цей час здійснено щодо мізерного переліку лікарських засобів, серед яких ліки для лікування осіб з гіпертонічною хворобою. Запроваджена вона була у зв'язку з прийняттям Постанови КМУ «Про реалізацію пілотного проєкту щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою» від 25.04.2012 № 340 [2]. Постанова № 340 визначає лише найзагальніші особливості запровадження такого проєкту та визначає перелік назв лікарських засобів, на які поширюється його дія. Положення вищевказаної постанови деталізуються у Постанові КМУ «Про затвердження Порядку часткового відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою» від 05.09.2012 № 907.

Вищевказані постанови не розкривають поняття реімбурсація, навіть більше – взагалі не використовують його. У той же час, з аналізу їх положень можна зробити однозначний висновок, що мова йде саме про неї. Чому при нормотворенні оминули використання наукового визначення унормовуваних правовідносин невідомо.

Слід відзначити, що вітчизняна система реімбурсації, окрім іншого, має суттєву особливість – відшкодування коштів, витрачених на лікарські засоби відбувається не безпосередньо пацієнту, як у класичній системі, а суб'єктам господарювання, які провадять господарську діяльність на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами, незалежно від форми власності та підпорядкування, аптечні заклади яких розташовані в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (п. 1 Порядку, затвердженого Постановою № 907). Це створює очевидні можливості для зловживання в цій сфері та створення нових корупційних схем.

Це, в поєднанні зі складною системою обрахунку референтних цін, затвердженою Наказом МОЗ «Про затвердження Порядку розрахунку граничного рівня оптово-відпускних цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою та порівняльних (референтних цін) на такі засоби» від 29.05.2012 № 394, встановлюється досить суперечлива система ціноутворення. Вищевказаний Наказ, крім інших недоліків, при обрахунку у формулах використовує максимальні можливі надбавки, визначені Постановою КМУ «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» від 17.10.2008 № 955. Така ситуація, безсумнівно, є вигідною для суб'єктів, що провадять господарську діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами, проте, необхідно звернути увагу, що реімбурсація за своєю правовою природою направлена на покращення становища пацієнтів, а не суб'єктів господарювання. Окрім того, як науковці, так і практики вказують на те, що така система референтного ціноутворення може вплинути на ціни негативним шляхом, зокрема можливе підвищення середньої ціни на певний лікарський засіб, що суттєво нівелює ціни реімбурсації.

Разом з тим, слід відзначити, що влада, визнаючи недоліки такої системи реімбурсації, зауважує на позитивному її результаті. Планується її розвиток та реформа з запровадженням відшкодування коштів безпосередньо кожному пацієнту.

Таким чином, проаналізувавши впровадження реімбурсації в Україні, можна прийти до наступних висновків. Існуюча система за своєю суттю є піотною, затверджена на обмежений період для її апробації в умовах правового поля України. Роки її використання показали, що існуючий механізм є унікальним і дуже суперечливим, дає можливості для створення корупційних схем. Ці недоліки визнаються владою, яка декларує заяви про подальше реформування вітчизняної системи реімбурсації в напрямку її адаптації до європейських стандартів, розширення переліку лікарських засобів, кошти за які відшкодовуються, що безсумнівно матиме позитивні результати. Проте, нині, такі заяви носять декларативний характер, і, нажаль, через сукупність факторів, так і лишаються лише заявами.

ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ»

Однією з найбільш поширених підстав виникнення господарських зобов'язань є господарські договори, за допомогою яких опосередковуються зв'язки між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками господарських відносин. Господарський договір є особливою категорією господарського права та законодавства України.

В господарській доктрині на сучасному етапі її розвитку не існує єдиної думки щодо теорії договору, яка б найбільшою мірою відповідала сутності і значенню такого інституту у господарському праві. О. А. Белянич пропонує розглядати господарський договір як засноване на згоді сторін і зафіксоване у встановленій законом формі зобов'язання між суб'єктами господарювання, суб'єктами організаційно-господарських повноважень, не господарюючими суб'єктами, змістом якого є взаємні права та обов'язки в галузі господарської діяльності.

Н.О. Саніахметова під господарським договором розуміє угоду майнового характеру між суб'єктами господарювання або між суб'єктами господарювання і негосподарюючими суб'єктами - юридичними особами, що встановлює, змінює або припиняє права та обов'язки сторін при здійсненні господарської діяльності. Господарський договір – це регулятор конкретних господарських відносин між суб'єктами господарської діяльності, підстава виникнення господарсько-договірних зобов'язань.

Безсумнівно, господарський договір є багатоглядним явищем, про що свідчить аналіз положень чинного ГК України. Як слушно зазначає В. С. Мілаш, в одному випадку він може розглядатися як юридичний факт, на підставі якого виникають господарсько-договірні зобов'язання, у другому - як господарське зобов'язання, у третьому - як форма, якої набувають зобов'язання.

Схожої позиції дотримується О.М. Вінник, відповідно до якої термін «господарський договір» використовується в таких значеннях: як угода (правочин), що породжує права та обов'язки учасників господарських відносин; як зобов'язання сторін (учасників господарських відносин), що ґрунтується на укладенні ними угоди; як правовий документ, в якому фіксується факт угоди та зміст зобов'язання сторін.

Поняття господарського договору визначається за допомогою його ознак, що дозволяють відокремити його від інших видів договорів:

1) особливий суб'єктний склад; 2) спрямованість на забезпечення господарської діяльності учасників договірних відносин; 3) тісний зв'язок з плановим процесом, насамперед внутрішньогосподарським плануванням учасників господарських відносин, а також державним і комунальним; 4) поєднання в господарському договорі майнових та організаційних елементів; 5) обмеження договірної свободи з метою захисту інтересів споживачів та загальногосподарських інтересів, у тому числі щодо захисту економічної конкуренції, національного товаровиробника тощо; 6) поєднання у господарському договорі властивостей акта автономного регулювання та акта реалізації правових норм, дотримання яких спрямовано на забезпечення публічного порядку у сфері господарювання.

Таким чином, немає єдиного підходу до визначення терміну господарського договору, але основне його значення полягає у формуванні моделі договірної зв'язки та встановленні правового режиму взаємодії сторін в межах означеної договірної моделі, що перетворює договір у найбільш ефективний інструмент регулювання господарських відносин.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олещук А.О.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ В УКРАЇНІ

Одним із найважливіших обов'язків нашої держави, що впливає з Конституції України є забезпечення прав і свобод людини як найвищої соціальної цінності. Серед проявів такої діяльності є захист громадян у сфері охорони здоров'я.

Зараз прослідковується тенденція до розширення переліку прав пацієнтів. Це пояснюється тим, що законодавець намагається поставити національне законодавство у відповідність до міжнародно-правових стандартів.

Актуальність полягає саме в тому, що на даний час опрацьовується проект Закону України «Про права пацієнтів» від 1 березня 2013 року, що свідчить про спробу розширити правові, економічні та організаційні основи захисту прав пацієнтів і сприяти підвищенню рівня реалізації та захисту прав людини в галузі охорони здоров'я. Ці питання стали об'єктом дослідження таких науковців як Сенюта І.Я., Стеценко В.Ю., Стеценко С.Г., Шекера О.Г.

Проект Закону «Про права пацієнтів» має деякі неточності стосовно тлумачення понять і термінів. Наприклад, назви статей не повною мірою відповідають тим положенням, що в них закріплені. У назві статті 3 законопроекту «Основні напрями державної політики у сфері реалізації та захисту прав пацієнтів» мова йде саме про проблеми, які потребують розв'язання, а не про «напрями державної політики. Вподальшому це може призвести до виникнення правових конфліктів.

У проекті відсутня інформація щодо порядку здійснення деяких функцій медичним працівниками, що допускає її довільне тлумачення, яке може призвести до порушення прав пацієнта. Це стосується частини шостої статті 8 проекту, відповідно до якої «якщо законний представник не дає свою згоду на надання медичної допомоги пацієнтові і така відмова може мати для пацієнта тяжкі наслідки, медичний працівник зобов'язаний повідомити про це органи опіки і піклування», де відсутня деталізація щодо порядку здійснення медичним працівником зазначеного припису (зокрема, форма та строки).

Варто назвати ще один недолік у структурі прав пацієнтів, а саме те, що в проекті не розкривається зміст терміну «пацієнт», відсутні обов'язки пацієнта, які є необхідною складовою правового статусу, не визначаються права та обов'язки інших учасників відповідних відносин (зокрема, закладів охорони здоров'я, їх посадових і службових осіб).

У законопроекті відсутні такі гуманістичні положення, як: лікування смертельно хворих пацієнтів, яке повинно бути направлене на зменшення їх страждань; пацієнт має брати участь у плануванні лікування, на внесення змін і доповнень до медичної документації, яка стосується стану його здоров'я. Тобто у проекті не зазначено всіх можливостей

соціального явища. Також ним не вирішується питання щодо збереження лікарської таємниці після смерті особи, що є характерним для країн Європейського співтовариства.

На нашу думку, варто було б закріпити також право на санітарну просвіту, яке передбачено Лісабонською декларацією. Завданням такої освіти є інформування про здоровий спосіб життя і методи попередження й виявлення захворювань на ранніх стадіях. Вітчизняна нормативно-правова база містить положення, що регулюють права громадян у сфері охорони здоров'я. У той самий час вона потребує вдосконалення, враховуючи євроінтеграційний вектор розвитку нашої країни.

Отже, спроба наблизити національне законодавство до міжнародно-правових стандартів, що виражене в законопроекті «Про права пацієнтів» потребує детальнішого аналізу положень. Тому проект закону необхідно доопрацювати, враховуючи думку експертів вгалузі охорони здоров'я.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А.О.

*Рімор А. В.,
студентка 41 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВОЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Стаття 14 Конституції України передбачає, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Відповідно до ч. 1 ст. 58 Земельного кодексу України: землі водного фонду представляють собою землі, зайняті: прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм, крім земель, зайнятих лісами; береговими смугами водних шляхів; штучно створеними земельними ділянками в межах акваторій морських портів та ін. Зважаючи на бажання України приєднатися до Європейського співтовариства, питання охорони земель водного транспорту стає все більш актуальним.

Уст. 162 Земельного кодексу України зазначається, що охорона земель – це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського і лісогосподарського призначення, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісогосподарського призначення, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Охорона земель водного транспорту України є багатоаспектним явищем. Можна виділити екологічний аспект, який полягає в охороні ґрунтів під час будівництва портів та інших наземних об'єктів водного транспорту.

Науковці мають різні точки зору стосовно правових форм охорони земель водного транспорту. Гапотченко Т. М. виділяє наступні форми: 1) конкретизація цільового призначення ділянок, наданих суб'єктам транспорту; 2) належність більшості земель транспорту державі та територіальним громадам; 3) чітка нормованість, визначена нормами відведення; 4) встановлена законодавством відповідальність за порушення земельного законодавства.

Оверковська Т. К. надає визначення поняттю «правова охорона земель», як правове явище, яке закріплено в правовій нормі, має обов'язковий характер, сприяє реалізації правових вимог, приписів, повноважень, заходів, діяльності щодо збереження якісного стану земель та має відповідний вплив на вирішення проблем охорони земель від забруднення і псування. Також наведені правові форми охорони земель взагалі: 1) встановлення заборон та обмежень на діяльність, що може негативно вплинути на якісний стан земель; 2) здійснення контролю у сфері охорони земель; 3) закріплення державних стандартів та нормативів в сфері охорони земель; 4) економічне стимулювання раціонального використання і охорони земель; 5) моніторинг земель; 6) ведення Державного земельного кадастру; 7) застосування юридичної відповідальності за порушення вимог охорони земель. Вона вважає, що загальні форми охорони земель співпадають з формами охорони земель водного транспорту.

Що стосується охорони земель водного транспорту у процесі використання, то законодавством передбачені гранично допустимі концентрації хімічних речовин в ґрунті, затверджені заступником Головного державного лікаря СРСР від 01.02.1985 р. № 3210-85, але ці норми є дещо застарілими і необхідно оновити їх.

Для зменшення шкоди для здоров'я населення та навколишнього природного середовища на водному транспорті необхідно проводити облік, реєстрацію об'єктів, що шкідливо впливають на довкілля, екологічне оподаткування та страхування відповідальності, оперативне реагування на аварії, які виникають на водному транспорті та їх розслідування, зонування територій навколо екологічно шкідливих об'єктів водного транспорту тощо.

Науковий керівник: к. ю. н., доц. Троцька М.В.

*Роздільна А. А.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого*

ДО ПИТАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРЕРОБКИ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

Проблема нагромадження промислових та побутових відходів є однією з головних загроз екологічній безпеці держави. В Україні стрімко зростають обсяги утворення відходів, переважна більшість сміттєзвалищ функціонують без відповідної юридичної регламентації, збільшуються площі несанкціонованих сміттєзвалищ. Як наслідок – катастрофа у Грибовичах, що є найбільшим сміттєзвалищем Львівської області. Даний приклад виразно вказав на існуючі в державі проблеми поводження з відходами та необхідність їх негайного вирішення.

Вказану проблематику досліджували такі науковці, як: М.С. Яворський, М.Ю. Стефаник, А. Козак та ін.

Метою роботи є аналіз існуючих у нашій державі проблем поводження з побутовими відходами і визначення шляхів їх вирішення.

Із трьох основних шляхів поводження з відходами – полігонне поховання, спалювання, а також їх очищення від небезпечних складових та утилізація, в Україні найбільш розповсюдженим способом, є складування їх на полігонах, які на сьогодні є перевантаженими та не відповідають вимогам стосовно розташування, а також технологічним і організаційним нормативам відносно їх технічного обслуговування.

Для розвинутих держав, насамперед членів Європейського Союзу (надалі – ЄС), на нинішньому етапі дана форма поводження із відходами є неприпустимою, насамперед, з екологічної точки зору, а також з урахуванням їх ресурсного потенціалу. Найбільш доцільним та ефективним способом поводження з відходами є їх утилізація. При цьому, переробка відходів супроводжується утворенням електроенергії і тепла, які використовуються населенням та промисловістю. Країнами ЄС ще у 1990 році прийнята «Стратегія поводження з відходами», основоположними засадами якої є наступні: використання усіх можливостей з метою запобігання формуванню відходів; використання корисних властивостей відходів повторно тощо. Крім того, 19.11.2008 розроблено Директиву 2008/98/ЄС «Про відходи та скасування деяких директив» (Waste Framework Directive), головним принципом якої є зменшення несприятливих наслідків для здоров'я людей та довкілля, а також створення енергетично та ресурсно-ефективної економіки. У результаті постановки стратегічних цілей, пропорції відходів, що переробляються, в ЄС збільшуються, а негативний вплив сміттєзвалищ на довкілля зменшується, більше енергії добувається внаслідок спалювання відходів, а найнебезпечніші відходи разом з нелегальними сміттєзвалищами контролюються суворіше.

У теперішній час, вітчизняна інфраструктура з роздільного збирання, сортування та утилізації відходів не сформована. У результаті цього, а також з огляду на недосконалість економічних стимулів використання відходів у якості вторинної сировини, в країні втрачаються великі матеріальні ресурси при посиленні несприятливого впливу відходів на довкілля. Окрім того, до теперішнього часу не прийнято Загальнодержавну програму поводження з відходами на 2013-2020 роки, концепцію якої затверджено розпорядженням Уряду України від 03.01.2013р. № 22-р. Ключовою метою вказаної концепції є реалізація заходів щодо скорочення обсягів утворення відходів, забезпечення умов стосовно їх роздільного збирання з наступним рециклінгом і формування інфраструктурного кластера їх утилізації.

Таким чином, неефективна політика держави у сфері поводження з відходами призвела до критичної ситуації, що загрожує здоров'ю населення та навколишньому природному середовищу. Унаслідок відсутності відповідних умов для знищення та утилізації відходів, відбувається процес їх нагромадження на промислових територіях. Враховуючи викладене, нарізла гостра необхідність формування нової системи поводження з відходами, як на загальнонаціональному, так і на місцевому рівнях, що має бути комплексною та враховувати позитивний європейський досвід.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М. В.

Романенко В.А.,

студент 42 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Слід відмітити, що після Чорнобильської катастрофи серед основних пріоритетів національних інтересів України виділяється забезпечення екологічної безпеки громадян, в зв'язку з чим необхідно дослідити право на безпечне для життя навколишнє природне середовище разом з іншими екологічними правами. Вони закріплені в ст. 50 Конституції України та ст. 9 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Їх дослідження має важливе значення, оскільки вони займають вагоме місце в системі прав людини.

Метою вивчення є характеристика екологічних прав громадян та їх класифікація, які знаходять своє відображення в працях науковців, що вивчали це питання.

У першу чергу необхідно з'ясувати поняття екологічних прав. Як зазначає Ю.С. Шемшученко, екологічні права громадян – це закріплена в законі і гарантована правом сукупність юридичних можливостей та засобів, які дають змогу задовольняти потреби та інтереси громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки.

На думку Г. В. Анісімової, екологічні права становлять собою передбачену законодавством сукупну міру можливої поведінки щодо належності екологічних об'єктів, їх використання, відтворення й охорони навколишнього природного. Погоджуючись з визначенням понять екологічних прав, які наводять вищезазначені науковці, необхідно дослідити їх види для розуміння їх сутності.

У науці екологічного права є кілька критеріїв класифікації екологічних прав громадян. Зазначимо основні з них:

1. За юридичною сутністю екологічні права громадян поділяються на три рівні: а) конституційні екологічні права, закріплені в Конституції України; б) екологічні права, встановлені в спеціальних законах; в) екологічні права, передбачені підзаконними нормативними актами. 2. За соціальною значущістю екологічні права громадян поділяються на три види: а) пріоритетні (першочергові) екологічні права громадян порівняно з іншими їх правами; б) переважні права окремих суб'єктів перед іншими особами в галузі екології, передбачені законодавством; в) усі інші екологічні права громадян. 3. За формою здійснення: а) індивідуальні; б) колективні екологічні права; 4. За ступенем взаємодії з навколишнім природним середовищем: такі, що передбачають фактичне володіння екологічними благами; а) такі, що опосередковано пов'язані з довкіллям; б) такі, що не включають безпосередньої взаємодії з природними об'єктами; 5. За суспільно-галузевою приналежністю: а) еколого-економічні; б) еколого-політичні; в) еколого-освітні тощо.

Вищезазначені критерії класифікації екологічних прав громадян дозволяють згрупувати їх, що дає можливість більш повно розуміти кожне право.

Хоча в ст. 9 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначені екологічні права громадян, але безпосередньо саме поняття екологічних прав відсутнє. Проте, цей перелік є невичерпним, що дозволяє в науці екологічного права здійснювати подальшу їх систематизацію.

Таким чином, розглянувши класифікацію екологічних прав громадян, можна прийти до висновку, що вона змінюється, доповнюється різними критеріями.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ РІЧКОВИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

На сьогодні, як і раніше, річкові перевезення відіграють важливу роль у торгівлі між державами. Річкове судноплавство є одним із найдешевших засобів перевезення. На відміну від міжнародних морських перевезень, які здійснюють транспортування як вантажу так і пасажирів, шляхом річкових перевезень здійснюється лише транспортування вантажу.

До міжнародних річкових перевезень належать перевезення судноплавними ріками, які знаходяться на території двох і більше держав. В Україні до річок міжнародного значення відносяться Дніпро, Дунай та Південний Буг, але фактично міжнародні перевезення здійснюються лише по Дунаю.

Правовий режим використання міжнародних річок для судноплавства закріплюється у міжнародно-правових актах. Одним із важливих міжнародних актів є Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948р. (Белградська конвенція) ратифікована Україною ще в складі СРСР, а також Конвенція щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай Відповідно до ст.1 Белградської конвенції навігація на Дунаї повинна бути вільною і відкритою для громадян, торгових суден і товарів усіх держав на основі рівності щодо портових і навігаційних зборів та умов торгового судноплавства. Відповідно до цієї Конвенції була створена Дунайська комісія – міжнародна міжурядова організація членом якої є і Україна. Метою Комісії є контроль за дотриманням умов Белградської конвенції, планування спільних заходів, проведення консультацій і вироблення відповідних рекомендацій.

Основними проблемами річкових перевезень є: 1) застарілість парку суден; 2) фізичне зношення портових споруд; 3) мала пропускна спроможність наявної портової інфраструктури та самих водних шляхів, зокрема через недостатність портових та фарватерних глибин. Відповідно до Белградської конвенції, кожна держава повинна слідкувати за станом водних шляхів, портових і фарватерних глибин і т.д. на своїй території. Однак передбачені випадки, коли держава не в змозі здійснити цього, а саме, відповідно до ст.4 цієї Конвенції в разі, коли яка-небудь придунайська держава не буде спроможна сама організувати роботи, що входять в її територіальну компетенцію і необхідні для забезпечення нормального судноплавства, то така держава повинна буде передати виконання цих робіт Дунайській Комісії на умовах, що їх вкаже Комісія, без права передоручення виконання цих робіт іншій державі, за винятком тієї частини річкового шляху, що становитиме кордон цієї держави. В цьому останньому випадку Комісія визначить умови виконання таких робіт. Придунайські держави зобов'язуються надавати всіляке сприяння Комісії або державі, яка виконує зазначені роботи. Як ми бачимо, міжнародним договором передбачена взаємодопомога між державами, що є позитивним моментом.

Підсумовуючи, можна зазначити, що річкові перевезення є безумовно дешевим засобом міжнародної торгівлі, зокрема у Європі, однак теж має свої проблеми, перш за все пов'язані з пропускними спроможностями водних шляхів та портовими глибинами, що повинні вирішуватися не кожною державою окремо, а у міжнародній співпраці для досягнення максимальної ефективності річкового транспортування.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Конституція України у статті 42 закріпила, що кожна особа має право на зайняття підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом. Таке право мають фізичні та юридичні особи, які задля досягнення економічних результатів від своєї діяльності вступають у конкуренцію один з одним по якості надання однорідних послуг споживачам. Таким чином, відносини мають конкуруючий характер, що є характерним для сучасного ринку. Пункт 3 статті 42 Конституції України зазначає, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Це означає, що держава не допускає зловживання монополією становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісну конкуренцію. Сьогодні однією з загроз для належної (нормальної) конкуренції, яка може привести до зловживань та встановлення монополічного становища на ринку є концентрація суб'єктів господарювання.

Однією з проблем правового регулювання на сьогодні є те, що національне законодавство не дає тлумачення поняттю «концентрація суб'єктів господарювання». В Законі України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 дається лише перелік видів економічної концентрації, однак комплексного визначення цьому процесу закон не дає.

Відсутність визначення даного поняття у вітчизняному законодавстві компенсується вичерпним тлумаченням на міжнародному рівні, зокрема у законодавстві Європейського Союзу. Так, у ст. 3 Регламенту ЄС від 1 травня 2004 року №139/2004 «Про концентрацію підприємств» зазначено, що це перехід (зміна) контролю над підприємством внаслідок злиття двох або більш раніше незалежних підприємств, встановлення прямого чи опосередкованого контролю над всім або частиною одного/декількох підприємств одним/декількома особами, вже контролюючі, в крайньому випадку, одне із задіяних в концентрації підприємств, різними способами.

На сьогодні в Україні існують також інші проблеми в правовому регулюванні процедури концентрації. По-перше, деякі науковці вважають не виправдано низькими порогові показники концентрації (на думку Іващенко С.), адже на практиці трапляється так, що 80-85 % всіх великих і середніх угод по злиттям та поглинанням потребують дозволу. Складається ситуація, за якої з одного боку - виникає масовий характер звернень за дозволом на концентрацію суб'єкта господарювання, що перетворює функцію контролю на буденну бюрократичну процедуру (з точки зору Задихайло Д.В.), а з іншого - особи, в силу незнання або свідомих дій, не звертаються за отримання дозволу до Антимонопольного комітету України, що визнається порушенням законодавства.

По-друге, відсутня процедура легалізації концентрації, що проводиться з порушенням антимонопольного законодавства. В наш час така легалізація можлива тільки під загрозою штрафних санкцій зі сторони Антимонопольного комітету України і визнання угоди недійсною із-за порушення її сторонами антимонопольного законодавства.

По-третє, існують поодинокі випадки прогалин, наприклад, Закон про конкуренцію не передбачає конкретного моменту часу для звернення з заявою для отримання дозволу на здійснення концентрації. Таких прогалин не багато і законодавцю досить легко позбавитися для приведення законодавства в належний стан.

Отже, антимонопольне законодавство України потребує вдосконалення та приведення його до реальної господарської практики суб'єктів. Це надасть змогу створити прозору систему та процедуру концентрації та забезпечити належний нагляд за діями господарюючих суб'єктів, а також сформувати ефективне конкурентно-спроможне середовище діяльності.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Руденко А.В.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ

Ліси є невід'ємною та важливою складовою навколишнього природного середовища. Ліси впливають на стан атмосферного повітря, на клімат, на водні об'єкти, на температуру, захищають ґрунти. Це все свідчить про неабияку важливість даного природного ресурсу та необхідність його збереження. Важливим аспектом, що сприяє досягненню такої мети є правова охорона лісів.

Нормативно-правовими актами, які є основними при регулюванні відносин пов'язаних з даним природним ресурсом є Лісовий кодекс України та Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища. Як зазначає Заверюха М.М., у Лісовому кодексі України законодавець не розрізняє поняття «охорона» та «захист» лісів. Незважаючи на те, що вони тісно взаємопов'язані, вони не є тотожними за своїм змістом: охорона – стан існування лісового фонду, за якого відсутній негативний вплив на нього, а захист – це активні дії, що мають на меті ліквідацію негативного впливу, в разі його настання, або ліквідацію порушення та відновлення становища, що існувало попередньо. Отже, можна сказати, що охорона існує протягом всього існування об'єкта, тоді як захист виникає лише у разі наявності негативного впливу.

Науковці по-різному характеризують зміст правової охорони лісів. Проаналізувавши декілька праць провідних науковців у сфері екологічного права (Шемшученко Ю. С., Мендик Л.В., Єрофєєв Б.В.) можна навести такі основні ознаки правової охорони лісів:

- це сукупність правових та інших засобів таких як організаційні, економічні, виховні щодо раціонального використання лісового фонду та лісів, що не входять до лісового фонду, збереження лісів від знищення, пошкодження, послаблення, забруднення та інших негативних впливів. Таку ознаку наводить вчений Єрофєєв Б.В. Тобто, це означає, що основою правової охорони лісів є не лише норми права, але й інші заходи, такі як організаційні, економічні, виховні, які взаємодіючи комплексно мають на меті забезпечення охорони лісів України.

- це діяльність, що направлена на збереження лісів від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу, захист від шкідників і хвороб.

- охорона лісів являє собою сукупність правовідносин, які виникають на основі норм екологічного права. На думку Мендик Л.В., правові норми, що стосуються охорони лісів, фіксують межі активної поведінки людей щодо забезпечення цілей охорони лісів, встановлюють права й обов'язки суб'єктів лісоохоронних правовідносин, вносять узгодженість, організованість і порядок у систему охорони лісів.

- правова охорона лісів заснована на відповідних методах – способах та прийомах впливу на поведінку учасників суспільних відносин. Як вказує Шемшученко Ю.С., особливістю є те, що відбувається поєднання імперативного та диспозитивного методу. Наприклад, імперативною нормою в даному випадку виступають положення ч. 2 ст. 86 Лісового Кодексу України, відповідно до якої усі власники лісів та постійні лісокористувачі зобов'язані розробляти та проводити в установленний строк комплекс протипожежних та інших заходів, спрямованих на збереження, охорону та захист лісів. Диспозитивною нормою є положення ч. 5 цієї ж статті, згідно якої з урахування замовлень власників та лісокористувачів охорона лісу може здійснюватися з допомогою авіаційних технологій. Це положення є диспозитивним тому, що власники та лісокористувачі на власний розсуд можуть здійснювати замовлення авіаційних технологій.

- охорона лісу тісно і нерозривно пов'язана з раціональним використанням лісового ресурсу та відновленням лісових ресурсів, на думку Мендик Л.В..

Отже, правова охорона лісів – це сукупність правових, виховних, економічних та інших засобів, які спрямовані на збереження лісів шляхом встановлення правил поведінки для суб'єктів суспільних відносин.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Савенко Я. С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ

Актуальність даної теми пояснюється тим, що забезпечення населення якісними та безпечними виробами можливе лише в умовах встановлення чіткого правового поля, в якому мають діяти суб'єкти господарювання, що здійснюють виробництво та торгівлю ними, легітимність яких підтверджується наявністю ліцензії на здійснення такого виду діяльності.

Дане питання досліджували такі відомі науковці як В.Г. Варнавський, Д. В. Задихайло, Г. Л. Знаменський, Л. І. Куш, В. С. Щербина та інші.

Відповідно до ст. 3 Господарського кодексу України господарська – це така діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, яка спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Відповідно до п. 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджена Наказом МОЗ України від 02.02.2011 № 49 поняття

«медична практика» визначається як вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами - підприємцями, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, та медичного обслуговування.

Існує проблема стосовно визначення суб'єктів господарювання, що провадять медичну практику. Так, відповідно до ч. 6 п. 4.1 Ліцензійних умов суб'єкти господарювання, що провадять медичну практику, повинні: безоплатно надавати медичну допомогу громадянам відповідно до законодавства». Тобто, під такими суб'єктами розуміються заклади охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, у яких відповідно до ч. 3 ст. 49 Конституції України медична допомога громадянам надається безоплатно, а заклади охорони здоров'я приватного права та фізичні особи-підприємці не визнаються суб'єктами медичної практики. Це суперечить вищезазначеному пункту 1.3 цих же Ліцензійних умов.

Щоб суб'єкт набув відповідного статусу, потрібно пройти процедуру легітимації державою, яка включає такі елементи, як обов'язкова державна реєстрація, внаслідок чого виникає загальна компетенція, а також ліцензування та патентування, внаслідок чого виникає спеціальна правосуб'єктність, адже відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» медична практика підлягає ліцензуванню. Цим суб'єкти медичної практики відрізняються від інших суб'єктів господарювання, діяльність яких не регулюється законом про ліцензування видів господарської діяльності.

Наразі суб'єкти медичної практики отримують ліцензію єдиного зразка, в якій зазначається лише вид господарської діяльності. Тому постає проблема у відсутності зазначення конкретних спеціальностей, що унеможливує отримання інформації про відповідність суб'єкта господарювання Ліцензійним умовам, так як саме спеціалізацією медичного персоналу, а не видом господарської діяльності, визначаються методи лікування, знеболення, діагностики, хірургічних втручань, реабілітації тощо.

Отже, необхідно визначити на законодавчому рівні поняття суб'єктів медичної практики, а також запровадити ліцензування медичної практики за лікарськими спеціальностями (ввести додаток до ліцензії із зазначенням конкретних лікарських спеціальностей та/або спеціальностей молодших медичних працівників як невід'ємної її частини).

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задохайло Д.Д.

*Савенко Я. С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОМИЛКИ, ЯКИХ ПРИПУСКАЮТЬСЯ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗГІДНО ВИМОГ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ

Актуальність даної теми пояснюється тим, що протягом останніх років в Україні було прийнято низку нормативних актів, які підвищили роль ліцензування медичної практики в забезпеченні передумов до надання якісної медичної допомоги. Тому є суттєво важливим дотримання ліцензійних умов.

Дане питання досліджували такі відомі науковці як В.Г. Варнавський, Д. В. Задохайло, Г. Л. Знаменський, А. Г. Крячко, В. С. Щербина та інші.

Відповідно до п. 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджена Наказом МОЗ України від 02.02.2011 № 49 поняття «медична практика» визначається як вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами - підприємцями, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, та медичного обслуговування. Відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» медична практика підлягає ліцензуванню. Цим суб'єкти медичної практики відрізняються від інших суб'єктів господарювання, діяльність яких не регулюється законом про ліцензування видів господарської діяльності.

Помилки, яких припускаються суб'єкти господарювання:

- 1) здійснення медичної практики понад два роки, але акредитаційний сертифікат відсутній (є порушенням п. 2.1.1 Ліцензійних умов);
- 2) первинна медична документація заповнюється не повністю, діагнози захворювання не відповідають міжнародній класифікації захворювань (суперечить п. 2.3.1. Ліцензійних умов);
- 3) не описуються етапи лікування при кожному захворюванні, який лікарський засіб (група препаратів) був використаний під час лікування (суперечить п. 2.3.1. Ліцензійних умов);
- 6) не отримуються інформаційна згода на проведення лікування та діагностику (суперечить п. 2.3.1. Ліцензійних умов);
- 7) не всі вироби медичного призначення стерилізуються централізовано (суперечить п. 2.3.1. Ліцензійних умов);
- 8) не дотримання вимог Порядку та умов обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.98 N 1642 (є порушенням п. 2.4.1 Ліцензійних умов);
- 9) на посадах працюють особи, у яких відсутня дійсна кваліфікаційна категорія або звання лікаря-спеціаліста з відповідної лікарської спеціальності, що (є порушенням п. 2.2. Ліцензійних умов).

Отже, хоча питання ліцензування регулюється на законодавчому рівні, проте на практиці трапляється багато випадків не дотримання даних норм. тому існує необхідність у встановленні санкцій за порушення ліцензійних умов провадження господарської діяльності суб'єктами медичної практики.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задохайло Д.Д.

*Савенко Я. С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ

У зв'язку з підвищенням інтенсивності використання земель виникають негативні наслідки, що завдають шкоду як самим земельним ресурсам, так і здоров'ю населення.

Це питання досліджували такі відомі науковці як В. І. Андрейцев, Р. М. Басай, Н. С. Гавриш, О. С. Лисанець, П. Ф. Кулинич, Т. К. Оверковська, та інші.

Відповідно до п. 2 Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України N 171 від 27.10.97 р.: забруднення земель – це накопичення в ґрунтах і ґрунтових водах внаслідок антропогенного впливу пестицидів і агрохімікатів, важких металів, радіонуклідів та інших речовин, вміст яких перевищує природний фон, що призводить до їх кількісних або якісних змін.

До негативних факторів забруднення земель відносяться: відходи від виробництва, стічні води, викиди транспорту, металургійних комбінатів, промислових підприємств, щорічне знищення лісів, розорювання полів тощо.

Охорона земель від забруднення співвідноситься із правом громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст. 293 Цивільного кодексу України, п. а) ч. 1 ст. 9 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»). Це право кожного громадянина вимагати дотримання еколого-правових приписів, якому відповідає обов'язок кожного і держави по його забезпеченню. Так, у ч. 3 ст. 167 Земельного кодексу України закріплено обмеження щодо використання земельних ділянок, забруднених небезпечними речовинами, та обов'язкові до виконання вимоги щодо запобігання небезпечному впливу цих ділянок на здоров'я людини та стан довкілля. Відповідно до частин 1 і 2 даної статті господарська та інша діяльність, яка зумовлює забруднення земель і ґрунтів понад встановлені гранично допустимі концентрації небезпечних речовин, забороняється; нормативи гранично допустимих концентрацій небезпечних речовин у ґрунтах, а також перелік цих речовин затверджується спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища, а також санітарного та епідемічного благополуччя населення (ч. 2 ст. 167 Земельного кодексу України).

Стаття 17 Закону України «Про відходи» і ст. 46 Закону України «Про охорону земель» передбачають зобов'язання суб'єктів господарювання у сфері поводження з відходами, що має превентивне значення від забруднення земель.

Також питання використання земельних ділянок з небезпечними речовинами регламентовано у Законах України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про санітарно-епідеміологічне благополуччя населення», «Про пестициди і агрохімікати», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», Постановах КМУ «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку» від 28 серпня 2013 р. № 808, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами» від 13 липня 2016 р. № 446 тощо. Як зауважує Т. К. Оверковська, охорона земель повинна мати на меті не притягнення винної особи до відповідальності за вже скоєне правопорушення, а його попередження та забезпечення раціонального використання земель.

Отже, правова охорона земель від забруднення - це система врегульованих нормами права суспільних відносин щодо забезпечення раціонального використання земельних ресурсів та запобігання забрудненню земель від шкідливих антропогенних впливів.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Савенко Я. С.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УКРАЇНІ

Безпека і здоров'я працівників на виробництві є одним із головних складників створення гідних умов праці на робочому місці та найважливішою характеристикою трудового потенціалу будь-якої країни. При створенні підприємств різних форм власності надзвичайно актуальним завданням стає вироблення нових підходів до розв'язання проблеми професійної захворюваності в Україні.

Дане питання досліджували такі відомі науковці як А.В. Андрушко, О.Б. Горностай, В.І. Глухова, Ю.Ю. Івчук, К.О. Ковязіна, О.І. Колодяжна, І.Г. Кононова, О.М. Кречотень, Ю.І. Кундієв, А.М. Нагорна, І.О. Парпалей, С.Г. Сова, М.П. Соколова, О.Ю. Чубка, О.П. Яворовський та інші.

О.М. Кречотень виділяє три групи причин виникнення професійних захворювань: 1) технічно-технологічні: недосконалість і старіння технологічних процесів, обладнання, низький рівень механізації складних операцій; 2) організаційні: тривалий час роботи в шкідливих умовах праці; низька якість медичних оглядів та недотримання термінів їх проходження; 3) особистісні: неефективність та невикористання засобів захисту працівниками, порушення правил охорони праці, режимів праці і відпочинку.

Ю.І. Кундієв та А.М. Нагорна до цього переліку додають: неналежний рівень професійних знань з безпеки праці; недостатність забезпечення лабораторних та клінічно-діагностичних досліджень (лише на 30–40 %); зменшення приблизно у 10 разів поліклінік, лікарень і лікарів; відсутність обов'язку роботодавця створити безпечні умови трудової діяльності.

Ковязіна К.О. зазначає, що діяльність Фонду щодо профілактики травматизму на виробництві та професійних захворювань викликає сумніви щодо її ефективності. Значні суми з бюджетних коштів Фонду витрачаються на потреби, не пов'язані з його основними функціями, особливо на адміністративні потреби. Кошти на утримання та забезпечення організації роботи Фонду збільшуються, а на профілактичну діяльність вони, навпаки, мають тенденцію до зниження.

Глухова В.І. наголошує на тому, що профілактика є правильним напрямом ефективного використання коштів фонду. Необхідно вдосконалити її заради зменшення кількості постраждалих на виробництві, а саме: створити у межах фонду відділ спостереження та аналізу причин нещасних випадків й професійних захворювань; покращити професійну підготовку експертів фонду та самих підприємців з питань страхування й управління; створити санаторно-лікувальні

бази, які слугували б для обов'язкового періодичного профілактичного лікування громадян, професії яких мають найшкідливіший вплив на стан здоров'я; збільшити суму штрафів за порушення законодавства про охорону праці.

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо такі шляхи подолання високого рівня професійного захворювання в Україні: 1) створити єдиний орган, який би займався реєстрацією та аналізом усіх професійних захворювань на виробництві; 2) забезпечити належний рівень фінансування з Державного бюджету профілактичних заходів; 3) стимулювати працівників і роботодавців створювати безпечні умови праці на виробництві шляхом запровадження певних заохочень і гарантій; 4) проводити навчання кадрів з питань охорони праці.

Отже, здоров'я кожного працівника залежить від умов праці, які йому надає роботодавець. Тому важливим є формування безпечного виробничого середовища та створення належних безпечних умов праці шляхом впровадження низки технічних, організаційних та особистісних заходів.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Сазонюк А.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Питання правового режиму майна лікувально-профілактичних закладів є особливо важливим в умовах співіснування та співпраці закладів різних форм власності за різноманіття організаційно-правових форм юридичних осіб. Сам термін «режим» нерозривно пов'язується з поняттям цілеспрямованого управління або ж регулювання. З точки зору теорії права, правовий режим характеризується у таких розуміннях, як сукупність засобів, заходів, норм для досягнення певної мети.

Правовий режим майна лікувально-профілактичних закладів – це порядок формування, використання і вибуття складу цього майна, обсяг прав і обов'язків суб'єктів правовідносин з приводу володіння, користування і розпорядження майном, а також порядок звернення на нього стягнень кредиторів.

Традиційно, в юридичній літературі виділяються дві основні форми правового режиму майна суб'єктів господарювання: право власності та обмежені речові права – як правило, право повного господарського відання і право оперативного управління. Управління майном інших осіб завжди охоплює відносини між двома сторонами, одна з яких є власником майна, що передається в управління, а друга – особа, яка реалізує майнове право власника шляхом використання правомочностей по володінню, користуванню й розпорядженню майном у відповідному обсязі протягом певного терміну. Причому зазначена тріада правомочностей виникає в цієї особи для здійснення їх не у власних інтересах, а лише в інтересах власника.

Загалом управління майном являє собою ініціативну самостійну діяльність управителя з реалізації чужих суб'єктивних прав та обов'язків, що може бути спрямована на збереження чи примноження переданого в управління майна, а також зменшення або попередження збитків від його використання шляхом реалізації правомочностей володіння, користування й розпорядження в обсязі, встановленому установником управління. Предметом договору управління майном є будь-які юридичні та фактичні дії, вчинювані з цим майном управителем від свого імені в інтересах установника управління або зазначеної ним особи (вигодонабувача).

Отже, управління майном спрямовується на підтримання майна у належному стані, отримання від нього прибутку, поширення обороту капіталу. Ця конструкція гармонійно підійде для управління лікувально-профілактичним закладом, оскільки саме для господарювання найбільш придатним може стати не стільки спеціаліст в галузі медицини, скільки фахівець-управлінець, здатний грамотно проводити тендерні закупки, наймати та звільняти персонал, слідкувати за обліковою звітністю тощо.

Конституційні гарантії рівності всіх суб'єктів права власності, а також декларована пріоритетність приватних інтересів спричиняють збільшення як кількості лікувально-профілактичних закладів, так і можливих форм їх господарювання. Є також логічним запровадження і застосування нових, ефективніших конструкцій зобов'язального характеру, оскільки чим вище розвиненість цивільного обороту в суспільстві, тим частіше й активніше мають застосовуватися не речові, а зобов'язальні інститути, які відображають динаміку обороту.

Таким чином, нарівні з речовими правовими режимами (право власності, право повного господарського відання та оперативного управління) можна виділити і зобов'язальний правовий режим – управління майном, як такий правовий режим майна юридичної особи, що являє собою встановлений у нормативно-правових актах та її установчих документах порядок набуття, користування та розпорядження майном, порядок обліку закріпленого за юридичною особою майна, а також характер та обсяг прав і обов'язків стосовно цього об'єкта як самого лікувально-профілактичного закладу, так і його засновника.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

*Сазонюк А.В.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ДЕГРАДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ – ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА

У сучасних умовах розвитку людства проблема деградації земель набула загальнопланетарного масштабу. Незважаючи на її згубні наслідки та виснаження поживних компонентів землі, світ продовжує рухатися в тому ж напрямі. Хоча й ведеться пошук способів сталого розвитку, загрози і далекосяжні наслідки деградації земель великою мірою ігноруються.

Правове регулювання деградації земель міститься в положеннях Земельного Кодексу України (далі – ЗКУ), Законі України «Про охорону земель», Законі України «Про меліорацію земель», Наказі Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку консервації земель» від 26.04.2013 р. №283. За ч. 1 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. № 1024-р «Про схвалення Концепції боротьби з

деградацією земель та опустелюванням» зазначається, що деградація земель та опустелювання є одними з найбільш серйозних викликів для сталого розвитку країни, які спричиняють істотні проблеми екологічного і соціально-економічного характеру.

Вчений Будзак О.С. трактує деградацію земель як погіршення їх стану, складу, функцій і корисних властивостей (підкислення, вилугування, засолення, ерозія, заболочення, підтоплення, опіщання тощо).

Основною причиною деградації земель виступає господарська діяльність людини, тобто антропогенний вплив. Він виражається в безконтрольному внесенні мінеральних добрив, використанні хімічних речовин у боротьбі із шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин і тварин.

Екстенсивне використання земельних угідь протягом багатьох десятиріч не компенсувалося рівнозначними заходами щодо їх відновлення, тому потрібно здійснити низку заходів, щоб припинити подальшу деградацію земель України. Ці заходи повинні здійснюватися комплексно, взаємно доповнюючи один одного, як єдина система, посилюючи дію всіх інших стабілізувати родючість, оздоровити санітарний стан земель, щоб в майбутньому на цій основі домогтися отримання високої та стабільної врожайності культур.

На думку науковця О.З Черпильського, необхідно налагодити моніторинг земель, без якого неможливо здійснити заходи по їх покращенню. Дієвими є наступні заходи щодо усунення виявлених порушень у деградованих землях: консервація, рекультивация та меліорація.

В ч. 1 ст. 172 ЗКУ зазначено, що консервації підлягають деградовані та малопродуктивні землі, господарське використання яких екологічно і економічно неефективне. Консервація земель здійснюється шляхом припинення їх господарського використання на визначений термін та залуження або заліснення (ч. 2).

Рекультивация земель регулюється ст. 166 ЗКУ в якій вказано, що це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель.

За ст. 1 ЗУ «Про меліорацію земель»: меліорація земель – комплекс гідротехнічних, культуротехнічних, хімічних, агротехнічних, агролісотехнічних, інших меліоративних заходів, що здійснюються з метою регулювання водного, теплового, повітряного і поживного режиму ґрунтів, збереження і підвищення їх родючості та формування екологічно збалансованої раціональної структури угідь.

Отже, потрібно швидко і рішуче діяти в напрямку припинення та локалізації негативних явищ, адже деградаційні процеси земель розповсюджені в Україні. Провідну роль у боротьбі з цим явищем відіграє державна політика у сфері охорони земель. Створивши єдину систему моніторингу деградованих земель можна отримувати інформаційне забезпечення про стан земель для подальшого прогнозування та контролю розвитку деградаційних процесів. Формування відповідних програм з призупинення деградації й відтворення родючості земель є надзвичайно актуальним завданням.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Саркісов К. К.,
студент 41 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА: ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Створення законодавчих засад регулювання діяльності суб'єктів господарювання є основним критерієм належної їх діяльності. У зв'язку з необхідністю вдосконалення відносин неплатоспроможності товариства і визнання його банкрутом 11.08.2013 була прийнята нова редакція Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Закон України «Про акціонерні товариства» вдосконалює акціонерну форму господарювання, регулює питання створення, функціонування та припинення діяльності акціонерного товариства.

Досліджуючи вказані нормативні акти слід звернути увагу на найбільш яскраві зміни до Закону, серед яких варто виділити заходи щодо запобігання банкрутству боржника, введення максимально можливих строків санації і ліквідації, введення вимоги щодо продажу майна боржника тільки через аукціон та інші. З іншого боку закон містить деякі положення на підставі яких можливі певні зловживання зазначеними положеннями [1].

Так, наприклад, положення Закону щодо збільшення статутного капіталу акціонерного товариства, на думку законодавця, надасть можливість акціонерам неплатоспроможного боржника розрахуватися грошовими засобами які отримані від додаткової емісії акції [1].

Однак статтею 15 закону «Про акціонерні товариства» збільшення статутного капіталу акціонерного товариства для покриття збитків не допускається, ця заборона стосується випадків залучення додаткових внесків, оскільки збільшення статутного капіталу акціонерного товариства без залучення додаткових внесків здійснюється шляхом підвищення номінальної вартості акцій [1].

Незважаючи на те, що збільшення здійснюється виключно для переведення зобов'язань товариства у цінні папери, втілення цієї норми вбачається неприпустимим до неплатоспроможного боржника з нестабільною майновою базою, оскільки породжує додаткові зобов'язання [2]. Отже, для забезпечення задоволення вимог кредиторів, необхідним вбачається виключення з Закону норми щодо збільшення статутного капіталу боржника.

Застосування інституту заміщення активів, на думку законодавця, дозволить зберегти діюче підприємство, врятує його від продажу майна долями і таким чином забезпечить продаж «працюючого бізнесу» [1]. Однак, існує певна загроза, що застосування цього положення призведе до фактичної легалізації в існуючій практиці виведення ліквідних активів на інших, близьких до боржника суб'єктів господарювання, що фактично робить неможливим повернення у повному об'ємі грошей кредиторам, і як наслідок знизить економічну ефективність процедури банкрутства.

Безумовно, прийняття нової редакції Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» це позитивне явище у правовому регулюванні відносин неспроможності. Однак положення вказаного закону потребують узгодження з іншими нормативними актами. В свою чергу правозастосовна практика виявить існуючі слабкі місця і доцільність деяких положень цього закону, адже вдосконалення законодавства процес безперервний.

Список використаної літератури:

1. Гарагонич О.В. Формування статутного капіталу акціонерних товариств / Гарагонич О.В. // - Вісник Академії адвокатури України, № 3 - 2015 р. - С.15-16.
2. Янкова О. О. Правове регулювання статутного фонду комерційних організацій : авто- реф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.04 / О. О. Янкова. — Донецьк, 2000. — С. 12.

*Сидоренко М.О.,
Студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВИЙ СТАТУТ ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Охорона здоров'я є одним з пріоритетних напрямків діяльності держави. Медичне обслуговування населення забезпечується відповідними закладами охорони здоров'я, важливу роль серед яких відіграють, перш за все, державні та комунальні заклади. Однак сьогодні значного поширення набуває діяльність приватних медичних закладів, що викликає необхідність у визначенні їх правового статусу.

Питання визначення правового статусу приватних медичних закладів та їх значення розглядалося багатьма науковцями, серед яких: Л.О. Буравльов, Н.Б. Мезенцева, В.М. Пашков, Я.Ф. Радиш та ін.

В Україні досить довготривалий час діяла суто державна система охорони здоров'я, однак зміни в економічній ситуації в країні призвели до виникнення розвинутого приватного сектора у сфері охорони здоров'я. Приватні заклади охорони здоров'я (далі - ПЗОЗ) полегшують навантаження на державну систему охорони здоров'я, шляхом обслуговування тієї категорії населення, яка здатна оплатити лікування.

У ст. 3 Господарського кодексу України (далі – ГК) зазначено, що під господарською діяльністю слід розуміти діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. В той час у Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з медичної практики затверджених Постановою КМУ від 2.03.2016 р. №285 дається визначення господарська діяльність з медичної практики, а саме: це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами - підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії.

Таким чином, ПЗОЗ є суб'єктами господарювання і діють відповідно до Конституції України, ГК, Основ законодавства України про охорону здоров'я, інших законів та підзаконних нормативно-правових актів. Крім того, ПЗОЗ, оскільки вони здійснюють діяльність по наданню послуг, мають дотримуватися вимог ЗУ «Про захист прав споживачів».

Не зважаючи на те, що ставлення до пацієнтів та умови обслуговування у ПЗОЗ є значно кращими ніж у державних, послуги таких закладів залишаються достатньо дорогими для пересічних громадян. Але, як стверджують, керівники ПЗОЗ, конкурентами для них виступають не інші ПЗОЗ, а лікарі муніципальних лікарень, які беруть гроші зі своїх пацієнтів. Таким чином, виникає ситуація, що особа, яка має право на безоплатне медичне обслуговування, надає лікарю гроші з метою, наприклад, більш уважного ставлення до неї. В такому випадку, перевагу можна віддати ПЗОЗ, оскільки там за практично такі самі кошти буде надане не менш кваліфіковане медичне обслуговування, але у кращих умовах та з використанням сучасного обладнання.

Слід також звернути увагу, що відповідно до ч. 2 ст. 16 Основ порядок створення, припинення закладів охорони здоров'я, особливості діяльності та класифікація закладів визначаються законом. Такий закон має визначити особливості правового статусу закладів охорони, порядок їх утворення та функціонування, окреслити правове поле здійснення господарської діяльності ПЗОЗ тощо. Останньою спробою у врегулюванні даного питання було створення Проекту Закону України "Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування" від 08.01.2014 р. №3850, який 27.02.2014 р. відкликано.

Отже, загалом, розвиток підприємництва у сфері охорони здоров'я є позитивним явищем. Але зважаючи на те, що основною метою господарської діяльності є отримання прибутку, важливим є забезпечення здійснення контролю за ціновою політикою ПЗОЗ при формуванні вартості за надання медичних послуг, а також встановлення державою гарантій щодо надання належного медичного обслуговування тим категоріям населення, які самостійно не в змозі оплатити такі послуги.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

*Сіврюк Д.В.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Юридична відповідальність, а саме господарсько-правова, нині істотно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правового засобу вирішення завдань регламентації господарського обігу. Відповідальність, хоча і передбачається у господарському праві, але як всяка юридична відповідальність має імперативний характер і настає лише в разі правопорушення. Відповідальність має розглядатися в якості одного з діючих важелів механізму господарювання, що здійснює вплив на прискорення економічного розвитку нашого суспільства. У цьому виявляється актуальність дослідження господарсько-правової відповідальності.

Це питання досліджувалося такими видатними правниками, як В.С. Мартем'янова, В.С. Щербина, В.К. Мамутова, Г.В. Пронська. Однак, залишається багато дискусій щодо господарсько-правової відповідальності.

В юридичній літературі сформувалося багато різноманітних понять якими позначається господарсько-правова відповідальність.

Господарсько-правова відповідальність є комплексним правовим інститутом господарського права, предметом регулювання якого є господарські правопорушення.

Господарсько-правова відповідальність може бути визначена як правовідносини, які виникають внаслідок вчинення господарського правопорушення між суб'єктами господарювання або між суб'єктом господарювання та органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, в результаті чого суб'єкт господарювання, винний у вчиненні правопорушення, зазнає несприятливих наслідків майнового або організаційного характеру, які передбачені господарсько-правовими санкціями.

Застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих внаслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання (ч. 2 ст. 216 ГК). Реалізації цієї мети покликані сприяти принципи, на яких базується господарсько-правова відповідальність, закріплені в ч. 3 ст. 216 ГК:

- потерпіла сторона має право на відшкодування збитків незалежно від того, чи є застереження про це в договорі;
- передбачена законом відповідальність виробника (продавця) за недоброякісність продукції застосовується також незалежно від того, чи є застереження про це в договорі;
- сплата штрафних санкцій за порушення зобов'язання і також відшкодування збитків не звільняють правопорушника і без згоди другої сторони від виконання прийнятих зобов'язань у натурі;
- у господарському договорі неприпустимі застереження щодо виключення або обмеження відповідальності виробника (продавця) продукції.

В юридичній літературі найбільш розповсюдженою є думка, відповідно до якої господарсько-правова відповідальність існує у формі додаткового зобов'язання, що покладається на зобов'язаного суб'єкта після порушення ним зобов'язання і полягає у сплаті неустойки, відшкодування збитків, завданих управленому суб'єкту.

Господарсько-правовій відповідальності властиві особливі ознаки, а саме: юридичність, матеріальність, протиправність, стимулювання. Щодо такої ознаки як стимулювання то у функціональному відношенні господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання господарських та інших зобов'язань. Отже, її головною метою є забезпечення правопорядку в сфері економіки (в господарських відносинах).

Також треба зазначити, що господарсько-правову відповідальність можна визначити як застосування господарських санкцій, що здійснюється за допомогою державного примусу і виражається в суспільному осуді винного правопорушника і покладенні для нього додаткових обтяжень майнового характеру або позбавленні його суб'єктного права.

Для інституту господарського права важливим є удосконалення господарських санкцій, які хоча і забезпечують окремі сфери господарювання, але потребують розвитку. Це стосується, зокрема, деяких адміністративно-правових санкцій, що передбачені у Господарському кодексі України, але не знайшли закріплення в інших законах. Зокрема, не закріплені адміністративно-правові санкції як зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності, скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання.

Таким чином, господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання вказаних зобов'язань, гарантувати законні права та інтереси контрагентів, споживачів та самої держави, в тому числі і відшкодування збитків учасників товарообігу самої держави. Господарсько-правова відповідальність є одним із важелів механізму господарювання, і в цьому визначається його особливість.

Сімененков Р В.,

студент 46 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ САНІТАРНО-ЗАХИСНИХ ЗОН

Актуальність теми полягає у дослідженні поняття санітарно-захисних зон та їх правового режиму. В різних законодавчих актах, головним чином, в таких як Земельний кодекс України, закон України «Про охорону атмосферного повітря» та в інших закріплені норми, що стосуються санітарно-захисних зон. Вони передбачаються в проектах забудови, основні вимоги до яких наведені у відповідних законодавчих актах.

Санітарно-захисна зона – це спеціально визначена територія з особливим правовим режимом навколо об'єктів господарювання, мета якої є зменшення негативного впливу суб'єктів господарювання на навколишнє природне середовище та населення. Вони створюються навколо об'єктів, які є джерелом виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізованих випромінювань тощо, з метою відокремлення таких об'єктів від території житлової забудови (ч. 1 ст. 114 Земельного кодексу України) [1, Ст. 27].

Санітарно-захисні зони встановлюються в районах житлової забудови, масового відпочинку та оздоровлення населення при визначенні місць розміщення нових, реконструкції діючих та інших об'єктів, які впливають або можуть впливати на стан атмосферного повітря (ст. 24 Закону України «Про охорону атмосферного повітря») [2, Ст. 678].

При проектуванні забудови території проектувальники самостійно визначаються з розміром таких зон. Але основою для такого визначення слугує наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» від 19.06.96 р. № 173, в якому було встановлено розміри санітарно-захисних зон, яких потрібно дотримуватися при проектуванні будівель. Відповідно до цих нормативів, об'єкти господарювання поділяються на 5 класів. Кожен з яких має власну характеристику та розмір зони. Для об'єктів 1 класу встановлений розмір зони на рівні не менше 1000 метрів; для 2 класу – 500 м; 3 класу – 300 м; 4 класу – 100 м; 5 класу – 50 м. Вони встановлюються в залежності від проектованої будівлі, її майбутнього призначення, шкідливості (якщо це виробництво). Так, навколо виробництва поприну розмір санітарно-захисної зони повинен бути не менше 3000 м, а навколо виробництва штучних перлів – 50 м [3, п. 1 Клас І. А, п. 4 Клас V, додаток № 4].

Відіграючи важливу роль у сучасному інфраструктурному ландшафті, вони зумовлені уберегти здоров'я населення та навколишнє природне середовище від шкідливого впливу об'єктів господарювання. Для цього

законодавець наділив їх відповідною характеристикою та правовим режимом, якого слід дотримуватися при проектуванні забудови.

Науковий керівник: к.ю.н. доц. Троцька М. В.

Список використаної літератури:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 року №3-4 // Відомості Верховної Ради України. –2002. - № 3-4. - ст. 27.
2. Закон України «Про охорону атмосферного повітря»: закон України від 16.10.1996 року №2707-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 50. - ст. 678.
3. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.09.96р. № 173 [Електронний ресурс]: Зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 24.07.1996 р. № 379/1404. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96>

Смерка В.В.,

Студент 42 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ПАЦІЄНТІВ НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ЛІКАРЯ І ЛІКУВАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Право пацієнта на вільний вибір лікаря та лікувального закладу є одним з основних принципів права на охорону здоров'я, яке визнається та забезпечується всіма високорозвиненими державами світу, адже право вільного вибору лікаря в державному чи комунальному закладі охорони здоров'я є передумовою ефективного і доступного отримання медичної допомоги.

Дане питання для України не є новим та не залишилось поза увагою науковців. Такі вчені, як Я. Буздуган, Т. Волинець, З. Гладун, К. Головачова досліджували проблему неналежного забезпечення даного права та визначали його проблематику. Проте, з огляду на необхідність подальшого дослідження зазначеної проблеми, окремо слід звернути увагу на правову природу регулювання таких відносин. Існує нагальна потреба у внесенні змін у нормативне регулювання даного питання, що стане першим кроком на шляху до забезпечення принципу доступності до медичної допомоги.

Звертаючись до нормативно-правової бази, яка регулює дане питання, в першу чергу варто зазначити, що «Основами законодавства України про охорону здоров'я» 1992 року передбачається вільний вибір громадянином лікаря і лікувального закладу (ст.6 (п."9"), ст.34 („Лікуючий лікар”), ст.38 („Вибір лікаря і лікувального закладу”). Аналогічне право зазначене також у Цивільному кодексі України 2004 року, де у гл.21 „Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи” встановлено право на вибір лікаря, яким особам може користуватися з 14 років (ст.283, 284 Цивільного кодексу України).

Зазначені положення певною мірою неузгоджені і протирічать деяким наказам МОЗ України. Так наказ МОЗ України від 23.07.2001 N 303 встановлює, що медична допомога надається лікарями загальної практики за сімейно-територіальним принципом. Фізична особа, в такому разі, не позбавляється свого конституційного права на медичну допомогу, однак вона змушена скористатися нею в того лікаря, який йому вже визначений медичним закладом. Хоча волевиявлення пацієнта в цьому випадку формально існує, його можна вважати вимушеним. Заздалегідь визначенням є і волевиявлення лікаря, адже воно спрямоване виключно стосовно пацієнтів тієї дільниці, яку він обслуговує.

Законодавче закріплення гарантії надання кваліфікованої медичної допомоги відповідного контингенту населення обмежує право вільного обрання лікарняного закладу. Тому було б доцільним внести доповнення до чинних законодавчих актів МОЗ України, які б забезпечували реалізацію права для пацієнтів вільно обирати сімейного лікаря і медичний заклад.

Звичайно, неузгодженість законів та підзаконних нормативно-правових актів в даній сфері є не єдиною і навіть не центральною проблемою, яка негативно впливає на можливість реалізації принципу доступності отримання медичної допомоги. Взаємопов'язаними проблемами є незабезпечення реалізації принципу безоплатності медичної допомоги, недостатня правова регламентованість надання медичних послуг, таких як встановлення ряду юридичних фактів, невідповідність правового статусу державних та приватних закладів охорони здоров'я, незбалансованість прав та зобов'язань лікаря загальної практики – сімейної медицини та інші.

З огляду на зазначене, внесення змін та доповнень до наказів МОЗ для вирішення проблеми забезпечення права пацієнта на вільний вибір лікаря та медичного закладу є недостатнім. Нормативно-правове регулювання відносин у галузі забезпечення і захисту прав пацієнта зумовлює необхідність прийняття Закону України “Про права пацієнтів”, одним з принципів якого повинно стати виключення будь-якої дискримінації стосовно доступу до медичної допомоги та здійснення вільного волевиявлення стосовно вибору лікувального закладу та лікаря. Крім зазначеного, в Законі повинні бути чітко визначені права пацієнта, гарантії їх здійснення та стадії реалізації, перелік обов'язків пацієнта як вид і міра необхідної поведінки та ефективний механізм охорони, захисту та відновлення порушених прав.

Солон І. Ю.,

студент 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Фундаментальні гарантії забезпечення захисту та заборона недобросовісної конкуренції містяться у ч.4 ст. 13 Конституції України – держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом.

Правову основу захисту від недобросовісної конкуренції складають Господарський кодекс України, Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закон України «Про захист економічної конкуренції», Закон України «Про Антимонопольний комітет України».

Недобросовісна конкуренція – це будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності (ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», ст. 32 ГКУ).

Під такими діями розуміються: 1) копіювання зовнішнього вигляду продукту конкурента з вказанням свого логотипу на упаковці; 2) реклама свого продукту, що містить порівняння із продуктом конкурента; 3) розповсюдження завідомо неправдивої інформації, що дискредитує конкурента; 4) схилення постачальника або замовника до відмови від роботи із конкурентом або створення невігідних умов роботи; 5) підкуп працівника конкурента для невиконання їм належним чином своїх обов'язків; 6) використання фінансового і адміністративного тиску на покупця конкурента з метою його переманити; 7) збір, використання, а також розголошення чи схилення до розголошення комерційної інформації; 8) демпінг в окремих випадках.

Основними причинами появи недобросовісної конкуренції є прагнення підприємців досягти певних переваг у підприємницькій діяльності зі значно меншими витратами, ніж за умов добросовісної конкуренції, а також наявність прогалин у правовому регулюванні.

Недобросовісна конкуренція завдає шкоди правопорядку у сфері конкуренції, руйнує основу цивілізованих ринкових відносин, підриває добросовісну, чесну, справедливую господарську практику, ущемляє інтереси добросовісних підприємців та споживачів.

Антимонопольне законодавство є новим і перебуває на стадії розвитку. Термін «недобросовісна конкуренція» висвітлюється неоднозначно. Законодавець вживає слово «дії», під якими розуміється активна поведінка. Але шкода може завдаватися також і бездіяльністю.

В антимонопольному законодавстві відсутня чітка процедура визначення остаточного розміру штрафу для застосування до порушника.

Недостатня увага держави до питань формування конкурентного середовища та захисту конкуренції призводить до систематичних збоїв нормального ритму функціонування економіки.

Головним питанням проблематики недобросовісної конкуренції виступає питання шляхів та методів боротьби з нею.

Налагоджений механізм вирішення таких справ - можна звернутись із заявою чи скаргою до Антимонопольного комітету України чи до господарського суду.

Ефективні шляхи реалізації конкурентної політики: необхідно вдосконалити роботу системи органів захисту інтересів суб'єктів господарювання, а саме: покращити матеріально-технічне та кадрове забезпечення, викоринити корупційні прояви, вдосконалити координацію діяльності між даними органами в процесі боротьби з недобросовісною конкуренцією; провести інформаційно-роз'яснювальну роботу, направлену на висвітлення переваг добросовісної конкуренції як для підприємців, так і для споживачів, порядку захисту їх від недобросовісної конкуренції; укласти Правила професійної етики учасниками усіх стратегічно важливих ринків держави.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Стеценко А. М.,
студентка 41 групи
ПЮІ НУЮ ім. Ярослава Мудрого*

ВОДНІ ОБ'ЄКТИ, ЩО МАЮТЬ ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ

Забезпечення здоров'я населення – це один з найбільш важливих напрямів діяльності держави. В цьому аспекті є необхідним повноцінне та ефективне використання всіх можливих засобів для підтримання та покращення здоров'я населення, зокрема і використання різних природних лікувальних ресурсів, якими багата наша країна. Серед таких ресурсів можна виокремити і води лікувального призначення, використання яких в курортно-оздоровчій діяльності підлягає особливому контролю та забезпеченню з боку держави, а саме, через механізми правового регулювання використання таких об'єктів, сертифікації та стандартизації, комерціалізації та підприємництва. Ці заходи необхідні для збереження в кількісному та якісному стані таких ресурсів, забезпеченні максимальної ефективності їх використання та в мінімізації шкоди навколишньому природному середовищу.

Зокрема, якщо звернути увагу на правове регулювання вод, що мають природні лікувальні властивості, то як вид лікувальних ресурсів вони визначаються в Законі України «Про курорти», в ст. 6, а саме: «до природних лікувальних ресурсів належать мінеральні і термальні води, лікувальні грязі та озокерит, ропа лиманів та озер, морська вода». Відповідно у ст. 62 Водного кодексу України зазначається: «водні об'єкти, що мають природні лікувальні властивості, належать до категорії лікувальних, якщо їх включено до спеціального переліку», який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.12.1996р. № 1499 «Про затвердження переліку водних об'єктів, що відносяться до категорії лікувальних». Більш детальна характеристика природних лікувальних вод надається в Наказі МОЗ від 02.06.2003р. №243 «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів». Аналізуючи чинні нормативно-правові акти в сфері систематизації та сертифікації щодо лікувальних вод необхідно звернути увагу на ГСТУ 42.10-02-96, що встановлює єдині вимоги до мінеральних лікувальних вод (МЛВ): умови експлуатації, фізико-хімічні і санітарно-мікробіологічні властивості, контроль якості, транспортування, зберігання, лікувальне використання.

Зокрема, як вважають науковці К. Бабов, О. Нікіпелова аналіз чинних національних та міжнародних нормативних документів щодо лікувальних вод показав, що чинні національні стандарти України у сфері мінеральних лікувальних вод у цілому відповідають міжнародним вимогам, а за основними положеннями спостерігається гармонізація. Однак, треба зазначити деякі відмінності у значеннях гранично допустимих концентрацій деяких нормованих компонентів та сполук та різницю методик, що застосовуються для визначення мікробіологічних характеристик.

Також, важливим напрямом діяльності держави повинне стати забезпечення належної охорони вод, що мають природні лікувальні властивості, а саме забезпечення відповідною досконалою нормативно-правовою базою, створенням єдиної державної системи стандартів та критеріїв щодо запобігання забруднення таких вод, встановлення допустимих норм експлуатації, перевірки вмісту токсичних речовин тощо.

Отже, ефективний державний контроль та правове регулювання водних об'єктів, що мають природні лікувальні властивості в Україні, в першу чергу, залежить від належного нормативно-правового забезпечення та систем

сертифікації та контролю за якістю, що можливе за умов систематичного оновлення законодавства відповідно до міжнародних стандартів та врахування національних особливостей використання.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Стеценко А. М.,
студентка 41 групи
ПЮІ НУЮ ім. Ярослава Мудрого*

ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Відповідно до ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання. На виконання цієї вимоги, як вказано у ст. 20 ГК України, кожен суб'єкт господарювання та споживач має певне право на захист своїх прав і законних інтересів шляхами, які визначені нормами чинного законодавства. Також особа має право на самозахист свого права. Самозахистом є застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом та не мають суперечити моральним засадам суспільства. Таким чином, суб'єкт господарювання має право вчиняти самозахист шляхом захисту своїх прав та законних інтересів самотужки, своїми власними діями. Іншими словами – це активні безпосередні дії самих суб'єктів господарювання без звернення до суду.

Під захистом прав суб'єктів господарювання, слід розуміти, сукупність взаємозалежних правових засобів, способів і форм, за допомогою яких у випадках необхідності забезпечується захист законних прав суб'єктів господарювання при їх порушенні.

Усім суб'єктам правовідносин гарантується захист їх прав, свобод і законних інтересів незалежним і неупередженим судом, утвореним відповідно до норм закону. Суб'єкти господарювання мають правозвертатися до господарського суду згідно з встановленою підвідомчістю господарських справ за захистом своїх порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів, а також для вжиття передбачених Законом заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням.

Принципи господарського права, що до захисту суб'єктів господарювання є істотною складовою частиною нормативного регулятора майнових відносин у сфері господарювання. Про це свідчить уже відтворення у ст. 5 ГК конституційних основ правопорядку у сфері господарювання, закріплення загальних принципів господарювання у ст. 6 ГК та принципів підприємницької діяльності у ст. 44 ГК. Це дає підстави стверджувати, що законодавець послідовно наполягає на тому, щоб особи, яким адресуються акти господарського законодавства, сприйняли як керівні вказівки конституційні основи правопорядку у сфері господарювання, принципи господарювання та підприємницької діяльності.

Неможливо розглядати принцип рівного захисту державою суб'єктів господарювання, не враховуючи його зв'язків з іншими галузевими принципами господарського права. До них відносяться: забезпечення господарського правопорядку та законності у сфері господарювання, захист економічної конкуренції та поєднання публічних і приватних інтересів у сфері господарювання. Важливим фактом є те, що принцип рівного захисту суб'єктів господарювання, захисту економічної конкуренції та захисту прав споживачів закріплюється на рівні Конституції України. Це дає змогу стверджувати, що вони, як конституційні принципи, впливають на розвиток усіх галузей.

Отже, можна зробити висновок, що вказані принципи є актуальними на сьогодні для того щоб примусити або спонукати порушника припинити дії, що порушують майнові права захисту суб'єктів господарювання, або попередити такі дії.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

*Стороженко В.А.,
студент 45 групи
ПЮІ НУЮ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

На сьогоднішній день, у процесі розвитку медичної галузі в Україні, гостро стоїть питання щодо місця суб'єктів господарських відносин у сфері охорони здоров'я. Стосовно тлумачення поняття «суб'єкт охорони здоров'я» нині існує багато дискусій та суперечок, які зумовлені недосконалістю законодавчої бази України.

Над даним питанням працювало багато вітчизняних вчених, таких як: М.О. Горень, О.Я. Литвин, Н.І. Романюк, С.В. Антонов, О.Б. Моргулець та інші. Головною метою цих дослідників було вивчення підґрунтя, на основі якого можна було б сформулювати види суб'єктів господарських відносин у сфері охорони здоров'я.

Сучасні науковці Т. Боссер та Д. Брінкерхоф виділили три основні види суб'єктів суспільних відносин у сфері охорони здоров'я в Україні, а саме: 1) державні учасники – органи державної влади, головною функцією яких є регулювання діяльності системи охорони здоров'я у державі; 2) постачальники медичних послуг, якими є суб'єкти господарських відносин різних форм власності; 3) споживачі послуг і широка громадськість [1, с. 7].

Вітчизняні вчені О.Я. Литвин та М.О. Горень додають до переліку ще один вид суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я, а саме постачальників ресурсів, функцією яких є забезпечення ресурсами процесів медичного обслуговування [2, с. 3].

Дослідивши систему охорони здоров'я в Україні, велику увагу привертають суб'єкти господарських відносин у галузі охорони здоров'я, які мають великий вплив на діяльність цієї системи. В першу чергу, це органи державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють управлінську функцію у медичній галузі. До них відносяться: Міністерство охорони здоров'я України, Державна санітарна епідеміологічна служба, обласні управління охорони здоров'я, управління охорони здоров'я у містах і селищах, районні управління охорони здоров'я.

Основну частину суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я в Україні складають постачальники медичних послуг. Переважно, це державні заклади охорони здоров'я первинного, вторинного та третинного рівнів медичного обслуговування, які безоплатно надають увесь спектр медичних послуг. Також існують міжнародні організації, які сконцентровані на подоланні гострих соціальних проблем, таких як, наприклад, туберкульоз,

онкологічних захворювань, ВІЛ/СНІД. На противагу державним закладам охорони здоров'я, існують приватні, які надають незначний спектр послуг у сфері косметології, пластичної хірургії, стоматології тощо за плату.

Безперечно, населення України є одним із найважливіших суб'єктів господарських відносин у сфері охорони здоров'я, яке виступає отримувачем медичних послуг. Адже саме люди звертаються до постачальників медичних послуг за різноманітною допомогою у цій галузі.

Отже, для оптимізації медичного обслуговування в Україні потрібно налагодити взаємозв'язок між усіма суб'єктами господарських відносин, а не фокусуватися тільки на системі постачальників медичних послуг. Окрему увагу потрібно приділити отримувачам медичних послуг, оскільки саме вони фактично користуються цими послугами.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Список використаної літератури:

1. Брінкерхофф Д, і Боссерт Т. 2008 Управління в сфері охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.hfgproject.org/wp-content/uploads/2015/02/Health-Governance-Concepts-Experience.pdf>
1. М.О. Горинь, О.Я. Литвин, 2012 поняття господарських відносин у системі охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/25836/1/6-24-28.pdf>

*Стороженко В.А.,
студент 45 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

У наш час досить гостро постає питання щодо негативного впливу людини на довкілля. Тому світова спільнота все частіше звертається до різноманітних методів боротьби із цією проблемою. З метою її вирішення скликаються різноманітні самміти, конференції, семінари, по закінченню яких складаються підсумкові документи, в яких визначаються основні положення, цілі та напрямки подальшого врегулювання цього питання.

Німеччина, Швейцарія, Франція, Італія тощо докладають великих зусиль метою охорони довкілля на своїй території та забезпечення екологічних прав громадян. Усе частіше більшість розвинених країн світу приймають низку законодавчих актів екологічного спрямування, а також закріплюють норми екологічного права у конституціях своїй країн. Тому, основною метою дослідження є вирішення питання конституційного закріплення норм екологічного права в Україні.

Доцільно розглянути деякі варіанти закріплення норм, що врегульовують відповідні екологічні відносини в конституціях провідних країн світу. Згідно з Конституцією Португалії (ст.66), громадяни мають право жити у здоровому довкіллі в умовах екологічної рівноваги. У Конституції Чехії йдеться, що громадяни мають право на чисте і сприятливе довкілля. Фундаментальне екологічне право закріплюється у конституціях Іспанії (ст. 45) та Болгарії (ст. 55) [1, Ст.211]. Із вищенаведеного можна спостерігати, що ці норми хоч і мають різне словесне відображення, проте несуть у собі аналогічний зміст. Усі вони спрямовані на те, щоб забезпечити право людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Завдяки тому, що у Конституціях цих країн закріплені екологічні положення та наявні механізми їх реалізації, вони мають задовільний стан довкілля та високий рівень гарантування екологічних прав людини.

Звернувшись до положень Конституції України [2, Ст.141], у контексті досліджуваного питання, тоді відповідно до ст. 16: забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави. У ст. 50 Основного закону закріплені екологічні права людини, а саме, кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена. Але, все ж таки, питання щодо розширення переліку екологічних прав та їх фіксація у Конституції України залишається відкритим.

Безсумнівно, конституційне закріплення екологічних прав є гарним поштовхом для розвитку екологічного права. Такі дії є ефективними та їх можна спостерігати у ряді європейських держав. Виходячи з цього, закріплення норм екологічного права у Конституції – Основному законі держави, який має найвищу юридичну силу, є важливим, адже норми екологічного права виходять на перший план по нагальності для суспільства.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Список використаної літератури:

1. Сурілова О.О. Порівняльне екологічне право: Навчальний посібник. – О.: Фенікс, 2010. – 220с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 року № 5 //Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.

*Струкова І. П.,
студентка 41 групи*

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

УКЛАДАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Державне замовлення як форма державного господарювання в розвинених країнах виступає невід'ємною складовою державного регулювання економіки. Україна не є винятком.

Так, у положеннях Господарського кодексу України від 16 січня 2003р. містяться визначення понять «державне замовлення» (ч.1 ст. 13). Крім того, Господарський кодекс України визначає особливості укладення договорів за державним замовленням.

У ст.183 ГК України зазначено, що договори за державним замовленням укладаються між визначеними законом суб'єктами господарювання – виконавцями державного замовлення та державними замовниками, що уповноважені від імені держави укладати договори (державні контракти), в яких визначаються господарські

зобов'язання сторін та регулюються відносини замовника з виконавцем щодо виконання державного замовлення. Укладення сторонами договору за державним замовленням (державного контракту) здійснюється в порядку, передбаченому Господарським кодексом України, з урахуванням особливостей, передбачених законодавством.

На сьогодні в Україні існує законодавчо врегульований і практично діючий єдиний технологічний цикл забезпечення суспільних потреб на основі використання інституту державного замовлення. Я, в свою чергу, спробую встановити особливості укладання господарських договорів за державним замовленням в сфері охорони здоров'я, адже саме сфера охорони здоров'я, як зазначено в положеннях «Основ законодавства України про охорону здоров'я», направлена на збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя.

Важливо зазначити, що 25.12.2015 вступив в дію Закон України «Про публічні закупівлі», який встановлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади. Але, дія цього Закону не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є товари і послуги, що підлягають закупівлі відповідно до угод щодо закупівлі, що укладаються центральним органом виконавчої влади України, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі. Закупівля таких товарів, робіт і послуг здійснюється згідно з правилами і процедурами, установленими відповідними спеціалізованими організаціями, що здійснюють закупівлі, з урахуванням порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Виникає питання, щодо законодавчого регулювання державних замовлень в сфері охорони здоров'я. Окремі положення щодо державних замовлень в сфері охорони здоров'я встановлюється в «Основах законодавства України про охорону здоров'я», інші – в підзаконних актах.

На мою думку, таке важливе питання, як забезпечення якісного регулювання державних замовлень в сфері охорони здоров'я потребує окремої законодавчої регламентації. Так, народним депутатом України Б.В.Губським був внесений законопроект (реєстраційний №202) «Про державне замовлення в сфері охорони здоров'я», але законодавчого закріплення він не отримав і, на жаль, подальша робота в даному напрямку не проводилась. Законопроект визначав сутність і принципи формування державного замовлення в сфері охорони здоров'я як одного із основних чинників регулювання правових, фінансово-економічних та організаційних засад діяльності медичної галузі.

На мою думку, на сьогодні існує нагальна необхідність продовженні розробки законодавчого акту, який якісно регулював би господарські правовідносини в сфері охорони здоров'я.

Науковий керівник: к.ю.н., ас Олєфір А.О.

Срукова І.П.,

студентка 41 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Вітчизняні науковці наголошують, що в Україні відбувається активне підвищення накопичення відходів за результатами життєдіяльності людей. У роботі особлива увага буде приділятися саме перевезенню твердих побутових відходів (далі – ТПВ).

При цьому, необхідно розуміти, що це зумовлено безпосереднім зв'язком життєдіяльності людей з утворенням твердих побутових відходів.

Найбільше поширеним способом поводження з ТПВ в Україні є їх розміщення на полігонах і сміттєзвалищах (95% від загального обсягу). Відтак, актуальність обраної теми, полягає у необхідності встановлення особливостей перевезення ТПВ.

Отже, відповідно до ст. 1 Закону України «Про відходи» (далі – Закон): відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбується, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. У свою чергу, тверді відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням. Окрім того, побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках і не використовуються за місцем їх накопичення

Щодо процесу, який досліджується, то перевезення відходів Закон визначає, як транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення (ст. 1 Закону).

У зв'язку з тим, що однією з головних проблем при перевезенні ТПВ, як зазначає Кобзиста О.П., є неврахування надходження шкідливих речовин від спалювання палива сміттєвозами та їх функціональних властивостей, виникає необхідність розглянути детальніше питання обґрунтованості вибору найбільш оптимального транспортного засобу. Відтак, важливою задачею в перевезенні ТПВ є вибір ефективних транспортних засобів, які відповідають безпечним умовам перевезень.

Такий акцент саме на транспортному засобі пов'язаний з необхідністю особливого ставлення до об'єктів що перевозяться, адже невідповідність засобу для перевезення ТПВ може призвести до таких наслідків, як: забруднення навколишнього середовища, дискомфорт населення тощо.

Кобзиста О.П. визначає, що при виборі автотранспортного засобу для транспортування ТПВ необхідно вирішити дві взаємопов'язані задачі – визначають його оснащення (вид завантаження) та вагові і геометричні параметри. Необхідно також потурбуватися про якість оснащення задля уникнення втрачання відходів під час транспортування.

При цьому, на сьогодні з нормативно-правових актів, які регулюють процес перевезення ТПВ необхідно виділити Закон та Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 11.08.2008р. № 247 (далі – Методичні рекомендації).

На жаль, Закон не визначає особливих вимог до транспортних засобів, якими необхідно здійснювати перевезення ТПВ. Методичні ж рекомендації серед вимог до транспортних засобів для перевезення ТПВ визначають лише необхідність фарбувати останні у помаранчевий колір та розміщувати на них логотип перевізника та напис виду ТПВ, що перевозиться (п.п. 3.1, 3.2).

Вищеведеного недостатньо для уникнення та превенції можливих ризиків при перевезенні ТПВ. До того ж, вищеведений акт виступає лише рекомендацією і, відтак, не містить положень щодо відповідальності за невиконання останньої.

Як висновок, зазначимо, що на сьогодні існує необхідність у прийнятті акту-стандарту, який би регулював положення щодо перевезення ТПВ з детальною регламентацією необхідних параметрів, котрим повинен відповідати транспортний засіб для перевезення ТПВ. Окремо наголосимо на важливості того, що такий акт повинен мати загальнообов'язковий характер та містити санкції/відсилки до санкцій в інших актах за невиконання положень останнього.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Троцька М.В.

*Тарабан М.О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Актуальним на сьогодні залишається питання правового статусу суб'єктів господарювання в галузі охорони здоров'я. Не менш важливим є дослідження повноважень суб'єктів господарського права, діяльність яких повинна бути спрямована на забезпечення прав громадян у сфері охорони здоров'я.

Під організаційно-господарськими повноваженнями органів влади щодо підприємницької діяльності слід розуміти діяльність держави в особі її органів та органів місцевого самоврядування, що спрямована на забезпечення публічних інтересів шляхом використання засобів впливу на господарські відносини.

В. С. Щербина зауважує, що в Господарському кодексі України, відсутня норма, яка б чітко визначала коло суб'єктів організаційно-господарських повноважень, зміст останніх і критерії віднесення тих чи інших учасників учасників відносин у сфері господарювання до суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

У свою чергу, В. М. Пашков під суб'єктами організаційно-господарських повноважень розуміє осіб, які мають повноваження щодо організації господарської діяльності, управління іншими суб'єктами та/або контролю за їх діяльністю.

Досліджуючи дане питання О. П. Віхров вважає, що до суб'єктів організаційно-господарських повноважень не можуть бути віднесені органи державної влади чи місцевого самоврядування, які безпосередньо не здійснюють організаційно-господарських повноважень щодо суб'єктів господарювання. Натомість І. М. Кравець тієї думки, що організаційно-господарські повноваження здійснюються органами державної влади.

Тому найбільш суттєвими є ті суб'єкти організаційно-господарські повноваження яких виникають на підставі закону: Кабінет Міністрів України, господарські міністерства/відомства тощо.

Спираючись на Основи законодавства України про охорону здоров'я, такими повноваженнями наділені Кабінет Міністрів України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. У ст.14 визначені повноваження Кабінету Міністрів України, які реалізуються у сфері охорони здоров'я.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я є Міністерство охорони здоров'я України. Основні повноваження МОЗ визначені у Положенні про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою КМУ від 25 березня 2015 р.

Також було створено Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я, який реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів.

На місцевому чи територіальному рівні діють органи виконавчої влади загальної компетенції – місцеві державні адміністрації з органами спеціальної галузевої компетенції – департаментами (управліннями). Органи місцевого самоврядування відповідно також наділені організаційно-господарськими повноваженнями, які здійснюють належно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Отже, виходячи з вище викладеного, вважаємо за доцільне додати норму, яка б чітко визначала коло суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Незважаючи на те, що система господарських повноважень суб'єктів у сфері охорони здоров'я є досить розгалуженою, що в свою чергу не сприяє підвищенню ефективності здійснення таких повноважень як на загальнодержавному так і на місцевому рівні, виникає питання про можливу зміну механізму розподілення господарських повноважень між даними суб'єктами.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Тарабан М.О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Важливою проблемою сьогодення, залишається проблема екологічної безпеки. Тож відповідно до ст. 16 Конституції України обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги в Україні.

Наявність законодавчого визначення екологічної безпеки, не зупиняє дослідження її теоретичних і практичних аспектів. Єдиного погляду на правову природу цього поняття не існує, що обумовлює актуальність обраної тематики.

Вивченням даного питання займалися такі вчені, як В. І. Андрейцев, Г. В. Анісімова, І. В. Бригадир, М. Н. Веденін, М. М. Бринчук, А. П. Гетьман, А. Б. Качинський, С. М. Кравченко, М. І. Малишко, В. В. Петров та ін.

Варто звернути увагу на визначення: «національна» і «екологічна безпека». У ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України» зазначено: національна безпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у відповідних сферах». Відповідно до ст. 6 цього Закону, серед пріоритетів національної безпеки, проголошено: «забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства, збереження навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів».

За ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Отже, останнє поняття спрямоване на попередження негативних явищ екологічного характеру, в той час як перше передбачає не тільки запобігання, а й виявлення та нейтралізацію реальних та потенційних загроз національним інтересам, зокрема екологічного характеру.

Досліджуючи правове поняття екологічної безпеки, І. В. Бригадир, виділяє два основні підходи до його визначення. Перший підхід полягає в тому, що екологічна безпека розглядається як певний стан, а другий, полягає в розумінні її як певної діяльності.

Веденін М. Н. визначає екологічну безпеку як стан захищеності людини, суспільства, держави і навколишнього природного середовища від негативного природного та техногенного впливу, що забезпечується організаційно-правовими, економічними, науково-технічними та іншими засобами та способами.

Вітчизняний та зарубіжний досвід доводить, що важливим залишається значення екологічної безпеки в економічному розвитку держави. Існує думка, що це певний стан – ступінь адекватності екологічних умов завданням збереження здоров'я населення і забезпечення тривалого соціально-економічного розвитку.

У свою чергу, А. Б. Качинський пропонує під екологічною безпекою з правової точки зору розуміти: сукупність дій, станів і процесів, що прямо чи побічно не призводять до серйозних збитків (або загроз таких збитків), що завдаються природному середовищу, окремим людям і людству загалом.

Таким чином, виходячи з вище наведених положень, можна дійти висновку, що кількість підходів для розуміння поняття «екологічна безпека» є досить різноманітним. Обґрунтованим є той в якому екологічна безпека пов'язується з певним станом, так як і зазначає законодавець.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Тараненко Д. С.,
студент 41 групи*

ПЮІНІОУ ім. Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Усі права та свободи, що поширюються на медичних працівників, розподіляються на дві групи: загальнолюдські та професійні.

Загальнолюдські права включають в себе право на життя та його захист, повагу до честі та гідності, рівність прав кожної людини (рівноправ'я), право на свободу та особисту недоторканність, свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, на свободу віро-сповідання, на охорону здоров'я, освіту, заняття діяльністю, до якої є вподобання та яка надає гідну оплату праці, на мирні зібрання, у тому числі для відстоювання власних прав, на відпочинок, соціальний захист та достатній життєвий рівень, особистісні права (право власності на житло та інше майно, авторське право, вступ до шлюбу).

Переліку загальнолюдських прав присвячено цілу главу Конституції України, де також зазначено, що держава гарантує дотримання цих прав, а порушені права людини мають бути поновлені в суді.

На жаль, не менше половини зазначених прав існують тільки на папері. Взяти хоча б трудові права, з яких для медичних працівників реально реалізовується тільки право на достроковий вихід на пенсію. Проте знати ці права необхідно. І вимагати їх реалізації від оточення.

Низкою законів, постанов, наказів та інших нормативних документів закріплено коло професійних прав, свобод та пільг медичних працівників. Серед законодавчого розмаїття основним документом для медичної галузі є Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ, зі змінами (далі — Основи законодавства про охорону здоров'я).

Більшість професійних, у тому числі трудових, прав та пільг медичних працівників визначено у статті 77 Основ законодавства про охорону здоров'я.

Певні права медичних працівників, пов'язані з їхньою професійною діяльністю, встановлені також іншими статтями Основ законодавства про охорону здоров'я. Так, статтею 34 передбачено, що лікар має право відмовитися від подальшого ведення пацієнта, якщо останній не виконує медичних приписів або правил внутрішнього розпорядку закладу охорони здоров'я, за умови, що це не загрожуватиме життю хворого і здоров'ю населення. Лікар не несе відповідальності за здоров'я хворого у разі відмови останнього від медичних приписів або порушення пацієнтом встановленого для нього режиму.

74-1 і 75 статтями Основ законодавства про охорону здоров'я передбачене право медичних працівників на заняття народною медициною (цілительством), на підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації у відповідних вищих навчальних і наукових установах, установах підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів, а також за допомогою інтернатури, клінічної ординатури, аспірантури і докторантури, згідно із законодавством про освіту.

Медичні працівники мають право займатися господарською діяльністю (приватною практикою) у сфері охорони здоров'я, брати участь в управлінні охороною здоров'я.

Перелічені права медичних працівників, як слушно зазначають провідні юристи, є правами-обов'язками, тобто зобов'язують медичних працівників вчиняти певні дії для реалізації їхніх професійних прав.

Чинним законодавством України може бути передбачено інші права та пільги для медичних працівників. На них також можуть поширюватися пільги, що встановлюються для своїх працівників підприємствами, установами і організаціями, яким вони надають медичну допомогу.

Отже, статус медичних працівників закріплений в Україні лише на папері і не реалізується насправді. Медичні працівники є однією з найменш захищених ланок в сфері охорони здоров'я.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А.О.

ПРАВОВА ПРИРОДА МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Актуальність дослідження тематики правової природи послуг обумовлена тим, що сучасне нормативне законодавство в цій сфері застосовує нормативного матеріалу і введення в дію різних юридичних конструкцій. Щодо нормативного закріплення поняття «послуга» в сучасному цивільному законодавстві можна сказати наступне.

Відповідно до загальновизнаної в цивільному праві класифікації, послуги віднесені до договірних зобов'язань, і знайшли своє відображення в главі 63 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Класифікатор відходів ДК 005-96» від 29.02.1996 № 89). Хоча стосовно послуг зовнішньоекономічної діяльності Державний класифікатор України послугу розкриває як результат трудової діяльності, що відображається у корисному ефекті, особливий споживчій вартості (Держстандарт, Наказ «Державний класифікатор України. Класифікація послуг зовнішньоекономічної діяльності ДК 012-97» від 02.06.1997 р. № 324). У підпункті 14.1.151. ст. 14 Податкового кодексу України зазначено, що платні послуги – це діяльність, пов'язана з наданням побутових послуг для задоволення особистих потреб замовника за готівку, а також з використанням інших форм розрахунків, включаючи платіжні картки.

Як бачимо, законодавець не дотримується чіткої позиції стосовно поняття послуги. Проте зміст послуг як об'єкту цивільних правовідносин за умов ринкової економіки і перспектив перетворення на сервісну державу, знаходиться в динамічному розвитку, а, отже, потребує системного і послідовного аналізу. Із зміною фактичного ефекту послуг – юридичних, медичних, освітніх тощо, їх юридичний механізм врегулювання залишається неперушим. Отже, постає питання їх чіткої детермінації, окреслення універсальних ознак й визначення правової природи.

Розмежування робіт та послуг особливо є дискусійним в медичній царині. Т. Л. Левшина вказує, що в рамках надання послуги може існувати матеріальний результат (стоматологічна послуга), а може і не існувати (терапевтична послуга). Але для кожної з них важливе здійснення комплексу дій нематеріального характеру, які призвели до такого результату. Саме ці дії підлягають продажу, а не результат дій. Отже змістовною з юридичної точки зору та важливою з фактичного боку є діяльність ортодонта по імплантуванню зубної коронки. Тобто дії нематеріального характеру. І правильно вказують вчені, що тут наявним є змішаний договір з елементами підряду та договору про надання послуг, під яким розуміють договір, що регулює декілька різнорідних правовідносин і поєднує умови, що об'єктивно необхідні для оформлення різних зобов'язань. Питання: «робота була проведена чи надана медична послуга?» має практичне значення, оскільки за загальним правилом, робота сплачується тільки після передачі її замовникові (ст. 837 ЦК України). Отже, має бути конкретний уречевлений результат, який і є підставою проведення оплати. При наданні послуг оплата має настати і без отримання корисного результату, але при умові належного виконання послуги. Як зазначалось вище, для послуг взагалі, а для медичних послуг, зокрема, характерна непостійність якості та можливість ненастання бажаного результату, навіть при належному наданні і споживанні послуги. Пацієнт може і не отримати корисного ефекту від належного лікування (в силу прогресу розвитку захворювання, індивідуального сприйняття ліків тощо), проте медична діяльність лікаря має бути оплаченою. Виходячи із всього вище наведеного, медичну послугу можна визначити як корисну діяльність послугодавця, яка спрямована на задоволення потреб щодо здоров'я фізичної особи і має нематеріальний характер.

Таким чином, медична послуга є комплексним міжгалузевим правовим інститутом, який об'єднує публічні та приватні послуги, і, для якого характерне поєднання публічно-правових та приватноправових засад регулювання.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А.О.

*Тараненко Д. С.,
студент 41 групи
ПЮІНІОУ ім. Ярослава Мудрого*

АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Атмосферне повітря беззаперечно є важливим компонентом навколишнього природного середовища так, як саме від нього залежить існування усіх живих організмів на Землі.

За роки незалежності в Україні положення щодо регулювання відносин в сфері охорони атмосферного повітря були регламентовані у великій кількості нормативно-правових актів. Основними серед них виступають Закони «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про охорону атмосферного повітря».

При цьому, проблемі питання охорони атмосферного повітря неодноразово були предметом розгляду вітчизняного законодавця. Так, у Постанові ВР України від 05.03.1998р. № 188 «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» наголошувалося на тому, що напружена екологічна ситуація у багатьох районах і містах країни свідчить про те, що, незважаючи на посилення уваги до питань охорони атмосферного повітря у тому числі і значні витрати на їхнє вирішення, вжиті заходи не досить ефективні і не зумовлюють змін у тенденції погіршення стану довкілля

Тобто актуальність вивчення атмосферного повітря як об'єкта охорони є безперечною. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»: атмосферне повітря визначається, як життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень.

Охорона атмосферного повітря – це система заходів, пов'язаних із збереженням, поліпшенням та відновленням стану атмосферного повітря, запобіганням та зниженням рівня його забруднення та впливу на нього хімічних сполук, фізичних та біологічних факторів (ст. 1 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»). Також важливо підкреслити, що Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами), затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.07.1997р. № 201, містять основні вимоги до охорони атмосферного повітря населених місць і місць масового відпочинку та оздоровлення населення, виконання яких повинно забезпечити запобігання несприятливому впливу забруднення повітряного середовища на здоров'я населення та санітарно-побутові умови його життя. Також не менш важливим засобом регулювання охорони атмосферного повітря в Україні є затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002р. № 302 «Порядок проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих

речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали такі дозволи».

Отже, на сьогодні існує досить розгалужена система нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини в сфері охорони атмосферного повітря. При цьому, на жаль, в умовах сьогоднішньої якості проведення заходів направлених на охорону атмосферного повітря залежить від жорсткості відповідальності за порушення вимог чинного законодавства.

Існує необхідність у впровадженні політики реформування заходів охорони атмосферного повітря та створення умов, за яких суб'єкти, які негативно впливають на стан атмосферного повітря були б зацікавлені займатися діяльністю направленою на охорону атмосферного повітря.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

Тараненко Д. С.,

студент 41 групи

ПЮІНІОУ ім. Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Стан здоров'я населення є показником культурного, трудового, оборонного потенціалу держави і відображення соціально-економічних, екологічних умов, способу життя населення, стану медичного забезпечення.

Ми у своїй роботі особливу увагу приділяємо саме медичному забезпеченню, у частині дослідження мережі закладів охорони здоров'я. Особливо виділяючи мережу закладів охорони здоров'я, підкреслимо, що це – сукупність закладів охорони здоров'я, що забезпечують потреби населення у медичному обслуговуванні на відповідній території.

При цьому, медичне обслуговування – діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я, що не обов'язково обмежується медичною допомогою.

Відтак, на сьогодні постають питання з відмежуванням правового статусу закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які надають медичні послуги.

Для розкриття вищевказаного питання необхідно звернутися до ст. 3 Основ законодавства про охорону здоров'я. Вищевказана стаття встановлює, що заклад охорони здоров'я – юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників. Далі, окрему увагу необхідно звернути на приватно-практикуючих лікарів, зареєстрованих як фізичні особи – підприємці (далі – ФОП), які отримали ліцензію на провадження медичної практики та організовують свою діяльність з допомогою найманих працівників та формуючи «медичні кабінети». Ми розуміємо, що заклад охорони здоров'я може бути лише юридичною особою, ФОП не юридична особа, тому «медичні кабінети» таких лікарів не належать до закладів охорони здоров'я.

Але це не виключає можливості створення приватних закладів охорони здоров'я. Ст. 16 Основ законодавства про охорону здоров'я визначає, що держава сприяє розвитку закладів охорони здоров'я усіх форм власності. Відтак, створення та діяльність приватних медичних закладів підтримується державою.

Відтак, поняття «ФОП, які отримали ліцензію на провадження медичної практики» та «приватні заклади охорони здоров'я» не є тотожними.

Особливу увагу у вирішенні поставленого питання відмежування закладів охорони здоров'я ФОП, які отримали ліцензію на провадження медичної практикислужують і нові Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 року. Вищевказані умови визначають господарську діяльність з медичної практики (далі – медична практика), як вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та ФОП з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії.

Відтак, ми можемо казати про те, що кожен заклад охорони здоров'я здійснює господарську діяльність з медичної практики, але не кожен хто здійснює господарську діяльність з медичної практики виступає закладом охорони здоров'я.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А.О.

Тарасова А.С.,

студентка 46 групи

ПЮІНІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПРЕДМЕТ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Невід'ємним елементом сучасних господарсько-правових систем є державні закупівлі. Роль останніх особливо зростає в країнах з соціально орієнтованою економікою, оскільки соціальна держава прагне максимально забезпечити права громадян.

У процесі інтенсифікації суспільного розвитку об'єктивно зростає попит на спеціальні господарсько-правові дослідження, що мають характер теоретичних концепцій, придатних для безпосереднього застосування на практиці. Такою є проблематика господарсько-правового забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я. По-перше, ігнорування позитивним досвідом найкращих світових практик у цій царині та недоліки вітчизняної системи наслідками мають негативні показники не лише економічного порядку: нерациональне використання державних коштів, зниження ефективності проведення конкурсних процедур і рівня конкуренції, зростання кількості господарських правопорушень, але й соціального, коли негативного впливу зазнає якість функціонування сфери охорони здоров'я. В цьому контексті актуалізується проблематика забезпечення правового господарського порядку, який, за визначенням Д. В. Задихайла, охоплює не лише статику, а й динаміку системи господарських відносин.

Здійснюючи галузеве дослідження господарських відносин державних закупівель, першочергового значення повинно набувати виокремлення їх предмета, тобто тих видів товарів, робіт і послуг, що виступають матеріальним виразом об'єкта правовідносин та, згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» від 04.06.2016, є предметом господарських договорів про закупівлю, що укладаються між замовниками та учасниками конкурсних процедур.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі», предмет державних закупівель – це товари, роботи, послуги, що закуповуються замовником у межах єдиної процедури закупівлі, щодо яких учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах.

Предмет закупівель у сфері охорони здоров'я має складну структуру та поділяється на основний і допоміжний. З метою забезпечення потреб цієї сфери замовники повинні здійснювати закупівлі як основного, так і допоміжного предмета.

Олефір А. О. стверджує, що загальними господарсько-правовими ознаками основного предмета державних закупівель у сфері охорони здоров'я є такі: 1) предмет державних закупівель повинен бути конкретно визначеним і таким, що забезпечить максимально ефективне задоволення потреб замовника у товарах, роботах і послугах; 2) предмет державних закупівель визначається відповідно до реально існуючих потреб замовника; 3) предмет державних закупівель є однорідним і має бути придбаний у рамках однієї конкурсної процедури; 4) ціна предмета закупівлі повинна відповідати граничним величинам стосовно господарських договорів про державні закупівлі; 5) походження предмета закупівлі не надає конкурентних переваг певному учаснику конкурсних процедур стосовно інших; 6) предмет державних закупівель впливає на вибір конкурсних процедур замовником.

Отже, предметом державних закупівель є основний і допоміжний предмет. До основного належать лікарські засоби, медична техніка, соціальні послуги. До допоміжного: вироби народного споживання, дієтичні добавки, роботи і послуги, які не належать до основних.

Тарасова А.С.,
студентка 46 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Однією з проблем в Україні у сфері екології є забруднення атмосферного повітря. На сьогодні вона постала особливо гостро: постійно зростає кількість промислових підприємств, які є головними постачальниками різноманітних домішок в атмосферне повітря.

Багато праць науковців присвячено вирішенню цього питання, а саме Р.В. Бичківський, П.Г. Столярчук, М.С. Міхалєва, В.М. Німас, Я.Ю. Шевцова, Г.А. Саприкіна, Д.І. Ізмайлова.

Згідно із ст. 1 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»: забруднення атмосферного повітря – змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища. Головними забруднювачами є транспорт та підприємства.

У своїй монографії Павлова О. І. зазначає, що транспорт належить до головних забруднювачів атмосферного повітря, водоймищ і ґрунтів. Відбувається деградація екосистем під впливом транспортних забруднень, особливо інтенсивно на урбанізованих територіях. Гостро стоїть проблема утилізації і переробки відходів, що з'являються при експлуатації транспортних засобів.

На думку Потіш А.Ф., Медвідя В. Г., Гвоздецького О.Г., Козака З.Я. не менш небезпечним забруднювачем оточуючого середовища є промислові відходи. В Україні основним джерелом утворення відходів є підприємства гірничо-промислового, хіміко-металургійного, машинобудівного, паливно-енергетичного, будівельного, агропромислового комплексів, а також комунальне господарство. Найтоксичнішими серед них є відходи, що містять важкі метали, нафтопродукти, непридатні для застосування отрутохімікати (пестициди), основна маса яких утворюється в Донецькій та Дніпропетровській областях. Під сховищами токсичних відходів перебуває майже 20 тис. га земель. Це сміття звозиться на звалища, переважна більшість яких є джерелом інтенсивного забруднення води і повітря.

Дослідивши статистичні дані, на 2014 рік в Україні такі міста мали надвисокі показники забруднення повітря, а саме Одеса, Краснопереконськ. За даними спостережень у 2015 р. у список міст з найбільшим рівнем забруднення атмосферного повітря ввійшли 15 – це Кривий Ріг, Херсон, Дніпродзержинськ, Краматорськ, Лисичанськ, Слов'янськ, Миколаїв, Маріуполь, Київ, Запоріжжя, Ужгород, Луцьк, Рубіжне. У І півріччі 2016 р. в 15-ти містах України рівень забруднення повітря (за комплексним індексом забруднення атмосфери) оцінювався як високий – це Дніпро, Одеса, Краматорськ, Слов'янськ, Кам'янське, Херсон, Лисичанськ, Маріуполь, Київ, Луцьк, Миколаїв, Запоріжжя, Кривий Ріг, Ужгород, Рубіжне. Підвищений рівень забруднення спостерігався у шести містах, низький – у 18-ти містах України. Загальний рівень забруднення атмосферного повітря в містах України (за КІЗА) у І півріччі 2016 р. оцінювався як високий. Порівняно з І півріччям 2015 р. рівень КІЗА зріс – з «підвищеного» до «високого». Дещо підвищились середні за перше півріччя концентрації діоксиду азоту та фтористого водню, знизились – завислих речовин.

Отже, враховуючи рівень забруднення атмосферного повітря органи державної влади і місцевого самоврядування, повинні приймати важливі рішення з його очищення. Необхідно звернути увагу на деякі шляхи вирішення цієї проблеми: перш за все – це очистка палива (бензину) від шкідливих речовин, по-друге, це охорона лісів, по-третє, держава повинна розробити програму щодо зменшення викидів з транспортних засобів, обмеження в користуванні на певний час, а також, заборону довгострокового користування транспортними засобами.

Телик К.В.,
студентка групи ФАРМ-1
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ АВТОННОМІЇ ВОЛІ СТОРІН

Інтеграція України до європейського і світового співтовариства передбачає однією з передумов здійснення певного кола заходів політичного, соціального, культурного, а головне, – економічного характеру. В контексті цього особливо актуальним стають питання подальшого вдосконалення правового регулювання зовнішньоекономічних відносин українських суб'єктів господарювання та їх іноземних контрагентів.

При цьому, особливу увагу потрібно приділити питанням, закріплення і практичної реалізації класичного, але, разом з тим, відносно нового для міжнародного приватного права України принципу автономії волі сторін (lex voluntatis).

Дослідженню принципу автономії волі сторін приділяла увагу низка вчених, зокрема М.Г. Розенберг, Т. Боднар, А. Луць, М. Бардіна, А. Беляєва, А. Комаров, С. Здарожна, В. Горєв, І. Покровський та ін.

Потрібно звернути увагу на те, що автономія волі передбачає «договірний» елемент, тобто автономія волі – це в першу чергу угода про вибір права, договір з колізійним змістом. Воля сторін при обранні відповідного правового регулювання виявляється в укладанні «угоди про право» – цивільно-правової угоди, сторони якої визначають право, застосовне до «основної» угоди, укладеної тими ж суб'єктами. При цьому вона може укладатись у вигляді окремого документу або міститись в тексті «основної» угоди в якості одного з її пунктів.

Угода про право яке підлягає застосуванню як цивільно-правова угода (чи як один з її пунктів) може підпорядковуватись або нормам цивільного або нормам торгового права, що регулює конкретний вид угоди з урахуванням спеціальних норм. В основному, згадані спеціальні норми присвячуються обмеженню вибору права сторонами угоди з іноземним елементом. «Обрання сторонами відповідного правового регулювання виражається в укладанні так званої угоди про застосовуване право – цивільно-правової угоди, сторони якої визначають право, застосовуване до «основної» угоди, укладеної іноземним елементом та укладеної тими ж особами. Метою укладення угоди про застосовуване право є визначення відповідного правового регулювання угоди, і в більшості випадків воно слугує для розв'язання проблеми застосовуваного права при розгляді будь-якого спору сторін, що впливає з угоди або пов'язаного з ним».

Аналізуючи національне законодавство варто зазначити, що угоди про вибір застосовуваного права можуть укладатись в будь-якій формі. Вимога щодо письмової форми такої угоди існує лише у випадках, коли однією із сторін договору є особа, у національному законодавстві якої міститься імперативна норма щодо обов'язковості письмової форми угоди.

Разом з тим, імперативну норму про дотримання письмової форми укладення зовнішньоекономічного договору українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності містить ч. 2 ст. 6 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.

Законодавство різних країн в спеціальних законах встановлює різне коло обмежень не лише відносно форми такої угоди а й щодо змісту, що на практиці нерідко призводить до виникнення негативних наслідків для однієї чи обох сторін.

Отже, угода про вибір права це, перш за все, договір між двома суб'єктами міжнародного приватного права. Така угода на практиці може укладатись в письмовій чи усній формі (якщо з приводу цього національне законодавство не встановлює особливих вимог). Окрім того, не лише форма, а й зміст угоди не має порушувати норми національного законодавства її учасників. З урахуванням того, що договірному регулюванню вибору застосовного права учасники міжнародно-правових відносин, вважаємо за необхідне з метою полегшення цивільного та комерційного обігу, розробку та запровадження типових форм укладання угоди про вибір права.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Шимко А.Р.

Телик К.В.,

студентка групи ФАРМ-1

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

УЧАСТЬ ОСОБ, ЯКА СУДОМ ВИЗНАНА НЕДІЄЗДАТНОЮ АБО ЦИВІЛЬНА ДІЄЗДАТНІСТЬ ЯКОЇ ОБМЕЖЕНА У ЗВ'ЯЗКУ З ПСИХІЧНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ, У ПРОВЕДЕННІ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

На сьогодні питання пов'язані з проведенням клінічних досліджень набувають значної актуальності. При цьому питання дотримання прав досліджуваних осіб та захист їх інтересів посідають особливе місце. За законодавством України досліджуваний (суб'єкт дослідження) - пацієнт (здоровий доброволець), який згідно з Порядком проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань бере участь у клінічному випробуванні. Частина перша статті восьмої Закону України «Про лікарські засоби» (далі - Закон) передбачає, що «клінічні випробування лікарських засобів проводяться за участю повнолітньої дієздатної особи - пацієнта (добровольця) у разі наявності її письмової згоди на участь у проведенні таких випробувань». Разом з тим, в інших частинах цієї ж статті наводяться винятки, за яких клінічні дослідження можуть проводитись за участю:

- малолітніх осіб;
- неповнолітніх осіб;
- осіб, які визнані судом недієздатними або цивільна дієздатність яких обмежена.

Особливу увагу привертає проведення клінічних досліджень за участю недієздатних та обмежено дієздатних внаслідок психічного захворювання осіб. Аналізуючи ст. 8 Закону, можна виділити наступні умови участі осіб, які судом визнані недієздатними або цивільна дієздатність яких обмежена у зв'язку з психічним захворюванням у проведенні клінічних досліджень:

- згода на участь опікуна чи піклувальника такої особи;
- переваги можливого успіху зазначених випробувань над ризиком спричинення тяжких наслідків для здоров'я або життя такої особи ;
- клінічні дослідження за участі цієї категорії осіб можуть проводитись лише у випадках, «якщо лікарський засіб призначений для лікування психічних захворювань».

Таким чином, недієздатні або обмежено дієздатні у зв'язку з психічним захворюванням особи можуть приймати участь лише в клінічних дослідженнях засобів для лікування психічних захворювань, при цьому залишається поза увагою ситуація, коли такі особи, окрім психічного розладу, мають інші захворювання.

Разом з тим Наказом МОЗ №690 від 23.09.2009 «Про затвердження Порядку проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типового положення про комісії з питань етики» передбачаються умови, за яких допускається участь недієздатних осіб у проведенні клінічних випробувань, зокрема зазначається «клінічні випробування за участю недієздатних пацієнтів проводяться, якщо клінічне випробування безпосередньо стосується захворювання, на яке страждає досліджуваний», тобто, це може бути не лише психічне захворювання, а й інше захворювання, на яке страждає недієздатна особа.

Таким чином, питання щодо участі осіб, які судом визнані недієздатними або цивільна дієздатність яких обмежена у зв'язку з психічним захворюванням потребує більш детального регулювання. Обмеження кола лікарських засобів, в клінічних дослідженнях яких така категорія осіб може брати участь, унеможливилує їх участь в проведенні клінічних досліджень інших груп лікарських засобів, а отже – позбавляє можливості отримати позитивні результати в лікуванні інших захворювань.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Губанова О.В.

*Тоноян Л.Г.,
студентка 42 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ІННОВАЦІЇ, ЯК ОДИН ІЗ ПЕРСПЕКТИВНИХ ШЛЯХІВ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У сучасному світі освіта відіграє важливу роль у забезпеченні соціальної мобільності. ХХІ століття у світі пов'язується з інноваціями, активним їх впровадженням у всі сфери діяльності. Освіта є процесом накопичення наукових знань, практичних умінь та навичок, що, у кінцевому результаті, формує загальне враження стосовно рівня розвитку, розумово-пізнавальної та творчої діяльності особистості. Нові цілі модернізації освітньої галузі спрямовані на розвиток національної системи освіти. Вона має відповідати викликам часу, потребам суспільства і особистості, яка здатна реалізувати себе в суспільстві, що постійно змінюється.

Якість освіти – це комплекс характеристик компетентностей і професійної свідомості, що відбивають здатність фахівця здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог сучасного етапу розвитку економіки, на визначеному рівні ефективності та професійного успіху, із розумінням соціальної відповідальності за результати професійної діяльності. На сьогоднішній день напрацьовано значну базу ідей та підходів, на основі яких закладаються освітні альтернативи, здійснюється інноваційний пошук.

Будь-який процес повинен проходити шлях розвитку, що включає прогресивні зміни і перетворення, інтенсивність та ефективність яких залежить від всесторонньої підтримки з боку суб'єктів його діяльності. У нормативно-правових актах чітко визначено мету державної інноваційної політики: створення економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, відродження духовного та інтелектуального потенціалу нації. Формування інноваційної культури населення розглядається як стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності та державної інноваційної політики в Україні. Безперечно, визначальне значення в цьому має освіта як процес і результат засвоєння знань, розвитку, формування життєвих компетенцій.

Впровадження інновацій в систему освіти відбувається за трьома напрямками: вдосконалення традиційного освітнього процесу, тобто модернізація, модифікація, раціоналізація того, що прийнято; трансформація традиційного процесу, тобто його радикальні перетворення; комплексність видозмін, які складаються з елементів як модернізації, модифікації та раціоналізації традиційної системи, так і її трансформації. Останнім часом в освіті з'являється чимала кількість інновацій, що є фундаментальними відкриттями та не мають порівняльних функціональних попередників у світі або ж даній країні. В деяких випадках вони спричиняють поворотний процес, цього потрібно уникати шляхом попереднього прогнозування. Для забезпечення максимально ефективного результату у підвищенні якості освіти необхідно враховувати базові ознаки інновацій, що включають - рівень новизни, інноваційний потенціал, інноваційні процеси, рівень розроблення і поширення нововведення.

Отже, якість сучасної освіти забезпечують актуально значущі та системно організуючі інноваційні процеси (інновації), які стають перспективними для еволюції освіти та позитивно впливають на її розвиток. Це в свою чергу говорить про конкурентоздатність на постіндустріальному етапі розвитку суспільства та рівень інтелекту, як особливості форми загальноцивілізаційного багатства. Подальші дослідження проблеми підвищення якості освіти за допомогою інновацій передбачають пошук шляхів створення єдиної системи класифікації освітніх інновацій з максимальним врахуванням особливостей освітнього простору.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Олефір А. О.

*Хіцан Б.І.,
студент 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ

Медична діяльність представляє собою складну сферу, яка, безумовно, потребує регулювання з боку держави, адже від цього залежить життя і здоров'я населення. Такий вид діяльності нині підлягає ліцензуванню, дослідження і вдосконалення чого ми здійснимо в цій роботі.

Для початку необхідно визначити як тлумачиться в законодавстві термін «медична практика». Звернувшись до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених Постановою КМУ від 02.03.2016 р. №285, бачимо, що медичною практикою є вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадять закладами охорони здоров'я та фізичними особами-підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії. Порядок надання ліцензій на здійснення медичної практики передбачений в ЗУ "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 01.01.2016р.

Відповідно до Постанови КМУ від 05.08.2015р. № 609 "Про затвердження переліку органів ліцензування" єдиним органом, уповноваженим на проведення ліцензування медичної практики є Міністерство охорони здоров'я. В цьому ми бачимо велику проблему, адже на сьогодні в Україні існує неабиякий попит на заняття приватною медичною практикою, а фізичні-особи підприємці з кожним роком розширюють свою мережу відповідних закладів. Але у зв'язку з монополією держави і односторонньою видачею ліцензій на зайняття медичною практикою в суспільстві склалася неоднозначна думка щодо прозорості такого ліцензування і об'єктивності посадових осіб МОЗ. По суті уповноваження, які могли б передаватися місцевим органам управління повністю перебрана держава. Мається на увазі ліцензування приватних осіб, які діють на території відповідної місцевої ради.

До того ж сама процедура отримання ліцензій є незручною в аспекті інформування і консультацій осіб, які бажають займатися цією діяльністю. Тому заради вдосконалення і підвищення комфорту суб'єктів господарювання, які бажають отримати ліцензію на зайняття медичною практикою, було б доцільніше зробити систему органів, які уповноважені на проведення ліцензування, дворівневою. На вищому (державному) рівні залишити ті категорії медичної практики, які є більш складними і потребують державного регулювання, наприклад, надання стаціонарної медичної допомоги, проведення судово-медичних експертиз тощо. Для цього створити відповідну комісію при Міністерстві охорони здоров'я, яка б визначила перелік цих видів медичної практики і здійснювала б ліцензування. А на місця передати ті види практики, які не потребують особливого нагляду з боку держави і надати відповідні функції ліцензування до місцевих рад та адміністрацій.

Таким чином, шляхом проведення деяких законодавчих змін у сфері ліцензування медичної практики, державі вдасться повернути довіру з боку суспільства і зробити процес ліцензування більш комфортним для самих суб'єктів підприємницької діяльності, які зможуть прискорити процес отримання дозволів і бути впевненими у незаангажованості посадових осіб відповідних органів, яких вони самі зможуть контролювати як представники територіальної громади. До того ж, у зв'язку з децентралізацією, яка поступово провадиться в нашій державі, це було б гарним прикладом передачі певних функцій держави у сфері охорони здоров'я органам місцевого самоврядування.

Науковий керівник: д.ю.н., доц. Пашков В.М.

*Хіцан Б.І.,
студент 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЛІСІВ УКРАЇНИ

З кожним роком в Україні відбувається поступова вирубка лісів, в той час як висадка нових насаджень навіть близько не доходить до масштабів знищення вже існуючих. І хоча в законодавстві ліс визнається національним багатством з широкими можливостями застосування як природний об'єкт, знаходяться суб'єкти, які для задоволення власних потреб здійснюють знищення лісів України. Тому в таких умовах постає необхідність створення місць для відпочинку і оздоровлення населення. Значний відсоток громадян України задля проведення дозвілля обирає саме лісопаркові зони і найближчі лісові масиви. А це свідчить про підвищений інтерес населення до розвитку лісів і їх збереження вцілому, адже від цього залежить здоров'я громадян.

Законодавство України, а саме ст. 1 Лісового кодексу України надає легальне визначення лісу. Ліс – тип природних комплексів, у якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище. В ст. 39 Лісового кодексу України здійснено загальний поділ лісів за екологічним і соціально-економічним значенням. Для більш повного розкриття змісту конкретної категорії звернімося до підзаконних нормативно-правових актів.

Так, в Постанові КМУ «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» здійснено поділ лісів на категорії залежно від їх функціонального призначення. До рекреаційно-оздоровчих лісів відноситься лісові ділянки, що виконують рекреаційну, санітарно-гігієнічну та оздоровчу функцію, використовуються для туризму, зайняття спортом, санаторно-курортного лікування та відпочинку населення. Такі ділянки мають бути розташовані у межах міст, селищ та інших населених пунктів; у межах округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів; у межах поясів зон санітарної охорони водних об'єктів; у лісах зелених зон навколо населених пунктів; поза межами лісів зелених зон (п. 6). Тобто, ця категорія лісів має широкий спектр використання для оздоровлення населення та проведення дозвілля.

Реалізуючи вище зазначені норми, в Україні здійснюється робота, яка пов'язана з рекреаційним використанням лісів. На основі загального аналізу лісів за функціональним призначенням встановлено, що площа українських лісів державного значення становить 6,8 млн. га, а тих, що можуть використовуватися для рекреаційної діяльності, – 1,3 млн. га. Тому потенціал для розробки і збільшення рекреаційної бази досить непоганий.

Звернувшись до ст. 6 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», можемо констатувати, що на законодавчому рівні передбачено розробку відповідних цільових програм з метою проведення ефективної і цілеспрямованої діяльності України по організації і координації заходів щодо раціонального використання і відтворення природних ресурсів і т.д. Створення таких програм покладено на виконавчу гілку влади. Тобто розвиток сфери використання рекреаційно-оздоровчих лісів залежить від волі держави і її бажання піклуватися про здоров'я своїх громадян.

Таким чином, аналізуючи законодавство України, приходимо до висновку, що механізм розвитку сфери рекреаційно-оздоровчих лісових зон є нагальною потребою у сфері екологічного розвитку держави і збереження здоров'я населення. Було визначено неабиякий потенціал України щодо збільшення території зазначених вище лісів, адже спектр їх використання є досить широким і допоможе розвинути не лише рекреаційно-оздоровчу сферу, але і економіку країни за рахунок капіталовкладень інвесторів у цю справу.

*Черненко Я.О.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Виходячи з того, що економічна конкуренція – це основний інструмент регулювання ринкової економіки, відіграє основне значення для підприємницької діяльності, в такому випадку значення досконалості системи захисту від недобросовісної конкуренції набуває досить важливого значення, так як постійне вдосконалення і розвиток законодавства про захист економічної конкуренції в комплексі з економічними та організаційними заходами сприяє створенню єдиної системи і ефективному механізму протидії монополізму в Україні.

Саме наявність конкуренції сприяє витісненню з виробництва неефективних підприємств, раціональному використанню ресурсів, запобігає диктату виробників-монополістів по відношенню до споживача. А також виконує в ринковій економіці функції регулювання, мотивації, розподілу і контролю. Поряд із зазначеною категорією існує «недобросовісна конкуренція», яка з'являється внаслідок змагання між суб'єктами господарювання переваг над одним одним за допомогою здійснення значно менших витрат, ніж за умов добросовісної конкуренції. Внаслідок існування якої обмежується право вибору товарів споживачами.

З аналізу зроблених досліджень, можна прийти до висновку існування таких типів загроз економічній конкуренції як: узгоджені дії, як один з видів недобросовісної конкуренції, можуть повністю знищити вже наявну конкуренцію, друга загроза характеризується здійснення негативного впливу на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією, знижується індивідуальна свобода суб'єктів господарювання визначати власну ринкову поведінку, а також ефективність функціонування системи вільного ринку знижується в більшій чи в меншій мірі.

Система захисту від недобросовісної конкуренції на сьогодні є достатньо розвинутою на законодавчому рівні. Але саме головним чинником здійснення добросовісної конкуренції та здійснення боротьби з недобросовісною конкуренцією є забезпечення захисту права споживачів, оскільки придбаний товар повинен відповідати вимогам якості, придатності та безпечності.

Що в свою чергу підкреслює важливість та необхідність здійснення вдосконалення самої системи захисту інтересів суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції. А саме необхідно забезпечити:

- систематизувати норми конкурентного законодавства, які посилять ефективність захисту порушених прав суб'єктів господарювання;
- створити систему контролю за наданням і використанням державної допомоги суб'єктам господарювання;
- запровадження кримінальної відповідальності за найбільш суспільно небезпечні антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання;
- для однакового застосування законодавства про захист економічної конкуренції було б доцільно віднести до підвідомчості господарських судів справ у спорах за участю Антимонопольного комітету, тощо.

Тобто, для ліквідації випадків здійснення недобросовісної конкуренції, на сам перед необхідно посилити законодавчу базу стосовно даного питання, а саме посилення відповідальності за дані правопорушення, а також вдосконалення системи розгляду даних справ. Відповідно створення таких невідгукливих умов ліквідувало б вчинення анти конкурентних дій.

Черненко Я.О.,

студентка 44 групи

ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого

ОХОРОНА ВОД, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПИТНИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ

Вода – основа життєдіяльності людини. Її використання є обов'язковим у всіх процесах, які відбуваються в людському організмі. Мала ефективність заходів охорони вод породжує проблему їх якості, яка входить до числа соціально значущих та проблемно вирішуваних. Підземні та поверхневі води відіграють важливу роль при забезпеченні населення водою, саме вони найбільше перебувають під загрозою забруднення, що, в свою чергу, породжує проблему її якості.

Відомо, що головним джерелом водопостачання є поверхневі та підземні води, які за показниками якості не завжди відповідають встановленим вимогам через перевищення забруднюючих речовин. На даний час основними джерелами забруднення поверхневих і підземних вод є неочищені стічні води, неправильне захоронення радіоактивних відходів, скиди з суден нафти тощо. Виходячи з аналізу показників стану забруднення навколишнього природного середовища, зроблених Центральною геофізичною обсерваторією, можна прийти до висновку, що станом на 2016 рік водні об'єкти України забруднені переважно такими хімічними елементами – забруднювачами: сполуками марганцю, міді, цинку, заліза, хрому, нітратами, хлоридами, менш – сполуками азоту, нафтопродуктами, фенолами, які саме і призводять до виникнення різного роду захворювань. А саме надлишок хлоридів і сульфатів сприяють виникненню новоутворень стравоходу, шлунка, а високий вміст солей здійснює вплив на нервову систему. І навпаки, недостатність вмісту фтору призводить наявності карієсу та різного роду захворювання кісток. Низька твердість води є причиною виникнення серцево-судинних захворювань, а висока – кам'яних захворювань: сечокам'яна та ниркокам'яна. Тобто, для того, щоб вода приносила користь для людського організму необхідна наявність збалансованості вмісту тих чи інших хімічних речовин, про що свідчать такі характеристики води як: прозорість, відсутність запаху та будь-якого присмаку. Оскільки надлишок та перевищення даних елементів складу справляє негативний вплив на здоров'я людини.

Саме для досягнення належного рівня якості вод в Україні на законодавчому рівні передбачено низку водоохоронних заходів, які спрямовані на ліквідацію забруднення водних об'єктів та збереження здоров'я громадян. Головним нормативно-правовим актом, який регулює дане питання є Водний кодекс України, а саме його розд. 4 «Охорона вод». До основних заходів відносять: утворення водоохоронних зон (ст. 87 ВК України), прибережних захисних смуг (ст. 88 ВК України), зон санітарної охорони (ст. 93 ВКУ), які встановлюються з метою забезпечення охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних та оздоровчих потреб. Також у Водному Кодексі України містяться низка заборонних приписів: заборона введення в дію підприємств та інших об'єктів, що можуть впливати на стан води (ст. 98 ВКУ); заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття (ст. 99 ВКУ); заборона забруднювати, засмічувати поверхні водозаборів виробничими, побутовими та іншими відходами, сміттям, нафтовими, хімічними та іншими забруднюючими речовинами (ст. 101 Водного Кодексу України) та ін.

Отже, проблема неякісної питної води продовжує існувати і потребує негайного вирішення, оскільки якісна і чиста вода – це здоров'я громадян та головний чинник довголіття. І тому питання удосконалення правового регулювання водоохоронних заходів на сьогодні є досить актуальним, оскільки показники якості вод залишають бажати кращого. Стан водних об'єктів повинен бути належної якості, щоб здійснювати корисний вплив на організм людини, що і є метою застосування ефективних заходів охорони водних об'єктів.

ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В СИСТЕМІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

На сьогодні, положення щодо ціноутворення закріплюються широким колом нормативних актів, які регулюють окремі питання ціноутворення відособлено один від одного. Так, правове регулювання ціноутворення здійснюється такими актами, як Закон України «Про ціни і ціноутворення», Закон України «Про захист економічної конкуренції», Закон України «Про природні монополії», Цивільний та Господарський кодекси та великою кількістю підзаконних нормативно-правових актів.

Актуальність теми дослідження викликана особливою популярністю медичних послуг та наявністю обов'язку держави щодо забезпечення доступності медичної допомоги.

На сьогодні в законодавчих актах відсутня дефініція «ціноутворення». Звертаючись до праць науковців, можемо зазначити, що Римар Г.А. характеризує ціноутворення як процес встановлення (формування) ціни на товари, роботи, послуги. В свою чергу ціна – це кількість грошей, за яку продавець згоден продати (виконати), а покупець – купити одиницю товару (послугу). Рєзнікова В.В. більш детально підходить до визначення вивчаємого поняття і зазначає, що ціноутворення це установлення ціни, процес вибору остаточної ціни залежно від собівартості продукції, цін конкурентів, співвідношення попиту та пропозиції й інших факторів.

Окремо визначимо, що в залежності від форми власності суб'єкта надання платних медичних послуг існують певні законодавчі обмеження. Так, медичні послуги можуть надаватися приватними, державними та комунальними закладами охорони здоров'я. Стосовно ж державних та комунальних – Постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» встановлюється вичерпний перелік платних послуг, які надаються останніми, інші ж послуги медичного характеру надаються на безоплатній основі.

На сьогодні МОЗ України розробило проект єдиної методики розрахунку вартості медичних послуг, яка дозволить закладам охорони здоров'я встановлювати економічно обґрунтовані тарифи, дотримуватися державної дисципліни цін та дасть можливість місцевим органам виконавчої влади проводити розрахунок вартості платних медичних послуг в єдиному порядку.

Так, Проект «Методика визначення вартості медичних послуг» (Далі – Проект) визначає вартість медичних послуг як сукупність планових витрат закладів та установ охорони здоров'я, пов'язаних з наданням медичних послуг з урахуванням планового рівня рентабельності.

В Проекті підкреслено, що вартість медичних послуг визначається на підставі планових витрат закладів і установ охорони здоров'я, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).

На нашу думку, такий підхід до визначення цін на медичні послуги є досить обґрунтованим. У зв'язку з важливістю та популярністю медичних послуг в нашій державі, єдиний підхід до визначення їх цін забезпечив би можливість уникнути завищення останніх та слугував би гарантією доступності і стабільності медичних послуг до населення.

Науковий керівник: к.ю.н., ас.Олефір А. О.

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИДОБУВАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ

У сучасному світі країни є досить залежними від наявності енергоносіїв та якості надання послуг з постачання останніх. Зрозуміло, що наявність в країні власних ресурсів позитивно вплине як окремо економіку країни, так і на її розвиток в цілому.

Досліджуючи праці сучасних науковців, необхідно зупинитись на роботі Римар М. В. Так, науковець підкреслює наявність проблеми енергетичної безпеки, наголошуючи на їх підвищеній актуальності і необхідності пошуку ефективних шляхів вирішення. Як одні з детермінантів виникнення проблеми енергетичної безпеки підкреслюється гострий дефіцит власних енергоносіїв, постійне зростання потреб у паливних ресурсах та їх вартості та залежність України від імпорту енерго-палива з інших країн світу.

Також, провівши аналіз сучасного стану видобутку такого важливого паливного ресурсу, як природний газ, можна прийти до висновку, що в 2014 році в Україні біло вироблено 20,5 млрд. куб. м., 2015 році – 19,9 млрд. куб. м газу. Відтак, відзначається тенденція до зменшення видобутку енерго-палива, обсягу видобутку останнього зменшився на 0,6 млрд. куб. м, або 3%.

За прогнозами Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», якщо Укргазвидобування не отримає можливості інвестувати в розвиток нових свердловин та інтенсифікацію видобутку, обсяг видобутого газу неминуче скоротиться в 2016 році. Рівень такого скорочення попередньо оцінюється у 1-2 млрд. куб. м газу за рік.

Отже, вищенаведена тенденція підвищує актуальність обраної теми в сучасних реаліях. В дослідженні проаналізовано сучасне законодавче регулювання видобутку природного газу та правові аспекти можливих проблем у розвитку видобування енерго-палива.

На сьогодні, питання видобування природного газу регламентуються такими законодавчими актами, як Кодексом України про надра, Гірничий закон України, Закон України «Про нафту і газ», Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими актами, прийнятими відповідно до них.

Закон України «Про нафту і газ» визначає газ, як корисну копалину, яка являє собою суміш вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов і є товарною продукцією (ст. 1). Добування газу потребує відповідного дозволу (ст. 11)

При вивченні сучасного стану і перспектив розвитку видобування газу в Україні особливу увагу необхідно приділити аналізу отримання спеціальних дозволів на користування газом.

Так, на особливості надання спеціального дозволу на користування корисними копалинами зосереджено увагу в Енергетичній стратегії України до 2030 року. Так, в ній зазначається важливість надавати переважне право на спеціальний дозвіл на видобуток за компанією, яка здійснила успішне геологічне вивчення (в тому числі дослідно-промислово розробку).

На окрему увагу заслуговує і те, що на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. № 277 втратила чинність Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.1997р. № 742, яка затверджувала перелік корисних копалин та їх мінімальні запаси або перспективні ресурси що вважаються стратегічно важливими для економіки України. Новий акт, який би регулював вищенаведене питання прийнятий не був.

Отже, аналізуючи вищенаведений матеріал, приходимо до висновку, що на сьогодні наша держава підкреслює важливість регулювання видобування газу в Україні. При цьому, необхідний більш комплексний та структурний підхід до прийняття правових актів задля уникнення прогалин та неточностей в визначенні настільки важливого питання для України.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Шкурко В.Р.,
студентка 24 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ГАРАНТІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Наразі стан здоров'я населення України перебуває на досить низькому рівні. Це, насамперед, пов'язано із недостатнім фінансуванням сфери охорони здоров'я, погіршенням доступності і якості медичної допомоги, а також зі складною політичною й економічною ситуацією у нашій державі.

Згідно з Конституцією України: "Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю" (ст. 3); "Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм" (ст. 49).

Медичне страхування передбачає страхування на випадок втрати здоров'я з будь-якої причини. Воно забезпечує більшу доступність, якісність і повноту щодо задоволення різноманітних потреб населення в наданні медичних послуг [1].

Сьогодні на розгляді у Верховній Раді перебуває законопроект "Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні" № 4981-2 від 02.08.16, відповідно до якого система медичного страхування складається з трьох рівнів: державне фінансування, обов'язкове медичне страхування та добровільне медичне страхування. Фінансування охорони здоров'я зазвичай здійснюють змішаній формі. В різних країнах світу, залежно від того, яка форма фінансування є домінуючою, систему охорони здоров'я називають державною (Англія, Ірландія, Італія, Шотландія), обов'язкового медичного страхування (Австрія, Бельгія, Нідерланди, Німеччина, Швеція, Японія) та змішаною (страхово-бюджетною) (США), де близько 90 % населення країни користуються послугами приватних страхових компаній [2].

Світова практика підтверджує, що основою страхової медицини є обов'язкове медичне страхування (ОМС) – державне соціальне страхування, яке забезпечує всім громадянам рівні можливості в отриманні медичної та лікарської допомоги, що надається за рахунок коштів обов'язкового медичного страхування в обсязі та на умовах, відповідних програмам ОМС [3]. Воно перебуває під жорстким контролем держави і характеризується безприбутковістю. Згідно проведених економічних розрахунків ОМС дасть додатково до бюджетної частини фінансування 7,54 млрд. грн. у рік [1].

Основними причинами запровадження обов'язкового медичного страхування є: висока вартість утримання системи медичної допомоги; відсутність стимулів до праці у медичних працівників; жорсткі межі централізованого фінансування медичних закладів, які стримують місцеві ініціативи щодо реорганізації їх діяльності; пасивність громадян у підтриманні власного здоров'я в умовах безкоштовності медичної допомоги; задоволеність державної влади досягнутим рівнем медичної допомоги, що забезпечує відносну стабільність настрою громадян щодо їх соціальної безпечності [1].

Насьогодні, більше 95% населення України не застраховані, тому я вважаю, що запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні є досить доцільним. Воно призведе до зростання сильного і здорового покоління.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Губанова О.В.

Список використаної літератури:

1. Радиш Я. Ф. Державна політика у сфері охорони здоров'я / Я. Ф. Радиш, М. М. Білинська. – К.: НАДУ, 2013. – Ч. 2. – 484 с.
2. Філіпенко А. В. Порівняльний аналіз медичного страхування в країнах світу / А. В. Філіпенко, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : матер. конф. — Одеса: ОНЕУ, 2015 — С. 91 – 97.
3. Балтачєва Н. А. Перспективи розвитку медичного страхування в Україні: використання зарубіжного досвіду / Н. А. Балтачєва. // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. – 2013. – С. 28–32.

*Шлапак А.В.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Сьогодні природні монополії мають провідне становище на ринку товарів і послуг та користуються попитом споживачів. Найбільше це простежується в сферах економіки, що займають значне місце в сфері життя кожної людини – поштовий зв'язок, енергетика, залізничний транспорт, нафтогазова промисловість.

Відповідно до Закону України «Про природні монополії», природна монополія – це стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок

технологічних особливостей виробництва, а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги). Отже, природна монополія відображає ситуацію, коли попит на поданий товар чи послугу найкраще задовольняється однією або декількома підприємствами. Тут конкуренція неможлива, і в принципі не є бажаною, адже на практиці така ситуація була б складною як для споживача, так і для виробника.

За даними Антимонопольного комітету України до природних монополій на загальнодержавному рівні відносять: ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго», Укрзалізниця, «Нафтогаз України», Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта», «Укртелеком».

Сьогодні відношення до монопольних утворень в теорії та практиці є не однозначним. З одного боку, вони об'єктивно необхідні, так як лише вони здатні в необхідній кількості та якості надавати споживачам спеціальні товари та послуги. При чому вони здатні надавати такі товари та послуги незалежно від становища на ринку держави (криза, відсутність коштів) внаслідок масштабності їх діяльності і наявності постійного попиту. Також позитивним є те, що такі підприємства мають змогу використовувати досягнення науки та техніки, та концентрують значний фінансовий капітал, що може бути інвестований у інноваційну діяльність.

З іншого боку, такі суб'єкти господарювання можуть завищувати ціни на монопольну продукцію, нав'язувати свої умови та правила при укладенні договорів. При чому визначаючи рівень ціни, такі суб'єкти впливають в першу чергу на кінцевого споживача, який в свою чергу, жодним чином не може здійснювати зворотній вплив. Якщо в малих масштабах відмова від товару чи послуги, що призводить до зменшення попиту, відіграє роль, то для природних монополій, на нашу думку, це не є важливим, адже споживачами їх продукції є мільйони людей. Вирішити таку проблему покликана держава, в особі органів, які здійснюються діяльність по недопущенню необґрунтованому підвищенню цін.

Закономірністю, що впливає з існування природних монополій є те, що інші суб'єкти господарської діяльності не мають бажання та змоги вийти на ринок та скласти їм конкуренцію. Природні монополії мають всесдержавний характер, і обсяг інвестицій для створення альтернативного суб'єкта є надзвичайно великим. Крім того, створення нових підприємств, які б конкурували з природними монополіями, є проблематичним, не лише з точки зору капіталовкладення, а і зі сторони довготривалої окупності, наявності технічного та економічного ризику, необхідності створення розгалуженої системи органів регулювання тощо.

Отже, природні монополії – це стан ринку, коли попит на поданий товар чи послугу найкраще задовольняється однією або декількома підприємствами. Це явище, що виникає в тих галузях економіки, де конкуренція є економічно неефективною та недоцільною. Природним монополіям притаманні позитивні та негативні ознаки. Проте, на нашу думку, вони є необхідними для забезпечення попиту та інтересів населення. І тому, для забезпечення позитивного ефекту від діяльності природних монополій необхідно сформувати дієвий механізм державного регулювання їхньої діяльності та забезпечити підтримку та їх вдосконалення, з метою досягнення інтересів суспільства, суб'єктів природних монополій та споживачів їх товарів і послуг.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Шлапак А.В.,
студентка 44 групи
ПЮІ НІОУ ім. Ярослава Мудрого*

ТОВАРНІ БІРЖІ ЯК ОСОБЛИВІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

На сьогодні обмін товарами відбувається не лише безпосередньо за участі покупця та продавця. В інфраструктурі ринку з'являються суб'єкти господарювання, основним призначенням яких є забезпечення руху товарів та надання послуг з пошуку клієнтів – це товарні біржі – особливий суб'єкт, який виступає як постійно діючий організований оптовий ринок, на якому здійснюється торгівля біржовими товарами.

Правове становище товарних бірж визначено положеннями Господарського кодексу, Закону України «Про товарні біржі» та іншими локальними нормативними актами, які регулюють порядок створення та функціонування таких суб'єктів господарювання.

Відповідно до ст. 1 Закону, товарна біржа – це організація, що об'єднує юридичних і фізичних осіб, які здійснюють виробничу і комерційну діяльність, і має за мету надання послуг в укладенні біржових угод, виявлення товарних цін, попиту і пропозицій на товари, вивчення, упорядкування і полегшення товарообігу і пов'язаних з ним торговельних операцій. Отже, можна сказати, що біржа – це постійнодіючий оптовий ринок, що забезпечує торгівлю біржовими товарами, шляхом надання послуг в укладенні угод, встановленні цін, виявленні попиту-пропозиції, що в кінцевому етапі спрощує товарообіг.

Деякі науковці зазначають, що визначення товарної біржі, яке міститься в Господарському кодексі та Законі України «Про товарні біржі», є недосконалим з точки зору відсутності вказівки на організаційно-правову форму такого суб'єкта. Аналіз основних положень Господарського кодексу України свідчить, що щодо товарної біржі одночасно використовуються такі терміни як «спеціально утворена господарська організація» (ч. 1 ст. 278 Кодексу) і «особливий суб'єкт господарювання» (ч. 1 ст. 279 Кодексу).

Проте з аналізу всього масиву законодавства можна виокремити ознаку, яка є суттєвою в даному випадку. Всі товарні біржі – це некомерційні суб'єкти господарювання. Це означає, що біржа не має на меті отримання прибутку, мета її діяльності полягає в наданні послуг. Значить, методом виключення можна зробити висновок, що біржа не може бути створена у формі господарського товариства, яке відповідно до Закону України «Про господарські товариства» мають на меті отримання прибутку.

Крім того, в науковій літературі пропонується використовувати при створенні товарної біржі організаційну форму кооперативу. На думку дослідників, створення товарної біржі у вигляді кооперативу відповідає цілям і принципам створення біржі: принцип добровільності й відкритого членства, принцип демократичного управління, принцип економічної участі.

До ознак товарної біржі, крім її некомерційного характеру діяльності, можна віднести такі. По-перше, це ті, які випливають із Закону та характеризують біржу як суб'єкта господарювання. Це те, що вона має статус юридичної особи; 2) в організаційному плані її діяльність будується на основі самоврядування та господарської самостійності; 3) з точки зору майнових прав вона має відокремлене майно; 4) у плані організації фінансів біржа має самостійний баланс, власні поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банках; 5) як юридична особа біржа має печатку зі своїм найменуванням.

По-друге, це особливі риси біржі, якими на нашу думку є цілі її діяльності та мета. Основними цілями діяльності біржі є сприяння створення ефективного ринку товарів; організація постійнодіючого ринку; захист прав та інтересів учасників біржі та інше. Метою діяльності виступає надання послуг з укладення біржових угод, виявлення товарних цін, попиту і пропозицій на товари, вивчення, упорядкування і полегшення товарообігу.

Отже, товарна біржа – це особливий суб'єкт господарювання, що може створюватися у формі некомерційної організації, метою якого є спрощення товарообігу шляхом надання необхідних послуг учасникам. Основною ознакою біржі є її діяльність без мети отримання прибутку, з основною ціллю – сприяння створення ефективного ринку товарів та організація постійно діючого ринку.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Задихайло Д.Д.

*Шлапак А.В.,
студентка 44 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ РУБКИ ЛІСУ

Ліси – це «легені» нашої планети. Це надбання Українського народу, що відіграє важливу роль для життя і здоров'я кожної людини з огляду на рекреаційно-оздоровчі, історико-культурні, естетичні функції лісів. Зрозуміло, що певна частина лісового масиву може піддаватися рубці, проте така діяльність має бути законною, спиратися на відповідну правову підставу та контролюватися. З цієї точки зору важливе значення має поняття «рубка лісу», види та їх зміст.

Аналізуючи положення Лісового кодексу України (ст. ст. 46, 69-71, 80, 84) та інших нормативно-правових актів (наприклад, п. 4, 6-8 Порядку спеціального використання лісових ресурсів від 23.05.2007 р. № 761) у сфері лісокористування, можна виокремити декілька видів рубок. Це:

1. Рубки головного користування – це вирубування стиглих деревостанів з метою заготівлі деревини, відповідно до законодавства. Це рубки, що проводять у стиглих або перестійних деревостанах з метою одержання деревини для задоволення потреб народного господарства або заміни старих, а також заміни малоцінних деревних порід на породи господарськоцінні (як зазначає О.В. Кузьмінець). Такі рубки здійснюються з дотриманням принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних стійких деревостанів, їх екологічних та інших корисних властивостей, відповідно до п. 1.1. Правил рубок головного користування від 23.12.2009 р. № 364.

2. Рубки догляду за лісом – це дії з періодичного вирубування дерев, подальше збереження яких в складі насаджень недоцільне, що здійснюється шляхом освітлення, прочищення, проріджування або застосування прохідної рубки, відповідно до п. 7 Правил поліпшення якісного складу лісів від 12.05.2007 р. № 724. Такі дії направлені на збереження екологічних та інших властивостей лісів, забезпечення якості та стійкості деревостанів.

3. Рубки формування і оздоровлення лісів – це вид рубки, призначенням якої є забезпечення поступового відтворення і формування лісів, близьких до природних та постійного підтримання стійкості деревостанів, відповідно до п. 3 Правил поліпшення якісного складу лісів від 12.05.2007 р. № 724. Основною метою таких рубок, на думку О.В. Сторчоуса, є оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню. Тут, відповідно до п. 2 відповідних Правил, застосовуються рубки догляду, санітарні, лісовідновні, переформування, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні.

4. Рубки під час інших заходів – це рубки, що пов'язані з веденням лісового господарства або не пов'язані з таким, і спрямовані на забезпечення технічної можливості доступу до певного об'єкта, створення умов діяльності технологічного транспорту тощо (такий вид виокремлює Сторчоус О.С.). Це може бути рубка поодиноких дерев, будівництво (ремонт) лісових шляхів, необхідність прорубати трасу для будівництва дороги, лінії електропередачі тощо. Такі рубки не направлені на оздоровлення, або підтримання належного рівня зростання лісу, їх завданням є лише об'єктивно зумовлена діяльність по технічному доступу до певної території або об'єкту, та створення умов для побудови споруд або іншої діяльності.

Отже, з огляду на вищесказане, можна говорити, що рубка лісу – це активні дії, що пов'язані з вилученням деревостану з умов його зростання шляхом застосування різних технологічних способів та систем рубок, з певною метою (залежно від виду рубки), з дотриманням норм законодавства задля забезпечення охорони лісу та належного стану його існування. Метою рубки може бути як одержання деревини для задоволення потреб народного господарства, а також оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню. Окрім того, забезпечення технічної можливості доступу до певного об'єкта, створення умов діяльності технологічного транспорту та ін.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Троцька М.В.

*Юхименко Д.С.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ВПЛИВ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Проблема впливу побутових відходів на довкілля та здоров'я людини є досить актуальною в наш час. Так як вирішення цього питання постійно відкладається та контроль за рівнем утилізації побутових відходів на теренах України стає мало ефективним, тому проблема підлягає негайному вирішенню.

Це питання досліджувало і вивчало багато науковців, таких як: В.С. Міщенко, О.Ю. Амосова, О.О. Веклича, Я.О. Костенна, В.С. Білявський, В.П. Кучерявський, М.А. Голубець, В.В. Березуцький та ін.

Основною причиною негативного впливу побутових відходів на навколишнє природнесередовище та здоров'я людини є брак коштів для їх переробки або утилізації, а традиційний метод – вивезення на сміттєзвалища або полігони стає вже малоефективним, так як кількість сміття з кожним днем зростає. У ст. 1 ЗУ «Про відходи» зазначено, що побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

За результатами досліджень встановлено, щороку на кожного жителя припадає приблизно така кількість побутових відходів, кг: США – 720, Канада – 380, Франція – 300-350, Японія – 340-440, Австралія і Фінляндія понад – 620.

З кожним днем ці показники збільшуються і в нашій країні. Це залежить насамперед від: пори року, наприклад, осінню кількість зростає за рахунок збору урожаю та відходів фруктів на овочів, за рахунок побутових і харчових потреб людини.

Такий науковець, як Семенов В.Ф. вважає, що традиційним методом знищення відходів є утилізація. Утилізація відходів (від латинського *utilis*) – означає залучення їх у нові технологічні процеси з метою одержання корисного продукту. Тобто використання відходів як вторинної сировини, палива, добрива, будівельних матеріалів або з іншою метою.

На загальному теоретичному рівні виділяють три основні шляхи знищення відходів: - вивіз до санітарних зон, де вони сортується для одержання вторинної сировини і спалюють в спеціальних печах для отримання енергії; - захоронення на спеціальних сміттєзвалищах або полігонах; - зберігання на відкритих площадках, яке приводить до розмноження гризунів та забруднення атмосфери, підземних і поверхневих вод

Боронос В.М. вважає, що вивіз побутових відходів на сміттєзвалища – це проблема всіх міст, оскільки під час зберігання відходи зазнають змін, у результаті цього з'являються нові екологічно небезпечні речовини, які можуть в подальшому вплинути на здоров'я людей та навколишнє середовище.

Підсумовуючи вище зазначене, я хочу зазначити, що ця проблема підлягає негайному вирішенню, так як це впливає, в першу чергу, на здоров'я людини та навколишнє природне середовище і ситуація з кожним днем погіршується. Варіант утилізації побутових відходів шляхом вивезення їх до санітарних зон, спалювання для одержання вторинної сировини або ж отримання енергії є найбільш ефективним в наш час та принесе користь. Було б доцільним створити якомога більше місць для утилізації побутових відходів, внаслідок чого зменшиться негативний вплив на людей та довкілля, а також дасть змогу отримувати корисні матеріали та товари.

*Юхименко Д.С.,
студентка 45 групи
ПЮІ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ТА ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

У процесі становлення ринкової економіки в Україні багато підприємств опинилося в кризовому стані. Також, в період реформування економіки нашої держави стали відчутними такі економічні явища як нерентабельність та неплатоспроможність підприємств. Ознаками кризи підприємства є скорочення попиту на його продукцію, зниження обсягу її виробництва, зростання заборгованості перед кредиторами, затримки з виплати заробітної плати працівникам, які задіяні в роботі підприємства тощо. Наслідком стану заборгованості підприємства може бути його банкрутство.

Проблеми банкрутства є актуальними для підприємств України незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності. Ця проблема має загальнодержавне та соціальне значення, так як життєвий рівень громадян України, соціальний мир та злагода у суспільстві визначаються стійким фінансовим станом підприємств, тоді як банкрутство суб'єктів господарювання зумовлює безробіття, низький рівень життя та соціальну напругу в суспільстві.

Теоретичні та практичні аспекти інституту банкрутства знайшли своє відображення у наукових працях А. І. Бланка, Л. С. Козака, О. В. Федорука, О. О. Терещенка, М. І. Тітова, З. Є. Шершньової, Л. С. Ситника, А. П. Градова, Є. Олевської, І. А. Бутирської, М. А. Д. Шермета, Р. С. Сайфуліна, В. В. Кривеженка, Є. М. Андрущак та інших вітчизняних та зарубіжних вчених.

Банкрутство є постійним супутнім елементом ринкової економіки та однією з її основоположних правових категорій. Словник цивільно-правових термінів містить наступне визначення: «банкрутство – це визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури». Н. В. Сабліна та В. В. Кривеженко зазначають, що з економічної точки зору банкрутство є неспроможністю продовження суб'єктом своєї підприємницької діяльності внаслідок її економічної нерентабельності та безприбутковості.

Проблеми банкрутства окремих категорій підприємств-боржників обумовлюються наявністю значної кількості прогалин як теоретичного, так і практичного характеру, що виникають при невиконанні своїх обов'язків суб'єктами підприємницьких відносин, які мають особливий соціальний, правовий, економічний статус в процесі провадження у справі про банкрутство. Такими суб'єктами згідно з Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнанні його банкрутом» виступають містоутворюючі, сільськогосподарські, кредитні, страхові, особливо небезпечні підприємства, професійні учасники ринку цінних паперів, емітенти чи управителі іпотечних сертифікатів, управителі фондів фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю, громадяни-підприємці, фермерські господарства.

Практика свідчить про необхідність розробки та включення в законодавство про банкрутство положень, які в особливому порядку регулюють господарсько-правовий статус підприємств-боржників окремих категорій. Банкрутство окремих сільськогосподарських організацій має відмінні риси, обумовлені особливим характером їх діяльності, яка пов'язана з використанням земельних ділянок відповідного виробничого призначення, сезонним характером роботи на них. Це питання регулюється ст. 86 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом». Також звертається увага на те, що особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств, передбачені законом, застосовуються також до рибних господарств, риболовецьких колгоспів, виручка від реалізації

вищої (виробленої та переробленої) сільськогосподарської продукції та виловлених водних біологічних ресурсів становить не менше 50 відсотків загальної суми виручки.

Отже, механізм банкрутства підприємств можна розглядати як діючу форму перерозподілу суспільного капіталу з метою більш ефективного його використання. Існування даної інституції є вигідним не лише для окремо взятих суб'єктів господарювання, а й для держави в цілому.

Інститут банкрутства слугує цілям усунення із цивільного обороту нерентабельних суб'єктів, незалежно від того, чи дасть це державі прибуток чи ні та відновлення нормального функціонування потенційно рентабельних суб'єктів, навіть, якщо це пов'язано із деякими витратами.

*Ялова М.О.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого*

ПРАВОВА ОХОРОНА ВОД В УКРАЇНІ

Під водами розуміються усі води (поверхневі, підземні, морські), що входять до складу природних ланок кругообігу води (ст. 1 Водний кодекс України, далі – ВКУ). Вони використовуються в різних сферах життя людей, в промисловості, як наприклад, джерела енергії, для особистих потреб населення в побуті, а також з метою задоволення рекреаційних та інших потреб. Таким чином досить важливим є питання охорони вод від забруднення, засмічення, вичерпання, нераціонального використання, що в подальшому може стати причиною екологічних проблем.

Відповідні аспекти правової охорони навколишнього природного середовища взагалі та водних ресурсів зокрема досліджували Ю.С. Шемпученко, Л.І. Дембо, О.К. Голіченков, С.О. Балащенко, А.П. Гетьман, Н.В. Локтевою та ін.

Аналізуючи ст. 95 Водного кодексу України, можна зробити висновок, що охорона вод – це система заходів, що спрямована на запобігання забрудненню, засміченню, вичерпання та іншим діям, які можуть погіршити умови водопостачання, завдавати шкоди здоров'ю людей, спричинити зменшення рибних запасів та інших об'єктів водного промислу, погіршення умов існування диких тварин, зниження родючості земель та інші несприятливі явища внаслідок зміни фізичних і хімічних властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод.

Заходи з охорони вод регламентуються розділом IV ВКУ. Наприклад, проведення робіт на землях водного фонду можливе лише відповідно до проектів, які затверджуються органами державної влади (ст. 86 ВКУ). Для створення сприятливого режиму водних об'єктів встановлюються водоохоронні зони, на території яких заборонено використання пестицидів, влаштування звалищ, скидання неочищених стічних вод (ст. 88 ВКУ). З метою охорони поверхневих водних об'єктів виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги, на яких обмежується здійснення господарської діяльності (ст. 88-89 ВКУ), створюються смуги відведення (ст. 91 ВКУ), берегові смуги водних шляхів (ст. 92 ВКУ), зони санітарної охорони (ст. 93). Умовами розміщення та будівництва підприємств та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод можливе за умови використання технологій, які забезпечують охорону вод від забруднення, засмічення і вичерпання (ст. 96-97 ВКУ). Водним кодексом України встановлено пряму заборону на введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод (ст. 98 ВКУ), на скидання у водні об'єкти відходів і сміття (ст. 99 ВКУ) та ін.

Як зазначають науковці, зокрема В. Сай, на сьогодні в Україні здійснюється широкомасштабне перетворення природних екосистем, надмірна господарська діяльність у басейнах річок призвела до суттєвого порушення співвідношення між стабілізуючими (луки, ліса, болота та ін.) і деструктивними підсистемами (рілля, забудовані землі, інфраструктура та ін.) на користь останніх, що обумовило значне зниження екологічної стійкості ландшафтів і розвиток ерозійних процесів.

Отже, варто зазначити, що одним із пріоритетних завдань держави повинно бути постійне вдосконалення та оновлення природоохоронного законодавства, в тому числі і водоохоронного, адже розвиток країни, достатній рівень життя та здоров'я громадян нерозривно пов'язані з станом водних ресурсів, які є одним із видів природного багатства.

*Ялова М.О.,
студентка 46 групи
ПЮІ НЮУ ім. Я. Мудрого*

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Актуальність теми полягає в тому, що в умовах розвитку вітчизняної медицини постає питання щодо місця та ролі різних суб'єктів господарських відносин у сфері охорони здоров'я. Також дискусійним є визначення такого основоположного поняття, як «суб'єкти охорони здоров'я» в галузі медицини, що спричинене насамперед недосконалістю законодавчої бази держави.

Дане питання досліджували такі вчені як, наприклад, В.В. Мачурський, О.Б. Моргулець, Н.І. Романюк, С.В. Антонов, Р.Л. Ахметишин, М.О. Горинь, О.Я. Литвин та інші.

Кожен суб'єкт господарських відносин у медичній галузі відіграє свою універсальну роль в організації системи охорони здоров'я України.

Такі дослідники як Д. Брінкерхоф та Т. Боссер виділяють наступні види суб'єктів суспільних відносин у сфері охорони здоров'я в Україні: державні учасники (органи державної влади, головною функцією яких є регулювання діяльності системи охорони здоров'я у державі); постачальники медичних послуг (ними є суб'єкти господарських відносин різних форм власності); споживачі послуг.

На думку О. Горинь та О. Литвин необхідно додати до переліку ще один вид суб'єктів господарських відносин в галузі охорони здоров'я, а саме постачальник ресурсів, функцією яких є забезпечення ресурсами процесів медичного обслуговування.

Основу системи охорони здоров'я в нашій державі становлять постачальники медичних послуг – переважно державні заклади охорони здоров'я різних рівнів медичного обслуговування, які пропонують увесь спектр медичних послуг. Незначну частку послуг з охорони здоров'я надають інші постачальники, які реалізуються на території України.

Ними є приватні медичні заклади, що пропонують обмежене коло послуг, переважно у сфері стоматології, гінекології, діагностики, пластичної хірургії тощо. Зазвичай, вони забезпечують комфортніші умови медичного обслуговування, проте їх послуги є платними. Тому у вузькому розумінні саме постачальники медичних послуг формують систему охорони здоров'я країни.

Щодо широкого розуміння, то розглянувши національну систему охорони здоров'я, можна виділити суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я України, які прямо впливають на її діяльність. Зокрема, це органи державної влади та місцевого самоврядування, які здійснюють управління у медичній сфері. До них відносять Міністерство охорони здоров'я, Державна санітарно-епідеміологічна служба та обласні управління охорони здоров'я, управління охорони здоров'я у містах і селищах, районні управління охорони здоров'я, громадські комітети з охорони здоров'я. Вказані органи влади реалізують управлінську функцію у сфері охорони здоров'я.

Також одним із важливих суб'єктів господарських відносин у галузі охорони здоров'я є населення, яке виступає споживачем медичних послуг. Розповсюдження інформації серед населення щодо здорового способу життя та інформування про основи охорони здоров'я є важливою складовою заходів превентивного характеру в медичній галузі.

Отже, у процесі реформування системи охорони здоров'я варто звертати увагу на розмежування окремих видів суб'єктів господарювання у системі охорони здоров'я України, порядок надання ними послуг, а також сприяти налагодженню взаємодії між ними, необхідної для якісного надання медичного обслуговування.

ЗМІСТ

<i>Двірська О.В.</i> ПРОБЛЕМА САМОСТІЙНОСТІ І КОМПЛЕКСНОСТІ МЕДИЧНОГО ПРАВА.....	4
<i>Коваль А.М.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ.....	4
<i>Абрамєня Є.І.</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ.....	5
<i>Абрамєня Є.І.</i> ПОНЯТТЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	6
<i>Андрієнко О.С.</i> ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ДІЛЯНКИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ.....	6
<i>Андрієнко О.С.</i> ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	7
<i>Андрієнко О.С.</i> ПОРІВНЯЛЬНА РЕКЛАМА ЯК РІЗНОВИД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	7
<i>Артеменко А. О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДОБУВАННЯ СЛАНЦЕВОГО ГАЗУ.....	8
<i>Артеменко А. О.</i> ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ПАТЕНТУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	9
<i>Арутюнян А. А.</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	9
<i>Арутюнян А. А.</i> НЕДОБРОСОВІСНА КОНКУРЕНЦІЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	10
<i>Бабенко С. В.</i> ЯДЕРНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	10
<i>Бандура К.В.</i> ВПЛИВ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	11
<i>Бандура К. В.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА ЗЕМЛЮ.....	11
<i>Бандура К.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ЯК ВИДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	12
<i>Білоусов М.С.</i> ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	13
<i>Білоусов М.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ.....	13
<i>Білоусов М.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ВПЛИВУ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ МОЖУТЬ ПРИЗВЕСТИ ДО ПОГІРШЕННЯ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	14
<i>Білоусов М. С.</i> ОЗНАКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	14
<i>Бобоха В.В.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ.....	15
<i>Бобоха В.В.</i> НЕКОМЕРЦІЙНА ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНО – ПРАВОВА ОСНОВА.....	16
<i>Бобоха В.В.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ, ЩО МАЮТЬ ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ.....	16
<i>Бобоха В.В.</i> ПОНЯТТЯ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ВИНИКНЕННЯ В УКРАЇНІ.....	17
<i>Богомаз А.А.</i> ПРАВО НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ.....	17
<i>Богомаз А.А.</i> ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ.....	18
<i>Бондаренко Т. Ю.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ.....	19
<i>Бондаренко Т. Ю.</i> ЛІЦЕНЗУВАННЯ ІМПОРТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	19
<i>Брижак Ю.С.</i> ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЛІЙ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	20
<i>Бурба Д.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОТРИМАННЯ ЛІЦЕНЗІЇ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.....	21

<i>Бурба Д.Ю.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО КОДЕКСУ В УКРАЇНІ.....	21
<i>Бурба Д.Ю.</i> ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВОЮ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	22
<i>Бутко В.В.</i> ВИДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	23
<i>Бутко В.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	23
<i>Васько В.А.</i> ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ НАСЛІДКАМ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	24
<i>Васько В.А.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ЗЕМЛІ (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД).....	24
<i>Ватюшенко В.О.</i> ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ВОДНІ ОБ'ЄКТИ В УКРАЇНІ.....	25
<i>Велігоцька О.О.</i> ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ ЗБИТКІВ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	26
<i>Велігоцька О.О.</i> ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ.....	26
<i>Велігоцька О. О.</i> ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПЕНІ В ГРОШОВОМУ ТА НЕ ГРОШОВОМУ ВИРАЗІ.....	27
<i>Венедиктова Ю. В.</i> ВПЛИВ ЗАБРУДНЕНИХ ҐРУНТІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ.....	27
<i>Вітюгіна С. П.</i> ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ГРОМАДЯН.....	28
<i>Гайдук А.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ НЕДІЄЗДАТНИХ ПАЦІЄНТІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	29
<i>Гайдук А.С.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ВЛАСНОСТІ НАРОДУ НА НАДРА В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ.....	29
<i>Гайдук А.С.</i> СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	30
<i>Гальченко А.С.</i> ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	30
<i>Гальченко А.С.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАЙНА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	31
<i>Гарлінська В. А.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	32
<i>Головащенко А.Г.</i> МОРАЛЬНИЙ ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС АБОРТУ.....	32
<i>Головащенко А.Г.</i> ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ НАСЕЛЕННЯ У СФЕРІ ОТРИМАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	33
<i>Гринько М.О.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	34
<i>Гудзь М. В.</i> ГОСПОДАРСЬКО – ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	35
<i>Гудзь М. В.</i> ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ.....	35
<i>Гудзь М.В.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ.....	36
<i>Гудзь М. В.</i> ГОСПОДАРСЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ.....	36
<i>Денисенко О.О.</i> ПРОБЛЕМА МОБІНГУ В ТРУДОВИХ ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	37
<i>Деркач А.О.</i> РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧІ ЛІСИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	38
<i>Деркач І.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	38

<i>Деркач І.В.</i> ДО ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ ПРО РИНОК ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ.....	39
<i>Добреля К.О.</i> ПРОБЛЕМНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ПОДІЛУ ЗЕМЕЛЬ НА КАТЕГОРІЇ.....	39
<i>Добреля К.О.</i> ПРОБЛЕМА ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ.....	40
<i>Долга Ю.І</i> ПРАВОВИЙ РЕЖИМ КУРОРТІВ В УКРАЇНІ.....	41
<i>Долга Ю.І</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ В УКРАЇНІ.....	41
<i>Дроб'язко М.Ю.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ХОСПІСІВ – ЯК СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	42
<i>Дроб'язко М.Ю.</i> ПРАВОВА ОХОРОНА РОСЛИННОГО СВІТУ	43
<i>Дряниця М.Ю.</i> ДО ПОНЯТТЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ОСПОДАРУВАННЯ.....	43
<i>Єремчук Д.С.</i> ПОНЯТТЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЇХ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ.....	44
<i>Жаботинський А.О.</i> ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА.....	44
<i>Зубрицька К.О.</i> ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	45
<i>Зубрицька К.О.</i> ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	46
<i>Зубрицька К.О.</i> ПРАВО ГРОМАДЯН НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	46
<i>Зубрицька К.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ВИДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	47
<i>Казмерчук М.М.</i> ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	47
<i>Казмерчук М.М.</i> ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ.....	48
<i>Казмерчук М.М.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	49
<i>Калембет Л.Р.</i> МОРАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ПРАВА НА ЕВТАНАЗІЮ.....	49
<i>Каленіченко І.В.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ДИСТРИБ'ЮТОРІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	50
<i>Каленіченко І.В.</i> ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	50
<i>Кімлик В.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ.....	51
<i>Кінашевська К.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ.....	52
<i>Кітура О.В.</i> ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК ЯК ЗАСІБ ПОЗИТИВНОГО ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	52
<i>Колінько І.О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ.....	53
<i>Колос Л.В.</i> ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН.....	53
<i>Колос Л.В.</i> ЗМЕНШЕННЯ КВОРУМУ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ УЧАСНИКІВ ТОВ: ЗА ТА ПРОТИ.....	54
<i>Колос Л.В.</i> ВІДКРИТТЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО ФОНДУ ДО УКРАЇНИ.....	55
<i>Корнаєва А.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	55
<i>Корнаєва А.Ю.</i> ОКРЕМІ ПОЛОЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖ.....	56
<i>Корнієнко Н.О.</i> ЧАС ВІДПОЧИНКУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.....	56
<i>Корчака І.В.</i> ПОРЯДОК ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ.....	57

<i>Крамар А.П.</i> ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	57
<i>Крамар А.П.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНВЕСТИВАННЯ КЛІНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	58
<i>Ксьонз В.І.</i> ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	59
<i>Ксьонз В.І.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА».....	59
<i>Куцовол К.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ФУНКЦІЇ ЛІКАРЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ.....	60
<i>Куць Я.О.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	60
<i>Лазоренко О.В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОКЛІНІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	61
<i>Лазоренко О.В.</i> ПРОБЛЕМИ ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ НА ЗАЙНЯТТЯ НАРОДНОЮ МЕДИЦИНОЮ (ЦІЛИТЕЛЬСТВОМ).....	61
<i>Лазоренко О.В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ.....	62
<i>Лазоренко О.В.</i> ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ГАРАНТІЯ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	63
<i>Лебединська М.А.</i> НОВИЙ ФОРМАТ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ.....	63
<i>Леонко Д.Д.</i> ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РИЗИКУ.....	64
<i>Лилик М.О.</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ ТА «НАДЗВИЧАЙНА ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ».....	64
<i>Лилик М.О.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ.....	65
<i>Лилик М.О.</i> ПРАВО НА ЖИТТЯ І МЕДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ.....	66
<i>Лисенко В.О.</i> ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОНОДАВСТВОМ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	66
<i>Лисенко П.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	67
<i>Лисенко П.О.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.....	68
<i>Лобач М.С.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ.....	69
<i>Любенна Т.К.</i> ЩОДО ПОНЯТТЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО РИЗИКУ.....	69
<i>Любенна Т.К.</i> ПОНЯТТЯ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.....	70
<i>Лютенко Д. С.</i> ПОНЯТТЯ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ВИНИКНЕННЯ В УКРАЇНІ.....	70
<i>Лютенко Д. С.</i> МЕДИЧНА ПРАКТИКА ЯК ВИД СПЕЦІАЛЬНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	71
<i>Ляденко А.В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИБАЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....	72
<i>Малюна К.С.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	72
<i>Малюна К.С.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ СТВОРЕННЯ СУБ'ЄКТА МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	73
<i>Малюна К. С.</i> ЩОДО ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТІВ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	73
<i>Мамедова Л.Я.</i> ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	74
<i>Мамедова Л.Я., Богомаз А.А.</i> ВИДИ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ.....	75
<i>Мамедова Л.Я.</i> ЗЕЛЕНА КНИГА УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ РОСЛИННОГО СВІТУ.....	75
<i>Мамедова Л.Я.</i> ПРО ЗАКОНОДАВЧІ НЕДОЛІКИ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ.....	76

<i>Маслій О.С.</i> ЩОДО ПРИНЦИПІВ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	76
<i>Маслій О.С.</i> ПРОБЛЕМИ ПЕРЕРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ.....	77
<i>Матосян Г.Л.</i> АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ.....	77
<i>Матосян Г.Л.</i> ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	78
<i>Мелашенко Ю.Ю.</i> ПОНЯТТЯ «РЕАКЦІЙНА ЗОНА» І «ЗЕМЛІ РЕАКЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ» ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	79
<i>Миколаєнко А.В.</i> ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО УСИНОВЛЕННЯ.....	79
<i>Моргулець В.А.</i> ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ЗАКЛАД ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	80
<i>Моргулець В.А.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ.....	81
<i>Мосьян М.Д.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ.....	81
<i>Мосьян М.Д.</i> ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	81
<i>Недбайло М.В.</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	82
<i>Недбайло М.В.</i> ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	83
<i>Нога П.П.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИБОРУ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ ТА ДОСЛІДНИКА СПОНСОРОМ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ.....	83
<i>Нога П.П.</i> НЕДОСКОНАЛІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ОБХІД ЗАКОНУ» В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	84
<i>Павліченко В.О.</i> ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ.....	85
<i>Павліченко В.О.</i> СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ АКЦІОНЕРІВ В ПРОЦЕДУРІ ПОГЛИНАННЯ АТ: ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ.....	85
<i>Перепелиця Б.В.</i> ПРАВОВА ПРИРОДА ДИЛЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ.....	86
<i>Перепелиця Ю. В.</i> ПОНЯТТЯ «НЕДОБРОСОВІСНОЇ» У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРАВІ.....	87
<i>Плющова А.І.</i> ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	87
<i>Плющова А.І.</i> ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВИКИДАМИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	88
<i>Погорелкіна А.С.</i> ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДОМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	89
<i>Погорелкіна А.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	89
<i>Подленко І.П.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ.....	90
<i>Подолькіна Я.В.</i> ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У ПЛАСТИЧНІЙ ХІРУРГІЇ.....	91
<i>Подолькіна Я.В.</i> РАЦІОНАЛЬНЕ ТА КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ НАДР В АСПЕКТІ ЇХ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	91
<i>Потєєв Б.О.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНИХ АКТІВ ЩОДО ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	92
<i>Потєєв Б.О.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	93
<i>Проскурня А.О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ВОД ВІД ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	93

<i>Пугач Р.В.</i> ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	94
<i>Пугач Р. В.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ІМПОРТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	94
<i>Пузерей Є.А.</i> ІНСТИТУТ МЕДІАЦІЇ У ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	95
<i>Пузерей Є.А.</i> ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	96
<i>Пуленко М.І.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДОБУВАННЯ БУРШТИНУ.....	96
<i>Пуленко М.І.</i> ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИДІЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА.....	97
<i>Река А.В.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ.....	98
<i>Река А.В.</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ РЕІМБУРСАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НЕЇ.....	98
<i>Рітор А.В.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ».....	99
<i>Рітор А. В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ В УКРАЇНІ.....	100
<i>Рітор А. В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ.....	100
<i>Роздільна А.А.</i> ДО ПИТАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРЕРОБКИ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ.....	101
<i>Романенко В.А.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН.....	101
<i>Романенко А.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ РІЧКОВИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	102
<i>Руденко А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	103
<i>Руденко А.В.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ.....	103
<i>Савенко Я.С.</i> ЩОДО ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ.....	104
<i>Савенко Я.С.</i> ПОМИЛКИ, ЯКИХ ПРИПУСКАЮТЬСЯ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗГІДНО ВИМОГ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ.....	104
<i>Савенко Я.С.</i> ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ.....	105
<i>Савенко Я. С.</i> ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УКРАЇНІ.....	106
<i>Сазонюк А.В.</i> ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ.....	106
<i>Сазонюк А.В.</i> ДЕГРАДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ – ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА.....	107
<i>Саркісов К. К.</i> ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА: ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	107
<i>Сидоренко М.О.</i> ПРАВОВИЙ СТАТУТ ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	108
<i>Сіврюк Д.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	109
<i>Сімененков Р.В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ САНІТАРНО-ЗАХИСНИХ ЗОН.....	110
<i>Смерека В.В.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ПАЦІЄНТІВ НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ЛІКАРЯ І ЛІКУВАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	110
<i>Солон І. Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОБПРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	111
<i>Стеценко А. М.</i> ВОДНІ ОБ'ЄКТИ, ЩО МАЮТЬ ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ.....	111
<i>Стеценко А. М.</i> ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	112
<i>Стороженко В.А.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	113

<i>Стороженко В.А.</i> КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА.....	113
<i>Струкова І.П.</i> УКЛАДАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	114
<i>Струкова І.П.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД.....	114
<i>Тарабан М.О.</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	115
<i>Тарабан М.О.</i> ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	116
<i>Тараненко Д.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	116
<i>Тараненко Д. С.</i> ПРАВОВА ПРИРОДА МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	117
<i>Тараненко Д.С.</i> АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	117
<i>Тараненко Д. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	118
<i>Тарасова А.С.</i> ПРЕДМЕТ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	119
<i>Тарасова А.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	119
<i>Телик К.В.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ АВТОНОМІЇ ВОЛІ СТОРІН.....	120
<i>Телик К.В.</i> УЧАСТЬ ОСОБ, ЯКА СУДОМ ВИЗНАНА НЕДІЄЗДАТНОЮ АБО ЦИВІЛЬНА ДІЄЗДАТНІСТЬ ЯКОЇ ОБМЕЖЕНА У ЗВ'ЯЗКУ З ПСИХІЧНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ, У ПРОВЕДЕННІ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	120
<i>Тоноян Л.Г.</i> ІННОВАЦІЇ , ЯК ОДИН ІЗ ПЕРСПЕКТИВНИХ ШЛЯХІВ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	121
<i>Хіцан Б.І.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ.....	122
<i>Хіцан Б.І.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЛІСІВ УКРАЇНИ.....	122
<i>Черненко Я.О.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	123
<i>Черненко Я.О.</i> ОХОРОНА ВОД, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПИТНИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ.....	123
<i>Чубар Р.Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В СИСТЕМІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	124
<i>Чубар Р.Ю.</i> СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИДОБУВАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ.....	124
<i>Шкурко В.Р.</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ГАРАНТІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.....	125
<i>Шлапак А.В.</i> ЩОДО ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	126
<i>Шлапак А.В.</i> ТОВАРНІ БІРЖІ ЯК ОСОБЛИВІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА.....	126
<i>Шлапак А.В.</i> ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ РУБКИ ЛІСУ.....	127
<i>Юхименко Д.С.</i> ВПЛИВ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	128
<i>Юхименко Д.С.</i> ПРОБЛЕМИ БАНКРУТСВА ПІДПРИЄМСТВА ТА ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	128
<i>Ялова М.О.</i> ПРАВОВА ОХОРОНА ВОД В УКРАЇНІ.....	129
<i>Ялова М.О.</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	130

Наукове видання

**Теоретико-правові засади формування
сучасного медичного права в Україні
Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-
практичної конференції
24 листопада 2016 р.**

Відповідальний за випуск: Олефір А.О.

Підписано до друку 24.11.2016 р.

Наклад 100 прим.